

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Pournelle_Jerry-Janicari.pdb

PDB Name: Janicari
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Jerry Pournelle
Janičáři

ŽOLDÁCI

1

Minometná palba se teď ozývala z větší blízkosti.

Ozvalo se vzdálené zarachocení kulometu. Znělo to strašně blízko.

"Myslím, že barikáda je v tahu," řekl poručík Parsons. Jeho hlas byl překvapivě klidný. "Do hodiny je tu máme."

"Jo." Kapitán Galloway sklouzl nočním dalekohledem po jižním úbočí kopce dolů ke křižovatce, kde nechali majora Hendrixe s raněnými. Nic tam nebylo vidět. Pomalu se obrátil a přehlédl vrcholek kopce, který byl teď celým jeho světem. Neviděl vůbec nic kromě žalostných zbytků svého oddílu. Muži se zakopávali a s tím málem, co měli k dispozici, si vedli dobře.

"Kde jsou, ksakru, ty vrtulníky?" zeptal se Galloway. Cítil, jak mu po čele navzdory chladivému větru, který se zvedl po západu slunce, stéká pot. "Elliot?"

"Pane." Seržant Elliot byl s ostatními na konci zákopu, v němž stál Galloway. Zákop neměl předprsně, ale nebyl čas k tomu, aby stavěli lepší ochranu velitelskému zákopu.

"Máte na drátě velitelství?" zeptal se Galloway.

"Ne, pane. Warner to zkouší."

Velký seržant se obrátil zpátky k rádiu.

"Možná bychom měli chlapům říct, ať zkusí zdrhnout na vlastní pěst," navrhl Parsons. "Někteří by mohli uniknout."

Rick potřásl hlavou. "K čemu by to bylo?" zeptal se.

Parsons pokrčil rameny. "Neproдали jsme jim své životy, aby -"

"Dáme svým zaměstnavatelům ještě hodinu," řekl Galloway. Jeho hlas byl stejně hořký jako jeho pocity, i když se je snažil nedávat najevo. "Nemá to cenu, André," řekl Galloway. "Nemluvíme jejich řečí, máme špatnou barvu a kromě toho nás obklíčili. A stejně už polovina chlapů utekla. Je jim jasné, jak se věci mají. Elliot!"

"Pane?"

"Kolik mužů máme?"

"Možná padesát, kapitáne."

"Tak vidíš," řekl Rick. "Ani polovinu toho, co jsme vytáhli na tenhle prašivý kopec. Zbytek vzal nohy na ramena." Věděl, že příliš mluví, že toho příliš mnoho říká; ale byl mladý, byl nezkušený a bál se.

Parsons ve tmě přikývl. Sundal si od pasu plastovou láhev. "Vino?"

"Jasně." Rick si od něj vzal litrovou čturu a dal si pár loků mizerného místního vína. Parsons s sebou vždycky čturu nosil. Rick si byl jist tím, že se poručík ve skutečnosti vůbec nejmenuje 'Parsons'. Parsons mluvil francouzsky a německy a občas mu uklouzla letmá zmínka o zkušenostech v cizinecké legii.

Ale na tom vůbec nezáleželo. Ani Rick nebyl opravdový kapitán. Tuhle operaci vedla CIA a Agentura si najímala muže kdekoli, kde byli k mání.

Galloway podal láhev zpátky Parsonsovi, který ji pozvedl v ironickém přípitku. "Na nás. Už nás zůstalo zatraceně málo."

"Dávají si hezky na čas, než se sem vyškrábou," řekl Rick.

"Bojí se nás," zazněl Parsonsův hlas melodicky tmou.

"Jasně," řekl Galloway. Ale klidně to tak mohlo být, pomyslel si. Rozbili jsme nejedno vybavení, které dostali jejich lidé z Kuby. Kdyby nám ti politici, kteří nás sem do Sainte Marie dostali, alespoň trochu pomohli, mohli jsme vyhrát. A chybělo jen málo. Cože to říkal o Waterloo Wellington? Něco o pocitech, které vás nutí k útěku - zrovna když jste na pokraji vítězství. No, možná to tak bylo, jediný rozdíl spočíval v tom, že my jsme tentokrát prohrávali.

Podle oficiální verze byli žoldáci a ze Spojených států nedostávali žádnou přímou podporu; ale většinu mužů tvořili veteráni americké armády a dovezla je sem CIA. Kubánci a Rusové se nijak netajili podporou, kterou poskytli oni druhé straně.

"Máme velitelství," ohlásil seržant Elliot.

"Mirabile dictu," zamumlal Parsons.

Rick se přepítlil k rádiu. Možná byly naše modlitby vyslyšeny, napadlo ho. Z jihu se ozývaly čím dál hlasitěji zvuky

kulometné palby a o padesát metrů níže dopadla mina. Rick odhadoval, že nepřítel od nich není ani míli daleko. Už to nebude dlouho trvat.

"Tady Galloway," řekl do mikrofonu. "Můžete nás odsud ksakru vytáhnout?"

"Negativní."

To jediné slovo bylo rozsudkem smrti. Rick to chtěl říct, ale pak si to rozmyslel. Stejně to věděli. "Proč ne?"

"Je mi líto, Ricku." Galloway poznal hlas plukovníka Blumfelda. Blumfeld byl jeden z lidí, kteří ho přemluvili k tomu, aby se dobrovolně na tuhle misi přihlásil. "Washington stáhl veškerou podporu. Nejvyšší úroveň. Nejradši bych ti ty vrtulníky poslal a k čertu s mou kariérou, ale nemám, co bych ti mohl poslat. Přišli a všechno si vzali."

"Kdo?"

"Vyšší velení." Blumfeldův hlas zněl nešťastně. Rick si pomyslel, že zrovna on nemá ani zdaleka důvod k tomu, aby se nešťastně cítil. "Podle rozkazu se máte vzdát," řekl Blumfeld.

"Ani hovno. Kubánci s náma udělají monstproces jako se žoldákama," řekl Rick. "A pak nás zastřelí."

"Říkají, že ne."

"Jasně. Plukovníku, pošlete mi nějakou pomoc? Aspoň něco?"

"Ne."

"Tak táhněte k čertu." Galloway podal mikrofon seržantu Elliotovi a pak přešel zpátky k místu, kde stál Parsons. Parsons ho poslouchal s úsměvem, který bylo ve světle hvězd stěží vidět. Pak zvedl svou láhev. "Měli jsme dobrý nástup do zápasu," řekl.

Rick sáhl po čutoře. "Na to se napiju."

"A co dál?"

Rick pokrčil rameny. Měli několik možností. Byli bělochy v černé zemi. Rick se řeči učil vždycky rychle, ale ani on nepochytil z místní hatmatilky tolik, aby si mohl koupit něco k jídlu. Byli by nápadní, kamkoli by přišli.

Major Jefferson si vzal všechny černochy s sebou na infiltrační přepad. Rick doufal, že uniknou, ale bez černých vojáků neměli žádnou naději. Nebudou mít žádné černochy, kteří by za ně mohli mluvit. Ricka napadlo, jestli na tom vůbec záleží. Mohlo by, ale záleží na tom, kdo je zajme.

Bylo to jeho první velení a se vši pravděpodobností se k dalšímu nedostane. Neměl zkušenosti. Začal jako mladší poručík hned potom, co vyšel z výcvikového kursu záložních důstojníků na státní univerzitě a za postup na kapitána mohl vděčit tomu, že byl ve správnou chvíli na správném místě; věděl to příliš dobře na to, aby si myslel něco více. Ricka napadlo, jestli na tom vůbec ještě sejde. Parsons myslel na svou kariéru, ale vojsko pro Gallowaye žádnou kariéru neznamenovalo. Výcvikový kurs záložních důstojníků byl jediným způsobem, jak zaplatit školné, které by si jinak nemohl dovolit.

Druhou možností byl fotbal. Rick byl rychlý a pružný. Kdyby se dal na fotbal, získal by stipendium společně s dalšími výhodami hvězdy. Ale ta hra se mu nelíbila. Vyžadovala příliš mnoho odhodlání.

Místo toho se zapsal do kursu záložáků a peníze dostal taky. Záložáci nebyli tak slavní jako fotbalisté; fotbalisté měli vždycky právo prvního výběru mezi děvčaty. Na druhou stranu svou příležitost většinou nemohli využít kvůli zraněním nebo požadavkům tréninku. Postavení záložáka bylo pro Ricka Gallowaye daleko přitažlivější. Říkal si to pořád dokola. Ale pro dívky, které s ním studovaly, to zase tak přitažlivé nebylo; neměl však příliš na vybranou. Výcvikový kurs záložních důstojníků poskytl Rickovi peníze na útratu.

Když vystudoval, uvědomil si, že se nikdy vlastně k ničemu neodhodlal. Ke studentským spolkům se nepřipojil a zároveň je ani neodmítal. Měl pár svých politických názorů. Byl profesionální neutrální a nebyl si tak docela jistý tím, jestli mu tento postoj vyhovuje.

Jeho spolužák John Henry Carter se rozhodl udělat kariéru u armády a dobrovolně se přihlásil na operaci, kterou CIA prováděla v Africe. Přemluvil Ricka, aby do toho šel s ním; bylo to dobrodružství, něco, co si musí člověk užít, dokud je mladý a než se usadí k otupující práci a ještě otupělejšímu životu. Věděl, že je tu možnost, že ho zabijí, ale v životě ho nikdy nic vážně neohrožovalo. Každému nebezpečí dokázal včas utéct.

Carter byl jediný černoch, se kterým se kdy Rick sblížil, a jediný přítel, kterého v jednotce měl. Teď byl Carter pryč s majorem Jeffersonem. Major Hendrix přišel o nohu a zůstal v zádu, aby udržel co nejdéle barikádu na silnici na jihu.

Parson a Galloway zbyli jako jediní důstojníci.

Plán byl takový, že Galloway obsadí vrcholek kopce a bude jej držet, dokud nepřiletí vrtulníky; pak se vrátí zpátky pro raněné. Rickovi se ten nápad nelíbil, ale Hendrix mu to dal rozkazem. Někdo musí držet barikádu a někdo jiný musí obsadit místo přistání; Hendrix se nemohl hýbat, a tak kopec zbyl na Gallowaye.

Ale Hendrix neudržel barikádu příliš dlouho - a teď nepřiletí ani vrtulníky.

A tím to hasne, pomyslel si Rick. Nezbyla mu žádná možnost volby. Poprvé v životě nemohl ani utéct...

Najednou ho něco zaujalo. Rick zvedl hlavu. "Co to, ksakru, je?" Ukázal k inkoustově černé obloze. Mezi hvězdami se na ní pohybovalo jasné světlo. Zdálo se, že se blíží, a nevydávalo vůbec žádný zvuk. "Kde vzal Labon letadlo?" zeptal se Rick.

Parsons pokrčil rameny. "Od Kubánců, řekl bych - Ricku, to není letadlo."

Měl pravdu. Tiché světlo se stále blížilo a pohybovalo se tak podivně jako žádné jiné letadlo, které Rick dřív viděl. Bylo to jen jediné světlo; nedala se podle něj určit velikost nebo tvar letadla, ale zastíňovalo hvězdy. Hodně hvězd. Se zachvěním si uvědomil, že je to velké. Letělo to příliš rychle a otáčelo se to v podivných zákrutech a pohybovalo se to naprosto tiše. Cítil, jak se mu na zátylku ježí vlasy.

Sneslo se to níž a na vrcholek kopce dopadlo jasné světlo. Odrazilo se zpátky dostatečně silně na to, aby ukázalo, co skrývala tropická noc.

"Zatracenej lítací talíř!" vykřikl jeden z vojáků. Ozval se výstřel.

"Nestřilet!" zařval Rick.

Parsons se na něj zvědavě podíval.

"Tohle nepatří Labonovi. Proč na to střilet? A - nejsem si ani docela jistý, že bychom tomu dokázali ublížit..."

"Přistává," řekl Parsons.

"Samozřejmě." Rick cítil nutkání k smíchu. Proč ne? napadlo ho. Jsme poražení, obklíčení, každý z nás se do týdne stejně dostane před popravčí četou, tak proč k tomu nepřidat ještě i létající talíře? Cítil v hlavě lehkost, kterou nezpůsobovalo jen víno. Byl rád, že nevyzkoušel místní náhražku marihuany.

Létající talíře nebyly skutečné. Létající talíře nepatřily ani do vědeckofantastických knížek. Dívka, na kterou rád vzpomínal jako na svou holku - věděl, že by s tím označením nesouhlasila a také ho nikdy v její blízkosti nepoužíval, ale rád na sebe myslel jako na člověka, který kdysi holku měl - se zajímala o vědeckofantastické knížky a přesvědčila Ricka, aby si několik základních přečetl; ale ani ona, ani její přátelé nevěřili v létající talíře.

Věc se usadila na vrcholku kopce. Byla velmi dlouhá, skoro jako Boeing 707 a neměla přesný tvar talíře, i když tak zdálky mohla někomu připadat. Vypadala spíše jako podélně rozříznutý fotbalový míč a vespod byla skoro plochá. Okamžik se nic nedělo. Pak se uprostřed jedné strany otevřel jasně oranžový obdélník.

Seržant Elliot se k němu otočil. Ostatní vojáci zalézali do zákopu. "Co budeme dělat, kapitáne?" zeptal se Elliot.

"Udržte muže v postavení. Pořád ještě je tu kolem tisíce Kubánců," řekl Rick. Díval se na jasný vchod. Nic se nedělo.

Jediné zvuky, které slyšel, bylo mumlání jeho vojáků a nikdo - nebo nic - nevylézal ven. "Přebíráš velení," řekl

Parsonsovi. "Půjdu se tam podívat."

Parsons rozpráhl ruce v typicky francouzském pokrčení ramen. "Jsi blázen. Ale já půjdu s tebou..."

"Ne."

Rick se znovu podíval na loď. Na okamžik cítil vzrůstající naději. Třeba to bylo experimentální letadlo, něco, co CIA držela v tajnosti a poslala sem, aby ho vytáhla z bryndy? Agentura je do téhle kaše dostala a měla by problémy, kdyby je chytili. "Elliotte, zavolejte velitelství."

"Nemůžu, pane. Rádio přestalo fungovat zrovna ve chvíli, kdy jsme tu věc poprvé uviděli."

"Lítací talíř," zamumlal někdo.

Rick ty historky slyšel. Když lidé zahlédnou létající talíř, přestávají fungovat přístroje, napájené elektrickým proudem. Zapalování v autě, rádia, televize - všechno, co pohání elektrina. Ale co s tím? Chtěl věřit tomu, že Agentura tuhle loď poslala, aby ho zachránila. Dávalo smysl, že budou raději riskovat tajný stroj, než aby byli zahanbení politickými soudy a...

Nemělo cenu se na ni jen dívat. Nechtěl tam jít sám, ale Parsons tady musí zůstat a velet a Elliot musí dohlížet na vojáky. Podíval se na ostatní ve velitelském zákopu. "Masone, pojď se mnou."

"Fajn." Mason byl desátník; malý, zavalitý chlap se spoustou sebedůvěry a flegmatickou povahou. Zvládne to.

Rick si přehodil pušku přes rameno a vykročil. Mason svou nesl u boku a šel hned za ním. "Nikdy jsem v létající talíře nevěřil," řekl Mason.

"Já taky ne. A nevím, jestli v ně věřím teď," řekl mu Rick. "Možná to pro nás poslala Agentura."

"Jo. Jasně," řekl Mason.

Rick věděl, co si ten muž myslel. Nevěřil tomu ani Rick Galloway. Tohle nebyla žádná představa, žádný bahenní plyn. Nebyla to planeta Venuše ani meteorologický balón. Tohle byla skutečná loď, která tiše přistála na vrcholku kopce a bylo to zatraceně příliš vyvinuté na to, aby to byla něčí tajná zbraň. Kdokoli, kdo by měl jedinou letku takových letadel, by mohl diktovat celému světu své podmínky. Přitom, jak se to objevilo, jak to tiše přiletělo a náhodně po celou dobu měnilo dráhu letu, by to nemohla zastavit jakákoli raketa nebo stíhač, o kterém kdy Rick slyšel.

Došel k zářícímu vchodu. Cítil, jak se mu vojáci vzadu dívají do zad. Na jihu se znovu ozvaly zvuky palby a přitom nejméně polovina jeho jednotky opustila svá postavení, aby se na tu loď podívala. Ostatní se ale krčili v zákopech a pochmurně čekali. Kubánci za tenhle kopec pěkně zaplatí. Ale jak dlouho ho udrží? Rick se podíval dovnitř do lodi.

Osvětlený obdélník byl vchodem do malého krychlového prostoru, který neměl ani na jedné straně tři metry na délku. Nikdo tam nebyl a nebylo tam vidět nic kromě něčeho, co připomínalo zasouvací dveře, umístěné na každé zdi. Vchod byl necelé dva metry vysoký, což bylo pro Ricka, který měřil něco přes sto osmdesát centimetrů, trochu málo. Stál venku a díval se dovnitř, dokud si nezačal připadat jako pitomec. Pak zavolal: "Je tam někdo?"

"Pojďte dál, kapitáne Gallowayi," ozval se hlas. Byl to dokonale klidný mužský hlas, na kterém nebylo nic nepozemského. "Máte jen velice málo času, kapitáne. Vstupte na palubu."

"Bože můj, možná to je přece jen z Agentury," zamumlal Rick. Ať už čekal cokoli, rozhodně to nebyl úplně obyčejný lidský hlas s přízvukem, který nedokázal určit.

Promluvil znovu. "Můžete nechat zbraně venku. Nebudete je potřebovat a mohly by vás pokoušet k něčemu nepředloženému. Pokud bychom vám chtěli ublížit, kapitáne Gallowayi, už byste byli mrtví."

To, pomyslel si Rick, bylo jisté. Tahle věc - ať už to bylo, co chtělo - nemohla být horší než Kubánci. Sundal si pušku z ramene a položil ji na zem. Mason udělal totéž, ale upřel na něj významný pohled. Rick přikývl. Oba měli nože a Rick pod blůzou navíc svou automatickou pětačtyřicítku. Byl si jistý tím, že Mason je vybaven stejně.

Vchod byl nepříjemně vysoko nad úroveň země, asi ve výši pasu. "Taky sem mohli dát schůdky," řekl Rick Masonovi. Položil ruku na podlahu. Vypadala jako kovová, ale na dotek byla trochu teplá. "Tak jdeme na to," zamumlal a vyskočil nahoru. Mason ho následoval.

Napůl očekával, že se za nimi okamžitě, jakmile budou uvnitř, vchod uzavře, ale nestalo se nic. Dveře po jeho levici se tiše otevřely a za nimi zahlédli krátkou chodbu. Rick pokynul Masonovi, aby šel za ním, a vstoupil do chodby. Na jejím konci se otevřely další dveře. Místnost, která za nimi ležela, byla velice jasně osvětlena.

Opatrně vešel dál a cítil se přitom velice osaměle. Desátník Mason nezaváhal, když vedl před dvěma dny pěchotní útok

proti kubánskému tanku a nakonec na něj vylezl a vyhodil jej do vzduchu termitovou náloží; vypadal teď daleko nervóznější než ve chvíli, kdy na tank vylézal. Ricka napadlo, jestli je stejně rozechvělý jako desátník, a pokusil se narovnat a ovládnout výraz své tváře. Není nejlepší, když vojáci vidí svého velitele roztřeseného. Jeho zrak se přizpůsobil jasnému světlu uvnitř. V té místnosti byly - bytosti. Byly tři a nebyli to lidé.

2

Jejich těla měla tvar podobný lidským. Měli dvě paže a dvě nohy a dvě oči, ale proporce neodpovídaly. Ramena byla příliš vysoko, takže se skoro zdálo, že nemají, krky a hlavy seděly na vrcholku příliš zavalitých těl. Byli oblečení v kovově lesklých kombinézách, jeden v temně šedé, druhí dva v jasných barvách, které se při pohybu měnily. Jejich ruce měly jen tři prsty, ale dva z nich byly palce - každý na opačné straně silné dlaně. Pokud Rick viděl, neměli žádné vlasy. Rty jejich úst byly tenké - příliš tenké na to, aby byly lidské - a ústa měli umístěna v podivně ploché tváři příliš vysoko. Ústa příliš vysoko, oči příliš nízko, nos - nebyl to tak docela nos, pomyslel si Rick. Místo něj měli silný rypák nebo čenich, který vypadal jako druhá, svislá ústa. Zvedal se, až skoro dosáhl úrovně jejich očí. Musel se přimět k tomu, aby odvrátil zrak od jejich tváří, a prohlédl si vybavení místnosti. Byla skoro holá. Její stěny od výše pasu zaplňovaly obrazovky, které připomínaly televize, ale byly velice malé. Některé ukazovaly obrazy: Rickovi vojáci, postávající venku, poručík Parsons a seržant Elliot, kteří spolu hovořili a gestikulovali, kulometná hnízda. Cizinci vypátrali, jak se zdálo, téměř všechna jeho obranná postavení a na jejich televizích bylo vidět jasné obrazy, i když venku panovala skoro inkoustová tma.

Tvorové seděli u dlouhého stolu umístěného kolmo ke dveřím, jimiž vstoupil. Byl velice vysoký - nejméně o třicet centimetrů vyšší, než jakýkoli lidský stůl - a byl průhledný, ale světlo se od něj neodráželo jako od skla, takže působil téměř dojmem neviditelnosti. Stála na něm malá skříňka se světélky a barevnými obdélníky.

Rick měl dojem, jako by se pod některými z obrazovek nacházely ovladače; přinejmenším to byly ploché čtverce se stranou asi pět centimetrů dlouhou, některé zářící jasnými barvami a jiné jen temně. Mohly to být spínače nebo dotykové destičky, ale také to mohlo být cokoli jiného. Místnost byla stejně cizí jako tvorové, kteří v ní přebývali. Rick odolal silnému popudu, který ho nutil k tomu, aby se schoulil v koutě a ječel, a pozorně si místnost prohlížel, pokoušel se určovat a sledovat nové informace. Pokoušel se přesvědčit sám sebe o tom, že je to jen sen, ale věděl, že je to zbytečné. Nakonec řekl: "Nazdar."

Když cizinci promluvili, pohybovala se jak jejich ústa, tak jejich čenichy. "Máte velice málo času, kapitáne Gallowayi," řekl ten, který byl oblečen v šedé barvě. Jeho hlas byl velice věcný. Zněl mužsky, ale Rick si připomněl, že neví, jakého pohlaví cizinci vlastně jsou. Ani to, uvědomil si, jestli vůbec mají pohlaví. "Možná příliš málo. Možná jsme čekali příliš dlouho. Přiletěli jsme sem, abychom vás a vaše muže zachránili."

"Kdo, ksakru -"

"Později. Nemáme čas."

Jasně, pomyslel si Rick. Později. Ale cizinec měl pravdu. Kubánci se blížili rychle. Pokoušel se uspořádat si myšlenky, ale bylo těžké chápat, co vlastně dělá, když mluví s těmito - věcmi. Jejich mluvčí - měl funkci podobnou lidskému mluvčímu? Ne. Lidského na něm rozhodně nebylo nic. Ani to nebyl mluvčí, zajíkla se jeho mysl. Neměl pojmy, které by tuto situaci vyjádřily. Nakonec našel hlas. "Co po nás chcete?"

"Po vás, abyste své muže přivedl na palubu. Rychle, dokud ještě nějaké máte." Cizinec rozpráhl ruce dlaněmi dolů v gestu, které Rickovi nic neříkalo, ale nebylo obtížné pochopit, že je netrpělivý. "Jak jsme vám řekli už dříve, a bezpochyby budeme muset říct ještě mnohokrát, kdybychom si vám přáli ublížit, byli byste už mrtví. Můžeme vám snad udělat něco horšího než to, co by dokončili v několika hodinách Kubánci?"

Cizinec měl bezpochyby pravdu, ale Rick se necítil o mnoho lépe. Tahle 'záchrana' nebyla zrovna moc lákavá. "Odkud znáte mé jméno?" zeptal se.

"Z vaší vysílačky. Už ale nemáte čas na otázku." To řekl jeden z těch tvorů v jasně zbarvené kombinéze. "Musíte jednat. Hned."

"Co naše zbraně?"

"Vezmete je s sebou. Vezmete s sebou veškeré vaše vybavení," řekl ten v šedé kombinéze. "Ale rychle. Jakmile se Kubánci přiblíží natolik, aby nás mohli rozeznat, budeme muset odletět. S vámi a vašimi muži, nebo bez nich."

"Není co vybírat, kapitáne," řekl desátník Mason. "Radši oni než Kubánci." Vojákova tvář byla bezvýrazná a nebyly na ní patrné žádné city.

"Taky mě to napadlo," řekl Rick. Ještě okamžik nejistě stál a pak se rozhodl. "Dobře."

"Rychle," naléhal cizinec.

"Jistě. Pojďme, Masone -"

"Nechte ho tady," řekl ten v šedé kombinéze. "Jako výraz vašich dobrých záměrů."

"Ale no tak, počkejte chvílku, zatraceně -"

"To je v pohodě, kapitáne," řekl Mason. "Jsem tady ve stejném bezpečí jako venku."

"Tak dobře." Rick přešel zpátky ke dveřím. Otevřely se před ním. Když došel ke vstupní komoře, otevřely se další dveře naproti vchodu do místnosti, ve které seděli mimozemšťané. Uviděl za nimi velký prázdný prostor, více než patnáct metrů dlouhý a skoro pět široký.

"Zavedte tam své muže se zbraněmi," řekl hlas. Zdálo se, jako by se ozýval ze zdi, ale nikde nebyl vidět reproduktor. Rick vyskočil z lodi a utíkal k zákopu. Shromáždila se tam polovina jeho vojáků - možná více - a zírali na loď. Stáli s puškami a granáty v rukou, jako by je zbraně mohly nějak uklidnit.

"Ve skutečnosti už jsem ani nečekal, že se ještě vrátíš," řekl poručík Parsons. "Vítej doma."

"Díky. Nemáme moc času. Všichni muži na palubu. Muži, zbraně, jídlo, vybavení, všechno. Rychle."

"Ale -" zaváhal seržant Elliot. Rick nikdy neviděl velkého seržanta tak zmateného.

"Ta loď patří CIA," řekl Rick. Řekl to nahlas, aby ho slyšelo co nejvíce vojáků. "Tajná záležitost. Vytáhnou nás odsud, ale nechťejí, aby je viděli Kubánci, takže se tam musíme přesunout rychle. Tak se hněte."

"Pane!" Elliot odběhl k minometnému postavení a někteří z vojáků pobrali své vybavení a zamířili k lodi. Rick nevěděl, jestli je přesvědčil, nebo ne, ale vysvětlení s lodí CIA mu připadalo jako nejjednodušší a nejrychlejší způsob, jak zvládnout situaci.

Parsons se na něj podíval s pozdviženým obočím. Jeho výraz jasně říkal, že je Rick lhář. Pak pokrčil rameny a začal pohánět muže do lodi. Seržant Elliot spěchal ještě více.

Jsou to dobří vojáci, pomyslel si Rick. A jeden každý z nich dospěl nejspíš ke stejnému řešení: věděli, co Kubánci dokáží. Tohle byla přinejmenším příležitost.

Kolem přeběhli muži od minometu s odpalovací trubici a za nimi další, kteří nesli podstavec a bedničky se střelami. Muži se potýkali s bednami a pásy munice a cpali si do kapes granáty. Na palubu nastupovali po zuby ozbrojení. Ne že by na tom nějak zvlášť záleželo, pomyslel si Rick. Ozbrojení nebudeme o nic více v bezpečí. Ale budeme se bezpečněji cítit, a to je důležité.

"Co to je za nesmysl?" zeptal se tiše Parsons. "Přece sám víš, že to není -"

"Zmlkni. Otázky si nech na později." Rick zvedl ruku a mávl směrem k jihu. Ozývala se odtamtud nesouvislá palba a některé výstřely zaznívaly z větší blízkosti, než mohl být Hendrix. Kubánci dočišťovali poslední místa odporu předtím, než se vydají do kopce. "Hendrix už to zabalil," řekl Rick. "Podle jeho posledních rozkazů máme odsud dostat tolik mužů, kolik jen bude možné. Máš nějaký jiný způsob, jak na to?"

"Ne. Ale -"

"Ale nic. Ta loď nepočká a my pro Hendrixe ani jeho lidi nemůžeme udělat vůbec nic." Strach a pocit viny za to, že opouští své raněné, přiosťily Rickův hlas více, než měl v úmyslu. "Sklapni a nažeň chlapy na palubu. Nemáme čas na řeči."

André Parsons pokrčil rameny. "Jak myslíš. Ale jsou to otázky, na které budeš muset odpovědět."

"Jako bych to nevěděl. Kriste, André, nehádej se. Prostě to udělej. Prosím."

"Dobře." Odešel, aby pomohl s přenášením lehkého kulometu.

Přicházeli další vojáci. Nesli batohy, spacáky, helmy, bedničky s náboji, jídelní náčiní; obvyklou výbavu armády na pochodu. Nedělali příliš mnoho hluku a panoval překvapivě malý zmatek.

Dobří vojáci, pomyslel si Rick. Vedli jsme si zatraceně dobře, když se vezme v úvahu, jak málo podpory jsme dostali. Není to naše chyba, že nás porazili. Na sbírku vojáků, kteří spolu nikdy dřív nesloužili, jsme si vedli zatraceně dobře.

"Tenhle byl poslední," zavolal na něj Elliot.

Rick je počítal. "Na palubu šli jen třicet čtyři."

Elliot vypadal zahanbeně. "Víc jsem jich nenašel, kapitáne."

Utekli, napadlo Ricka. No, to dokážu pochopit. Sám jsem o tom uvažoval. "Tak na palubu," rozkázal. Poté, co dovnitř vlezl Elliot, ho následoval sám. Byl poslední.

Jakmile Rick vlezl dovnitř, vnější dveře se zavřely. Když vešel do oddělení, kde byli vojáci, zavřely se i vnitřní dveře.

Byli odstaveni jak zvenčí, tak i od řídicí místnosti - nebo co to bylo za místnost, řekl si Rick. Mason v ní stále ještě byl s cizinci.

Pak se ozval hlasitý tón a hlas řekl: "Všichni se, prosím, posaďte na podlahu. Rychle."

"Všichni dolů!" vykřikl Rick. "K zemi!" Ztěžka se v poslední chvíli posadil. Cítil obrovskou tíži a ti z vojáků, kteří okamžitě neposlechli, tvrdě upadli. Neupevněné vybavení popadalo a rozkutálelo se po celé místnosti.

Následovala série menších zrychlení. Pocit pohybu trval velice dlouho. Pak ustal a cítili opět normální tíhu.

"Doktora!" vykřikl někdo. Jeden z vojáků se držel za zápěstí, které si zlomil při dopadu na palubu. K ležícímu muži se vydal seržant McCleve. McCleve byl starší dělesloužící voják, o kterém se říkalo, že vystudoval na lékařské škole v Mexiku a kvůli svému nadměrnému pití nemohl sehnat ve Spojených státech práci. Rick nevěděl, co je na tom pravdy, ale McCleve působil velice spolehlivým dojmem.

Vojáci začali všichni najednou mluvit. Někteří kleli a pár se jich modlilo. Jiní vstali a začali prohledávat místnost. Nebylo ale co prohledávat.

Byli zavření ve velkém kovovém prostoru ve tvaru hranolu a nacházelo se tu jen málo věcí k prohlížení. Rick nedokázal ani odhadnout, odkud přicházelo světlo; prostě tu bylo, a i když se tu vyskytovalo hodně stínů, byly všechny velice slabé.

"Myslím, že jsme odstartovali," zakřičel Rick. "To by mě zajímalo, co tomu říkají Kubánci!"

Ozvalo se jásání, které však znělo strojeně. Rick se pochmurně usmál. Sám se nijak radostně necítil.

"Řekněte nám, pane," ozval se desátník Gengrich. "Jak se CIA dostala k něčemu takovémuhle? A k čemu, ksakru, potřebují nás, když mají -" mávl širokým gestem rukou "- tohle?"

To byla dobrá otázka a Rick neměl sebemenší představu, jak by na ni měl odpovědět.

"Všechno se dozvíte ve správnou chvíli," řekl poručík Parsons. "Všechno ve správnou chvíli. Zatím si užívejte, dokud máte čas."

"Ale -" začal Gengrich.

"Sklapni." Seržant Elliot byl nervózní a vpadl zpátky do vojenské tradice, kterou znal a chápal nejlépe. Promluvil důstojník a tím to haslo.

Tohle nevydrží, napadlo Ricka. Elliot měl na důstojníky jasný názor: předpokládal, že jsou schopní, chtěl, aby schopní byli, vyžadoval, aby takoví byli. Věděl, že se s prýmký a hvězdami poflakuje spousta neschopných pitomců, ale byl na svou armádu tak hrdý, že by se klidně nechal zabít, jen aby je kryl. Ale Rick ani chvíli nepochyboval, že by Elliot pro

čest jednotky špatného důstojníka roztrhal na kusy.

Došlo k několika dalším zrychlením, tentokrát ne tak prudkým. Loď se obracela. Rick se cítil, jako by byl v pasti, ale pokoušel se udržet svůj výraz klidný a bezstarostný. Nevěděl, nakolik se mu to dařilo, ale myslel, že pro jednotku je důležité, aby vypadal sebejistě.

Je nás, uvažoval, šestatřicet ozbrojených mužů a spousta těžké výzbroje v lodi řízené vetřelci - vetřelci! Nemám sebemenší ponětí o tom, kde jsem, kam mířím nebo co s námi ti tvorové mají v plánu.

Byl si jist tím, že jsou ve vesmíru. To rozhodlo o jedné věci: v žádném případě nesmí dojít ke střelbě. Ne že by tu bylo cokoli, nač by se střilet dalo, ale po ruce byla spousta zbraní a některá z nich by mohla prorazit díru do pláště lodi.

Kovové stěny nevypadaly příliš silně a Rick neměl vůbec představu o tom, jak silné asi mohou být. I kdyby dokázali prorazit dveře a našli by za nimi vzduch a prošli celou lodí a zabili nebo zajali všechny vetřelce, kteří v ní byli - co pak? Nedokázali by s ní letět; nedokázali by s ní přistát; nedokázali by ani ovládat systémy dodávající potravu a vodu a vzduch.

A zatím je nikdo neohrožoval.

O dvě hodiny později si už byli tím, že jsou ve vesmíru, jisti všichni. Ozval se krátký varovný tón a hlas řekl, "Nyní nastane období beztlíže. Prosím, zabezpečte veškeré vybavení a držte se."

Jediná věc, které se mohli držet, byla vodorovná tyč, umístěná nad úrovní pasu podél dvou stěn místnosti jako zábradlí, které používají při cvičení baletky. Rick všechny vojáky nahnal ke stěnám. Všechno vybavení, u kterého to bylo možné, svázali lany. Právě končili s prací, když se ozval další varovný tón.

Pak vůbec nic nevážili. Volně položené předměty pomalu poletovaly. Několik mužů vypadalo, jako by jim bylo špatně, a jednomu z nich opravdu bylo. Jeho zvrátky se za chvíli kolem nich vznášely jako velké balóny.

"Ježíši, musíme odsud vypadnout!" zaječel jeden voják.

"Drž hubu!" Elliot sám ale nevypadal o nic lépe. "Kapitáne, -"

Svou otázku však nedokončil. Loď udělala několik dalších manévřů, i když ani jeden nebyl příliš ostrý. Pak se všechny věci, které se vznášely ve vzduchu, začaly pomalu snášet k palubě. Cítili, jak jejich váha vzrůstá a stává se skoro - ale ne úplně - normální.

Tentokrát bylo daleko těžší vojáky uklidnit. Svírali v rukou své zbraně a rozhlíželi se po místnosti, jako by hledali někoho, s kým by mohli bojovat, něco, co by mohli dělat. Rickovi připadalo, že místnost je doslova nasycena strachem, a bylo to nakažlivé. Cítil se jako zvíře chycené v kleci.

"Proboha živýho, kam to letíme?" zeptal se Gengrich.

"Cesta bude trvat ještě dvě hodiny," řekl hlas. Promluvil odnikud.

"Takže nás slyší," řekl Parsons. Ztišil hlas k šeptání. "Jsi si jistý, že tady není nic, co bys mi chtěl říct?"

"Teď zrovna ne." Parsons pokrčil rameny. "Jak chceš. Ale doufám, že to nebude trvat dýl než pár hodin. Kdyby se to mělo protahovat, dost těžko bysme chlapy zvládali." Křivě se usmál. "Dost těžko bych zvládal sám sebe."

"Jo," řekl Rick. Věděl přesně, jak se André Parsons cítí.

Časový odhad, který jim poskytl hlas, byl přesný. Podle Rickových hodinek byli na palubě přesně čtyři hodiny a pět minut, když zazněl znovu varovný tón a bylo jim řečeno, ať se pevně drží.

Tentokrát nenastal stav beztlíže, ale řada krátkých ostrých zrychlení s několika trnutími. Mezi jednotlivými trnutími byla období různé tíže. Nakonec ucítili lehký náraz, ne větší, než kdyby vstali z křesla. Zrychlení ustala.

Vážili méně. Nebylo to o mnoho, ale už se to neměnilo. Rick se překvapeně rozhlédl a napadlo ho divoké podezření.

Někteří vojáci mumlali. Desátník Gengrich zamyšleně vytáhl z kapsy zásobník, pustil ho na zem a sledoval, jak pomalu padá.

Asi jedna šestina gravitace, pomyslel si Rick. Nebylo to možné pominout, stejně jako nebylo možné pominout, co to znamenalo.

Gengrich to zakřičel první. "Panebože všemohoucí, my jsme na zasraném Měsíci!"

3

Vojáci ale neměli čas na to, aby reagovali na Gengrichova slova. Dveře místnosti se otevřely a dovnitř vešel desátník Mason. Tvář měl šedou jako popel a pravou paži si tiskl k hrudi. Dveře místnosti zůstaly otevřené do malé předsínky, ale všechny ostatní dveře byly zavřené.

"Masone -"

"Kde jsi, ksakru, byl?"

"Co se děje, Arte? Co ti to, kruci, udělali?"

Muži začali křičet všichni najednou. Seržant McCleve k němu přišel se svou lékárníčkou.

"Pohov!" zařval Rick. Seržant Elliot opakoval jeho rozkaz ještě hlasitěji. Mumlání neustalo, ale nikdo už nekřičel.

Rick se připojil k Masonovi a McCleveovi. "Co se stalo?"

"Ježíši, kapitáne, my jsme na Měsíci," řekl Mason. "Ti parchanti nás odvěkli na Měsíci!"

"Ano," řekl Rick.

"Viděl jsem to úplně všechno," řekl Mason. Vojáci se shromáždili kolem a poslouchali.

Rick pokýval hlavou. Bylo na čase, aby muži zjistili, co se stalo. Napadlo ho, že jim to možná měl říct dříve.

"Ty obrazovky," říkal Mason. "Je to jako televize. Zvedli jsme se, přímo nahoru, aspoň mi to tak přišlo, a svět byl čím dál menší a menší, až jsem ho viděl úplně celej, jako když dávali v televizi přenosy z vesmíru."

"Co se ti stalo s rukou?" zeptal se McCleve. Vyroloval Masonovi rukáv košile a prohlížel ránu. Vypadala jako tenká

kulatá dírka, tenčí než tužka, a procházela látkou košile, paží a na druhé straně zase ven. Nekrvácela.

"Vůbec se mnou nemluvili," řekl Mason.

"Kdo? Kdo s tebou nemluvil?" ptali se vojáci. Elliot se na ně zamračil, ale nepokoušel se je umlčet. Také to chtěl vědět.

"Ty potvory," řekl Mason. "Ti - kapitáne, vy jste je viděl. Nevím, co jsou zač. Nejsou to lidi. Vypadají trochu jako lidi, ale nejsou."

Ozvala se spousta vzrušeného hovoru. "Držte klapačky," řekl Rick. "Nechte Masona vyprávět."

"Vůbec se se mnou nebavili. Pořád jsme se dostávali dál a dál od Země, až jsem ji viděl úplně celou - úplně - a viděl jsem, jak někde svítá a mraky nad oceánem, úplně jako na záběrech ze Skylabu. A oni se mnou nemluvili. Tak jsem vytáhl pistoli a namířil ji na jednoho z nich - na toho v šedém - a řekl mu, že jestli mi neřekne, kam letíme, tak ho zastřelím."

"Pitomost," zabručel poručík Parsons.

"Ano, pane, byla to pitomost," řekl Mason. "Ta potvora neudělala vůbec nic. Jen tak nějak mávla rukou a ze stěny vyrazil nějaký paprsek, jako laserovej. Přmo ze zdi. Vůbec jsem si nevšiml žádný díry. Jen tohle zelený světlo a to do mě propálo díru durch. Pustil jsem pistoli a ta potvora k ní přišla a vzala si ji a pak mi řekla, že si tam mám sednout a říct mu, kdybych potřeboval ošetřit - takhle mluvil, jako nějaký profesor. Pak mi dal nějakou tabletku. Chvilku jsem o tom uvažoval a pak jsem ji spolknul a pak to hned přestalo bolet. A pak jsme byli na Měsíci. Viděl jsem, jak přistáváme. Jsme na druhé straně, kapitáne. Na odvrácený straně Měsíce. Je to taková velká jeskyně a jsou tu ještě dvě takový lodě."

Když Mason domluvil, začali muži znovu. "To jste nám neřekl, že je to nějaký zatracený lítací talíř!" křičel Gengrich.

Jeho hlas byl nepřátelský a obviňující. "Říkal jste, že je to loď, která patří CIA!"

"Spěchali," řekl Rick. "Byl bys teď radši na tom kopci a čekal na Kubánce? Chtěl by to snad někdo z vás?"

Nevěděli, co si o tom mají myslet. Nikdo nehlasoval pro to, aby se vrátili.

"Umřít můžeme vždycky," řekl Rick. "Přinejmenším můžeme zjistit, co od nás tihle - lidi - chtějí."

"Dobrý nápad." Hlas se ozval odnikud a odevšad. "Dozvíte se to velice brzy. Zanedlouho se otevře východ a vy vynesete veškeré zbraně a své vybavení ven z lodi. Poté vám bude řečeno, co dál. Prosím, buďte opatrní. Jste, jak už vám bylo řečeno, na měsíci vaší planety. Tlak vzduchu bude nižší, než na jaký jste zvyklí, ale pro váš živočišný druh je tu vzduchu a kyslíku víc než dost, pokud neuděláte něco ukvapeného. Nyní, prosím, dejte dohromady své vybavení." Rick zjistil, že je naprosto zbavený jakýchkoli pocitů. "Pusťme se do toho," řekl.

Elliot stál okamžik nerozhodně a pak si tím očividně přestal lámat hlavu. "Poberte ty krámy. Hněte sebou!" zařval.

Za dveřmi byla jeskyně. Dveře s ní spojoval silný materiál, který vypadal jako tvrdá guma. Uzávěr připomínal Rickovi materiál, ze kterého jsou vyrobeny potápěčské skafandry, a táhl se nějakých dvacet metrů, než přešel do jeskyně. Pak byly stěny tunelu kamenné, ale leskly se jako nalakované. Rick si na ně sáhl; materiál byl velmi tvrdý a jeho napadlo, že tam byl nastříkán - nejspíš proto, aby zabránil uniknutí vzduchu skalními stěnami z jeskyně.

Když vyložili své věci z lodě, vstupní dveře se zavřely a oni neměli jinou možnost než pokračovat tunelem dál. Vedl dovnitř a dolů. S vybavením neměli žádné potíže; všechno vážilo jen jednu šestinu své obvyklé pozemské váhy a jeden muž mohl bez větší námahy nést bednu s granáty do minometu.

Tunel byl osvětlený nikoli světelnými stěnami jako loď, ale obvyklými zářivkami. Rick si jedno ze světel prohlédl; byla na něm značka 'Westinghouse'. Od jedné lampy ke druhé vedly obyčejné dráty.

Jakmile vešli dále do jeskyně, zavřely se za nimi dveře. Vypadalo to, že jsou vyrobeny z téhož tvrdého materiálu jako průchod od lodi do jeskyně a vysunuly se ze zdi v kruhu, který se uzavřel tak dokonale, že se zdálo, jako by to byl pevný kotouč.

Došli na konec chodby. Rick odhadoval, že měřila asi kilometr. Na konci byla velká jeskyně, rozlehlá asi jako školní tělocvična vybavená nábytkem. Rick si všiml stolů, židlí, políček s knihami a časopisy. Na jednom konci prostoru byly vyrovnány postele a vojenské pokrývky. Na stole stál kávovar, pytel s plastickými šálky a plechovka mleté kávy. Na jiném stole viděl bochníky chleba různých amerických značek; sklenice arašidového másla; plechovky Campbellovy polévky. Papirové talíře a levné plastické vidličky. Mléko v krabicích. Bloky sýra; klobásy; konzervy se sardinkami. Nebylo tu žádné čerstvé jídlo, maso ani zelenina, ale Rick pochopil, že hladovět nebudou.

Na vzdáleném konci jeskyně stála televize. Vypadala divně. Rick neviděl žádnou značku výrobce, i když některé podivné značky na tabulce umístěné na spodní části přístroje mohly něco znamenat. Neměla žádné ovládání. Z ní se na ně dívala mužská tvář a podle toho, jak se jeho oči a hlava pohybovaly, bylo Rickovi jasné, že je ten člověk pozoruje. Člověk. Rick zůstal stát a zíral na obrazovku. Tvář na ní byla lidská. Tím si byl jist.

"Vy těm lidem velíte?" Postava bez varování promluvila. Ta věta nebyla přesně položená jako otázka, ale ani v ní neznělo oznamovací tón. Hlas měl lehký přízvuk, ale Rick si byl jist tím, že nikdy na podobný přízvuk nenarazil.

"Stejně jako kdokoli jiný," řekl Rick.

"Pak jste kapitán Galloway. Mám k vám několik otázek. Za prvé, je pravda, že jste na loď, která vás sem dopravila, nastoupili naprosto dobrovolně? Nepředcházelo tomu nějaké přesvědčování ze strany Šalnuksiů?"

"Šalnuksiů?"

"Ty bytosti, které vás sem dopravily. Nebyli jste k tomu, abyste do jejich lodi vstoupili, nějak nuceni?"

"Jimi ne. Byli tam ale nějakí Kubánci, kteří nám moc na vybranou nedali -"

"To byla moje druhá otázka." Mužův výraz se nijak nezměnil. Rick přistoupil blíže k obrazovce, aby si ho pořádně prohlédl.

Vypadal jako člověk, kterému je něco přes čtyřicet. Na sobě měl oblečen rezavě zbarvený plášť podobný tunice bez knoflíků s modře lemovaným výstřihem do V a s připevněným vyznamenáním: stylizovanou kometou a sluncem. Muž měl nakrátko zastřížené vlasy a pleť o trochu tmavší než Rick; skoro stejný odstín jako u amerických Indiánů, jen o

trochu světlejší.

"Je pravda, že byste byli nyní mrtví, kdyby vás Šalnuksiové nevzali na palubu?" zeptal se muž.

"Pravděpodobně," odpověděl Rick.

"Jednoho z vašich mužů Šalnuksiové zranili. Říkali, že se jen bránili a způsobili mu nejmenší možné zranění. Je to pravda?"

"Ano -"

"Děkuji. Je nám líto, že pro vás nemáme žádné lepší ubytování. Poslužte si vším, co tady najdete. Nyní se najezte. Později si pohovoříme podrobněji."

"Hej - sakra, co se tady vlastně děje?" zeptal se Rick. Mluvil už ale s prázdnou obrazovkou.

Prozkoumali své vězení. Byl tam plotýnkový vařič s dlouhým přívodním drátem, který vedl do zdi, a díra byla utěsněná tvrdou gumou. Vařič měl značku General Electric. Kávovar byl japonský s japonskými nápisy. Všechno v místnosti pocházelo ze Země. Většina věcí pocházela ze Spojených států, ale narazili na výrobky z mnoha jiných zemí. Některé kusy vybavení byly nové, většina byla ještě uložena v přepravních obalech. Jiné vybavení a zásoby vypadaly už použité. Našli tam i rádia a televize, ale kromě slabého syčení a hučení z nich nedostali vůbec nic.

Po hodině a půl se dostali k večeři. Jídla tu byly spousty; polévky a konzervovaná slanina a šunka, nakládaná zelenina a jako zákusek pudink. André Parsons objevil poblíž kávovaru vodovodní kohoutek - značky Kohler. Pod ním byla výlevka. Jiní vojáci našli bedny plechovek s teplým pivem a několik láhví vína, takže každý dostal pivo a šálek kalifornského červeného. Kávy měli spoustu.

Když se najedli, cítili se hned všichni lépe. Vojáci nejdřív chodili neklidně kolem, ale nakonec si začali s pomocí toho, co měli ve svých vacích a co našli tady, dělat pohodlí a ukládat se ke spánku. Elliot odtáhl dvě lůžka pro Parsonse a Ricka Gallowaye na stranu. Nikdo z nich nejedl ani nespál skoro celých čtyřadvacet hodin a zanedlouho už většina vojáků odpočívala na postelích nebo matracích, natažených na podlaze.

Podlaha, jak Rick zjistil, byla sice u stěn nerovná, ale směrem do místnosti byla uměle zarovnaná a vyhlazená. Na dotek byla teplá.

Rick seděl s Parsonsem u stolu poblíž televize. Jedli mlčky. Nakonec Parsons řekl: "Už chápu, proč jsi mi nic nevysvětlil dřív."

"Jo. Ani vlastně nevím, jak bych ti to vysvětlil," řekl Rick.

Parsons pokrčil rameny. "Před pěti hodinami jsem byl připravený, že vypustím na tom vrcholku kopce duši. Teď jsem se najedl, mám šálek vína a kafe a sedím v teple. Nikdo na mě nestřílí a čeká mě pohodlná postel. Měli jsme kliku."

"Možná."

"Už jsi uvažoval o důsledcích toho tvého televizního povídání?" zeptal se André. "Člověk. Člověk, kterej se ptá na zajímavý věci. Jsme dobrovolníci? Jak přišel desátník Mason ke svému zranění? Byli bysme naživu, kdybysme nenastoupili do té lodi? Na to všechno se tě ptá člověk velitelským hlasem, jako by měl plný právo k tomu, aby ty odpovědi znal."

Rick přikývl. "Napadlo mě to. Možná to znamená, že někoho zajímá to, co se nám stalo. Možná ne moc, ale někomu na tom záleží. Doufám jen, že je to dobré znamení."

"Nemůže bejt špatný," řekl André.

"Krucí, připadáš mi zatraceně klidný -"

Parsons se zasmál. "Totéž bych mohl říct i já o tobě. Ricku, jsem posranej strachy, ale nemělo by smysl, kdyby to vojáci viděli. Nejspíš se musíš cítit stejně."

"Jo. Ale moc bych si přál, aby nám řekli, co s náma chtějí dělat."

"Možná nic," řekl Parsons. Znovu pokrčil rameny v tom velkorysém francouzském gestu. "Možná nás zachránili z dobrý vůle. Copak za to nestojíme?" Jeho úsměv byl široký.

"Kapitáne! Kapitáne, ta televize už zase běží. Chtějí s váma mluvit."

Rick se probрал z hlubokého spánku. Podle hodinek spal pět hodin. Zdálo se to jako dlouhá doba a cítil se více odpočatý, než by od pětihodinového spánku čekal.

Kolem televize se tísnil hlouček asi tuctu mužů. Pokoušeli se s člověkem na obrazovce mluvit - pokud mohl Rick posoudit, byl to tentýž, se kterým hovořil předtím - ale bezúspěšně. Teprve když se před obrazovkou objevil Rick, muž promluvil.

"Přišla chvíle, kdy bychom měli probrat vaši situaci," řekla postava v televizi. "Nebudete potřebovat zbraně. Všechny odložte, stejně jako všechny větší kovové předměty, a vejděte do dveří, které se otevřou ve zdi za touto obrazovkou." Jakmile to řekl, na stěně se odsunul stranou kovový blok. Za ním se objevila krátká chodba končící utěsněnými gumovými dveřmi.

"Sám, prosím," ozvalo se z obrazovky. "Nikdo vám neublíží."

"Možná by nás stejně mělo jít pár s váma," řekl seržant Elliot.

"Díky, seržo, ale myslím, že raději ne," řekl Rick. "Kdyby nás opravdu chtěli zabít, mohli by z téhle místnosti vypustit vzduch. A na to nezapomínej. Elliott, probóha, nenech vojáky udělat nějakou pitomost, zatímco budu pryč."

"Ne, pane. Ale kdy se vrátíte?"

"Nevím."

"Kapitáne, jestli se nevrátíte do čtyř hodin, můžeme ty dveře vyhodit do vzduchu..."

"Ne. Vzbud' poručíka Parsonse a řekni mu, že přebírá velení. Vráťím se." Rick to řekl daleko sebejistěji, než jak se skutečně cítil, když vcházel do chodby. Kovový blok se za ním uzavřel dřív, než se rozevřel gumový průchod.

Byla tam další chodba a nikdo jiný v dohledu. Rick jí šel asi sto metrů k místu, kde se ostře zahýbala doleva, a prošel dvěma dalšími pogumovanými průchody. Vešel do jiné jeskyně, mnohem menší než byla ta, kterou před chvílí opustil. Byla dobře osvětlená a nacházel se v ní nejméně tucet televizních obrazovek. Přistoupil k němu cizinec v šedé kombinéze, nejspíš tentýž, který s ním mluvil v lodi.

Cizinec byl asi o dvacet centimetrů vyšší než Rick, ale tu nadměrnou velikost způsobila podle všeho jen délka jeho nohou. Jeho trup nebyl o mnoho delší než Rickův. Paže měl delší než člověk. "Tudy," řekl cizinec. Ukázal na dveře. "Dávej - si pozor - co budeš říkat."

Rick přikývl. "Rozumím." Pokud to byl stejný cizinec, jak si Rick myslel, nemluvil zdaleka tak dobře a jasně jako na palubě lodi. Proč? napadlo ho.

Dveře vedly do kanceláře. Proti nim stál stůl. Na něm ležely rozložené papíry a dvě klávesnice, které byly nejspíš, jak Ricka napadlo, připojeny k počítači. Na stole ještě stály dvě televizní obrazovky a za ním byly ve stěně umístěné další. Všechny však byly prázdné. Kancelář měla kovové čtvercové stěny, podlahu a strop; místnost vestavěná do skály. Na podlaze ležel - alespoň podle Ricka - perský koberec; měl podobný vzor. Bylo tu několik dalších uměleckých předmětů, které podle všeho pocházely ze Země: obrazy, na kterých bylo moře, barevná fotografie mostu Golden Gate, kalioskop s divokými vířícími vzorci.

Za stolem seděl muž, kterého viděl na televizní obrazovce. Stůl samotný vypadal jako moderní dánský výrobek a nejspíš pocházel ze Země. Když Rick vešel, muž vstal, ale nepodal mu ruku.

Měřil možná sto osmdesát centimetrů, takže byl o šest centimetrů menší než Rick, a vypadal úplně lidsky. Jeho pokožka měla o trochu tmavší odstín než Rickova, tvář měl plnější, ale na ulicích Spojených států nebo Evropy by vůbec nezaujal pozornost. Jeho výraz nebyl nepřátelský, ale působil ztrápeně, unaveně a zaměstnaně.

Muž promluvil. Rickovi to znělo spíš jako švitoření ptáků než jakákoli lidská řeč. "Jako papoušek v kleci plné koček," řekl později André Parsonsovi. Cizinec odpověděl stejnou řečí a člověk přikývl.

"Omlouvám se, kapitáne," řekl. "Prosím, posadte se." Ukázal na dvě křesla, obě z hliníku a plastu, jedno normální a druhé vysoké. "Bezpochyby máte spoustu otázek."

Konečně se v něčem shodujeme, pomyslel si Rick. "Ano. Tak třeba pro začátek: kdo jste?"

Muž přikývl, sevřel rty a znovu byl jeho výraz spíše mírně podrážděný a lehce netrpělivý než cokoli jiného. "Mé jméno byste nedokázal vyslovit. Můžete mi říkat 'Agzaral', to mě nebude urážet. Jsem - vy pro to nemáte vhodný výraz. Můžete mě brát jako policejního inspektora. Pro naše účely je to dostačující. A prosím, sedněte si už."

Rick vklouzl do normálního křesla. Cizinec přešel k vysokému. Sedělo mu dokonale. "A můj - zachránce?" zeptal se Rick. Těžko se mu odhadovalo, jak mu má říkat. Nebyly tady žádné příměry a Rick neměl představu, co říct, aby neurazil jak cizince, tak člověka. Očividně se musel vyhnout jménům jako například 'tahle potvora' nebo 'tenhle dlouhán', ale jak měl tomu tvorovi říkat?

"Jeho jméno lze přeložit jako 'Zlatník'," řekl Agzaral. "Mnoho šalnuksijských jmen se odvozuje od pradávných povolání. Zdá se, že mezi lidmi zabývajícími se průmyslem je to skoro univerzální způsob. Pokud dáte přednost jeho vlastní řeči, říkejte mu 'Karreeel'." Vyslovil to s trylkem, který Rick nejspíš nebude nikdy schopen napodobit.

"Těší mě," řekl Rick. "Je to sice výraz, který ne vždycky myslíme vážně, ale díky způsobu, jakým jsme se poznali, ho vážně беру. Jen -"

"Jen byste chtěl vědět, proč si dal tu námahu," řekl Agzaral. "Naslouchal jsem části rozhovoru, který jste měl s tím druhým důstojníkem." Znovu přešel do té hvězdavé a křivčivé řeči a krátce v ní promluvil.

"Potřebujeme vás," řekl Karreeel. Jeho obličejové šterbiny se trochu rozšířily. "Potřebujeme lidské vojáky a vynakládáme velké sumy a procházíme mnohými problémy, abychom vás našli."

"Ale proč my?" zeptal se Rick.

"Protože nebudete nikomu chybět," řekl Agzaral. "A mohli jste do lodi nastoupit bez toho, že by vás někdo viděl. Ohledně možnosti spatřit loď jsou přísná omezení."

"Létající talíře," řekl Rick. "Ale vás přece lidé viděli..."

"Některé z nás ano," opravil ho Agzaral. "Karreeela ne. Lodi, které byly spatřeny, pilotovali studenti. Naštěstí nebyly tyto kontakty prokázány." Povzděchl si. Rickovi to připadalo jako velice lidský povzdech. "Mým nanejvýš nepřijemným úkolem je prošetřovat případy, kdy byla loď spatřena a kontakt byl hlášen."

"Chápu," řekl Rick. "A co pak?"

"Máme na Zemi své agenty," řekl Agzaral. "Všechna hlášení o kontaktu se pokoušejí zlehčit."

"Odvádějí dobrou práci," řekl Rick. Vzpomněl si na to, co si o případech UFO a o lidech, kteří 'věřili v létající talíře', myslel. Vymazané palice. "Ti" - nad neznámým slovem zaváhal - "Šalnuksiové - nás pozorují?"

Agzaralovy rty se zkrivily v něčem, co mohl Rick pokládat za slabý úsměv. "Ne. Zemi pozorují jiní. Včetně jiných lidí. Ale -" Odmlčel se. "V budoucnu už se nebudu pozastavovat nad výrazy, které byste nedokázal pochopit. Prostě použiji nejbližší ekvivalent. Existuje Nejvyšší Rada, která řídí obchod s primitivními světy, obzvláště se Zemí, a chrání primitivní národy před možným vykořisťováním. Rada zakázala s vaší planetou jakoukoli formu obchodu, stejně jako veškeré styky."

"Ale proč?" zeptal se Rick. Byl překvapen svým vlastním klidem. Jedna část jeho mysli chtěla začít ječet a běhat dokola, mávat pažemi, ale místo toho zjistil, že není těžké klidně sedět a zdvořile rozmlouvat s člověkem, který nepocházel ze Země, a cizincem, který připomínal přerostlého šimpanze bez krku a s jednou nosní dírkou. Bylo to všechno naprosto obyčejné; tón hovoru, gestikulace -

"Vaše planeta se nachází ve velice zajímavé fázi vývoje," řekl Agzaral. "Obchodní styky s vámi nebudou navázány, dokud nebude rozhodnuto o tom, co - dokud nebudou výzkumy dokončeny."

"A co, ksakru, chcete ode mě?" zeptal se Rick.

"Já nechci nic," řekl Agzaral. "Pro mne znamená jedině problémy. Karreeel pro vás ale má nabídku, kterou bych vám doporučil k uvážení."

"Vysypte - eh, řekněte mi o ní něco. Jaká to je nabídka?"

"Mí - kolegové - a já jsme obchodníci. Daleko přiměřenější by byl výraz ,obchodníci - dobrodruzi'," řekl Karreeel. Když hovořil, často se odmlčoval a Ricka napadlo, jestli nemá nějaký překladatelský přístroj, který by mu dodával příslušné výrazy. Neviděl sice žádné dráty nebo naslouchátko, ale to nebylo důležité.

",Obchodníci - dobrodruzi'," opakoval Rick. Nemohl si nevzpomenout na to, jak si Urození dobrodruzi z Ctěné východoindické společnosti kdysi podrobili ve jménu Anglie Indii, a napadlo ho, jestli cizinci mají pro Zemi připravený stejný osud.

"Ano," řekl Karreeel. "Nyní potřebujeme lidské vojáky. Cena žoldáků se stala - neúnosně vysokou. Vsadili jsme na to, že dokážeme najít vojáky a přitom neporušit - inspektorovy - Agzaralovy - předpisy. Pokud budete souhlasit, uspěli jsme."

"Pokud budeme souhlasit," řekl Rick.

Agzaral pokýval hlavou způsobem, který připadal Rickovi podivný; když si všiml Rickovy reakce, poposedl si a přikývl. "Nikdo vás k souhlasu nenutí," řekl. "Až vám přednese svou nabídku, seznámím vás s ostatními možnostmi."

"Existuje jedna planeta, dost vzdálená odsud," řekl Karreeel. "Má primitivní společenské uspořádání, daleko primitivnější, než je vaše. Tato planeta může dodávat velice cennou plodinu, která nemůže být nikde jinde běžným způsobem pěstována. Potřebujeme pomoci s vysazením a sklizní této plodiny."

Rick potřásl hlavou. Tohle nedávalo smysl. "Proč si ji nevypěstujete sami?"

Cizinec udělal levou rukou gesto a obě jeho obličejové štěrby se rozšířily. "Proč by se měl jeden z nás odsuzovat k životu na tak primitivní planetě?"

"Ale my nejsme sedláci -"

"Neočekáváme od vás, že budete tuto plodinu pěstovat sami. Od toho je tam místní obyvatelstvo. Naneštěstí je ta planeta velice primitivní, nachází se v období - feudalismu. Nepotřebujeme sedláky, ale vojáky, kteří by ustavili vládu, jež zavede pěstování plodiny, o níž nám jde, bude ji sklízet a sklizeň dodávat nám."

"A proč si myslíte, že budeme mít zájem na tom, abychom žili na primitivní planetě?" zeptal se Rick.

"Vaše odměna je jasná. Budete vládnout podle své vůle a nikdo vás nebude rušit. Budete mít bohatství a moc a vaši jedinou starostí bude to, aby byla pěstována naše plodina. My vám za ni budeme dodávat různé věci pro zpříjemnění vašich životů."

"Zní to jako dlouhodobý projekt," řekl Rick.

"Samozřejmě," řekl Karreeel.

Než stačil Agzaral promluvit, bylo Rickovi jasné, co řekne.

"Tento úkol vám zabere celý zbytek života," řekl muž. "Kapitáne Gallowayi, určitě vám musí být jasné, že se ani vy, ani vaši muži nikdy nevrátíte na Zemi."

4

"Tak moment, ksakru!" vybuchl Rick. "Nejdřív nás unesete a pak -"

"Zachráníme," opravil jej Agzaral. "Ptal jsem se vás na to. Dal jsem si tu práci a celou věc si ověřil. Je mi naprosto jasné, že kdyby vás Karreeel nevzal na palubu své lodi, byli byste mrtví. Chcete to popírat?"

Rick cítil, jak z něj vztek vyprchává a nahrazuje ho strach. "Ne. Nechci to popírat. Ale proč se nemůžeme vrátit domů?"

"Protože by vám věřili," řekl Agzaral. "Příliš mnoho svědků. Karreeel na to spoléhal, samozřejmě. Tím, že vás úmyslně vzal na palubu lodi tolik, zajistil to, že by vás po návratu na Zem brali vážně."

"Říkal jste něco o jiných možnostech," řekl Rick.

Agzaral přikývl. "Je jich několik. Žádná ale nepočítá s vaším návratem na Zemi. Budete muset zůstat tady, v místnosti, v níž jste teď, dokud nezařídíme transport na jinou planetu. Někteří z vás nejspíš najdou uplatnění na univerzitě jako pokusné objekty. Jiní možná - dostanou jinou práci. Nevím, co se stane s většinou. O tom rozhodne Nejvyšší Rada. Budu muset nahlásit, že jsme vám nabídli práci a vy jste ji odmítli. Lidé, kteří odmítají práci, nemívají na většině našich světů nejlepší život. A může několik let trvat, než najdeme možnost transportu - přinejmenším pro vás všechny."

"Takže moc na vybranou nemáme."

"Nebo můžete spáchat sebevraždu," řekl Agzaral.

"To už vůbec ne." Rick se dotkl granátu, který měl v kapse. Byl to nový druh; malý granát, který nebyl větší než golfový míček a skoro celý vyrobený z plastiku. Výbuch by jej roztříštil do tisíce malých kousků střepein, které by zcela jistě zabily každého v místnosti - včetně jeho. V tomto okamžiku mu to nepřípadalo jako ta nejužitečnější zbraň. "Můžu si zapálit?" zeptal se.

"Dal bych přednost tomu, abyste nekouřil," řekl Agzaral.

"Fajn. Poslyšte, jak si, ksakru, představujete, že třicet chlapů ovládne celou planetu?"

"Celou planetu ne." Karreeelův tón se nezměnil; zůstal věčný, klidný, bezstarostný. "Většina" - zacvrlikal něco nesrozumitelného - "nemá žádnou cenu nebo hodnotu. Jen jedna oblast stojí za ovládnutí. Vaši muži s palnými zbraněmi a dalším vojenským vybavením snad nebudou mít problémy se zvládnutím divochů, kteří jsou vyzbrojeni kopími, luky a meči?"

To vypadalo pravděpodobně. Rick se nad tou myšlenkou moc nepozastavoval. Pokud ale byla planeta tak primitivní, co se týkalo zbraní, bude tam také na podobně nízké úrovni i hygiena a lékařská péče. Život tam nemusí být žádná legrace.

Napadlo ho, jaký by mohl být život na jedné z Agzaralových planet. Neznělo to sice moc dobře, ale Agzaral byl

bezpochyby zvyklý na vyšší standard než Rick. A pak, zazněla tu fráze ‚pokusné objekty‘, a to se mu vůbec nelíbilo. Byl tu však další problém, který mohl být ještě horší. "Jsme všichni muži," řekl Rick. "A vy nás chcete na zbytek života poslat na jinou planetu -"

"Ach," řekl Karreeel. "Rozumím. Dovolte, abych vás ujistil o tom, že tam budou i lidské samice."

"Vy jste unesli i ženy?" zeptal se Rick.

"Ne. Obstarání dostatečného množství by mohlo být bez - porušení - předpisů obtížné. Ta planeta - říkejme jí Ráj. To je dobré jméno pro planetu. Ráj je obydlen lidmi."

"Ale hovno," řekl Rick.

Okamžik bylo ticho. Ricka napadlo, jestli náhodou cizince neurazil.

"Je to přesně tak," řekl Agzaral. "Lidé žijí v mnoha částech galaxie."

"Jak?" zeptal se Rick.

Agzaral se slabě usmál. "Copak vaši vědci netvrdí, že lidé nejsou na Zemi původním druhem?"

"Nikdy jsem neslyšel, že by tuhle teorii někdo bral vážně. Pokud jsou lidé roztroušeni po celé galaxii, jak k tomu mohlo dojít?"

"Pochybuji o tom, že byste to kdy zjistili," řekl Agzaral. Jeho hlas náhle velice zvážněl a nebylo v něm ani stopy po srdečnosti. Pak pokrčil rameny. "Ve vaši řeči neexistují žádné překlady galaktických dějin a já nemám čas, abych vám udělal přednášku. Pro tento okamžik tomu prostě věřte."

Rick se zamračil. Napadlo ho, jestli to může být pravda. Byly tu legendy o pradávných astronautech: Ezechiel a kolo, cherubíni, bibliční létající tvorové se čtyřmi tvářemi; i takzvané důkazy různých spisovatelů. Genesis mohla být vykládána i jako přenesení malé skupinky lidí - příběh mluvil jen o dvou - do světa, v němž nevznikli.

Rick o tom moc nevěděl. Nikdy nebyl vynikající student. Jeden z důvodů, proč tak tvrdě pracoval ve výcvikovém kursu záložních důstojníků, byl ten, že si myslel, že by mohl najít v armádě zaměstnání. Jediný předmět, ve kterém neměl žádné problémy, byla historie vojenství, a to mu neslibovalo nijak závatnou kariéru.

Ráj. V duchu se usmál, když si vzpomněl na kus neobyvatelné ledové kry, kterou pojmenovali Grónsko neboli ‚Zelená země‘, jen aby na ni nalákali co nejvíc lidí, kteří ji budou chtít osídlit. "Opravdoví lidi," řekl. "Homo sapiens, člověk rozumný."

"Jak rozumný, to je sporné. Nejen pokud jde o ty na Ráji, ale všeobecně," řekl Agzaral. "Ale můžete se spolehnout na jedno; spojení s těmi ženami bude plodné."

Ricka napadlo něco jiného. "Jste policista," řekl. "Z toho všeho mám pocit, že jste tady, abyste chránil lidi na Zemi. Všechny ty předpisy. Zákaz unášení lidí, kteří nejsou v bezprostředním ohrožení života. A přitom nás posíláte, abychom si podrobili to primitivní hnízdo, kterému říkáte Ráj. Proč si neděláte starosti o lidi, kteří žijí tam?"

Agzaral se zamračil. Ricka napadlo, jestli se náhodou nedotkl choulostivého bodu. "Ráj - koneckonců můžete znát pravé jméno toho místa," řekl Agzaral. "V obecné řeči se mu říká ‚Tran‘. Tranu se netýkají stejné předpisy jako Země." Odmlčel se a zachmuřeně sevřel rty. "Kromě toho nemůžete tamnímu obyvatelstvu udělat nic horšího, než co by si nedokázali způsobit sami. Můžete jim dokonce ušetřit spoustu problémů."

Bylo tady nějaké tajemství, napadlo Ricka. Agzaralův výraz vůbec nesouhlasil s jeho slovy. Ale o co šlo? "Pokud je to tak jednoduché, proč to neuděláte sami?"

"Nemůžeme." Agzaral ukázal na Karreeela. "Objevitelé, kolonizátoři a vývojáři mají také svá práva. Ale až dorazíte se svými zbraněmi na Tran, uvědomíte si, že jeho obyvatelé jsou stejně lidští jako vy a já. Kapitáne Gallowayi, budete se muset rozhodnout."

"Kolik času na to mám?"

Agzaral se podíval na Karreeela.

"Zase tak moc to nespěchá," řekl cizinec. "Řekněme čtyřicet hodin?"

Rick seznámil s nabídkou vojáky. Nijak ho nepřekvapilo, když se nejdřív rozhostilo dlouhé ticho a pak propukl křik. Věděl, jak se cítí; samotnému se mu chtělo křičet, když po skončení rozhovoru odcházel od Karreeela a Agzarala. Pak se hlukem prořízl jediný hlas. "Jiná planeta? To je nemožné."

Vojín Larry Warner, kterému ostatní vojáci říkali ‚Profesor‘, měl hlas, který bylo možné slyšet uprostřed bitevní vřavy. Vystudoval s vyznamenáním a Rick nedokázal pochopit, proč se takový člověk zapsal do armády a kromě toho proč se podruhé přihlásil do akce řízené CIA. Hádal se s každým: s důstojníky, s civilisty, s každým, kdo mu byl ochoten naslouchat. Dokázala ho umlčet jen pohrůžka tvrdého trestu. Přesto všechno to byl vzdělaný člověk a Rickovi v minulosti jeho vědomosti často pomohly.

"Cestování nadsvětelnou rychlostí je nemožné," řekl Warner. "Nemůžeme se dostat do jiného hvězdného systému - a ve sluneční soustavě určitě nejsou žádné jiné obydlené planety. Museli vám lhát."

"To mi připadá jako zbytečná námitka," řekl André Parsons.

Seržant Elliot znal jednodušší způsob. "Drž hubu, Warnere."

"Odkud tihle vetřelci přišli?" zakřičel Jack Campbell. "Určitě ne z téhle sluneční soustavy. Říkal jsi to sám, Professore." Campbella z univerzity vyhodili a on se přidal k armádě, protože nemohl najít lepší místo. Rád si Warnera dobíral. "Hej, to se mi líbí! Kapitáne, myslím, že budeme muset udělat nějaké změny v našich smlouvách. Většina z nás doufala, že si odkrotí nějakých dvacet let a pak dostanou důchod -"

Rick pokrčil rameny. "Sice jsem o tom ještě neuvažoval, ale myslím, že se to nějak zařídí. Podle toho, co říkali, si můžeme dělat to, co budeme chtít."

"Vždycky jsem si představoval, že by nebylo od věci, kdybych skončil jako král," řekl André Parsons. "Nevidím důvod, proč by z nás nemohli být králové - nebo aspoň knížata a baroni. Samozřejmě za předpokladu, že uspějeme."

"Musíme odsud vypadnout," zakřičel někdo.

Znovu propukla hádka.

"Kam?"

"Mám ženskou a dvě děcka - chci zpátky domů!"

"Držet huby!" Elliotův rozkaz je na okamžik umlčel.

Dříve, než mohli znovu promluvit, řekl Rick, "Domů se vrátit nemůžeme. To mi řekli jasně a já nevím, jak bychom se odsud dostali. Můžou odsud vypustit vzduch, kdykoli se jim zachce. A víte někdo, jak dýchat vakuum?"

"Tak co budeme dělat, kapitáne?" zeptal se Campbell.

"Táhnout za jeden provaz. Uděláme to, co chtějí," řekl Rick. "Poručík Parsons má pravdu. Můžeme na tom všichni jen vydělat. Domů se vrátit nemůžeme, ale můžeme být bohatí. Pokud budeme držet spolu."

"Dobýt celou planetu?" zeptal se Campbell.

"Ne úplně," řekl Rick. "Ale můžeme to dokázat. Máme výhodu zbraní a taktiky. Ale bude tam dole spousta lidí.

Spousta. Pokud nebudeme držet pohromadě - no, skončí to rychle."

"Nejdřív potřebujeme novou smlouvu," řekl Warner. V jeho hlase se ozýval arogantní tón, který dokázal Ricka vždycky popudit. "Novou smlouvu. Můžeme začít tím, že zvolíme předsedu -"

Seržant Elliot vypadal, jako by mu zaskočilo. "Zvolit! Máme důstojníky -"

"Kteří nad námi za těchto okolností nemají žádnou pravomoc," řekl Warner. "Jejich velení je dáno Spojenými státy a tam už přece nežijeme. Proč bychom si od nich měli dát rozkazovat?"

"Warnere, ještě jedno zatracené slovo a zakroutím ti krkem." Elliot se začal k Warnerovi prodírat.

"Má pravdu," řekl André Parsons. "Ti, kteří do toho dobrovolně půjdou, současně dobrovolně přijmou kapitána Gallowaye a mě jako velitele." Obrátil se k Rickovi a nanejvýš formálně řekl: "Pane, uznávám vás na této expedici jako velitele a kapitána." Pak zasalutoval.

Parsons byl přitom obrácen k vojákům zády, takže mu do tváře viděl jen Rick. V očích mu jiskřilo ironické pobavení, a když mu Rick vrátil zasalutování, Parsons na něj mrkl.

Rick řekl Parsonsovi, že cizinci - a lidská 'police', která mu svým způsobem připadala stejně cizí jako Šalnuksis - nejspíš odposlouchávají veškeré jejich rozhovory; poté se hlídali a neříkali nic z toho, co nechtěli, aby jejich zaměstnavatelé slyšeli. Rick se cítil ještě osamocenější než předtím. Ztratil Zemi a všechny, které tam znal, a nemohl o tom mluvit, aniž by riskoval to, že ho někdo uslyší.

A přitom, napadlo ho, to může být legrace. Jak řekl Parsons, všichni měli svého času sen o tom, jak se stanou rytíři nebo barony nebo knížaty. Nebo dokonce králi. Na Zemi už se to stát nemohlo, ale mohlo se to povést Rickovi Gallowayovi v Ráji.

Měl ještě jiné sny. Znal pozemské dějiny dostatečně dobře na to, aby věděl o chybách, které se přihodily průmyslovému společenství v průběhu Středního věku. Viděl obrázky Bombaje a Kalkaty. Možná, říkal si, by mohl tomuhle novému světu pomoci k tomu, aby se podobným chybám vyhnul. Pro Karreeela a jeho společníky to byla jen další možnost, jak získat peníze - nebo cokoli, co peníze v jeho kultuře zastupovalo - ale pro Ricka to byla příležitost prožít dobrodružství.

Kromě toho to bylo nevyhnutelné a on si s nepříjemným pocitem uvědomoval, že většina argumentů, které použil při diskusích se sebou samotným a svými muži, pocházela z nutnosti. Neměli žádnou jinou možnost.

Rick řekl vojákům, aby sestavili seznamy. Zbraně, střelivo, zvláštní vybavení, spojovací zařízení, výbava pro přežití, lékařské zásoby, mýdlo; předměty a součástky, jež nebude možné na Tranu vyrobit ani s veškerými přístroji, které si s sebou povezu. Seznamy byly nekonečné, a tak je začali proškrtávat.

O Tranu měli přitom velice málo informací. Karreeel si byl jist tím, že tam neexistuje petrochemický průmysl, ale vůbec nevěděl, a ani ho nezajímalo, jestli se tam nachází ropa: proto s sebou nemohli vzít nic, co poháněly spalovací motory. Ostatní rozhodující informace byly stejně kusé.

Rick požádal televizní obrazovku o rozhovor. Nakonec se na ní objevil Karreeel.

"Potřebujeme víc údajů," řekl Rick. "Jak velká ta planeta je? Kolik plochy pokrývá voda? Jsou tam hurikány? Jak se mám na něco připravit, když nevím, na co se mám připravit?"

"Vaše otázky jsou pochopitelné. Naneštěstí jsme ještě nepřeložili údaje, které požadujete, do vaší řeči. Bude to chvíli trvat."

"Můžete sehnat vybavení, o které jsme žádali?"

"Některé. Většinu."

"Jak?" zeptal se Rick.

"Můžeme je koupit. Nebo ukrást," řekl Karreeel. "Nemám příliš mnoho času. Později se setkáte s někým, kdo ho mít bude. Do té doby mě, prosím, nerušte."

"Kdo bude -"

"Člověk. Pokud mi pošlete svůj seznam, uvidíme, co budeme moci sehnat."

Obrazovka potemněla. Rick a André se na sebe podívali. "Musí mít na Zemi agenty," řekl Parsons. "Mluvil o kupování -"

"Jo." Rick o tom chvilku uvažoval a pak se zasmál. "Vetřelci mezi námi. Agenti Galaktické konfederace mezi námi chodí a studují nás. Četli jsme o tom celé roky a všechno to byla pravda."

André Parsons se také zasmál, ale ani jeden z nich si nemyslel, že je to příliš velká legrace.

LOŮ

1

Gwen Tremainová byla zamilovaná. Vzhledem k tomu, že jí bylo dvacet a vůbec nebyla škaredá, na tom nebylo nic zvláštního; ale ve skutečnosti ji to více než překvapovalo. Nemohla tomu uvěřit.

Už se smířila s osamělým životem. Ne osamělým v tom smyslu, že by neměla ani přátele, i když jich moc nebylo; ale věřila, že se už nikdy nezamiluje, a dokonce pochybovala o tom, jestli kdy vůbec zamilovaná byla. Měla podezření, že všechny ty poetické záležitosti, všechny ty lyrické popisy toho, jak se člověk cítí, když je zamilovaný, si vymysleli básníci a spisovatelé, kteří nikdy nic podobného nezažili.

Tělesnou přitažlivost pochopit dokázala. Prožila několik vzplanutí a líbilo se jí to. Ale to, co básníci popisují, když mluví o lásce, se v ní nebo v těch druhých nedokázalo probudit.

Zkoušela to a několikrát už se jí zdálo, že uspěla, ale nikdy to k ničemu pořádnému nevedlo. Silná přitažlivost, potřeba společnosti toho druhého, kterou už u několika děvčat pozorovala, to všechno občas cítila, ale nikdy to nevydrželo dlouho. Většinou podobné záchvěvy zažívala potom, co se s někým sblížila tělesně, a tyto pocity nikdy nepřežily první chladné světlo dalšího dne. Nějakou dobu vinila ze své neschopnosti zamilovat se muže, které potkávala, a možná v tom něco být mohlo. Vždycky zjistila, že ji přitahuje některý z nekonečné řady cyniků, hulvátů a těch nejnemožnějších hrubiánů, na jaké kdy mohla narazit. Říkaly to i její kamarádky. Když někoho takového potkala, nikdy to nezjistila hned. Nechtěla chodit s tím nejkrásnějším klukem ze třídy ani nepásla po atletech, kteří mohli mít kteroukoli dívku, na niž se podívali. Raději si domlouvala rande s těmi tichými, kteří nosili silné brýle a pořád něco četli. Někteří předtím, než ji poznali, nikdy rande neměli. A pak, jakmile v nich probudila dostatek sebevědomí, aby dokázali pozvat na schůzku dívku sami, vyměnili ji za její kamarádky.

Popravdě řečeno děsila každého, kdo se ji pokoušel brát vážně. Byla inteligentní, hodně mluvila a zajímalo ji úplně všechno. Psala do školních novin. Dělalá tolik domácích úkolů, že by mohla z každého předmětu dostat za jedna, i kdyby při závěrečné zkoušce odevzdala prázdný papír. Vydělávala si pěkné peníze tak neženskou prací, jako bylo vykupování starého chleba, který pak prodávala chovatelům kuřat. Stručně řečeno byla velkou konkurencí pro každého kluka, s nímž se setkala, a ti, které měla ráda, nikdy nebyli v takovém bezpečí, aby této hrozbě dokázali uniknout.

Když jí bylo šestnáct a chodila do posledního ročníku na střední škole Johna Marshalla, potkala ve školní knihovně Freda Linkera. Fred nešel ještě nikdy v životě na rande a dívek se děsil. Gwen se v té době dívala na muže trochu cynicky, ale byla natolik dítětem své kultury, že chtěla, aby s ní někdo chodil. Fred jí připadal dokonalý. Vůbec nevypadal špatně, jen byl trochu plachý. Rád četl a znal takové knížky, jako třeba Stříbrovlas, kterou si zamilovala v okamžiku, kdy ji o ní poprvé vyprávěl. Byl dobrý posluchač a v mnoha názorech se shodovali. A tak ho zpracovávala, dokud ji sám nepozval na schůzku, a o tři dny později už byl natolik odvážný, že ji políbil na dobrou noc. Sice to moc dobře neuměl, ale Gwen byla dobrá učitelka. Našla si to v knížkách.

Fred se chtěl stát spisovatelem. Pořád něco psal. Jednoho dne prodá povídku do časopisu. Tím si byl jist. Dokonce už jich pár po různých redakcích rozeslal a měl schované odmítavé dopisy.

Gwen četla všechny časopisy, které měl Fred rád, a o tři týdny později dosáhla toho, že přijali k vydání jednu z jeho povídek. Myslela, že na ni bude hrdý, a věděla, že by mu dokázala vysvětlit, jak by své věci mohl prodat - stačilo jen prostudovat redaktorovy názory - ale o týden později si domluvil Fred schůzku s jinou dívkou. Později prodal tři povídky sám, ale Gwen už nikdy na rande nepozval.

Na vysoké škole to bylo skoro stejné. Gweniny tělesné potřeby stále sílily a někdy se cítila tak osaměle, že si raději šla číst do kavárny s celonočním provozem, než aby seděla doma sama; byla tak sama, že se zařekla, že si nesmí nic začít s prvním klukem, který se jí bude líbit. Dokonce se je od sebe snažila odpuzovat. K ničemu to nebylo. I když zrovna nedělala to, o čem si její případní kluci mysleli, že jsou v tom dobří, nakonec zjistila, že to klidně mohla dělat a na věci by to nic neměnilo.

Nebo možná, řekla si, když se oblékala ve svém úzkostlivě čistém jednopokojovém bytě, možná je to všechno špatně. Možná mě jen neměli rádi. Bůhví, že je nejspíš něco špatného na mně.

Škaredá nejsem. Prohlížela se v zrcadle. Trochu malá, ano. „Stopětapadesát a oči jako chrpy, to je to, nač každé chlap trpí“ sice zní dobře v písničce, ale ve skutečnosti jsem hrozně malá a kromě toho mám oči spíš zelenohnědé. Moc špičatý nos, moc ostrý obličej, ale je spousta holek, které mají ještě delší a ještě špičatější nos a škaredé nejsou. A mám všechno, jak má být. Sice toho nemám moc, ale je to všechno správně rozložené. Když nemám podprsenku, tak vypadám ještě zajímavěji a nemám kostnaté boky. Oblečení na mě sice visí, protože jsem hubená, ale nevypadám zase tak špatně. Chlapi přede mnou neutíkají.

A každý mi říká, že dobře mluvím. Pálí mi to a dovedu toho využít. Říkají to hned, jakmile mě poznají, a říkají to i tehdy, když odcházejí.

Ale tentokrát je to jiné.

Pečlivě se oblékla. Tentokrát je to jasné, pomyslela si. Dneska v noci se budou dít věci. Cítila sladkou chuť očekávání.

Možná to vydrží, napadlo ji. Prosím. Ať to vydrží.

Usmála se na svůj odraz v zrcadle. Ke komu se to modlí? Její představa vesmíru sice v sobě měla místo pro boha, ale ne pro takového, který by modlitbám tohoto druhu věnoval moc pozornosti. Kdyby modlitby fungovaly, umodlila by si spousta lidí, kteří na tom jsou hůř než Gwen Tremainová, zadek dokulata. Nikdo nedostal to, co chtěl. Proč by to zrovna jí mělo vycházet?

Ale byla tu šance. Les byl jiný.

Potkala ho v jedné kavárně s celonočním provozem poblíž univerzitní knihovny. Už bylo pozdě a ona se chystala, že vyrazí domů. Měla s sebou půl tuctu učebnic a on si všiml knihy o antropologii. "Tahle vypadá jako nová," řekl.

"Myslím, že jsem na ni ještě nenarazil. Můžu se podívat?"

A tak se dali do řeči. Byl vynikající. To dokázala odhadnout už podle prvních několika vět, které řekl. Ale většinou chtěl, aby mluvila ona. Rád poslouchal, jak mluvila - o všem, o čemkoli, co chtěla říct.

Nakonec mu vyprávěla o tom, jak vyrůstala v Iowě, o tom, jak se ve čtrnácti přestěhovala do Kalifornie, o vysoké a střední škole a o svých neúspěšných láskách, o svých teoriích ohledně dějin a fyziky a matematiky a zvláště antropologie -

Měl ji rád. Naslouchal jí a měl ji rád a pro Gwen to byl konec.

A ona se s ním nemohla srovnávat. Zčásti proto, že jí neřekl, co dělá. Neřekl to přímo, ale měla dojem, že pracuje ve vyšší fyzice. Jednou spolu mluvili o původu vesmíru. Řekla mu, co si o tom myslí, a on naškrábal na ubrousek nějaké rovnice. Nic jí neřikaly. Pak ubrousek zahodil do koše. Druhého dne se tam vrátila, vytáhla ubrousek z popelnice za kavárnou a odnesla si jej do knihovny. Poté, co strávila celý den tím, že pracovala s rovnicemi, které na něm byly napsané, jí celá věc pořád nic neřikala. Dokonce ani nepoznávala většinu symbolů použitých v rovnicích.

To znamenalo, že jí lhal - ale tak to nebylo. Les jí lhát nemusel. Mluvil o sobě jen tehdy, když jej k tomu přinutila, a nikdy proto, aby na ni udělal dojem. To už udělal hned té první noci, když zjistila, že četl skoro každou knihu o antropologii, která byla kdy napsána, a rozuměl všem důležitějším teoriím. Když ho o tom přinutila mluvit, naučila se za hodinu s Lesem víc než za měsíc ve třídě.

Tři týdny se s ním nevidala jinak než v kavárně. Přicházel pozdě, vždycky po půlnoci a někdy až před svítáním. Aby si přivydělal, jezdil s nákladákem a neměl pevnou pracovní dobu; ale přicházel vždycky a ona na něj vždycky čekala.

Nikdy o tom nemluvili, ale věděla, že přichází jen proto, aby se s ní setkal.

Tři týdny se setkávali v kavárně. Vždycky jí na rozloučenou zamával, když bylo tak pozdě, že musela jít domů (nebo na ranní vyučování).

Až včera. Včera vstal s ní, zaplatil svou útratu a doprovodil ji domů. Bylo pak úplně přirozené, že s ní šel dovnitř a že se spolu vyspali a že jí dokázal přivést k takovým vrcholům vášně, o kterých ani netušila, že existují.

Zůstal až do poledne.

A teď se vracel a chtěl ji někam zavést. Pečlivě se oblékala. Sukni, která se nepokřčí. Nemusí se sice tlačit v autě - její postel byla jeho - ale kdo ví? pomyslela si. Usmála se na svůj odraz v zrcadle. "Zmalovaná čůzo," řekla mu.

Odras se na ni usmál. "Máme to rádi, co, holčičko?"

"To máš pravdu," řekla Gwen. "To máš teda pravdu. Nikdy bych si nemyslela -"

Zasmála se, ale přitom si prohlížela svou skrovnou sbírku šperků. Co by se mu mohlo líbit?

"Jsem nezávislá. Bez předsudků. A ušoupala bych si zadek jen proto, aby mě chtěl," řekla zrcadlu.

"Na to se můžeš spolehnout," odpověděl jí její odraz.

"Přesně tak." Pokud to jen půjde. Ať tohle neskončí. Ať to vydrží.

Když zvonek hodinu po půlnoci zazvonil, rozběhla se ke dveřím, ale pak se zastavila. Věděla, že ho má ráda, ale nechtěla, aby on věděl, že je do něj až tak udělaná. Nicméně trochu rychleji oddechovala, když dveře otevřela. Vrhne se na ni? Odnese ji do postele? Vůbec by mu ani v nejmenším nebránila -

Políbil ji, ale ještě dlouho předtím, než se to mohlo zvrhnout v cokoli jiného, se od ní odtáhnul. Pak se usmál. "Později. Máme spoustu času."

"Dobrá."

"Vyjedeme si?"

"Jasně. Kam? Budu potřebovat kabát?"

"Ve skutečnosti jsem měl na mysli celý víkend. Můžeš si sbalit batoh?"

Zamračila se. Copak si tak moc věřil? A proč ne? "Mohla bych vypadnout," řekla. "Na pár dní. Ale měla bych zavolat své bytné a říct jí -"

"Nech jí vzkaz. Už je pozdě."

"Co si mám zabalit? Plavky? Oblečení na lyže?"

"Máš ráda lodě? Projížďku oceánem?"

"Nikdy jsem na žádné nebyla. Mořskou nemoc nemám - myslím, že jsem ti to říkala."

"Říkala."

Zase to zaslechla. Ten lehký přízvuk. "Kde jsi to vlastně vyrůstal?"

"Myslel jsem, že profesionálka na odhadování původu podle řeči jsi tady ty." Usmál se.

Je to hezký úsměv, pomyslela si. Hezký úsměv na hezké tváři. Přitulila se k němu. "Prosím, prosím, řekni mi to."

Přitiskl si ji k sobě a chvíli ji objímal.

"Máš přesně tu správnou velikost," řekla.

"Jak to?"

Pokřčila rameny. "Dost velký na to, abych si mohla říkat, že jsi kus chlapa, a přitom ne tak velký, abys mi moc přerostl přes hlavu. A ani jinak nejsi zbytečně moc velký, jestli víš, co mám na mysli -"

Zasmál se. "Zdá se, že se k sobě hodíme."

"Ano, líbí se mi to. Zabalím si věci," řekla. "Nebude to trvat dlouho."

"Nevěděla jsem, že lodě kotví v horách," řekla Gwen. "Kam mě to vlastně vezeš?"

Připadalo jí to jako vhodná otázka. Cesta se vinula pořád do nitra pohoří Angeles, přesně na druhou stranu od moře. Nejdřív si myslela, že pojedou po pobřeží k Santa Barbaře, ale zahnuli na východ.

Nákladák burácel do kopce. Byl to těžký Ford a ložná plocha byla přecpaná spoustou věcí, zakrytých plachtou. To jí

také připadalo divné. Kdo jezdí na víkend se svou dívkou s naloženým nákladákem? "Kam to jedeme, Lesi?"

"Nevěříš mi?"

"Já - já nevím. Já - Lesi, prosím. Nedávej mi takové hádanky."

"Nechci, Gwen." Jeho hlas byl velice vážný. "Ale nemám v tom moc na vybranou." Na okamžik zaváhal. "Říkala jsi mi, že chceš všechno poznat. Máš ráda antropologii, protože se chceš něco dozvědět. Cestovat, seznamovat se s cizími lidmi a poznat, jak žijí -"

"Ano -"

"Můžu ti k tomu poskytnout příležitost. Hned teď. Ale je to dlouhá cesta. Pojedeš na ni se mnou?"

"Hned teď? Jen tak? Neřít nikomu -"

"Ano."

"Lesi, nemůžu -"

"Ale jistěže můžeš. Říkala jsi mi sama, že nikoho nezajímá, co se s tebou děje. Tvoje matka je mrtvá a o otci jsi neslyšela už celé roky. Jistěže můžeš. Kdo se bude starat? Lidi na univerzitě? Bytná? Vůbec ne."

"Ale - hned teď? Jen tak? Kam jedeme?"

"To je věc, kterou ti nemůžu říct. Dlouhá cesta do exotických a vzdálených zemí. To ti můžu slíbit."

"S tebou."

"Ano. Se mnou." Řídl s oběma rukama na volant a s očima pevně upřenýma na cestu; skoro jako by se toho nákladáku bál. Teď řídl jen jednou rukou a na okamžik vzal její dlaň do své a stiskl. "Se mnou. To ti můžu slíbit." Zamyslela se nad tím. Ale bylo to všechno tak zvláštní. "Co je na té korbě? Tvoje cestovní výbava? Co - kdo jsi? Z CIA?"

"A kdybych byl?"

"Já - nelíbilo by se mi to."

"No tak nejsem," řekl. "Tak. Další otázka. Náklad vzadu je cestovní výbava, ale ne moje. Sháním vybavení pro jiné. Seženu je a dopravím na místo."

"Ale vždycky v noci -"

"Převážně," souhlasil.

"Lesi, kam to jedeme? Na chvilku mě napadlo Mexiko, ale míříme na severovýchod. Kam..."

"To ti nemůžu říct. Ale pojedeš se mnou?"

"A když ne?"

Zpomalil. "Obrátím a zavezu tě domů."

"A pak?"

"Pak odejdu. Musím jít, Gwen. Je mi líto, že ti toho tolik tajím, ale nesmím ti to říct. Chci, abys jela se mnou, ale nemáš moc času na to, aby ses rozmyslela."

"Jak dlouho - jak dlouho budeme pryč?"

"Dlouho. Roky. Ale uvidíš exotická místa, vzdálená místa, místa, na která se nedostaneš nikdy, pokud nepojedeš se mnou."

"Moc jsem si toho nezabalila," řekla. "Ne na dlouhou cestu. Koupíš mi sukni z trávy?"

Nákladák jel ještě chvíli. Pak ho zastavil, otočil se k ní a políbil ji. "Mám radost," řekl. Pak znovu vyrazili. "Nemáme moc času. Nebudou na nás čekat celou noc."

"Kdo nebude čekat?"

O hodinu později se to dozvěděla.

2

Gwen byla na Měsíci. Musela si to pořád dokola připomínat. Byla na Měsíci a mluvila s televizí.

Tvář na obrazovce byla lidská. Podivná, ale lidská, a po tom všem, co Gwen viděla na lodi, jí připadala každá lidská tvář jako úleva.

Muž vypadal znuděně. "Přišla jste sem dobrovolně?" zeptal se.

Ta otázka ji přivedla do rozpaků. Gwen byla nahá - kromě prostěradla, které si omotala kolem těla, když si uvědomila, že je ta obrazovka oboustranná. Seděla na kraji pelesti a mluvila s mužem, oblečeným v tunice rezavé barvy, který se na obrazovce objevil. Les ležel zčásti zakrytý na posteli a výraz na jeho tváři byl - ustaraný? Proč ustaraný, napadlo ji.

"Ano, přišla jsem dobrovolně," řekla. "Požádal mě o to Les. Řekl mi, že budu moci navštívit cizí a exotické země a -"

"Nalodila jste se dobrovolně," řekl muž. "Budete někomu chybět? Způsobí vaše zmizení nějaké potíže? Rozsáhlé pátrání úřadů?"

"Nemyslím. Nechala jsem své bytné zprávu, že odjíždím na víkend pryč. Když se do pondělka nevrátím, bude si dělat starosti. Možná zavolá policii."

"Ta nejspíš usoudí, že jste byla zavražděna. To už není můj problém." Obrazovka potemněla.

"A je to," řekl Les. Vypadal, jako by se mu ulevilo.

Proč se mu ulevilo? A proč si dělal starosti? Byla toho spousta, co Gwen nechápala. Ale určitě byla ráda, že sem přišla. Bylo tu plno zázraků, dokonce i v tomhle pokoji. Stála tu spousta nábytku, který většinou pocházel ze Země; ale některé kusy nábytku vypadaly nové a zvláštní. Byla tu ta televize se zvláštní ovládací skříňkou, kterou si mohla na obrazovku vyvolat knihy a mapy a další spoustu zajímavých věcí - jediný problém spočíval v tom, že nerozuměla jedinému slovu. A byli tu ti cizinci a poprvé viděla Zemi z vesmíru. Teď cítila nízkou přitažlivost Měsíce a viděla na obrazovce měsíční povrch. To všechno ji děsilo, ale i vzrušovalo.

"Kdo byl ten muž?" zeptala se.

"Policista," řekl Les.

"Co by se stalo, kdybys řekla, že jsi mě unesl?"

"Nejspíš by ti nevěřil. Ale kdybys řekla, že tě unesli Šalnuksis, tak by začaly problémy."

Gwen se zachvěla, ale ne strachy. Bylo to tak fantastické. Cizinci. Kosmické lodě. A všichni na ni byli tak hodní. Les jí dal šaty a šperky - ne že by ty dárky samy o sobě něco znamenaly, ale sehnal je pro ni. Záleželo mu na ní. To věděla. Záleželo mu na ní.

"A ty opravdu nejsi ze Země?" zeptala se. "Pořád tomu nemůžu uvěřit."

"Ale je to pravda," řekl. "Můj domov odsud leží dvacet světelných let."

"Jak dlouho jsi byl na Zemi?"

"Čtyři roky. Vlastně trochu déle."

"Ale mluvíš tak dobře! Není divu, že jsem nemohla uhodnout, odkud jsi. Jak ses za čtyři roky naučil tak dobře náš jazyk?"

"Je to dar," řekl. "Mluvím mnoha lidskými jazyky. Z vaší planety znám čtyři."

"Mnoha lidskými jazyky - Lesi, co vlastně děláš pro tyhle - pro cizince?"

"Můžeš mě brát jako lidského pomocníka," řekl jí. "Řídím lodě, sbírám materiály o primitivních národech, nakupuji vybavení a starám se o to, aby se dostalo na palubu lodi - cokoli, co obchodníci nebo konfederace potřebují, aby se udělalo."

"Lidský pomocník."

"Tak nějak," řekl Les. "Totiž, pro konfederaci pracuje většina lidí, ale občas nás půjčují obchodníkům, když se jejich práce týká jiných lidí. Zrovna teď zařizuju něco pro Šalnuksie."

"Ale proč nejedeš do Washingtonu a všechno jim neřekneš? Nebo někomu jinému? Proč tolik tajností?"

"Na otázky bude dost času později," řekl. "Budeme mít času spoustu. Zrovna teď jsme spolu a máme pár hodin, než nastoupíme na další loď."

"Další loď?"

"Ano. Mám odvézt nějaké lidi - lidské dobrovolníky, vojáky - na jednu planetu. Musím je cestou proškolit."

"Vojáky. Dobrovolníky. Chceš tím říct žoldáky." Nepokoušela se skrýt ve svém hlase opovržení.

Zasmál se. "Nemáš ráda bojovníky? Těchhle by ti mělo být trochu líto. Budou mít spoustu práce. Víc, než si myslí."

"S kým budou bojovat? Co budou dělat?"

"Všechno se dozvíš včas. Ve chvíli, kdy se dostaneme k Tranu, o nich budeš vědět daleko víc, než bys chtěla. Ale teď -" Natáhl se k ní.

Okamžik mu odolávala, ale cítila jeho touhu.

Proč odolávat? pomyslela si. Proč odmítat jeho lásku? Lásku ke mně. Záleží mu na mně. Dokázala bych se v něm ztratit. A dodržuje sliby.

Už jí ukázal zázraky, o jakých se jí ani nesnilo. Co jí ještě čeká? V očekávání se zachvěla.

Obrazovka se rozsvítila ve chvíli, kdy vojáci vařili oběd. Rick Galloway k ní přešel a v ruce držel nový seznam vybavení. Potřebovali toho spoustu a zatím ještě nedostali všechno, oč požádali.

"Není čas," řekl Agzaral. "Nemáme vůbec čas. Dejte dohromady své vybavení. Musíte okamžitě opustit tuto jeskyni."

Venku čeká loď a musíte se na ni nalodit se vším, co si chcete vzít s sebou. Máte na to dvě hodiny." Vypadal dost nervózně. "Musíte si pospíšet."

"Proč? Ještě nemůžeme jít. Nemáme spoustu věcí, o které jsme vás žádali -"

"Něco je na palubě lodi. Zbytek vám můžeme dodat později. Ale pospěšte si. Těm, kteří zůstanou, se nebudou důsledky líbit."

"Proč?"

"To se dozvíte," řekl Agzaral. "Ale pokud nenastoupíte na palubu hned, nepoletíte nikam. Vzpomeňte si na ty další možnosti, o kterých jsem vám říkal. Nic se na nich nezměnilo."

"To je směšné," řekl Rick. "Vůbec to nedává smysl."

Odpověď se neozvala. Agzaral se na něj z obrazovky jen díval.

Nakonec, napadlo Ricka, aspoň nevypadá znuděně. Je to dobré znamení? Ve skutečnosti ho to docela děsilo.

"Nechci říct, že by mi to nějak vadilo," řekl André Parsons. "Ale pár jiných možností mě napadá." Obrátil se k obrazovce. "Proč bychom vám měli věřit?"

"Překvapilo by vás, kdybyste věděli, jak mi na tom málo záleží," řekl Agzaral. "Ale budete litovat, pokud nenastoupíte na loď."

Parsons pokrčil rameny a podíval se na Ricka. "Myslím, že bychom se do toho měli pustit."

"Souhlasím," řekl Rick. "Naložte to. Eliote, rozhybej je. Jdeme na palubu."

"Přestěhujte své vybavení do vnější chodby," řekl Agzaral. "Loď bude připravena k odletu za okamžik a vy byste v té chvíli měli mít veškeré své věci připravené u výstupních dveří."

Odtahali své zbraně a vybavení chodbou nahoru. "Teď poberte to ostatní," rozkázal Rick. "Vyčistěte jeskyni."

"Proč?" zeptal se Warner. "Co budeme dělat s benzinovou sekačkou na trávu?"

"Nevím," řekl Rick. "Ale jinde žádnou neseženeme. Tak ji popadni, Profesore."

"Rozkaz, pane," řekl Warner. "A topinkovač taky?"

"Všechno," řekl Rick. Vzal do náruče kávovar.

Když byli všichni venku z jeskyně, vchod se zavřel.

Lod' smrděla. I když z ní příliš mnoho neviděli, bylo jim jasné, že to není tatáž loď, která je dovezla sem. Nátěr byl starý a místy se odlupoval. Na palubě byly skvrny.

Když dověkli na palubu poslední kusy vybavení, vchod se uzavřel. Nedostali vůbec žádné varování. Jejich váha najednou vzrostla. Bylo jasné, že se loď dala do pohybu. Rick odhadoval, že gravitace dosahuje asi dvojnásobku měsíční přitažlivosti.

Po dvou hodinách začal křičet. "Co se, ksakru, děje," ptal se nahlas. Nebyl tu ale nikdo, kdo by mu mohl odpovědět. Jediná televizní obrazovka, která se tu nacházela, byla temná. Připadalo mu bláznivé křičet jen tak, ale nic nedělat se mu zdálo ještě bláznivější.

Nic se nestalo. Někteří vojáci prohledali zákoutí místnosti, do kterých se mohli dostat. Našli dveře, které se otevřely a za kterými bylo oddělení s toaletami, přepravní bedny a další prázdná místnost. Ve dvou dalších bednách objevili jídlo. Zbytek lodi jim byl uzavřen. Neexistovala pro ně žádná cesta dál.

"Co se, ksakru, děje?" zamumlal Rick.

André Parsons pokrčil rameny. "Ve skříňkách je víno a whisky. Mohli bychom se napít."

"To je všechno, nač dokážeš myslet?"

"Ne, ale nenapadá mě nic lepšího, co bychom v téhle chvíli mohli dělat."

Přešlo více než padesát hodin. Pořád ještě jim nikdo nic neřekl. Celou dobu neustále zrychlovali. Rick se snažil vypočítat, kolik už toho uletěli za předpokladu dvojnásobné měsíční přitažlivosti. Odpověď mu připadala tak pochybená, že začal počítat znovu. Třicet dva miliony mil. Třetina vzdálenosti mezi Zemí a Sluncem.

V televizi se nedělo nic. Warner si začal stěžovat na to, jak jejich zaměstnavatelé hrubě porušují smlouvu. Rick s ním v duchu souhlasil, ale neviděl smysl v tom, že to budou rozebírat. Pokud je Šalnuksiové poslouchali, nechtěl, aby o tom přemýšleli. Nakonec Elliot Warnerovi rozkázal, aby držel hubu.

Pár vojáků se opilo a Rick musel postavit k bedně s alkoholem strážce. Problém byl v tom, že nevěděl, komu může důvěřovat. Disciplína přestala existovat a moc toho nadělat nemohl.

Přešlo dalších čtyřicet hodin.

"DESET MINUT." Hlas se rozlehl jejich místností. "Máte deset minut na to, abyste se připravili na stav beztlíže. Deset minut."

Ve skladištích byly umístěny sítě, a tak do nich naskládali volně ložené vybavení, ale zbraně si nechali. Nikdo nechtěl, aby je od pušek oddělovaly dveře lodi.

Zrychlování ustalo a octli se ve volném pádu, i když ne nadlouho. Loď se pohybovala v sérii krátkých trhnutí. Pak se ozval hluboký zvuk - nezněl ale jako varovné tóny, které slyšeli z reproduktorů. Tento zvuk zněl jako hluboké dunění, které se rozléhalo celou lodí, jako by celý její trup tím zvukem vibroval.

Rickovi všechno před očima plavalo. Sice viděl, ale ne příliš dobře; jako by měl na očích nasazené silné brýle zaostřené na dálku. Bručivý zvuk zněl čím dál hlasitěji a ostřeji. Pak náhle ustal a Rickovi se opět vrátilo ostré vidění. Začali znovu pociťovat váhu, větší než dříve - skoro jako by byli na Zemi.

Televizní obrazovka ožila. Byl na ní vidět Karreel, který seděl ve svém vysokém křesle. Vypadal skoro komicky a někteří vojáci se nervózně rozesmáli.

Pak se shromáždili kolem a začali křičet nadávky. Neozvala se žádná odpověď. Místo toho Karreel promluvil monotónním hlasem.

"Lituji, že je toto pouze nahraná zpráva," řekl cizinec. "Prosím, pozorně mě poslouchejte."

"Sklapněte," rozkázal Rick. Přestože křik utichl, prvním slovům již nerozuměl.

"...bylo nevyhnutelné. Nyní jste na cestě ke Tranu a nemůžete litovat svého chybějícího vybavení více než my. Váš úspěch je pro nás důležitý a pouze výsostná potřeba nás nutí k tomu, abychom vás vyslali tak málo připravené." Cizinec mluvil klidným a odtažitým způsobem, ale Rick si všiml, že jeho chřipí a ústa byla více rozevřená než při rozhovoru v Agzaralově pracovně.

"Dodáme vám tolik informací, kolik jen bude možné. Pilot této lodi pochází z vašeho druhu a má nahrávky všeho, co víme o místních podmínkách. Veškeré informace vám přeloží a vybaví vás kopiemi zpráv planetárního průzkumu.

Na palubě této transportní lodi budete asi čtyřicet dní podle vašeho měření času. Po dobu letu se bude zrychlení zvyšovat tak, abyste přivykli přitažlivosti, se kterou se setkáte na Ráji.

Omlouvám se, že veškeré informace týkající se místních jazyků jsou velice staré, ale bezpochyby se jimi naučíte mluvit postupem času sami. Potřebovat budete pouze jeden. Máme zájem jen o jediný malý úsek planety. Také dostanete veškeré informace týkající se pěstování a sklizení plodiny. Kultivace surinomazu je složitá a je důležité, abyste přesně dodržovali instrukce. Sklizeň pro nás bude mít velkou hodnotu, a proto bude důležitá i pro vás. Až příště navštívíme Ráj, dovezeme zboží denní potřeby a věci, kterými si budete moci vylepšit životní úroveň. Nic vám nebude scházet, pokud ovšem budete pěstovat to, co chceme, a budete nám to připraveni dodat.

Samozřejmě musíte pochopit, že pokud nebudete mít nic, co by nás zajímalo, my nebudeme mít nic, co by zajímalo vás. Přejeme vám, abyste uspěli."

Obrazovka potemněla. Pak se na ní objevila lidská tvář.

Muž neměl tak tmavou pleť jako Agzaral a jeho oči byly trochu světlejší, ale i tak Agzarala trochu připomínal. V jeho hlase nebyla ani nejmenší stopa po jakémkoli přízvuku. "Můžete mi říkat Les," řekl. "Jsem pilot téhle lodi a pokusím se odpovědět na vaše otázky."

"Odvezte nás zpátky!" vykřikl Warner. "Nemáte nejmenší právo měnit naši smlouvu! Podepsali jsme ji za určitých okolností a vy jste je změnili. Končíme!"

Pilot se zasmál. "To můžete udělat leda na Tranu. Myslím, že ještě nikdo nikdy nevyskakoval z lodi, která letěla ve fázovém poli, ale klidně to můžete zkusit. Naneštěstí neexistuje žádný známý způsob, jakým byste nám ostatním mohli

dát zprávu, jestli jste uspěl. Telepatii? Jste telepat?"

"To stačí, Warnere," řekl Rick. "Elliot, klidně si na něj sedni, pokud to bude zapotřebí."

"Rozkaz." Seržant Elliot se usmál. Tohle byla od chvíle, kdy opustili Měsíc, první věc, které beze zbytku porozuměl, a chtěl být užitečný.

"Vybavení," řekl Rick. "Nemáme to, co potřebujeme - a ani nevíme, co všechno budeme potřebovat."

"Jo, to je špatné," řekl Les. "Karreeelovi to bylo moc líto. Víte, dostali jsme totiž právu, že z fázového pole zrovna vyskočila loď plná vládních úředníků a chystá se nás navštívit. To by odložilo váš start o celé měsíce a možná ještě o něco déle. Dokonce by to mohlo celou záležitost překazit nadobro. Tahle loď podle dokladů patří Karreeelově obchodní společnosti a nevěřili byste, kolik peněz by to stálo, kdyby tu musela celou dobu nečinně stát."

"Ale - vůbec nevíme, co máme dělat, až se tam dostaneme," zaprotestoval Rick.

"Dostanete všechny informace, které potřebujete," řekl Les. "No, přinejmenším všechny, které máme. Podívejte, nejste první, kdo něco takového podniká. Zvládnete to."

"To je absurdní," řekl André Parsons. Jak od nás můžete očekávat, že ovládneme danou oblast a budeme pěstovat tu vaši plodinu, když nemáme skoro žádné vybavení a tak málo střeliva?"

"Nevím," řekl pilot. "Ale raději se o to pokuste. Karreeel svou část dohody dodrží, ale nebude s vámi obchodovat, pokud mu nebudete moci nic k obchodování nabídnout."

"Ale to nedává žádný smysl," řekl Parsons. "Pokud si tu plodinu tak moc přejí, proč nás posílají s tak nedostatečným vybavením?"

"No, je to škoda," řekl Les. "Ale jeho organizace si ztrátu může dovolit. To, co si nemůžou dovolit, je ztráta času, ke které by došlo, kdybyste tam ještě pořád byli v okamžiku příletu lidí z Rady. A nelíbilo by se to ani vám. Výsledky, schůze výborů, další výsledky a celou tu dobu by se vám pokoušeli namluvit, že jim jde jen o vaše dobro."

"Můžete nám něco z toho vysvětlit?" zeptal se Rick. "Někdy nejednáte takovým způsobem, o kterém jsme si představovali, že mezihvězdná civilizace -"

Pilot se zasmál. "Četl jsem některé z vašich knih. Proč si myslíte, že se od vás budeme tak lišit? Nebo je snad způsob, jakým se chováme my k Zemi tak odlišný od toho, jak se Angličané chovali k Indii? Promiňte, ale mám nějakou práci. Mimo jiné musím všechny ty věci přeložit."

"Copak to nemůže udělat počítač?" zeptal se Rick.

"Může, ale není to tak jednoduché, jak si myslíte. Musím pro to speciálně upravit program. Vráť se." A obrazovka znovu potemněla.

André Parsons vypadal zamyšleně. "Jakže to Východoindická společnost říkala domorodým vojákům?"

"Sepoyové," řekl Rick.

Parsons přikývl. "Sepoyové. Alespoň už víme, jaké máme postavení."

3

Počítačový řídicí systém byl složitý, ale nakonec se jej Gwen naučila používat k jednoduchým úkolům, jako bylo například vyvolávání obrázků a dokumentů z paměti. Alespoň to, pomyslela si. Jinak by se nejspíš ukousala nudou. Ne s Lesem, samozřejmě. Byl pozorný a milý. Trávil hodiny tím, že připravoval večere, které pak jedli v romantickém prostředí s exotickou hudbou tuctu světů, vínem a líkery z mnoha dalších, takže jejich večery - a noci! - byly daleko více naplněné vzrušením, než si dokázala představit.

Ale to se týkalo jen několika hodin dne. Nemůžeš trávit veškerý čas tím, že tě někdo svádí. Nebo v posteli, řekla si. Les měl svou práci; překládal pro žoldáky nějaké dokumenty. A tak během dopoledních a odpoledních hodin (samozřejmě lodního času; od chvíle, kdy daleko za okny lodi zmizela sluneční soustava a žádné slunce ani hvězdy neurčovaly dny nebo měsíce) neměla co dělat. Les jí nedovolil se žoldáky mluvit; neměli vůbec vědět, že je na palubě. Na tom trval. Byla zvědavá. Co byli zač? Proč letěli na primitivní svět, známý pod jménem Tran?

Když se naučila základy používání lodního informačního a naučného systému, mohla si jen prohlížet obrázky. Jazyky pro ni znamenaly neproniknutelné tajemství. Obrázky byly dostatečně okouzlující; hvězdy a mlhoviny, fotografie různých vývojových fází složitých hvězdných systémů s jednotlivými hvězdami, které byly tak natěsnány, že do sebe vrážely a posílaly proudy hvězdného prachu po spirálách do hlubin vesmíru; další snímky černých děr, pohlcujících své sousedy, které někdo fotografoval z takové blízkosti a v takovém počtu, že Gwen mohla vidět, jak se obrovská hvězda zmenšuje a nakonec vybuchuje v oblaku plynů, které se stáčí níže a níže do středu ničeho; a to ještě nebylo všechno. Byly tu fantastické obrázky zachycující život na jiných planetách. Napočítala tucet různých ras. Šalnuksie, samozřejmě, a spoustu jiných; Kentauroidy. Osmonožce. Rasu podobnou lidské, která ale měla mezi svými předky plazy. Svět, na němž lidé - skuteční lidé - pěstovali jako domácí mazlíčky drobné okřídlené ještěrky, které vypadaly úplně jako malí draci.

A nebylo jí to k ničemu, protože Les na její otázky vůbec nechtěl odpovídat. Ne že by to přímo odmítal, ale převáděl řeč na něco jiného, ptal se jí, co si myslela, když to všechno viděla, ptal se jí, co jí to připomínalo, až bylo nakonec pozdě a byla to jen ona, kdo celý večer mluvil. Jeho touha vědět všechno o Zemi byla neukojitelná. Chtěl vědět všechno, ať už to byly hlouposti nebo důležité věci. Žádná podrobnost mu nepřipadala nedůležitá.

Zkoumal ji jako antropolog. Ale jen pár antropologů bylo tak hezkých.

Nakonec našla soubor pojednávající o Tranu, kam mířili ti žoldáci. Ničemu z toho, co tam bylo napsáno, samozřejmě nerozuměla; ale už věděla, jak dosáhnout toho, aby počítač řekl nahlas to, co stálo na monitoru, a podle toho se naučila foneticky znát abecedu používanou v Konfederaci. Při učení řeči dělala pokroky velice pomalu. Bylo tu příliš mnoho slov obsahujících odkazy na místa a lidi a věci a události, které jí naprosto nic neřikaly. To ji nepřekvapovalo. Skutečný šok zažila v okamžiku, kdy počítač zobrazil jazyky používané lidmi na Tranu.

Strávila celý den tím, že si to ověřovala. Pak večer, když seděli nad sklenicí amontillada ("Jedna z nejlepších věcí, které na Zemi existují," řekl Les. "Nic se mu nevyrovná. Je škoda, že není povolen pravidelný obchod se Zemí."), už to nemohla vydržet.

"Poslouchala jsem jazyky Tranu," řekla.

Zvedl obočí. "Na těch přece není nic zajímavého."

"Ale je! Lesi, některá slova jsem znala! Spoustu. Ta řeč je založena na starodávném indoevropském jazyku! Některá slova se od dob mykénského Řecka nezměnila!"

"To je bystrý postřeh," řekl. "Předpokládám, že máš pravdu."

"Lesi, ty si ze mě utahuješ. Víš, co to znamená. Znamená to, že asi před čtyřmi tisíci lety došlo ke stěhování lidu - a byla jich spousta, protože s sebou byli schopni přenést i svou řeč - mezi Tranem a Zemí."

"Opačným směrem," řekl. "Ze Země na Tran."

"Tak jsem to myslela. Je jasné, že lidstvo na Tranu nevzniklo. Je to jen kolonie. Ale proč je tak primitivní? I v porovnání se Zemí. A Země je primitivní zase podle vašich měřítek - Lesi, je Země kolonií?"

"Ne." Vypadal zamyšleně. "Možná to není správná otázka. Možná máš pravdu. Země je kolonie -"

"Lesi, sám si odporuješ. Vzniklo lidstvo na Zemí?"

"Co si o tom myslíš ty? Četla jsi Darwina a Ardreye a Leakeyho. Ještě sherry?"

"Nechci sherry, chci odpovědi!"

Přešel k ní a dolil jí sklenici. "Nebud' tak vážná," řekl. "No tak. Zjevně máš pocit, že lidstvo pochází ze Země. Řekni mi proč."

O hodinu později zasedli k večeři. Pořád ještě neodpověděl na její otázky.

Večeře byla vynikající jako obvykle, ale ona neměla o jídlo zájem.

"No tak. Ty pláčeš," řekl. "Co se stalo? Nechutná ti nastari?"

"Chováš se ke mně jako k dítěti."

"Ne. Chovám se k tobě jako k dospělému," řekl. Mluvil velice vážně.

"Já - co tím myslíš?"

"Jsi inteligentní žena. Kladeš mi skvělé otázky. Nedokážeš na odpovědi přijít sama?"

"Ale ty to víš a já ne -"

"Vím to?"

"Chceš mi říct, že to nevíš? Že nevíš, kde vzniklo lidstvo?"

"Já ani nevím, že vzniklo."

"Ale -" Neuvěřitelnost toho, co řekl, ji zarazila. "Ale ty - tvoje kultura - cestujete vesmírem už čtyři tisíce let," trvala na svém. "Pokud neznáš odpovědi, určitě máš daleko víc podkladů. Dej mi nějaké."

"To dělám. Kolik jich dokážeš vstřebat za pár týdnů?"

"Ach." Dlouhou dobu nic neříkala.

"Gwen." Jeho hlas byl velice jemný a tvářil se vážně. "Gwen, přijmi to. Všechno. Věř mi, že mi na tobě záleží. A věř mi, když říkám, že se pokouším pro nás oba dělat to nejlepší." zasmál se. "Ale no tak, dost vážných hovorů. Nebo se nám rozpustí zákusek."

Postupně si to uvědomila: měl zájem o to, co si myslela. Chtěl znát její názory, a co více, její reakce na to, co se dozvíдалa. Ale nakonec začala mluvit sama se sebou.

"Co jsem vlastně zač?" zeptala se svého zrcadla. "Milenka nebo laboratorní zvíře? Antropologova informatorka, společnice nebo -" Zmlkla. Chtěla říct 'manželka', ale na to neměla právo ani pomyslet.

A on chtěl všechno vědět. Když mu řekla, že některé z inteligentních ras, které viděla na obrázcích, jsou identické s popisy staré mytologie: kentauři, vodní rasa, která mohla a nemusela být zaměňována s mořskými pannami, ještěrovití tvorové, kteří mohli a nemuseli být inspirováni legendou o Mínotaurovi - nejen že ji poslouchal, ale také trval na tom, aby mu popsala a pokud možno i nakreslila legendární tvory.

Také ji ponoukal k tomu, aby studovala Tran. Mohla přijít na něco užitečného, na něco, co by se mohlo hodit žoldákům. "Pokud to zvládneš, mohlo by to hodně pomoci," řekl.

"Proč?"

"Pokud uspějí, vydělají obchodníkům spoustu peněz. Obchodníci mají v Radě velký vliv. Rozhodně by to neuškodilo mé kariéře."

Nevěřicně se na něj dívala. "Já - myslela jsem, že jsi trochu lepší," řekla. "Copak ti nezáleží na lidech, kteří na Tranu jsou? Jsou to lidi. Nezáleží ti na nich?"

"I když tomu nemusíš věřit, tak mi na nich záleží," řekl Les. "Ve skutečnosti natolik, abych se pokoušel přijít na nějaký způsob, jak pomoci žoldákům, aby uspěli a museli co nejméně zabíjet. Protože, rozuměj, oni opravdu musí uspět -"

"Proč?"

Její otázku přešel mlčením. "Dokážeš přijít na něco, co by jim pomohlo?"

"Nevím," řekla Gwen. "Všechny informace, které jsem viděla, jsou dost staré -"

"Asi šest set let," řekl Les. "Od té doby tam nikdo nebyl, kromě jednoho nedávného přeletu. Víme, že je to tam ještě pořád pěkně primitivní. Žádné železnice, průmysl nebo dlážděné cesty. Žádná technologická civilizace."

"Nikdo tam v minulých šesti stech letech nepřistál?"

Les přikývl.

"Ale já myslela, že je ta plodina hodnotná -"

"Je. Ale Šalnuksiové mají dost silný důvod k tomu, aby od té planety zůstali stát stranou." Okamžik vypadal

zamyšleně. "Bude lepší, když to budeš vědět. Tran není v databance Rady. Kromě Šalnuksiů a několika lidí, kteří pro ně pracují, neví vůbec nikdo, že existuje."

Vypadal velice vážně a bylo jí jasné, že už lituje toho, že se jí s tolika informacemi svěřil. Chtěla mu říct, že jí může v čemkoli věřit, že za ním bude vždycky stát, ať už bude dělat cokoli. Ta myšlenka ji šokovala, protože na nic takového nikdy předtím nemyslela. A byla to vůbec pravda? "Co se stane, jestli to ta - ta Rada zjistí?"

Les potřásl hlavou. "Nevím." Chvilí seděl mlčky.

Čekala, doufala, že jí bude znovu důvěřovat, ale místo toho řekl: "Ale pro mě to nebude znamenat nic dobrého. Šalnuksiové ztratí nadvládu. Nikdy nedostanou své zboží."

"Ale jak můžou očekávat, že jim malá skupina žoldáků bez informací jejich zboží zajistí?"

"Možná to očekávat nemůžou." V pilotově hlase zazněl nepřeslechnutelný smutek. "Ale je to důležité. Máš nějaké návrhy?"

"To nedává smysl," řekla Gwen. "Říkáš, že je ta plodina hodnotná, ale oni tu planetu nenavštívili celé stovky let -"

"Aha. Ano," řekl Les. "Ale víš, skutečný surinomaz na Tranu za obvyklých podmínek neroste. Jen po dobu několika let z každých šesti set. Ale po pět let, počínaje dobou za několik let od letoška, si povede velice dobře. Žoldáci by mohli pěkně vyšroubovat cenu, kdyby to věděli." Vzdychl. "Myslím, že nejlepší pro ně bude, když si postaví v určité oblasti malou vesnici a budou doufat, že jsou dostatečně chytří na to, aby uspěli."

"Ani neznají místní jazyky -"

"Naučí se je."

"Proč šest set let?"

"Oběžná dráha," řekl pilot. "Tran má dvě hlavní slunce. Obě jsou o trochu větší a o něco teplejší než vaše Slunce. Planeta je od obou dostatečně vzdálená, takže není zase tak moc horká. Ve skutečnosti má docela normální podnebí. Ale i s oběma slunci by surinomaz nedokázal růst. Prospívá jen tehdy, když se přiblíží třetí slunce, ale pak je to na nějakou dobu nejlepší materiál v celé galaxii."

"Ale co je ten surinomaz vlastně zač?"

"Slyšela jsi někdy o Zlatu z Acapulca?" zeptal se pilot.

"Marihuana - myslíš drogy?"

"Svým způsobem. Podívej, u vás na Zemi jste teprve objevili endogenní morfiáty. Víš, o čem mluvím? Ne? No, přišlo se na to, že mozek si produkuje své vlastní utišující látky a euforizující drogy. Jsou to sloučeniny podobné morfiu. Máš jich v těle dostatek a nikdy nedojdou. V surinomazu je stejná sloučenina, jenže je jí víc. Na Šalnuksie má naprosto stejný účinek jako na lidi a oni ho používají obdobným způsobem, jako Američani používají alkohol. A Transký přírodní se prodává za pěkně mastnou cenu, stejně jako Taliskerská skotská nebo vzácná vína."

Gwen na něj mlčky zírala.

"Vidím, že se mnou nesouhlasíš," řekl Les. "Podívej, co je mi do toho, jestli Šalnuksiové užívají drogy? Nebo co je do toho tobě?"

Ale musí v tom být něco víc, napadlo ji. Musí. Nebo je to tak a já se nemůžu smířit s tím, že jsem zamilovaná do kšeftaře s drogami? "Ale není to nezákonné?" zeptala se Gwen.

Les pokrčil rameny. "Převoz drog není tak docela zákonný, ale nikdo se o to nestará. Udržování Tranu v tajnosti - no, to už je hodně nezákonné."

"Ale pro tebe je ta rostlina důležitá," řekla Gwen.

Pilot teď mluvil velice vážně. "Víc, než samotní žoldáci."

"Pak bys tam měl s nimi zůstat a pomoci jim," řekla.

"Nemůžu. Ta loď je příliš zranitelná. A tahle cesta musí zůstat tajná, což znamená, že se loď musí co nejrychleji vrátit zpátky -"

A pak jako vždycky změnil téma hovoru.

Materiály v počítači, které se týkaly Tranu, byly jen útržkovité. Pokud mohla Gwen soudit, nikdo planetu nenavštívil - kromě výpravy, která odvážela sklizeň, a nikdy ji nikdo systematicky nezkoumal. Nikdo nebyl dostatečně zvědavý. Byly to jen skupiny obchodníků, které sem dopravily nájemné vojáky ze Země, daly jim instrukce, pokud šlo o ovládnutí určitého území a pěstování surinomazu, sklizeň a odprodeje lodi, která pro něj přiletí.

Pokud mohla Gwen soudit podle řeči, začali v indoevropských dobách. Potěšilo ji, když jí to záznamy v počítači potvrdily. První lidé byli posláni na Tran, protože původní vládnoucí rasa, kentauroidé (vzdáleně příbuzní s řeckým legendárním kentauřem, ale inteligencí nijak příbuzní kentauroidům, které viděla na obrázcích) s mozkem, výkonností srovnatelným se šimpanzím, nemohli být využiti pro pěstování plodiny. Nejistila, proč k tomu byli vybráni právě lidé, ani proč, když už se jednou rozhodli využít lidí, místo vývoje vysoce technologické kolonie dopravili na planetu skupinu achajských válečníků s otroky.

Původní expedice byla drahá. S Achajci přivezli Šalnuksiové spoustu pozemských rostlin a zvířat, zaseli semena po povrchu celé planety a o několik let později se vrátili s dalšími zvířaty a hmyzem. V tom, co přivezli, nebyl patrný žádný vědecký výběr, žádný pokus o vyvážené životní prostředí. Byl to okamžitý přirozený výběr; přizpůsob se, nebo zemři. V záznamech o tom nic nebylo, ale Gwen napadlo, jestli nespočívá jeden z důvodů obtížnosti pěstování surinomazu právě v konkurenci pozemských rostlin, zvířat a hmyzu. Původní životní formy Tranu využívaly levotočivé kyseliny a pravotočivé cukry stejně jako pozemské a to vedlo k tomu, že mezi sebou sváděly neustálý boj o výživu.

Dějiny a vývoj Tranu řídila jeho slunce. Dvě největší dávala dohromady maximálně devadesát procent světla, které dopadalo na Zemi ze Slunce; Tran byl obvykle chladný svět a jediná oblast přijatelná pro lidi ležela poblíž rovníku. Ale pak docházelo k pravidelnému přibližování třetí hvězdy; po dvacet let z každých šesti set dopadalo na Tran o dvacet

procent více slunečního svitu, což dohromady dávalo o deset procent více, než kolik kdy dopadalo na Zemi. V těch horkých dobách tál led. Počasí bylo neobvykle nevyrovnané, skoro všude se střídala období deštivých bouří a sucha. Ve vyšších polohách, které byly za obvyklých podmínek pro lidi příliš chladné a ze všeho nejvíce připomínaly aljašskou tundru, se země prohřívala a prožívala krátké, ale bouřlivé období rozkvětu. Účinky takových proměn byly pro lidské civilizace Tranu zničující. Nikdy se nedostaly dál než k feudalismu Železného věku. Gwen to připadalo zvláštní a chtěla o tom říct Lesovi, ale necítila se příliš dobře a šla si brzy lehnout. Následujícího jitra vyzvracela svou snídani.

Po týdnů už si tím byla jistá. Rozhodla se jít za Lesem. Seděl u ovládacího pultu a diktoval poznámky pro žoldáky. Když vešla, s lehkým zamračením vzhledl, jako by jej podráždilo to, že jej ruší u práce. "Ano?"

"Jsem těhotná."

Po obličeji se mu přehnala bouře pocitů. Překvapení a kromě něj ještě něco jiného. Vypadalo to skoro jako hrůza. Dlouhou dobu, která jí připadala jako věčnost, nepromluvil. Pak klidným hlasem řekl: "Máme na palubě docela slušného lékařského robota. Můžu požádat počítač, jestli dokáže zařídit potrat."

"Jdi se vycpat!" vykřikla. "Jdi se vycpat!"

"Ale -"

"Proč si myslíš, že bych měla chtít potrat? Předpokládám, že je to pro tebe nepohodlná situace. Ale -"

"Pss. Jde o daleko více, než si dokážeš představit."

Mluví vážně, pomyslela si. Smrtelně vážně. Smrtelně. To pro to byl ten nejvhodnější výraz.

"Lesi, myslela jsem, že budeš mít radost." Přes veškerou snahu se jí začaly po tvářích koulet slzy. Copak to nedokáže pochopit?

"Je toho příliš mnoho, co nevíš. Co ani vědět nemůžeš," řekl. "Gwen, nemůžeme žít rodinným životem. Ne takovým, jaký za rodinný pokládáš -"

"Už jsi ženatý. Měla jsem to uhodnout." Znovu byla sama. Byla sama a tentokrát nemohla jít domů.

Jeho reakce ji překvapila. Zasmál se. Pak řekl: "Ne. Nejsem ženatý." Vstal a přešel k ní. Ucouvla před ním. Výraz na jeho tváři se změnil, změkkl. "Gwen, všechno bude v pořádku. Vylekala jsi mě, to je všechno. Všechno bude v pořádku. Uvidíš."

Zoufale mu chtěla uvěřit. "Lesi, já tě miluju -"

Přišel blíže. Bála se, jeho a všeho ostatního, ale nevěděla, co dělat; a když k ní došel, zoufale se k němu přitiskla.

Uběhly dva týdny. Les se už o jejich budoucnosti nezmiňoval. Vletěli do hvězdné soustavy Tranu a Les měl plné ruce práce s tím, aby našel příhodné místo k vyložení žoldáků.

TYLARA

1

Tylara do Thamaerton seděla v čele velkého poradního stolu mezi prapory a brněními ze stovek starých bitev. Její košile byla utkána z jemného hedvábí a obarvená modře, aby se jí hodila k očím, ale pod ní měla oblečené brnění. Dýka, která jí visela u pasu, měla pochvu vykládanou drahokamy a jilec, který svým tvarováním připomínal rací hlavu; umělecké dílo, ale čepel samotná byla vyrobena v Rustengu a zaostřená do špičky. Rozpuštěné havraní vlasy jí svírala přilba z tepaného železa.

Byla mladá a krásná a uvědomoval si to každý muž v místnosti; navzdory brnění a dýce u pasu působila dojmem malého a zranitelného děvčátka, které potřebuje ochranu.

Ve velkém sále hradu Dravan všichni vypadali malí. Jako všechny starobylé hrady na Tranu byl i on postaven nad ledovými jeskyněmi; poradním sálem lehce zavanul zápach čpavku, když pomocníci otevřeli masivní dveře, po jejichž stranách stáli. Nad podlahou se do šířky rozbíhaly kamenné oblouky a silné dřevěné trámy. Jiné místnosti pevnosti pokrývaly bohaté závěsy a dřevěné obložení, ale zde bylo vidět v plné nahotě kosti a šlachy hradu. Jedinou výzdobu tvořily vzpomínky na dávno vyhrané bitvy.

A byla jich tu spousta. Prapory z míst, vzdálených stovky legií vydávaly němě svědectví o síle Dravanu a o schopnostech Egetů, kteří zde vládli. Tylara k nim vzhledla, jako by chtěla vysát sílu ze samotných trámů, podpírajících strop.

Byla to její první účast na shromáždění a ona ke všem těmto západanům necítila důvěru. Vypadali stejně malí jako její manžel! A byli tu jen dva vojevůdci. Zbytek tvořili rytíři a obchodníci, místní Hestiin kněz - tohle byla zemědělská oblast - a samozřejmě Yatarovi kněží, dva zástupci zemanů a hlouček mistrů cechů. Nazývali ji ctěnou dámou a pro tuto chvíli ji uznávali jako Egetassu z Chelmu; ale přesto byla cizincem, který mezi nimi nežil.

Jejími jedinými dvěma přáteli byli dvořané, kteří sem s ní přijeli z Thamaertonu, a ti neměli na shromáždění západní země co dělat.

U konce stolu stál posel. To, co četl, bylo plné květnatých frází a složitých komplimentů, ale celkový význam byl dostatečně jasný. Netrpělivě ho poslouchala a pak pokynula, aby jej vyvedli z místnosti. Když byl pryč, rozhlédla se po celé délce těžkého dřevěného stolu.

"Nuže, pánové? Wanax Sarakos nám učinil nabídku. Vaše rady?"

Následovalo tiživé ticho. Tylara se usmála. Ticho bylo výmluvnější než jakákoli řeč. Její vojevůdci chtěli nabídku přijmout - nebo přinejmenším se Sarakosem smlouvat, dokud ještě mají o co smlouvat. Zemani a mistři cechů - ti tady také chtěli Sarakose? Tylara se podívala do jejich bezvýrazných tváří a neobjevila tam vůbec nic. Příliš málo tyto lidi znala a oni byli zvyklí na to, že své myšlenky před mocnými ukrývají.

Ale pokud jediný z vojevůdců navrhone, aby se k Sarakosovi připojili, ostatní s ním budou souhlasit. Nebo snad ne?

Toto byli lidé jejího manžela. Nebudou mu snad podobní? Vzpomínka ji bodla a ona jako by ho znovu viděla: byl opálený, usměvavý a přicházel k ní. Zahнала vzpomínky ještě dříve, než stačily přijít slzy, protože tento sen už měla dříve a skončil skutečností - s Lamilem ležícím studeným a ztuhlým na marách.

Byla si bolestně vědoma svého mládí a nezkoušenosti. Podle toho, jak zde měřili čas, jí bylo jen dvanáct (v Tamaerthonu při narození brali dítě jako jednoleté a v devíti k věku přičítali čtyři roky, takže tam měla sedmáct). Žila daleko odsud v železných horách a tyhle lidi vůbec neznala. Jen svému manželovi - a síle jeho rodiny - mohla vděčit za to, že ji vůbec poslouchají.

"Kapitáne Kamithone," řekla. "Zdá se, že si nikdo nepřeje promluvit. Možná mi poskytnete radu vy."

Kamithon sloužil Equetům z Chelmu po tři generace; jeho vous v této službě zešedivěl a tělo měl pokryté ranami. Po tváři mu napříč běžela dlouhá jizva od kopí, které jen o vlásek minulo oko, a dodávala mu divokého vzezření, jehož často při shromážděních využíval. Shrbeně vstal, jako by byl do morku kostí unavený a mumlal přitom něco o svých statcích, které už celý rok nenavštívil. Ale když promluvil, byl jeho hlas pevný. "Uchvatitel pochoduje s dvěma tisíci kopí a velkým množstvím vozatajů," řekl. "My máme asi stovku kopí a stojíme Wanaxi Sarakosovi v cestě."

Tylara vážně přikývla, jak to odpozorovala od svého otce při setkáních klanů. V duchu však chtěla zaječet. Kamithon byl proslulý jako výborný voják, a možná jím opravdu byl, ale nikdy nedokázal přijít k jádru věci bez toho, aby nejméně tucetkrát nezopakoval základní věci.

S dobrým vychováním skryla svou netrpělivost a doufala, že si jí nikdo nevšiml. Pokud už nebyla trpělivá, byla určitě snášenlivá, a to bude muset stačit.

"Dravan je silný," zabručel Kamithon. Přejel si prsty po jizvě na tváři, jako by chtěl všem připomenout, že právě díky obraně Dravanu v bitvě získal své znamení. "Naše paní viděla sýpky a skladiště a také viděla, jak dobře jsou vystavěny. Tento starý hrad porazil už pět armád - ale ještě nikdy dříve jej nebránilo pouze tisíc kopí a ještě nikdy dříve nebyl tak naprosto odříznut od pomoci."

"Jako by tady byla nějaká pomoc, která by mohla přijít," zamumlal jeden z cechovních mistrů.

Kamithonův meč ležel na mapě, která před ním byla rozvinuta na stole. Nyní zbraň zvedl a použil jako ukazovátka.

"Ochránce je zde, něco přes deset dní odsud severozápadně s naším Wanaxem Cantonem. Nemá více než tisíc kopí a Ochránce si nemůže dovolit nechat mladého krále obklíčit na nějakém hradě bez ohledu na to, jak je ten hrad silný. Proto nám nemůže přijít na pomoc sám a pochybuji o tom, že pro nás dokáže uvolnit nějakou velkou sílu."

Tylaře se chtělo křičet. Tohle už všechno vím, ječela její mysl. Navenek se usmála a řekla: "Sice počítáte se stovkou kopí, ale zapomněl jste na mé tamaerthonské lučištníky. Doufám, že ten uchvatitel Sarakos udělá stejnou chybu. Rozhodně ji neudělá dvakrát."

Za jejími zády se ozvalo souhlasné mručení. Tylařiní lidé sice nemohli sedět u poradního stolu, ale byli tu s ní; a tamaerthonská zemani se nebáli v žádném poradním sále nechat se slyšet. Na své horské plošině u moře nežily klany tak, jako žijí sedláci mezi velkými pány a vojevůdci tady na západě.

Na okamžik cítila bodnutí touhy po domově. Toužila po svých vysokých kopcích, po modrém moři na východě, po vysokých horských štítech, které se zvedají ze země a mlčky stojí, zbarvené tmavou modří soumraku a svítání. Bylo by tak jednoduché jít domů. Jen by musela odevzdat svůj hrad Sarakosovi a vrátila by se jako nejbohatší dáma Tamaerthonu - nebo mohla zůstat a všechny země jejího muže by jí byly vráceny. Sarakos by se o to postaral a shromáždění by to schválilo. Stačilo jen říct -

"Stovka kopí a dvě stě lučištníků dávají dohromady pouze pět set mužů ve zbrani," řekl Kamithon. Řekl to tak, jako by byl pyšný na své počtářské umění. "Ještě méně, protože ne všichni naši rytíři mají panoše a zbrojnoše. A tyto zdi, jakkoli jsou silné, obklopují velký kus země. Nemáme žádné rezervy. Každý muž je ve svém postavení nezbytný. Co se stane, až se unaví?"

Ted', pomyslela si. Řekni to ted'. Ale nemohla. Přisahal. A jak by mohla hostit vraha svého manžela v jeho vlastním domě? Přijmout Chelm jako Sarakosovu almužnu? To bylo nemyslitelné.

A přitom - co mohla dělat jiného? Pokud neměl hlavní vojevůdce chuť do boje, nezbyvala vůbec žádná naděje.

Neklidně přešla prsty po lemu své košile.

"Přesto si čest žádá, abychom bojovali," řekl Kamithon. Podíval se podél poradního stolu. "Chce o tom někdo vést diskuse?"

Někteří možná chtěli, ale nepromluvil nikdo.

"Nikdy jsem neválčil jen pro čest," řekl Kamithon. "Dávám přednost vítězství. Ale nic jiného dělat nemůžeme, a tak se musíme přinejmenším pokusit Dravan udržet. Máme pod kontrolou jedinou dobrou cestu na jih. Pokud nás neporazí, nemůže Sarakos vyčlenit dostatek sil k tomu, aby našel našeho mladého Wanaxe. Koupíme Ochránce čas."

"Yatar sám ví, co s ním bude dělat," řekl vojevůdce Trakon. Jeho hlas byl příliš hlasitý, nervózní a přitom byl Trakon silný muž, který za všech okolností stál při starém Wanaxovi a ve svých službách ztratil hodně.

"Nesud' nespravedlivě, můj pane," protestoval Kamithon. "Ochránce je největším vojákem Drantosu a vyhrával bitvy, které už ostatní považovali za ztracené."

"A Ochránce dne může udělat zázrak," řekl Trakon. Neotočil se, aby se podíval do zarudlé tváře Yanulfa, Yatarova velekněze. "Ale co jiného můžeme dělat? Vůbec Sarakosovi nevěřím. Ze všech vojevůdců, kteří se k němu přidali, více než polovinu obětoval pro své oblíbence."

"Což tuctům dalších nezabránilo v tom, aby se k němu připojili," zamumlal mistr tkalcovského cechu. "Polovina vojevůdců - ne tři čtvrtiny - Sarakose přijala. Boj nám k ničemu nebude."

"Radiš tedy, abychom se vzdali?" zeptal se ho Kamithon.

Obtloustlý mistr cechu pokrčil rameny. "K ničemu by to nebylo. Sarakos má své vlastní tkalce a ti by naši konkurenci nesnesli. Ale stejně je to beznadějný boj."

"Je více než beznadějný." Až do této chvíle stál Yanulf mlčky a trpělivě; nyní se kněz vztyčil do plné výšky a bez zaváhání promluvil. "Blázni. Blíží se Čas a vy se hašteříte v malých válkách o nadvládu."

"Legendy," řekl Trakon.

Yanulf se slabě usmál. "Legendy. Je snad legenda to, že na noční obloze narůstá Démon? Je snad legenda to, že voda stoupá po pobřeží stále výše? Že se lamily množí a že se na polích rozrůstá plevel? Je snad legendou to, že sedíme v poradním sále, kde nehoří v krbu oheň a přitom nám není zima?"

"Teplé léto," řekl Trakon. "Nic víc. Z nebeské klenby byl vykázán do vyhnanství Uhasínač a stojí nad hlavou každý den o půlnoci. Samozřejmě je teplo."

Z hloučku mistrů cechu a zemanů se ozvalo mumlání. Zazněl Yanulfův hlas. "A v Čase Ohně," řekl, "bude z moří stoupat dým a země se roztaví jako vosk. Vody oceánů zalijí vrcholky hor. Běda těm, kdož nejsou připraveni. Běda nevěřícím." Zasmál se. "Běda ti, vojevůdče. Ale Yatar ti odpouští. Má paní, nyní není čas pro válku. Je čas shromažďovat jídlo a naplňovat svaté jeskyně. Copak necítíš dech Uchovávače? Když se blíží Pán bouří, Yatar se stará o své; a jeho prvním znamením je dech Uchovávače."

"Ano," zavrčel jeden ze zemanů. "Jeden můj bratranec je ministrant a říkal, že led ztloustl za posledních čtyřicet dní o půl stopy. Ztloustl, a přitom Uhasínač stojí o půlnoci nad hlavou!"

"Jak dlouho?" zeptala se Tylara. "Jak dlouho bude trvat, než přijde Čas?"

"Písmo se nevyjadřuje jasně," připustil Yanulf. "To nejhorší se nemusí stát dříve než za tucet let. Nejdříve přijdou další znamení. Navštíví nás Démonští Bohové a nabídnou výměnou za somu kouzla. Zjeví se cizinci s podivnými zbraněmi a podivnou řečí."

Trakon se zasmál.

Yanulf na něj upřel opovrhlivý pohled. "Je psáno," řekl. "Takto přišli křesťané a takto přišly Legie; a takto přišli vaši předkové. Nezáleží na tom, jestli tomu věříte nebo ne. Než Uhasínač pětkrát oběhne Skutečné slunce, všechny tyto věci se stanou."

"To máme spoustu času," řekl Trakon.

"Ne," řekl Yanulf. "Až se tato znamení ukáží, všichni budou hledat skrýš ve velkých hradech. Malé války, které nyní bojujete, budou zapomenuty a ti, kteří si nepostavili hrady na pevné skále, poznají své bláznovství a zavedou své armády do záhuby. Brzy, brzy nebude mimo jeskyně Ochránců bezpečí."

Tylara jej nechala mluvit a poslouchala pouze na půl ucha, pro případ, že by řekl něco nového. Ta možnost byla ale velice malá. Situace vypadala velice jednoduše, pokud jste vynechali veškeré náboženství.

Ale šlo to? Yatarovi kněží byli všudypřítomní. Ať už v této nebo jiné zemi uctívali jakékoli bohy, Yatar byl všude, kde žili lidé. V její vlastní zemi se v ledových jeskyních, umístěných hluboko ve skalách, přinášely oběti obilí a masa jako ochrana před dny Ohně, i když řečem kněží věřil jen málokdo. Pokud se blížil Čas - doba bouří, kdy nebude možné vyplout na moře a moře zalijí horské vrcholky; kdy se samotný Tamaerthon stane ostrovem; kdy bude z nebe padat oheň; doba, kdy nebude pršet a kdy po nějaké době přijdou přívaly vod -

Všechny ty pohádky znala. Náboženství může počkat. Nevěřil tomu nikdo, koho znala, kromě kněží samotných. Wanax Loron nebyl dobrý vládce a tři roky před jeho smrtí vypukla občanská válka. Vojevůdci, kteří proti němu bojovali, měli na své straně právo. I Chelm zakolísal a uzavřel brány Dravanu Wanaxi Loronovi, když na něm hledal útočité před svými vojevůdci a přitom se ani nepřipojil k povstalcům. To se stalo za vlády Lamilova otce, ještě předtím než si ho vzal mor.

Mor. Legendy říkaly, že až se přiblíží Démonova hvězda, projde zemí mor; a opravdu každým rokem docházelo k dalším epidemiím a stále více lidí umíralo...

Ale Loron si najal žoldáky a zatlačoval vojevůdce čím dál víc zpátky, dokud mocní země neudělali tu neodpustitelnou věc a nepožádali o pomoc zvenčí. Nabídl korunu Drantu Sarakosovi, synu Torisovu, Sarakosovi, který byl podle práva jedním z Pěti Wanaxů a synem Torise, velkokrále Pěti.

Než stačila invaze vypuknout, Loron zemřel; ale na Drantu zůstal mladý král a vyrabovaná pokladna. Když vojevůdci vybrali ze svého středu jednoho, který se stal Ochráncem, bylo už pozdě. Sarakos se neustále dožadoval svých práv. Před dvaceti lety drantoský sněm připravil královskou svatbu mezi Lanou z Dranosu, sestrou otce Wanaxe Lorona, a Torisem Wanaxem, velkokrálem Pěti. Byl to vynikající diplomatický tah, ale nyní se mohl Sarakos dožadovat právem krve jako nejlegitimnější nástupce dranoského trůnu. Pár minut s polštářem v ruce by jej učinilo nástupcem jediným. A kdo mohl klást za vinu některým vojevůdcům to, že zvolili raději Sarakose a mír než mladého krále a válku? Zvláště teď, když na nočním nebi hrozivě narůstal Démon a Yatarovi kněží četli ze svých zatuchlých knih a kázali o Čase, který přijde. Pro mladého krále teď nebyl čas. Kdyby se jen Lamil připojil k Sarakosovi! Byl by teď naživu a -

"Říkám, bojujme." Prízvuk byl hrubý - promluvil kovář, který stál na konci stolu. "Slyšel jsem, jak tam v Pěti žijou. To budu radši po smrti. Copak mám používat svou výheň k tomu, abych koval svejmu přátelům ocelový obojky?"

"Dobře řečeno," prohlásil vojevůdce Trakon. "Ano. Dobře řečeno. Takže pro čest. Přesto - čest nám bude k ničemu ve chvíli, kdy ztratíme všechno ostatní. Říkám, bojujme a budu stát na hradbách; ale pokud Sarakos přitáhne s věžemi a dobývacími stroji, říkám, uzavřeme nejlepší smlouvu, jaká bude možná. Pro nás všechny."

"Ty můžeš smlouvat, pane," řekl kovář. "Ale když na denní obloze stojí Démon, co můžeme my lidi dělat? Sarakosovi se může sice hrad Dravan líbit tak, že se v něm zabydlí, ale ukryje mou rodinu před žárem pod svou střechou?"

"Pokud nebude přísahat, nebudu s ním vůbec smlouvat," řekl Trakon. "My na Chelmu bráníme své vlastní, i proti samotným Bohům. Ale myslím, že se příliš bojíš povídaček kněží."

"Až Démon vzroste ještě více na noční obloze a začne padat ohnivý déšť, budeš svých slov litovat," řekl Yanulf.

"Budeme bojovat," řekla Tylara. "Na výsledek si sice budeme muset počkat, ale bojovat budeme. Dohlédněte na obranné práce. A všechny, kteří si to budou přát, vpust'te za hradby. Stáda, která se sem nevejdou, zažehňte do hor."

Nenechte Sarakosovi nic, čím by se mohl žít. Vůbec nic. Schovejte veškeré bohatství. Zakryjte a schovejte samotné zdi. Ať Sarakosovi připadá naše země tak nehostinná, že tady nebude chtít zůstat."

"Je hřích ničit jídlo," řekl Yanulf. "Hřích."

U vzdáleného konce stolu se ozvalo mumlání, ale sedláci pochopili, že je to nutné. Za všechny měšťany a pachtýře promluvil jeden z cechovních mistrů. "Pokud se nám to povede dostatečně, možná odejde a nechá nás zase být." Poškrábal se na krku. "Na tohle by potřeboval opravdu těžký obojek. Nechci žádný takový nosit."

"Postarejte se o to," opakovala Tylara.

"Ano, paní," řekl kapitán Kamithon. Zatímco vojevůdci odcházeli, zastavil se, ale nedošel tak daleko, aby jej nemohli slyšet. "Mladý pán si vybral dobře. Jste více muž než polovina vojevůdců Drantu."

Velký sál zel prázdnotou až na Tylaru a velitele jejích lučištníků. Cadaric byl skoro stejně starý jako kapitán Kamithon. Na jeho pokožku působilo slunce a vítr tak dlouho, až měl tváře rozpraskané jako dlouho nošené kožené boty. Oblečen byl v kazajce a suknici svého lidu; nikdy si nedělali hlavu s kalhotami. "Neudělala jsi sebemenší chybu, paní," řekl. Zdálo se, že je potěšen. "Však těmhle západanům ukážeme, co dokáží tamaerthonské šípy."

"Dokud nevystřelíme poslední," řekla Tylara. Ted', když všichni odešli, se mohla ve svém křesle schoulit. Vypadala ještě menší a zranitelnější. Bála se a nebylo zapotřebí to před Cadaricem skrývat. Znal ji ode dne, kdy se narodila, a sloužil jejímu bratrovi a před ním jejímu otci. V okolí pěti set legií nebyl nikdo jiný, komu by mohla naprosto důvěřovat. "Přivedla jsem tě sem, abys v cizí zemi zemřel, starý příteli."

Pokřčil rameny. "A co je na tom horšího, než kdybych zemřel doma? Nepochybuji o tom, že mě Žnec najde tady stejně snadno jako v našich horách. Až přijde čas nastoupit na jeho loď, pak nastoupím. A přesto," uvažoval, "přesto má Ochránce dne v této zemi velkou moc. Myslíš, že starý Jednooký tuto zemi nevidí? Bylo by to příjemné."

"Říkají, že dokáže přehlédnout celý svět," řekla Tylara. "Cadaricu, myslím, že mi nevěří."

"Neznají tě. Pro ně jsi jen malá holčička a všechno, co o tobě vědí, je to, že si tě jejich pán vybral za ženu. A protože to udělal, milují tě. Ach, paní, já vím, jak jsi pro něj truchlila."

Lamil ji určitě miloval. Jako Eqeta z Chelmu, jeden z největších baronů Drantu, si mohl vybírat ze stovek dam; ale jeho loď ztroskotala u skalnatého pobřeží Tamaerthonu a na konci léta (velice horkého - mohli mít snad kněží pravdu?) si vybral dceru tamaerthonského náčelníka. Tylara neměla žádné věno, nic, co by do manželství přinesla - kromě dvou set lučištníků, z nichž měla stovka po pěti letech služby právo svobodně odejít - ale Lamil si ji vybral raději než nějakou bohatou dámu své země.

Ráda se na něj dívala; byl mladý a silný, lýtkové svaly měl tvrdé jako kámen, když mu na nohou vystupovaly jako silné provazy. Na slunci získala jeho kůže měděnou barvu. V noci běhali po vysokých vrcholcích osvětlených Uhasínačem. Ve dne se smáli v příboji, šplhali vysoko po útesech nad mořem a hledali mladé orly. A jak se smál. To byly její oblíbené vzpomínky, ty, které se týkaly jeho smíchu; smál se a přísahal, že nikdy nebude žádná jiná, jen ona, a ona věděla, že to ani jinak nemůže být, a znovu se smál nad bouří, kterou způsobil tím, že odmítl velké dámy Drantu a Pěti. A přitom to nebylo vůbec bláznivé spojení. Tylara nepřinesla nic - nedala zároveň nikomu záminku ke strachu z rozšiřujícího se panství Chelmu. Pokud si nejlepší partii v Drantu nevzala žádná velká dáma, pak nebyl důvod k žárlivosti. A přitom věděla, že ji miluje.

Vzali se ještě předtím, než opustil Tamaerthon, ale byla příliš mladá na to, aby s ním spala. Zákon vyžadoval, aby bylo manželství 'završeno', a tak se také stalo, ale ve svatebním loži mezi nimi stálo silné mřížoví a celou noc je hlídali zarpuťilí sluhové jejího otce.

A po celou zimu, zatímco se Uhasínač blížil ke skutečnému slunci, se opravdu připravovala na cestu do svého nového domova, na to, až se připojí ke svému silnému a krásnému manželovi. Zpívala si celou zimu, dokud její otec nezačal předstírat znechucení nad tím, že už chce být tak moc pryč. Na jaře, když v poledne všechno vrhlo dva stíny a led byl tenčí, plula s prvním obchodním loďstvem, které bylo příliš silné na to, aby je vyrabovali piráti, na sever. Pluli severně a pak západně řetězcem ostrovů a mokřin a potom vzhůru proti proudu řeky. Když přistáli, byla příliš netrpělivá a vyrazila ještě téhož dne. Jela tak rychle, že se všechny její komorné vyčerpaly a lučištníci mumlali pod vousy kletby.

Na hrad Dravan dojeli jen hodinu před posly. Lamil byl vybrán, aby chránil mladého krále Wanaxe Gantona. Došlo k velké bitvě a Lamil zahynul. Většina jeho vojáků padla, když kryli ústup mladého krále a Ochránce. Kapitán Kamithon jí řekl, že Eqeta zaútočil na Sarakose a ještě než jej stačily strážce strhnout z koně, udeřil jej do přílby. Pak ho držel tucet mužů na zemi, zatímco Sarakos osobně vedl smrtící ránu.

"Truchlila jsem pro něj," řekla Tylara a v hlase jí zněl led. "Dohlédni na to, aby šípaři vyrobili dobré šípy, Cadaricu. Ukážeme Sarakosovi, jaká péra nosí tamaerthonští racci."

2

Ve velké síni hradu Dravan se sešli všichni válečníci. Svolávat shromáždění nebylo zapotřebí; nyní seděli u stolu mezi rytíři a vojevůdci i Cadaric a tři podkapitáni lučištníků.

Když Tylara vešla, všichni uctivě vstali. Pokud vojevůdci nesnesli to, že její lučištníci sedí u jednoho stolu jako rovní s obrněnými rytíři, nechali si to pro sebe. Jejich paní jim už v těch několika týdnech, které s nimi strávila, ukázala, jak ostrý jazyk dokáže mít - a oni sami viděli, co ty šípy dokáží. Počkali, dokud si nesesedla do čela stolu. Pak začali mluvit všichni najednou.

"Klid! Ticho!" Vojevůdce Trakon zabušil do stolu jílcem dýky. "To už je lepší." Usmál se na ni. "Paní."

Vděčně přikývla. Trakon k ní byl poslední dobou čím dál pozornější. Žena mu zemřela během vlny moru před deseti měsíci. Bylo mu dvakrát tolik co jí - ale ani o rok víc - a byl docela hezký. Určitě nemůže zůstat navždy panenskou královnou. Nikdy nenajde někoho takového, jako byl Lamil, a až skončí předepsaná doba zármutku, bude Trakon stejně

dobrý jako kdokoli jiný. Ale tak brzy, tak brzy -

"Přicházejí, paní," řekl kapitán Kamithon. "Dva dny pochodu severně."

"Dva dny, pokud budou mít štěstí," řekl Trakon. "Jsou tak zatíženi kořistí, že stěží ujdou dva tisíce kroků v hodině."

"Ale všichni?" zeptala se Tylara.

"Ano, paní," řekl Cadaric. Zamračil se na ostatní, připraven k hádce, pokud by se mu někdo pokusil jako tamaerthonskému lučištníkovi odeprít právo promluvit. Ale bylo ticho. Trakon, Cadaric a Kamithon postupujícího nepřítel viděli, ostatní ne. "Jen v jejich předvoji jsem napočítal pět stovek praporů."

"Prozkoumal jsi zemi dobře?" zeptala se Tylara.

"Ano, paní," řekl Cadaric. "Je více než příhodná. Můžeme je zaskočit, ano, a také jich spoustu pobít a neztratíme přitom více než hrstku mužů, když to provedeme dobře."

Propukl křik. Trakon znovu zabušil dýkou, aby zjednal pořádek. Jeden z rytířů zakřičel. "Zaskočit je? Co je to za šílenství?"

Tylara si všimla Trakonova pochmurného úsměvu. Nebyl tak pyšný, aby si neposlechl Cadarica, když jeli zpátky z průzkumu. Je to dobrý muž, pomyslela si.

"Průsmyky jsou úzké," řekla Tylara. "Mapy mi připomněly můj domov. V úzkých průsmycích má jeden muž hodnotu desíti -"

"Úzké sice jsou, ale ne natolik úzké," řekl kapitán Kamithon. Promluvil ublíženě. Strategie byla záležitostí profesionálů, ne děvčátek, která byla stěží stará natolik, aby mohla podle zákona spát s muži. "Pokud se v průsmycích Sarakosovi postavíme, sice mu můžeme nějaké muže pobít, ano, ale zbytek se přes nás převalí. Kdo pak zůstane, aby bránil Dravan?"

Trakonův úsměv se rozšířil. "Naše paní nám nenavrhuje bitvu," řekl.

"O čem to tedy u dvanáctého Yatarova jména vlastně mluvíme?" dožadoval se vysvětlení Kamithon.

Cadaric se usmál. "Vidím, že jste tady na Západě neslyšeli příběh o tom, jak Tamaerthon vyhrál nad Ta-Hakosem svobodu, a jiné naše slavné písně," řekl. "Doporučuji vám, abyste si tu baladu poslechli. Dovolí moje paní?"

Tylara přikývla, a dříve než mohl někdo začít protestovat, začal jeden z mladších lučištníků zpívat.

Nejdřív se ozývalo mumlání, ale chlapec zpíval pěkně. Poslouchali mlčky a nesnažili se skrývat své pobouření nad tímto narušováním válečné rady. Ale jak píseň pokračovala, naklonil se Kamithon dychtivě dopředu a vojevůdce Trakon se začal široce usmívat. Balada ještě neskončila a rytíři a kapitáni se už skláněli nad mapou. Poprvé za ty týdny se velkým sálem ozývaly výbuchy smíchu.

Tylara seděla obkročmo v sedle koně. Už to samotné bylo dostatečně šokující; ale ještě navíc nejela na žádné krotké kobylice, ale na velkém hřebci - na válečném koni, který by byl pýchou každého rytíře. Stála na vrcholku malé vyvýšeniny a obklopoval ji tucet ozbrojenců a stejný počet lučištníků.

Taková byla cena za to, že se rozhodla jít do bitvy. Vůbec nikdo s ní nesouhlasil - ale ona šla stejně a nikdo se jí v tom neodvážil zabránit. Voják, kterému Trakon rozkázal, aby popadl jejího koně za postroj a odvedl jej zpátky na hrad Dravan, bude mít na tváři šrám od jejího jezdeckého bičíku ještě několik týdnů. Musela vidět přinejmenším jedinou ránu proti muži, který zabil jejího manžela.

Pod ní nebyli jen všichni její válečníci, ale i stovky sedláků s kosami a sekerami. Použili je k posekání nízkých křovin na úbočí kopce a odnesli je do průsmyku. Po délce pěti set kroků od vrcholku průsmyku až k místu, kde se rozšiřoval, byla úzká cesta pokryta kobercem čerstvě posekaných větví. Po stranách byl koberec silnější.

Vojevůdci a rytíři a ozbrojenci čekali v místě, kde se průsmyk rozšiřoval asi sto kroků za poslední hromadou větví.

Obrnění rytíři seděli na zemi a dávali svým koním odpočinout do chvíle, než jich bude zapotřebí. Několik jich leželo svá brnění a štíty. Jiní hráli kostky.

Asi polovina rytířů měla koně. Ostatní jeli na kentaurech; ti nebyli tak spolehliví jako koně, těžko se dali ochočit a byli daleko více náchylní k poplachu, když na ně někdo zaútočil. Koně byli daleko lepší, ale také dražší. Museli být krmení vybraným zrním a senem; nemohli být jen na pastvě.

Kněžské legendy říkaly, že koně, stejně jako lidé, byli na tuto zemi dopraveni zlými bohy. To bylo sice nepochopitelné, ale stejně jako všechny ty povídky o lodích na obloze to bylo široce rozšířené. "Proč jinak," říkali kněží, "bychom museli tak těžce obdělávat svá pole, kdyby bylo úmyslem Ochránce dne, abychom zde žili?" Říkali, že jasné hvězdy jsou ve skutečnosti slunce a ty slabší jsou jiné světy, z nichž jeden je jejich pravým domovem. Ať už byly tyto historky pravdivé nebo ne, muži daleko raději jezdili na koních než na kentaurech a ona si jen přála, aby je mělo více jejich rytířů. Mezi vrcholkem průsmyku a širší oblastí, v níž čekali rytíři, byl průsmyk docela úzký - v jednom místě ne více než sto kroků. Na obou stranách se ostře zvedala úbočí. Jeden ze sedláků právě do této oblasti mířil se svou kosou. Než ale mohl podetnout jedinou křovinu, zastavil jej tucet hlasů.

"Tady ne, ty Ochránce dne zapomenutý pitomče!" Rozběhl se k němu mistr cechu, aby mu ukázal, kde má sekat. Bylo důležité, aby na kopci nad úzkým průsmykem nebyla patrná jediná stopa jejich přítomnosti -

Přes vrcholek průsmyku se přehnal jezdec. Divoce mával obnaženým mečem nad hlavou. "Nepřítel v dohledu," zamumlal jeden z důstojníků. Tylara přikývla.

Rytíři a ozbrojenci se vyškrábali na nohy, neobratní ve svém brnění, a pomáhali jeden druhému nasedat. Trvalo to dlouho. Brnění bylo těžké a kentauri těžké náklady nesnášeli; jen několik jich bylo natolik vycvičeno, aby svým jezdcům pomáhali. Ještě všichni nebyli v sedle, když Tylara ze svého vyvýšeného postavení spatřila jednotky v čele Sarakosovy armády.

Sarakos postupoval dobře. V předvoji jeli jen válečníci, a když se cesta začala zužovat, seřadili se plynule do kolony a netlačili se ani nepředjížděli. V čele jeli rytíři na koních; za nimi skupina na kentaurech; pak další koně. Stoupali po

klikaté cestě k průsmyku, dvacet jezdců vedle sebe - dlouhá řada - s kopími vztyčenými a jejich prapory pleskaly v chladném ranním větru.

Skupina za nimi už tak spořádaná nebyla. Vozy, tažené mezky a aroky, vojáci s kušemi v těsných řadách s kopiníky a mezi nimi zamíchaný doprovod vojska, sestávající z kuchařů, prostitutek a kněží.

Zazněla trubka a k vrcholku průsmyku vyrazila tryskem kolem hromad větví Kamithonova skupina. Vztyčili své prapory. Za jejich zády se stahovali dřevorubci, mířili k cestě, utíkali zpátky k Dravanu a zvedali za sebou oblak prachu. Z čela Sarakosovy armády zazněla jiná trubka a kolona se zastavila. Skupina vzadu se promíchala ještě více, když do sebe začaly jednotlivé oddíly narážet. Doprovodné jednotky se tlačily zezadu na rytíře v čele. Škoda, pomyslela si Tylara. Kdyby mohli být rytíři v takovém tlaku alespoň deset minut, Wanax Sarakos by ztráty pocítil ještě silněji. Ale vedoucí oddíl nebyl narušený a samotný převyšoval počtem celé její vojsko.

Znovu pocítila pochyby a strach a zvedla oči k růžovomodré klenbě oblohy nad sebou, jako by hledala příznivé znamení. Ale neviděla žádné. Bezmračný den v horách; Ochránce dne se ukázal v celé své slávě, což bylo dost vzácné - ale neskýtal žádné známky jistoty. Postará se o ně? Nebo bude dnešního dne vládnout starý Jednooký, zvolí pro odvážné smrt a z vrtochu jim odepře vítězství?

Ze Sarakosovy kolony se ozvaly další trubky a rytíři v předvoji se rozvinuli do šířky čtyřiceti mužů. Rozjeli se krokem a pak přešli do klusu. Jejich řady se zavlnily, jak sklonili kopí dopředu a trubka znovu zavřeštěla. Postupně se jejich klus změnil v trysk.

"Teď," zašeptala Tylara. "Teď. V Yatarově jménu, TEĎ!"

Trubky nyní zazněly na druhé straně. Její rytíři se otočili a vedli své koně a kentaury zpět, ujížděli směrem k Dravanu za oblakem prachu, který zvedli prchající dřevorubci.

Tylara zamumlala své díky Ochránce dne. Tohle byla první z mnoha věcí, které se nemusely povést. Pokud by rytíři neutíkali, pokud by je pohled na nepřítele svedl k beznadějnému útoku, protože by utéci bylo nečestné - nejedna bitva byla ztracena díky slepé poslušnosti rytířské cti. Stejně jako mohla být ztracena tato.

"Utíkají! Ti zbabělci utíkají!" Z řad Sarakosových útočících rytířů se ozvalo pohrdavé volání.

V okamžiku, kdy projížděli kolem její rytíři, začalo se křoví po stranách cesty hýbat. Muži ukrytí v děrách pod křovinami hodili dolů pochodně a utekli po úbočích kopců nahoru. Ze země začaly stoupat tenké proužky kouře a občas se objevil plamen. Vyschlé větve rychle vzplály.

Její rytíři dojeli k širšímu místu, na němž čekali předtím. Jako jeden muž se otočili a postavili se nepříteli čelem. Jejich kopí se sklonila k útoku.

"Ti zbabělci se schovávají za ohněm!" zařval někdo. "Však my je naučíme!" Útočící nepřítel se rozjel ještě rychleji a už byl sto kroků ve vrstvě větví. Dvě stě a ještě nepřejeli poslední. Tylara zatajila dech.

Když byli první rytíři tři sta kroků ve větvech vystlaném pásmu a sto kroků za vrcholkem průsmyku, zazněly znovu její trubky. Úbočí průsmyku se pohnula. Jasně zbarvené suknice, vydláňaná kůže, tlumený lesk ocelových přileb, namalovaných hnědou barvou. Ještě před okamžikem tam nebyl nikdo. Nyní stály za keři a skalami dvě stovky lučištníků, kteří se znenadání vynořili ze zdánlivě pevné země. Zvedli luky, nasadili šípy, stáhli tětivy k lici a zamířili. Sarakosovi vojáci začali křičet, ale i tomu nejhloupějšímu z nich muselo být jasné, že útok už nelze zastavit. Bezpečí leželo vpředu, za řadou rytířů, za čím dál vyšší stěnou ohně a daleko od lučištníků. Vedoucí jezdci na koních se rozjeli ještě rychleji.

Další chvíle klidu. Pak se z úbočí ozval výkřik. "Vypusťte šedé racky!"

Šípy vylétly se smrtícím zvukem. V následujícím okamžiku jich bylo plné nebe. Ještě než dopadla první vlna, vzlétla další. Šípy délky paže dospělého muže a zakončené ocelovými hroty vzlétaly z luků mužů, kteří je používali od svého dětství. Dopadla druhá vlna a třetí byla ve vzduchu.

Masakr byl děsivý. Šípy probodávaly sedla, koně a dokonce i samotné brnění. Koně se stavěli na zadní a tančili, naráželi jeden do druhého, potáceli se, padali a klopýtali přes ostatní. Kentauri ječeli hrůzou a bolestí, zoufale mávali krátkými pažemi, divoce chňapali zakrnělými rukama po šípech a stáčeli hlavy, aby si lízali rány. Shazovali své jezdce a pokoušeli se je ušlapat nebo padali mezi větve a převalovali se v nich. Někteří se rozběhli po úbočích nahoru, ale padli mrtví dolů dříve, než se mohli dostat dostatečně vysoko.

A šípy stále létaly. Útočná řada byla rozprášena do oddělených jednotek, skupin dvou, tří nebo čtyř jezdců; ne pevná vlna obrněných mužů s kopími, ale rozvrácená tlupa, prchající před lučištníky, pryč od narůstající stěny ohně, kupředu na širokou pláň před sebou -

Kde na ně okamžitě podnikli protiútok Tylařini rytíři. Vzdálenost sta kroků jim dala dostatečnou rychlost k tomu, aby udeřili na vedoucí jednotky Sarakosovy armády a zahnali nepřítele zpátky do plamenů a mezi dopadající šípy, pak se otočili, když přijela a udeřila další vlna. Ta se obrátila také a připojila se k ostatním; zastavili a sesedli.

Sesedli. Jednooký Votan se na ni usmál a nepobláznil její rytíře, což mohl udělat lehce. Poslechli její rozkazy. Většina západních rytířů by nebojovala bez koní; Egetové z Chelmu si ale své muže vycvičili dobře.

Stáli s vyrovnanými kopími hned za hranicí hořících větví, neproniknutelná zeď, na niž mohli Sarakosovi muži najíždět znovu a znovu, ale kterou nikdy nemohli překonat. Nevydrželi by přímý nájezd organizované skupiny, jenže takové nebezpečí nehrozilo. Sarakosovy síly se točily v kouři a plamenech, zaléval je nekonečný déšť šípů a byly uvězněny ohněm a těly vlastních vojáků. Řada pěších rytířů byla více než schopna zabít těch několik, kteří by mohli z dýmu vyjet. Zavál ostrý vítr a popohnal plameny. Vyrazily výš a do stran, až celých pět set kroků průsmyku vypadalo jako samotné Peklo - změt' plamenů a kouře, křičících mužů, mužů bez koní, umírajících koní, kentaurů bez jezdců, kteří byli zdívočeli ohněm a kopali na všechny strany. A vším tím se profezovali tamaerthonští racci se svými smrtonosnými zobáky, jedna vlna šedých šípů za druhou.

Sarakosovy trubky zavřeštěním zavelely k ústupu, ale nebylo tu příliš mnoho těch, kteří by ještě ustupovat mohli.

Šípy už nyní nelétaly ve vlnách. Lučištníci si vybírali jednotlivé cíle, soustředili se na muže, kteří ještě seděli v sedlech, zabíjeli koně a ponechávali jezdce bezmocné uprostřed hořících větví. Průsmyk naplňovaly zvuky bolesti a hrůzy. Tylara seděla zamračeně na svém koni s ústy sevřenými do úzké čáry. Myslela jsem, že mě to potěší, napadlo ji. Toto jsou muži, kteří zabili mého manžela. Jejich bolest by mě měla těšit.

Ale necítila vůbec žádnou radost, jen znechucení a hrůzu, kterou musela před svou eskortou skrývat, a otřesné uvědomění toho, že tohle je teprve začátek. Bude toho daleko více, bude to trvat celé týdny.

Nevěděla jsem, že koně dokáží takhle křičet, pomyslela si. Čekala jsem, že uvidím umírat lidi, ale na koně jsem zapomněla.

Dívala se dál ve znechuceném okouzlení, dokud si neuvědomila, co se děje. Málem udělala strašnou chybu.

Sarakos poslal dopředu své vlastní lučištníky. Většinou to byli muži s kušemi nebo jízdní lučištníci s krátkými luky, sahajícími jen ke hrudi; žádný z nich se nemohl měřit s tamaerthonskými klanovými střelci, ale dvě stovky se nemohou postavit tisíci. Byl čas ustoupit. Zvedla ruku a divoce zamávala.

Průsmykem se rozlehl zvuk jejich trubek. Cadaric zamával v odpověď a začal posílat lučištníky pryč; nejdřív ty, kteří byli v předních řadách, a pak ostatní a přitom stále stříleli na Sarakosovy vojáky, kteří se tiskli k úbočím u okraje hořících větví.

Zazněla další trubka. Nic se nestalo. Její rytíři stáli u průsmyku. Několik jich řadu opustilo, ale odešli jen ke svým koním, a jakmile nasedli, vrátili se zpátky.

"Hlupáci!" vykřikla Tylara. Popohnala svého koně dolů z návrší k místu, na němž stáli rytíři a vojevůdci Chelmu.

Cestou viděla, jak nasedli další, ale nezdálo se, že by se chystali stáhnout.

"Jedťe!" zakřičela. "Jedťe dřív, než oheň uhasne a přijede sem celá jejich armáda! Jedťe, pánové. Vedli jste si dobře. Jednooký Votan se na vás usmál. Sarakos na dnešní den hned tak nezapomene. A teď, ve jménu Ochránce dne, už jedťe!"

Vojevůdce Trakon se ani nepohnul. "Oheň je nechrání o nic méně než nás. Za předvojem nebylo nic víc než pěšáci. Dnes vykonáme více práce."

"To není pravda," zakřičela Tylara. "Dívala jsem se a viděla, jak dopředu postupují jejich jízdní lučištníci a muži s kušemi. Vjedete jim přímo před tětivy a zbytek dostane jejich jezdecktvo."

Trakon se nepohnul.

"Můj pane," řekla Tylara. Pokoušela se zvládnout paniku, která se jí ozývala v hlase. "Pokud tady máte v úmyslu dnes zemřít, zůstanu zde s vámi. Nebude to žádné vítězství, bez ohledu na to, kolik jich zabijeme, protože nezůstane nikdo, kdo by před Sarakosem Dravan ochránil. Pokud zůstaneme zde, kdekoli mimo zdi, je to konec."

Raději zemřu s rytíři svého manžela, než abych jela na Dravan a dožila se toho, abych viděla, jak padne do ruky Sarakosovi. Je toto tvá vůle?"

Trakon seděl ještě okamžik nehybně a pak potřásl hlavou, jako by se budil ze snu. "Promluvila jsi dobře, paní.

Nezvítězíme, pokud zde zůstaneme a budeme pobiti." Postavil se ve třmenech a začal volat rozkazy. "Odneste mrtvé a raněné. Nenechte Sarakosovi nic. Ať věří, že čtvrtinu svého předvoje ztratil v boji s duchy a nedosáhl ničeho." Otočil se a odejel od průsmyku. Po chvíli se Tylara vydala za ním.

Jedu za ním, pomyslela si. Bylo to mé vítězství, ale jedu za ním. Povzdechla si, když si uvědomila, co si pomyslí všichni, kteří je takhle zahlédnou.

O týden později dorazil Sarakos ke hradu Dravan. První pokus o dobytí hradeb odvrátili; útok a obrana byly prvními kroky rituálního tance. Příští krok byl také znám; Sarakos se zakopal a vztyčil kolem hradu obranné valy a stany. Dravan byl odříznut od světa. Sarakos se svým vojskem čekal na obléhací stroje.

3

Obléhací stroje se pomalu sunuly dopředu. Trčely z nich obrněné hroty, jako by dychtivě očekávaly útok na zdi a brány Dravanu. Stovky mužů tlačily nestvůry kupředu. Dohlížeči udržovali křikem tempo. Pomocníci lili na osy rozpuštěný tuk. Ke zdem dorazí odpoledne.

"Je čas, Tylaro," řekl Trakon. "Je čas a je pozdě."

Bezmocně se podívala nejdřív na něj a pak na ostatní: Cadarica, jeho syna Caradoca a Yanulfa. "Nemáte jinou radu?" zeptala se.

"Mou už znáš, paní," řekl Cadaric. Pozvedl svůj luk. "Už nemáme žádné šípy. Pokud jde o mě, mohu zemřít tak jako tak; ale pokud má smrt nebude mít smysl, bude to zbytečné."

Cadaricův syn Caradoc otevřel ústa, aby promluvil, ale otcův pohled jej umlčel. Mladík se nenávisťně podíval dolů z hradeb.

Yanulf vážně přikývl. "Jaká je tu volba? Během zítřka se probijí dovnitř a pro obyčejný lid je vždy špatné, když je hrad dobyt silou." Odměl se. "Nemusíš zde zůstat, paní. Mé místo je s kleriky v jeskyních Ochránce a mohli bychom ti posloužit úkrytem."

"Ne," řekl Trakon. "Pokud zůstane, můžeme dosáhnout lepší dohody."

"Pošlu s tebou svého syna," řekl Cadaric. "Možná mu Yatar pomůže při návratu do Tamaerthonu."

"A možná ne," řekl Yanulf. "Ale je dobré mít mladé muže jako učedníky." Starý kněz mávl k armádám za hradbami.

"Všichni jste blázni. Blíží se Čas a lidé stále válčí."

"Dlouho už to trvat nebude," řekla Tylara. Obrátila se k Trakonovi, ale dlouhou chvíli nemohla najít správná slova.

Nakonec řekla: "Dosáhní dobré smlouvy pro naše lidi."

"Udělám to, jak jen to půjde nejlépe." Tylara zůstala na hradbách, zatímco Trakon vyšel z brány a rozvinul zelenou

zástavu vyjednávače.

Její komorné ji oblékly a jeden ze Sarakosových důstojníků ji odvedl do poradního sálu. Bez brnění a přilby se cítila podivně lehce a ještě podivnější pocit měla z toho, že je neozbrojená. Ze všeho nejpodivnější pro ni ale bylo, když viděla Sarakose na svém místě v čele stolu.

Na to, jakou mocí vládl, vypadal mladě. Byl to velký muž, ale ne tlustý; i v jeho očích plála síla. Působil na ni hezky, ale ani na okamžik nezapomněla na to, že je to muž, který zabil jejího manžela, zatímco jej druzí drželi bezmocného na zemi. Jeho úsměv nebyl příjemný. "Vítej, paní." Díval se na ni a ona se zachvěla.

Sarakos nebyl v místnosti sám. Strážce držely vojevůdce Trakona. Košili měl roztrženou; na jeho hrudníku zasychala krev. "Co má tohle znamenat?" zeptala se.

"Všichni jste zrádci," řekl Sarakos. "A zrádci neumírají lehce, jak se přesvědčíte." Pokynul strážím. "Odved'te tuhle mršinu pryč a zabijte ji s ostatními."

Trakon setřásl ruce strážných a postavil se zpřímá, i když se přitom zapotácel bolestí. "Takhle tedy Wanax plní své sliby?" zeptal se. "Dal jsi mi své slovo, že já a paní Tylara -

"Budete svoji," řekl Sarakos. "Poté, co zemřou všichni zrádci. A tak se stane. Spojení navěky."

Otočil se a podíval se oceňujícím očima na Tylaru. "Chápu, proč ji tak chceš. Budeš si muset chvíli počkat, ale až s ní skončím, máš na ni celou věčnost." Pokynul strážím k odchodu.

Celou hodinu se hradem Dravan rozléhal křik umírajících. Tylara musela stát u okna a sledovat, jak zabíjejí její vojáky; některé s'táli, lučištníci posloužili jako terče Sarakosovým střelcům, důstojníky svrhli z hradeb.

Pak ji odvedli do Sarakosovy ložnice a začala další hrůza.

Slyšela, jak se těžké dveře otevřely, zasténala a pokusila se přitáhnout kolena ještě blíže k hrudi. Víčka přitiskla k sobě. Kdo to je, ta žena s bičem, nebo samotný Sarakos? Pamatovala si slova, jimiž se s ní loučil; "Nepotěšila jsi mě. To jsem si zrovna mohl vzít mrtvolu. Ale než zemřeš, potěšíš mě. Budeš prosit o to, abys k tomu dostala příležitost."

"Paní."

Hlas zněl jinak. Byl známý a mladý. Nebyl to Sarakos -

"Paní. Máme málo času. Musíte se mnou jít."

Bála se. Byla to léčka? Ale ten hlas byl naléhavý. Sebrala odvalu k tomu, aby otevřela oči a otočila hlavu, i když už nedoufala v nic dobrého.

Uviděla suknici - vzor jejího klanu - a podívala se výš. "Caradocu!" vykřikla. Sklonil se k ní a ona mu dovolila, aby jí pomohl vstát. Při pohledu na její záda zalapal po dechu a ona se o něj opřela, když ji rychle odváděl z ložnice. Za dveřmi leželi dva mrtví muži.

Bylo brzy. Cestou po zadních schůdcích k podzemní nádrži neviděla nikoho; pak došli k obrovskými dveřím, které vedly dolů, do jeskyní Ochránců. Cítila silný pach čpavku. Zaváhala, ale Caradoc ji postrčil kupředu a zavřel za nimi. Přistoupili k ní dva klerici s pochodněmi. Na tvářích měli jasně čitelný výraz nesouhlasu nad takovým narušením své říše.

Procházeli ztemnělými průchody a zatáčeli, až už vůbec nevěděla, kde je. Nakonec dorazili do další místnosti, osvětlené pochodní. Byl tam Yanulf.

"Strážní byli opilí," řekl Caradoc. "Zabil jsem čtyři. Nikdo jiný nebyl vzhůru."

"Musíme zmizet dřív, než je najdou," řekl Yanulf. Pak se obrátil ke klerikům. "Doneste měchýře."

S hrůzou se na něj podívali.

"Myslíte snad, že Yatar chrání svá tajemství proto, aby mučil své přátele?" vyštěkl Yanulf. "Tato dáma se k nám chovala dobře. Neodhalí nic, co uvidí, stejně jako Caradoc."

Klerici váhali ještě okamžik a pak odešli. Když se vrátili, nesli nafouknuté ovčí měchýře.

Yanulf ukázal na dveře z místnosti. "Půjďme tudy. Musíte dýchat jen vzduch z měchýřů a musíte zadržovat dech tak dlouho, jak jen to bude možné. Cesta je příkrá a my se nebudeme moci zastavit, dokud neopustíme tunely a nevyjdeme dveřmi na druhé straně. Bude tam tma. Je to jasné?"

Tylara se na něj zmateně dívala. Chtěla si lehnout, odpočinout, vyspat se, zapomenout na škubání v zádech a na hrozné křeče mezi stehny. Bolest odvanula její vzpomínky, ale ne všechny. "To není potřeba," řekla. "Dejte mi mou dýku a -"

"Nebud'te hlupák," řekl jí Yanulf. "Myslíte, že nechám Sarakose znesvětit Yatarův dům jen proto, abyste zemřela?"

"Možná nosím Sarakosovo dítě," řekla. "Raději budu mrtvá."

"Na to bude času dost, až to budete vědět. Ale je to nepravděpodobné," řekl Yanulf. Okamžik se tvářil zamyšleně.

"Velice nepravděpodobné, i když ponecháme stranou vaše panenství."

Říkalo se, že Yatarovi kněží vědí, kdy může žena počít.

"Pokud budete žít, je tu vždycky naděje na pomstu," řekl Caradoc. "Za vás a za mého otce. Budu žít, dokud neuvidím Sarakose pokrytého racím perím."

"Pojďte." Yanulf jí podal měchýř. "Než si nasadíte měchýř, několikrát se zhluboka nadechněte. Pořádně." Předvedl jim to. "Víc." Když byl spokojený, pokynul klerikům, aby otevřeli těžké dveře.

Čekalo je ještě několik dveří. Ty další byly utěsněné kůží. Tylara cítila, jak ji čpavek štípe v očích a i přes měchýř k ní pronikl dusivý puch, když se otevřely poslední dveře.

Nebylo tam vůbec žádné světlo. Cítila, jak procházejí podél zdi kolem výklenků s koši, nad nimiž visely velké kusy

masa. Mezi výklenky stály lepkavé baňaté věci, chladné na dotek. Pak cítila led.

Zdálo se, že už jdou celou věčnost. Vzduch v měchýři byl zatuchlý a plíce ji bolely tak, že skoro zapoměla na své ostatní bolesti. Byla si jista tím, že už omdlí nedostatkem vzduchu, ale v tom okamžiku se zastavili. Dveřmi, které se před nimi otevřely, se prodralo světlo. Vyběhli ven, pak dalšími dveřmi a stáli venku v uhasínajícím světle nočního slunce.

Na východě byla vidět rudá záře úsvitu.

Stáli tam koně. Cítila, jak ji někdo zvedá za Caradoca. Přitiskla se k němu a vyrazili. Po chvíli usnula, opřená o lučštníkovu záda. Ve snu stahovala Sarakose zaživa z kůže a usmívala se.

Skutečné slunce bylo vysoko nad obzorem, když konečně zastavili na křižovatce.

"Musíme spěchat dále," říkal Yanulf.

"Tenhle kůň si musí odpočinout," odpověděl Caradoc. "Nese dvojnásobnou váhu a je málem zchvácený." Vztáhl ruce, pomohl Tylaře sesednout a odvedl koně k napajedlu, které stálo poblíž cesty vedle hromady kamení. Než dovolil koni, aby se napil, uctivě se hromadě poklonil.

Tylara se poklonila také. Křižovatky byly zasvěceny Vůdci mrtvých. Pak se obrátila k Yanulfovi. "Děkuji vám."

"Poděkujte jemu." Ukázal na Caradoca.

"To už jsem udělala. Ale nikdy bychom neunikli, kdybyste -"

"Neporušil svou přísahu tajemství?" řekl Yanulf. "Ano. Bezpochyby se z toho budu zodpovídat. Ale klerikům jsem řekl pravdu. Yatar si nemůže přát, aby byla jeho tajemství udržována za takovou cenu."

"Kam jedeme?" zeptala se Tylara.

Za jejími zády promluvil Caradoc. "Tohle je východní cesta," řekl. "Možná najdeme mladého Wanaxe a Ochránce. A i kdyby ne - vede domů."

Domů. Podívala se na východ, ale Tamaerthon byl dál než sto legií, za solnými pláněmi a zeměmi pirátů. "Někdo přichází," řekla. Ukázala na východ. Po cestě kráčeli dva muži a žena. Žena na sobě měla podivné oblečení, podobné kalhotám, jaké měli i muži.

KŘÍŽOVATKY

1

Planeta pod nimi nevypadala jako Země. Polární ledové čepičky byly daleko větší a bylo na ní daleko více vody, příliš málo země. Přes velké vodní plochy - nebo právě díky nim? Rick toho věděl příliš málo na to, aby hádal - tam byly velké plochy pouště, obklopené horskými hřebeny.

Z jejich oběžné dráhy nebylo na planetě vidět žádné stopy po lidech.

Zdálo se, že se jich pilot bojí. Prikázal jim uložit veškerou munici do raketometů a minometů do jedné místnosti a zbraně do další. Jasně prohlásil, že tyto dva náklady budou vyloženy v určité vzdálenosti od sebe.

Několik posledních hodin tvořila nekonečná školení a pilot trval na tom, aby se jich účastnil jak Rick, tak i André Parsons. Vysvětloval jim, jak pěstovat surinomaz, což bylo dost složité samo o sobě, a ještě složitější byl proces sklizení; jak používat vysílačky, kterými se spojí s obchodníky, až přijedou pro úrodu; nekonečné podrobnosti, mezi kterými se neustále vinula červená nit toho, že obyvatelé Tranu jsou lidé a zaslouží si dobré zacházení.

Byla vybrána oblast přistání: dostatečně daleko od rovníku, aby měli snesitelné podnebí i potom, co se přiblíží třetí slunce; dostatečně daleko od pólů, neobydlených po celá staletí, kdy bylo slunce mimo oběžnou dráhu; v dostatečné výšce, aby se jejich území nedostalo pod hladinu vody, až polární čepičky roztají a zvednou hladinu moře o sto metrů. Bylo tu několik vyhovujících oblastí a Rick nedokázal odhadnout, která bude vyhovovat nejlépe. Žádal pilota, aby jim před přistáním poskytl několik dní pozorování, ale tato žádost byla zamítnuta. Zdálo se, že pilot velice spěchá. Rick uvažoval proč asi, ale žádné vysvětlení ho nenapadlo.

Klesli na nižší oběžnou dráhu a na obrazovkách se objevila země, nad kterou přelétali: několik větších měst, ale většinou země vesnic a polí. Nad mnoha vesnicemi a nad všemi městy stály rozlehlé hrady. Bylo tu několik cest. Parsons chtěl přistát poblíž města, ale Rick zvolil vesnici ležící u velké cesty, vzdálenou patnáct kilometrů od hradu. Na snímcích z oběžné dráhy mohli vidět armádu, utábořenou pod hradem, a obrovské obléhací věže, jejichž stavba byla těsně před dokončením.

"Pokud došlo k bitvě, můžeme se k ní připojit," řekl Rick. "Po nějakém politickém průzkumu."

"Poblíž města to bude lepší," řekl Parsons. "A pokud chceš dobýt ten hrad, proč chceš přistát celý den pochodu od něj?"

Rick znovu protestoval, že toho vědí příliš málo a měli by přistát v rozumné vzdálenosti od konfliktu. Nakonec se s ním přestal Parsons hádat.

Přistáli za soumraku těsně poté, co primární slunce zapadlo a sekundární právě vycházelo. Když vyšlo úplně, ozářilo planetu jako tisíc měsíců a noc byla stejně světlá jako podmračený den na Zemi. Když přistáli, zvláštní světlo - soumrak jednoho slunce a paprsky úsvitu druhého - tvořilo nezvyklé obrazy a stíny.

Nejdříve vyložili zbraně, pak asi o kilometr dál střelivo. Rick měl vystoupit poslední. Nestačil vyskočit, když se průchod uzavřel a loď odstartovala.

"Počkat! Jsem ještě na palubě!" zakřičel.

"Vím." Pilotův hlas byl nevzrušený. Loď přeletěla asi půl kilometru od místa prvního přistání a znovu dosedla. Rick slyšel vrčení strojů, ale průchod se několik minut neotevřel. Pak hlas řekl: "Teď můžete vystoupit."

Když vyskočil na zem, loď se zvedla. Rick sledoval, jak stoupá do mraků, až už byla pryč. Do té chvíle opravdu nevěřil tomu, že odletí. Byl úplně sám.

"Opravdu je pryč."

Chvilí cítil děs, když si uvědomil, že hlas, který to řekl, byl ženský. Otočil se. Stála tam hubená dívka, v nočním přisvitu ne příliš hezká. Na sobě měla kombinézu podobnou té jeho.

"Vy jste člověk," řekl.

"Neříkáte to moc jistě."

"Taky si tím moc jistý nejsem."

"Jsem člověk. Jmenuji se Gwen Tremainová a jsem ze Santa Barbary."

"Santa Barbara. Jako v Kalifornii? Na Zemi?"

"Ano." Pokusila se zasmát, ale moc jí to nešlo. "Ano, jistě, jsem ze Země."

"Raději bychom měli jít k ostatním," řekl Rick. Přešel k ní a všiml si, že má v očích slzy. "Jsi v pořádku?"

"K smrti vyděšená," řekla.

"Já taky. Eh -"

"Byla jsem pilotova holka," řekla. "Na to ses chtěl zeptat, že? Otěhotněla jsem a nechtěla jsem potrat, a tak mě tu vysadil." Tentokrát se jí smích povedl. Rick si pomyslel, že zní příšerně. "Docela příhodné. Zeptala jsem se ho, jestli je to tradiční způsob, jak se piloti létajících talířů zbavují nadbytečného nákladu, ale neodpověděl mi."

"Ježíši!" zamumlal Rick. Vedl ji nízkým podrostem - vypadal jako trnité křoví na západě Spojených států, ale vycházel z něj podivný dusivý pach - ke vzdáleným světlům, kde vystoupil z lodi Parsons s ostatními vojáky. Chtěl říct něco, co by ji utěšilo, ale nemohl na nic přijít. Bože všemohoucí, pomyslel si. Musí se cítit tak osaměle jako nikdo před ní. "Víš něco o - o tom, proč jsme tady?"

"Nejspíš víc než ty," řekla. Šla vedle něj, ale několik kroků stranou, jako by ji odpuzoval.

"Pokud víš více než já, tak bych ty vědomosti ocenil," řekl.

"Máme spoustu času. Nech mě, abych si na tuhle situaci zvykla, ano? Když mi řekl, abych studovala podmínky na Tranu, neřekl, že je to proto, že mě tady nechá."

"Kdy ti řekl -"

"Že mě pouští k vodě? Asi před pěti minutami."

"To byla -" Pokoušel se přijít na něco, co by řekl, ale nešlo to.

"Pěkná sviňárna?" zeptala se. "To teda byla. Víš, myslela jsem si, že jsem do něj zamilovaná." Několik kroků šla mlčky.

"Vypadám taky tak jako ty?" zeptala se.

"Jak?"

"Jako bych byla vyděšená a pokoušela se chovat klidně, i když jediná věc, která mě napadá, je běhat kolem, ječet a mávat rukama?"

"Já tak vypadám?" zeptal se Rick.

"Ano."

"Myslím, že ano," řekl.

Parsons se s vojáky shromáždil na vrcholku kopce. Zdálo se, jako by byl příchodem Ricka překvapen stejně jako příchodem Gwen. "Myslel jsem, že tě v tom talíři odvezli nadobro," řekl Parsons.

Rickovi se nelíbil tón Parsonsova hlasu. A ani se mu moc nezamlouval způsob, jakým držel svou automatickou M-16.

"Neodvezli," řekl. "Myslím, že chtěl, abych doprovodil slečnu Tremainovou." Rick vysvětlil, jak se tam vzala.

"Chápu. A co budeme dělat teď?"

"Můžeme dělat asi tak tisíc různých věcí," řekl Rick. "Až bude trochu víc světla, můžeme sejít do té vesnice. Jako první věc se musíme naučit místní řeč. A rozhodnout se, na jakou stranu se postavíme v té válce, kterou jsme viděli. Pak -"

"Jedna věc je ještě o něco naléhavější," řekl Parsons.

"A co je to?"

"Myslím, že bychom měli trochu přeorganizovat velení," řekl. Nadhodil si v ruce pušku tak, že jí na Ricka skoro mířil.

"Co tím chceš, ksakru, říct?"

"Nejsi zkušený důstojník," řekl Parsons. "Kluk z důstojnické přípravy, nemá skoro žádné zkušenosti s bojem. Cítíš se za daných okolností oprávněn k velení?"

"Stejně oprávněn jako ty -"

"Ne. Tohle je moje práce. Pro tebe je to jen náhoda," řekl Parsons.

"Takže přebíráš velení."

"Ano." Parsons pokrčil rameny. "Pokud chceš, můžeme se o to pobít."

"Není to trochu barbarské?" zeptal se Rick.

Parsons se široce usmál. "Samozřejmě. Jsme na barbarské planetě. Ve skutečnosti v tom spočívá tvoje největší nevýhoda, Ricku. S největší pravděpodobností nebudeš mít příslušné reflexy pro přežití. Už dávno jsem si všiml, že v sobě máš politováníhodné sklony k měkko srdcatosti. V Africe to bylo špatné. Tady to může být osudné."

Sevřel se kolem nich kruh mužů. Rick se rozhlédl. "Elliot -"

"Kapitáne, je mi to líto. Už o tom nějakou dobu uvažuji od chvíle, co to na lodi pan Parsons nadhodil. Má pravdu. Prostě vám chybí zkušenosti."

A opravdu to řekl tak, jako by mu toho bylo líto, napadlo Ricka. A nejspíš to tak je. Jedna věc byla jistá. Pokud bude s Parsonsovým převzetím velení souhlasit Elliot a poddůstojníci, není nic, co by s tím mohl Rick udělat. Přinejmenším by velel špatně. Všichni se na něj dívali.

Musel něco říct, a to rychle, než se Parsons rozhodne střílet a skoncuje s tím. "Možná máš pravdu. André, máš opravdu víc zkušeností než já. Dobře, přebíráš velení." Jakmile to řekl, ucítil v sobě velkou vlnu úlevy. Ať si dělá starosti někdo jiný.

"Jsem rád, žeš to pochopil," řekl Parsons. "Seržante Eliote, zajistěte obranu tábora."

"Rozkaz."

"A vy ostatní máte rozchod," řekl Parsons. Počkal, dokud se vojáci nerozešli. "Ricku, máme ještě jiný problém. Určitě chápeš, že s náma nemůžeš zůstat."

"Proč ne?"

"Byl jsi velitel. Někteří chlapi by se na tebe určitě dívali pokaždý, kdy bych vydal rozkaz. To by nešlo," řekl Parsons. Jeho hlas byl tichý a naléhavý, skoro prosebný. "Měl bych tě rovnou na místě zastřelit," řekl. "To by bylo to nejchytřejší, co bych mohl udělat."

"Ani hovno. To by ti vojáci nesežrali," řekl Rick.

"Vidíš?" řekl Parsons. "Někteří z nich tě obdivují. A velitel může být jen jeden."

"Takže mě posíláš pryč samotného."

Parsons pokrčil rameny. "A co můžu udělat jiného? Podívej, nechci tě zabít. Můžeš si vzít své osobní zbraně -"

"To je od tebe ztraceně velkorysý," řekl Rick.

"Je to velkorysý a ty to víš. Pro mě je to i nebezpečný. Musím tě varovat, Ricku, Nabídl jsem ti boj o velení. Odmítl jsi, což bylo rozumné. Ale až tě uvidím příště, budu předpokládat, že sis to rozmyslel. A zabiju tě, Ricku. Nepleť se, pokud jde o tohle."

"Myslíš to vážně, co, André?"

"Ano." Nohou šťouchl do ruksaku, který ležel poblíž. "Udělal jsem ti uzlíček. Puška. Dvě stovky nábojů, což je daleko víc, než na kolik máš podle průměru nárok. Lékárnička. Zásoby na týden. Můžeš si nechat dalekohled. Máš svou pistoli a nabalil jsem ti pro ni krabici nábojů. Byl jsem velkorysý -"

"Jdi se vycpat -"

"Prosím," protestoval Parsons. "Nenuť mě k tomu, abych své velkorysosti litoval." Ukázal do šera. "Cesta je tímhle směrem. Nechoď ke hradu. Dej se na východ."

"Jdu s ním." Gwenin hlas se chvěl na samé hranici ovládnání.

Parsons sebou překvapeně trhl. Stejně jako Rick úplně zapomněl, že je poslouchá. "To určitě nemyslíte vážně," řekl Parsons.

"Určitě myslím," řekla. Potřásla hlavou. "Jste blázen. Poslouchala jsem vás oba celé týdny. Pokud mám vybírat mezi vámi dvěma, беру Gallowaye."

"Proč?" zeptal se Parsons.

"Prostě proto. Nebo mě tu chcete zadržet?"

Parsons se zamračil. "Ne, myslím, že ne. Dobrá tedy. Ale hněte sebou. Mám spoustu práce."

"To teda máte," řekla Gwen. Její hlas zněl sladce. "A zvládnete ji ještě hůř, než si sám myslíte. Pojdme, kapitáne Gallowayi."

O trochu níže, poblíž cesty, rostly stromy. Vypadaly jako pokroucené stále zelené stromy, ale listy byly příliš široké a stejně jako trnité křoví vydávaly podivnou vůni. Rick, dříve než promluvil, zašel za hranici lesa.

"Copak ses zbláznila?" zeptal se.

"Ne." Dívka promluvila nahlas, možná až příliš.

"Ani jsi nevypadala překvapeně..."

"Nebyla jsem. Říkala jsem ti, že jsem vás oba poslouchala už celé týdny. Dřív než jsme vyšli na ten kopec, věděla jsem, co se stane."

"Mohla jsi mě varovat -"

"K čemu by to bylo?" zeptala se. "Nebylo vůbec nic, co bys s tím mohl udělat. V poctivém boji by tě dostal a ty bys ho nezastřelil bez varování. Nebo snad ano?"

"Ne. Myslím, že ne. Takže jsi věděla, že dojde ke vzpouře. Pilot taky?"

"Ano. Předpokládal, že si půjdeš po svých a oni taky."

"A ty ses rozhodla připojit ke mně. Proč? - Pozor, klouže to tu -" Natáhl k ní ruku.

Uhnula před ním. "Řekněme si něco na rovinu," řekla. "Měla jsem jednoho milence a nepotřebuju dalšího."

"Já ale nechtěl -"

"Ne, myslím, žeš opravdu nechtěl," řekla. "Ale chtěla jsem, aby to bylo jasné. A možná ti to něco napoví o tom, proč právě ty. Mám takový pocit, že jsi daleko lidštější než ta ostatní zvířata tam nahoře."

"Nejsou to zvířata, ale vojáci. Docela dobří. Gwen, tohle je hloupost. Pokud se chceš vyhnout znásilnění, měla jsi raději zůstat s Parsonsem. Ne že bych se po tobě chtěl vrhat, ale nejspíš nezůstanu dlouho naživu."

"Ani oni."

"Co tím, ksakru, chceš říct?" zeptal se Rick.

"Nic." Škrábala se dolů ze svahu. "Cesta je tady," řekla. "Kterým směrem?"

"Doleva."

"Pryč od hradu," řekla. "Vidíš? Přinejmenším máš dostatek rozumu na to, aby ses vyhnul boji." Zastavila se a podívala se mu upřeně do obličeje. "A přede mnou si vůbec nemusíš hrát na silného chlapa - vůbec o tobě netvrdím, že jsi zbabělec."

"Ne, ale moc se nepleteš," řekl Rick.

"Jak to?"

Řekl jí o tom, jak si vybral přípravku místo fotbalu. "A neříkej, že to bylo rozumné," řekl. "Já vím, že to bylo rozumné, ale žere mě to."

2

Cesta byla vynikající. Připomněla Rickovi cesty starých Římanů, které viděl v Evropě; dlažební kameny, položené na tak silné vrstvě šterku, aby se zabránilo sesedání. Podle toho, jak byly kameny ohlazené, tady byla cesta dlouho, přinejmenším sto let. Nicméně na rozdíl od římských cest se kroutila mezi nízkými pahorky a stromy. Římské vojenské silnice vedly neochvějně přímo bez ohledu na to, jaké překážky se jim postavily.

Stromy a podrost byly zvláštní, ale nevypadaly příliš cizí; o nic podivnější než Afrika, když do ní poprvé přišel. Nebyli tu ptáci - přinejmenším žádné neviděl - ale dvakrát zahlédl létající veverky. Alespoň, pomyslel si, vypadají jako obrázky létajících veverek, které jsem viděl v učebnicích. Na Zemi jsem žádnou v přírodě neviděl.

Gwen šla vedle něj, pořád v jisté vzdálenosti.

"Rozhodla ses, že půjdeš se mnou. Máš nějakou -" Rick se odmlčel a ztišil hlas. "Někdo jde za námi," řekl. Ohlédl se k poslední zatáčce, ale nic neviděl. Rick pokynul Gwen, aby sešla ze silnice a ke stromům. Skrčili se v podrostu. Rick zvedl pušku k rameni. Ať už za nimi šel kdokoli, nepokoušel se skrývat; jeho boty na dlažebních kamenech cvakaly. Zpoza zatáčky se vynořil desátník Mason. Zastavil se a podíval dopředu, pak si velice pomalu hodil pušku přes rameno a zvedl prázdné ruce. "Kapitáne," zavolal.

"Tady," řekl Rick.

"Ano, pane. Napadlo mě, že jste mě slyšeli přicházet. Nerad bych schytl nějakou kulku."

Rick vyšel s Gwen zpátky na cestu. Hodil si pušku přes rameno, ale ujistil se, že má řemen na podpažním pouzdře pistole rozepnutý. "Co tě sem přivádí?"

"Asi tucet se nás k vám chtělo přidat, ale Parsons s Elliotem to zakázali. Elliot řekl, že jednomu z nás to dovolí, takže jsme na to tahali karty, no a tak jsem tady."

"To mi lichotí," řekl Rick. A, pomyslel si, je to docela pravděpodobné. Taký je pravděpodobné, že by Parsons mohl poslat někoho, kdo by ho sejmul. Parsons byl opatrný člověk.

Parsons by to udělat mohl, ale Mason by se té práce nechopil. Byli někteří, kteří by to dokázali, ale ne Mason. Rick si najednou uvědomil, jak rád toho malého odvážného desátníka vidí. Přinejmenším měl přítele, který by mu na tomhle podivném místě kryl záda. "Vítej na palubě," řekl Rick. "Ale možná bys mi mohl vysvětlit -"

Mason si odplívl. "Parsons je týpek z Cizinecký legie," řekl. "Legie lidi požírá. Znal jsem pár žolíků, kteří si odkroutili pětku v Legii, a díky, nechci."

"Bude se na tebe Parsons dívat jako na dezertéra?" zeptal se Rick.

"Je to možný," připustil Mason. "Elliot sice říkal, že je to v pohodě, ale možná se zapomněl předem Parsonse zeptat."

"A nejspíš mu o tom neřekne ani později," řekl Rick. Další komplikace. "Raději bychom se měli častěji ohlížet."

"Máme pro to víc důvodů," řekl Mason. "Možná se najdou další, kteří by se chtěli trhnout z toho Parsonsova prdlého spolku."

"Možná bychom mohli počkat a uvidíme," řekla Gwen. "Ale -" zamyslela se. "Nebudeš potřebovat moc lidí."

"Proč?"

Potřásla hlavou. "Ženská intuice."

"Ani hovno. Už z tebe vypadlo zbytečně moc nápadů na to, aby to byla jen náhoda. Víš něco, o čem nemám ani páru. Nepřišel čas k tomu, abys mě trochu zasněžila?"

"Ne. Ještě ne," řekla Gwen.

"A kdy přijde?"

"Nevím. Ale měl by sis uvědomit, že dokud budou muži utíkat proto, aby se k tobě přidali, budeš pro Parsonse znamenat hrozbu."

"Tak se před ním schovám -"

"O to nejde," řekla. "Podívej, ty ho ze zálohy zabít nechceš. Ale pokud se rozhodne, že tě zabije, ani nebudeš vědět, kdy to udělal. Jediný způsob, jak být v bezpečí, je, když nebude vědět, kde jsi."

To dávalo smysl. Sice to neznělo moc odvážně, ale dávalo to smysl. Rick to řekl nahlas.

"Je tu ještě jedna věc," řekla.

"Jo?"

"Pokud obchodníci Šalnuksiů zjistí, kde jsi, řeknou to Parsonsovi -"

"Tak tohle ti dělá starosti, co?" zeptal se Rick. "Nechceš, aby tě Galakt'ani našli. Proč?"

"Záleží na tom? Nebudeš s nimi obchodovat. Nejspíš bys nedokázal tu drogu vypěstovat sám -"

"Drogu?"

"To ti vysvětlím později. Ricku, nebudeš s nimi obchodovat. Určitě pro nás bude lepší, když nás Parsons nenajde."

Všechno, co tím chci navrhnout, je to, abychom na sebe nepřitahovali pozornost. Zmizme z téhle části země a nenecháme po sobě stopy, které by ukazovaly, kam jsme šli. Copak to není jasné?"

"Předpokládám -"

"To je všechno, co chci."

"Stačí to. Ani nevíme, kam jdeme. Mimochodem, nebude trvat dlouho a dojde nám jídlo. Viděl jsem něco, co vypadalo jako jelen -"

"Nejspíš to jelen byl. Přestěhovali sem zvířata ze Země."

"Sakra, už to děláš zase! Kolik ještě víš věcí, které by nám mohly zachránit život?"

Neodpověděla.

Obešli další zatáčku. Bylo tam rozcestí, označené malým přístřeškem, z jehož střechy kapala voda do kamenné nádrže s

napajedlem. Vedlejší cesta byla z hlíny, hustě rozryté koly vozů a okovanými koňskými kopyty, ale v tomto okamžiku opuštěná.

Mason prohlédl nádrž. Na hladině vody plavalo listí. "Můžeme tomuhle věřit?" zeptal se.

"Nakonec budeme muset a určitě bychom měli začít pít místní vodu, dokud v sobě máme dostatek gama globulinů a ostatních injekcí, které jsme dostali - ale myslím, že bychom mohli den dva počkat, než si najdeme stálý tábor. Máš čistící tablety?"

"Jo. Dám je do toho. Podejte mi svou čturu."

Naplnili láhve, zatímco Rick uvažoval o jejich situaci. Na hlavní cestě bude hustší provoz, ale také se po ní lépe půjde. Nedaleko od odbočky postranní cesty viděl skvrny bláta a vody.

"Přijíždějí koně," řekl Mason. Ukázal zpátky po cestě, kterou přišli.

"Z cesty," rozkázal Rick. Zavedl je ke stromům vedle křižovatky. Ozvalo se cvaknutí, jak Mason odjížděl svůj samopal H&K. "Zpomaluj," řekl tiše.

"Pokud nestojí o problémy, my o ně nestojíme taky," řekl Rick. Do jeho zorného úhlu vjeli dva koně. Na jednom jel starší člověk ve žluté róbě. Na hrudi měl našitou stylizovanou podobu blesku přes modrý kruh. Druhý kůň nesl dva lidi. Jezdec vpředu byl oblečen v sukničce a železné přilbě a nalevo u pasu mu visel krátký meč. Druhý člověk měl plášť s nasazenou kápí. Na křižovatce zastavili a starší muž v róbě svižně sesedl a poté, co se poklonil hromadě kamenů, vedl svého koně k napajedlu.

Pak sesedli i druhí dva.

Gwen je se zaujetím sledovala. "Všimněte si toho uctivého gesta," zašeptala. "Hermes. Průvodce mrtvých. Původně byl bohem křižovatek. Očividně tady tu funkci neztratil."

Druhý jezdec odhodil svou kápí dozadu a vysvlékl si plášť. Mason skoro neslyšně hvízdal. "To je kočka!" zašeptal. Rick mávnul rukou, aby byl zticha. Mason měl pravdu. Dívka byla mladá - asi dvacet, odhadoval Rick - a měla dlouhé havraní vlasy. I na tu dálku byly její oči překvapivě modré. Její tvář měla klasické skandinávské rysy a vlněné šaty, ve kterých byla oblečena, by stály na Zemi spoustu peněz.

Jediný jezdec v sukničce vypadal jako ozbrojený a Rick si jeho zbraně pečlivě prohlédl. U sedla měl připevněn kožený vak; podle jeho tvaru v něm nejspíš byl dlouhý luk. Jinak neviděl žádné střelné zbraně. Mužův meč byl docela krátký. Také měl dýku přibližně o velikosti Rickova bojového nože Gerber Mark II.

"Tohle vypadá jako docela dobrá příležitost popovídat si s místními obyvateli," řekl Rick.

"Nejspíš si o nás budou myslet, že jsme zloději koní," varovala ho Gwen.

"Tak se budeme držet od jejich koní stranou. Masone, nic nezačíněj, pokud nebude jiná možnost. A sleduj cestu, po které jsme přišli. Jen tak pro všechny případy."

"Jasně."

"Nejen kvůli Parsonsovi," řekl Rick. "Ta holka vypadá nervózně a pořád se ohlíží. A všimni si toho, jak uštvaní ti koně jsou. Nezastavili se tady jen proto, že by chtěli. Fajn, pojďme se seznámit s místním obyvatelstvem."

Dívka si jich všimla první. Ukázala na ně a mladší muž se vydal ke svému koni.

"Rozpráhní ruce, Masone," rozkázal Rick. Roztáhl prázdné ruce do stran. "Gwen, dokážeš jim říct, že jsme přátelé?"

"Poslední řeč Tranu, kterou jsem mohla studovat, byla šest set let stará," řekla. Pak promluvila hlasitěji. "Amici. Filos. Zevos. Ne, kruci, takhle to nepůjde. Ricku, pokloň se té hromadě kamení. Alespoň uvidí, že jsme pobožní."

"Jasně. Ty taky, Masone. A ruce od těla."

"Ano, pane."

Úcta před hromadou kamení. Zdálo se, že to má uklidňující účinek. Ti druhí je obezřetně sledovali, ale když k nim Rick přišel blíže, neudělali nic.

Bojovník v sukničce se na Ricka díval s upřímnou zvědavostí. Přejel očima pušku na jeho rameni, jako by si uvědomoval, že je to zbraň. Zdálo se, že nejvíc jej zaujal Mark II, který visel v pochvě jílcem dolů na řemeni na Rickově hrudi.

Starší muž v róbě nabral vodu do vydlabané tykve a podal jí ji.

Rick zaváhal a pomyslel na různé mikroorganismy, které nejspíš obývaly nepročištěnou vodu.

"Je to kněz," řekla Gwen. "Modrá obloha a blesk. Zeus? Jupiter?"

Kněz na znamení porozumění přikývl. "Yatar."

"Je to tak," řekla Gwen. Vypadala potěšeně. "Zeus táta s bleskem chvátá. Vidiš, modrá pro nebeskou klenbu a blesk -" Rick si od kněze vzal vydlabanou tykev, nervózně polkl, napil se a doufal, že se to, co se má stát, nestane v nějaké nepříhodné chvíli. "Máš s sebou víno, Masone?" zeptal se.

"Ano, pane."

"Podej mi ho."

Mason si od pasu odepnul plastickou čturu. "Vino," řekl Rick. "Eh - vino."

Kněz vypadal, že ho to zaujalo, a něco svým společníkům řekl. Ti se zatvářili zaujatě také.

Rick pozvedl láhev a lokl si. Nebylo to žádné víno, ale skotská. Co mám, ksakru, dělat? pomyslel si. Ostatní mu ukazovali na děvče a to k němu s očekáváním natáhlo ruku.

Rick jí podal láhev. "Silné. Fuerte. Ne moc. Eh - pomalu -"

Dívka se napila, zatvářila se polekaně, pak se napila znovu, tentokrát pomaleji. Nevypadala šokovaně, což znamenalo, že tu musí znát nějaký druh destilování. Řekla něco, co Rick pochopil jako poděkování.

"Kapitáne, není divu, že chtějí, aby se napila," řekl Mason. "Žáda těch šatů má celý od krve."

"Jo? Gwen, podívej se -"

"Pokud mi to dovolí," řekla Gwen. "Sledujte jejího přítele." Přešla k dívce. "Permiso? Eh, medico." Poklepala si na hrud'

"Magister?"

"Magistro?" řekla dívka. Podívala se na Gwen s výrazem, který ze všeho nejvíc připomínal úctu, a klidně stála, zatímco se jí Gwen pokoušela stáhnout zadní část její košile. "Dobrý Bože!" zamumlala. "Ricku, tomuhle děcku někdo strašně ublížil."

Děcku, to zrovna, pomyslel si Rick. "Jak?"

Dívka vztáhla ruce, rozeprala si přední část svých šatů a shodila je z ramen, takže byla až do pasu nahá. Zjevně tady něco takového jako stydlivost neznali - přinejmenším pokud šlo o horní část těla. Bylo těžké nezůstat zírat na takřka dokonalou postavu. Obvykle ale nechodila bez oděvu; její pokožka nebyla vůbec opálená.

Také neměla žádné námitky proti tomu, že se na ni Rick díval, a tak přešel za ni, aby si prohlédl její záda. Někdo ji strašně zbil. Záda měla pokrytá sítí modřin a nejméně polovina jich byla otevřená. Zůstanou jí jizvy. Vytáhl svou lékárníčku. "Vyznáš se v tomhle?" zeptal se Gwen.

"Ne." Vypadala, jako by se jí mělo každou chvíli udělat špatně.

"Tak k tomu pusť raději mě." Vytáhl tampón. "Musím to vyčistit a bude to štípat. Gwen, sleduj jejího kamaráda."

Poklepal si na hrud'. "Magistro," řekl. "Medico." Když se tampón dotkl jejích ran, trhla sebou, ale nevykřikla. Rick ji natřel záda Merthiolatem a místa s popraskanou kůží lehce ovázal. "Nemáme očkování proti tetanu," řekl. "Nesmíme rány ovázat tak pevně, abychom odřízli přístup vzduchu. Raději riskovat infekci ze vzduchu. Je tu velké riziko tetanu se všemi těmi koňskými koblížky na zemi." Pak od ní couvl. "Dobrá, už se zase můžeš obléct." Pokynul jí, aby pochopila, co chce říct. "A napij se ještě. Zasloužíš si to."

Dívka se nejistě usmála a polkla další doušek skotské. Poklepal na prsa. "Tylara do Tamaerthon, Egetassa do Chelm."

"Pochopila jsi to, Gwen?"

"Myslím, že ano. Egetassa. To je přímo ze staré mykénštiny. Pokud se nepletu, tak je to hraběnka. Pokud je to pravda, jmenuje se Tylara a pochází z místa s tím hrdelním názvem."

"Tylara," řekl Rick. Dívka šťastně přikývla. Ukázal na sebe. "Rick Galloway, kapitán žoldáků." Pokud dlouhá jména znamenala vysoké postavení, rozhodně nechtěl být pokládán za sedláka.

"Rick," řekla Tylara váhavě. Ukázala na kněze v róbě. "Yanulf, sacerdos pu Yatar." Kněz se uklonil. Ukázala ještě jednou. "Caradoc."

"Latina a řečtina zamíchaná v jedné hromadě s mykénštinou," řekla Gwen.

"Mykenae?" zeptal se kněz. Ukázal na ně.

"Ne." Gwen potřásla hlavou. Kněz se zamračil.

Muž v sukničce vytáhl hřeblo a začal se zabývat koňmi. Občas se pozorně ohlédl na Ricka s Masonem, ale nezdálo se, že by byl nějak přehnaně podezřívavý.

Slibný začátek, pomyslel si Rick. A ta dívka! Jsou všechny ženy na téhle planetě tak krásné?

3

"Máme společnost, kapitáne," zavolal Mason. "Jede sem pořádně rychle spousta koní."

Ostatní je zaslechli také. Rick se podíval na stromy vedle silnice. Nebylo tam ale místo pro koně a podle zvuků už neměli dostatek času. Tylara něco vykřikla a Caradoc se rozběhl ke svému koni. Odvázal od sedla kožený vak, vytáhl z něj dlouhý luk a napjal jeho tětivu tak plynulým pohybem, že jen ze samotného pohledu na něj začaly Ricka bolet svaly.

Z ohybu asi dvě stě metrů vzdálené zatáčky se vyřítil nejméně tucet jezdců. Pohled byl omračující. Všichni nejeli na koních. Tři zvířata byli kentauri. Jezdci na sobě měli plátové brnění a na přilbách se jim pohupovaly modré chocholy. Muži v přední řadě drželi v rukou kopí a sklonili je k zemi. Ostatní měli šavle. Vůbec nevypadali přátelsky.

Tylara zakřičela. Rick z toho ničemu nerozuměl, ale zaslechl několikrát slovo 'Sarakos'. Odběhla ke Caradocovi a vytáhla mu od pasu dýku a držela ji, jako by s ní uměla zacházet. Caradoc nasadil do tětivy šíp. Další zapíchl do hlíny před sebou. Měl jen dva.

Dva šípy, krátký meč a dýka; ale jejich noví přátelé byli zjevně odhodláni bojovat s tuctem nepřátel. Yanulf stál nehybně u nádrže s rukama vztáženými k obloze.

"Co budeme dělat?" zařval Mason.

Rick okamžik neodpovídal. Pořád ještě měli čas se stáhnout mezi stromy. Tohle nebyla jeho válka. Podle stejnokrojů mohli blížící se jezdcí patřit k místní policii. Ve skutečnosti neměl sebemenší důkaz o tom, že by Yanulf nemohl být podvodník a Tylara jeho společnice v roli místního ekvivalentu volavky. Mohli jej označit za psance. Nejspíš taky psancem byl. A pořád ještě mohli utéct...

Ale ksakru, pomyslel si, utíkání už mi leze na nervy. Jednou si člověk vybrat stranu musí. Tak proč ne zrovna teď?

"Bojujeme," řekl.

"Udělal bys to, kdyby byla škaredá?" zeptala se Gwen.

"Sklapni. Masone, vypal pár varovných výstřelů."

Automat Heckler&Koch zarachotil; dávka pěti střel musela zabzučet útočníkům těsně nad hlavami. Nezpomalili.

Caradoc přitáhl tětivu ke tváři a hladkým pohybem vypustil šíp. Zasáhl vedoucího jezdce přímo do prsou a ten spadl z koně.

Tím se to řeší, napadlo Ricka. Zvedl svůj H&K a přepnul na automatickou palbu.

Když Tylara viděla, jak se cizinci přibližují, nejdřív si myslela, že navzdory svému podivnému oblečení by mohli patřit k místním vesničanům; ale o chvíli později věděla, že tomu tak není. Místní být nemohli a ona ucítila bodnutí strachu. Co

byli zač?

Očividně byli bohatí. Sice nevěděla, k čemu všechny ty věci, které nesli nebo které měli připevněné na opascích, mohly sloužit, ale tolik kovu stálo spoustu peněz. A mezi sebou mluvili jako sobě rovní. Slova nepoznávala, ale tón byl jasný.

"Zlí bohové," zamumlal Yanulf. "Blíží se Čas."

Caradoc střelil pohledem po kamenné hromadě a zjevně doufal, že je ochrání.

"Říkají tvé příběhy něco o tom, jak nám ukradnou duše?" zeptala se Tylara. "Nepřipadají mi jako bohové." I když, pomyslela si, ale neřekla nahlas, ten vyšší muž je dost hezký na to, aby, když už ne bůh, byl hrdinou z legend. "Co můžeme jejich přátelstvím ztratit?"

"Málo," připustil Yanulf a sklonil se, aby nabral v tradičním gestu vodu.

Jejich odpověď byla překvapivě dostatečná. Tylara znala silné nápoje, které vznikaly zamrznutím vína a postupným odebráním ledového škraloupu, ale nikdy neochutnala nic podobného tomu, co bylo v láhvi, kterou jí podal ten muž. Samotná láhev byla také zajímavá. Nebyl to ani kov, ani pálená hlína a ona nic jiného neznala. Pak přistoupili blíže a prohlíželi jí záda a ten hezký udělal něco, co nejdřív bolelo, ale po čem se brzy bolest ztratila. Zatímco se jí zaobíral, prohlížela si jej pozorněji. Byl to válečník. Čepel v pochvě na jeho hrudi - dost podivné místo k nošení, ale vypadala dost šikovně, musela se lehce tasit, možná často bojoval - byla jasná. Méně jasná byla zbraň, kterou nosil přehozenou přes rameno. Připomínala kuši, ale neměla tětivu; a byla celá z kovu.

Neměl na sobě žádné viditelné brnění. Jen jednoduché ustrojení, spojení košile s kalhotami, které bylo obarveno tak, aby připomínalo barvy lesa. Na hlavě měl baret a ty už několikrát viděla. Jeho boty byly zelené s černou koženou podrážkou, spíše sedlácké boty než válečnické. Pak tu byly všechny ty udivující věci - všechny dokonale opracované, všechny vypadaly užitečně, ale naprosto záhadně - které mu visely z řemení na ramenou a u pasu.

Rick. Tomu rozuměla, ale ne titulům, kterými se prohlašoval. A jeho společník - zjevně také válečník a zjevně stejně tak bohatý, určitě rytíř, pokud ne rovnou vojevůdce - se jmenoval Mason. Dívka o sobě mluvila jako o Gwen. Bez nějakého důvodu ji Tylara neměla ráda. Musela patřit Rickovi a Tylara věděla, že nemá důvod ji nenávidět, ale bylo to tak. Jedna věc však byla úplně jasná. "Nejsou to žádní bohové," řekla Yanulfovi.

"Možná," zabručel kněz.

Starý blázne, pomyslela si, ale okamžitě toho litovala; vzdal se všeho jen proto, aby ji zachránil. Nikdy neslyšela o jediném Yatarově knězi, který by povolil přístup do nižších jeskyní komukoli jinému než oddanému klerikovi. Ani otec jejího manžela nikdy nenavštívil jeskyně pod Dravanem. Opovází se ji tam Sarakos hledat?

Po tom nápoji se cítila lépe. Daleko lépe; dokonce se pustila do řeči s cizinci a skoro zapoměla na hrůzu včerejší noci, dokud ten, který se jmenoval Mason, varovně nezavolal a tucet Sarakosových husarů nevyjel tryskem ze zatáčky.

Rozběhla se pro Caradocovu dýku a napadlo ji, co by se asi stalo, kdyby požádala - Ricka - aby jí půjčil tu svou. Udělal by to? S dýkou v ruce už necítila skoro žádný strach. Mohou ji zabít, ale nikdy ji nedonutí k návratu. A cizinci sňali ze zad své zbraně a drželi je jako kuše -

Okamžik byla vyděšená, když Masonova zbraň vydala prasknutí jako hrom, a ještě více se vyděsila, když se nic nestalo. Caradocůvšp svého nepřítele zabil, ale po Masonově hromu nikdo nepadl. Ale pak pozvedl svou zbraň Rick. Výsledek byl neuvěřitelný. Pokaždé, když Rickova zbraň promluvila, padl jezdec. Caradoc stál s nataženým šípem, ale nevypustil jej. Překvapeně se díval, stejně jako Tylara.

Boj skončil dříve, než mohl začít. Muži leželi na cestě a někteří z nich sténali, zatímco koně a kentauri bez jezdců se rozběhli do stran. Tylara byla dostatečně duchapřítomná a chytila jednoho koně za otěže a Caradoc lapil dalšího.

Všimla si, že Rick se o to ani nepokusil, i když Mason to zkusil a nepovedlo se mu to. Proč?

Caradoc jí podal otěže svého koně a odešel, aby poskytl padlým vojákům poslední milosrdenství. Když prořzl hrdlo prvním, Rick jako by vykřikl hrůzou. Jeho společník něco řekl a dívka řekla více. Nakonec se Rick otočil zády. Copak také nenáviděl Sarakosovy vojáky? Ale tolik? A proč? S radostí by nechala Sarakose umírat na zelený mokvavý hnis, ale jeho vojáci si nic takového nezasloužili. Očividně Ricka jeho společníci přesvědčili, protože už nic neřekl; ale bude dobré si pamatovat, že je to muž s ledovým srdcem, který je ke svým nepřítelům nemilosrdný.

Ale byl to muž. Tím si byla jistá.

"Nechte ho, ať dělá svou práci, kapitáne," řekl Mason. "Kdo chce s vlky být a tak vůbec. Kromě toho, když budou všichni mrtví, už nikomu neřeknou, kdo jim to udělal."

Rick ztěžka polkl. Ve starých dobách bylo normální dorážet raněné, i na své straně. Až Filip Makedonský dosáhl toho, že vojska měla své ranhojiče. Filip vyplácel ranhojičům odměnu za každého vojáka, kterého zachránili.

Trápilo ho, že nechytily žádného koně. Potřebují je. Bez kentaurů to přežijí - vypadali špatně. O koních toho sice nevěděl o moc více, ale raději by jel, než šel pěšky.

Problém se vyřešil o několik minut později. Poté, co Caradoc (to jméno - nejmenoval se tak snad jeden velšský král? Na Gwenině teorii o zdejších vývoji jmen bylo něco podivného.) dokončil svou špinavou práci mezi raněnými, nasedl na svého koně, odejel zpátky po cestě a po několika minutách se vrátil se čtyřmi dalšími, které chytil. Všechny je nabídl Rickovi.

Rick si prohlédl sedla. Dřevěná s koženým potahem a pevnými dřevěnými třmeny. Koně byli velcí a silní a předpokládal, že by na Zemi stáli pěkně jmění. "Umíš jezdit?" zeptal se Gwen.

"Po vyjížďkových pěšinách v Griffithově parku," řekla. Znepokojeně si koně prohlížela.

"Pokusíme se jet pomalu. Budou naši noví přátelé nervózní, když prohledáme mrtvoly? Mají spoustu hodnotného vybavení."

"Nevím."

"Ani já," řekl Rick. Homérovi hrdinové vždy své mrtvé nepřátele obrali o všechno. Někdy dokonce jejich mrtvoly

znesvětili. A často si dělali trofeje ze všech zbraní a kusů brnění, které nedokázali využít. "Masone, seber jim všechno, co můžeš," řekl. "Meče. A pokud mají nějaké brnění, které by nám mohlo sedět, tak ho seber, ale sundeš z přileb ty chocholy." Chvilí přemýšlel. "A nedotýkej se toho, kterého zabil ten lučištník."

Ukázalo se, že je to správná volba. Poté, co Mason odešel prohledat mrtvé, udělal totéž i Caradoc. Vzal si svůj šíp, vysvlékl muže, kterého zabil, a obloukem obešel ty, kteří patřili Masonovi. Odnal kořist k nádrži a řekl něco Yanulfovi. Starý kněz ukázal na meč, na prsní plát a na kožený vak a Caradoc je zvedl a uctivě je položil pod hromadu kamení. Aha. "Masone, odnes ty věci k Yanulfovi."

Kněžův výběr z Masonovy hromady byl podstatně větší. "Zajímalo by mě, nač ta daň je," řekl Rick. "A kdo tu kořist sebere."

"Prerodělovací systém," řekla Gwen. "V některých společenstvích je docela rozšířený. První lidé, kteří po téhle cestě půjdou, si s požeňáním Staré hromady šutrů nabídnou. Eh - nerada to říkám, ale bylo by lepší, kdybyste ty mrtvolky odtáhli z cesty. Tím způsobem prostě zmizí a možná nikdo nebude obzvlášť pátrat po tom, co je zabilo."

"Zakrývání stop?" zeptal se Rick.

"Ano."

Dávalo to smysl. Ricka napadlo, že tu větu začal používat potom, co potkal Gwen. "Pusťme se do toho, Masone."

Možná Caradoc pochopí, o co nám jde, a pomůže."

Caradoc jim pomohl, ale zjevně nechápal. Když odtáhli těla mezi stromy, stojící asi sto metrů od cesty, udělal Rick několik symbolických gest a hodil na ně pár hroud hlíny. Když se Mason tázavě zamračil, Rick řekl: "Ať si raději myslí, že máme divné náboženství, než aby uvažoval o tom, proč se taháme s mrtvolama."

Naložili kořist na své náhradní koně, zatímco Caradoc uvazoval své nové vybavení na koně, na kterém jel dříve kněz. Pak odjel s jedním čerstvým koněm a přivedl dva další. Po tázavém pohledu k Rickovi podal otěže nových koní Tylaře a Yanulfovi. Nasedli.

"Kapitáne, čeká se jen na nás," řekl Mason.

"Jo. Tak nasedat." Vyhoupl se do svého sedla a zkusmo zatahal za otěže. Kůň hladce vykročil. Zdálo se, že je velice dobře vycvičený a na otěže reagoval přesně tak, jak očekával. "Nejdřív pojedou jako první," řekl ke Gwen. "Pokud proti tomu nic nemáš."

"Prosím."

Rick popohnal svého koně, až se dostal na úroveň Tylaře. "Kam?" zeptal se. "Quo vadis? Donde?" Bezmocně ukázal dokola.

Zamračila se a pak se zdálo, že pochopila. Ukázala na cestu před nimi. "Tamaerthon."

"Tvůj domov?" zeptal se Rick. Ukázal na ni, pak na cestu. Tylara do Tamaerthon, řikala přece. Musí to tak být. "Ty. Tamaerthon?"

Nadšeně přikývla, pak rozpráhla ruce do gesta, kterým zahrнула celou jejich skupinu. "Tamaerthon," řekla a znělo to docela přesvědčeně.

TAMAERTHON

1

Tylara byla sice pryč jen necelý rok, ale úplně zapomněla na to, jak je její domov vlastně malý. Celý Tamaerthon nebyl více než dvakrát tak rozlehlý jako její vlastní pozemky na Chelmu a panství jejího otce v Gariochu by byl sčtější dostatečné pro bohatého rytíře - skoro příliš ubohé pro vojevůdce. Pokud šlo o otcovu poradní síň, nebyla o moc větší než její velký salón na hradu Dravan a přitom ji otec používal pro setkání rady, což nebylo obvykle - jako například nyní - více než shromáždění několika jeho ozbrojenců.

Ale to nebylo její jediné zklamání. Přijali ji bez velkého nadšení. Její otec ji viděl odjíždět jako velkou dámu. Poslal s ní jako její věno více lučištníků a více bohatství, než si mohl dovolit.

Před poradní síní oplakávaly vesnické ženy smrt svých synů a manželů a milenců, kteří odešli s jejich paní a zemřeli v daleké zemi.

"Myslel jsem, že mi pošleš koně a rytíře," řekl její otec. "A zlato. Ale vrátila ses jen se třema zbrojnošema a tímhle fráterem."

"Jakou jsem měla jinou možnost? Ale přišla jsem s více než jen třemi zbrojnoši." Tylara popsala šarvátku na křižovatce.

"A ještě dvakrát tak bojovali, když nás nenechali v míru projít bandité a uprchlíci. Pokaždé nezůstal nikdo naživu."

Popsala jejich zbraně; ty velké, podobné kuším, které nosili přes rameno, a ty menší jednoruční zbraně, které měli ukryté pod kabáti.

"Ale odkud přišli?" zeptal se její otec.

"Z hvězd," řekl Yanulf.

Drumold se podíval na kněze a pak zpátky na svou dceru. "Zbraně, které přinášejí oheň a hrom... takže jsou ty staré historky pravdivé?"

"Jsou," řekl Yanulf. "Můžeš se přesvědčit sám, že Démonova hvězda každých deset dní více narůstá."

"Ano, všiml jsem si, že vychází, když zapadá noční slunce," souhlasil Drumold. "Ale příběhy vyprávějí o zlých bozích."

Nervózně střelil pohledem ke kamennému domu, kde byli cizinci ubytováni. "Jsou to -"

"Bohové ne," řekla Tylara. "Jsou to lidé. Lidé s velkými zbraněmi, ale lidé. Celé dni byli na smrt nemocní. Ta dáma, která je s nimi, je na tom pořád špatně."

"Nosí dítě," řekl Yanulf. "Nevím čí."

"Bohové to nejsou," zamumlal Drumold. "Lidi. A spřátelili se s tebou. S těma svýma zbraněma -"

"Napadlo mě to," řekl Yanulf. "Když jsem poznal sílu jejich zbraní, napadlo mě, abych vyhledal lorda Ochránce a

mladého Wanaxe Drantoského. S pomocí těchto lidí z hvězd bychom mohli vyhnat Sarakose z Drantu a navrátit paní Tylaru zpátky domů."

"Ale nepomohli vám?" zeptal se Drumold.

"Nemohli," řekl Yanulf. "V době deseti dnů, kdy jsme hledali Ochráncova vojska, hledal zrovna Ochránce Sarakose. Zaslechli jsme vyprávění uprchlíků, které jsme potkali asi tři dny po bitvě. Nejdříve se zdálo, že bitva bude vyrovnaná, i když Sarakos měl daleko více kopí. Ale jak bitva začala, smetl Sarakos své nepřátele zbraněmi přinášejícími oheň a hrom." Kněz rozpráhl ruce. "Naši přátelé nejsou jedinými lidmi z hvězd. Je jich více a mají daleko strašnější zbraně než Rick a spojili se se Sarakosem a drží Drantos."

"Rick s nimi kdysi byl," řekla Tylara.

"Tak proč s nimi není i teď?"

Bezmocně pokrčila rameny. "To nevím. Od paní Gwen jsem slyšela, že Rick byl kdysi velitelem mužů z hvězd. Vím, že nijak nestojí o to, aby se s nimi znovu spojil."

"Můžeme si dovolit ho tady mít?" zeptal se Drumold? "Není pro naši zem nebezpečím?"

"Je naším hostem. Jednou tě zachránil před Sarakosem a dvakrát před bandity," řekla Tylara.

Její otec se jí pozorně zahleděl do tváře. "Ano, a udělal daleko více než jen to," řekl. "Až si odbydeš své truchlení, odejde snad Mac Clallan Muirova dcera s dalším cizincem?"

Tylara na to neodpověděla. Chtěla bych, pomyslela si. Chtěla bych to vědět sama. Či dítě nosí Gwen? Nechová se k Rickovi, jako se chová žena ke svému muži, ale způsoby lidí z hvězd jsou podivné. Nerozumím jim. Hlavně nerozumím Rickovi, který je se mnou opravdu rád, ale který se mě nikdy nedotkl, kromě chvíle, kdy mi ošetřoval rány...

A další vzpomínka. Na to, jak Rick řval vzteky, když nakonec zjistil, co jí udělal Sarakos. Skoro už se vrátil zpátky, aby Sarakose vyhledal, ale pak s ním Gwen dlouze hovořila a jeli dál.

Ale hněval se. Nenávidí člověka, který mi ublížil.

"Máme dost problémů sami," řekl Drumold. "Nepřišel déšť a sklizeň bude mizerná. Bez lučištníků, které jsi s sebou vzala, jsme ztratili spoustu pastvin. Mac Clallan Muir si nestojí tak dobře jako v době, kdy jsi odjížděla, a až se roznese, že mi moje dcera nemůže poslat tisíc kopí na pomoc, bude to ještě horší. A teď jsi sem přivedla hosty, kteří na nás mohou uvalit Sarakosův hněv. Dcero, není to tvá vina, ale není to dobře."

Podíval se na své zmlklé ozbrojence. Neměli pro něj žádnou radu. Pak se mrzutě zahleděl do ohně. "Ale jsou to naši hosté a jsou vítáni, pokud jim to k něčemu bude."

"Proč jim to trvá tak ztraceně dlouho?" zeptal se desátník Mason. "Kručí mi v žaludku. Aspoň nám mohli dát najíst."

"Myslím, že právě kolem toho se teď točí celá jejich řeč," řekla Gwen. "V některých kulturách berou pohostinnost dost vážně. Pokud nás nakrmí, musí nás vzít k sobě a chránit nás před nepřáteli."

"No, přál bych si, aby si v tom už udělali jasno."

"Buď rád, že jsi rád," řekl mu Rick. "Přinejmenším je tu oheň a na noc máme střechu nad hlavou." Což, pomyslel si, je daleko více, než co měli po týdny, kdy přechali přes Drantos a udržovali si rozumný odstup od okupačních jednotek, které Sarakos a jeho noví spojenci vysílali ve vlnách. Byla to cesta jako z noční můry, když navíc všichni tři onemocněli klasickými případy Montezumovy pomsty a neznali ani řeč, ani zvyky...

"Ale zvládli jsme to," řekl nahlas. "A bez toho, že bychom nechali stopy. Tak co budeme dělat teď?"

"Splyneme s okolím," řekla Gwen. "Spojme se s touhle společností."

"Jasně." Rick ukázal z okna. Výhled byl krásný. Vesnice stála na ploché horské louce vysoko nad mořem, kterou ze tří stran obklopovaly sněhem pokryté štíty hor. Kdyby nebylo mořského pobřeží na jihovýchodě, mohla tato krajina pocházet z pohlednice ze Švýcarska. "Nádhera," řekl. "Ale nevidím moc obdělávané půdy a některá z polí jsou zatopená. Žádný průmysl a ani moc obdělávané půdy. Gwen, ty sis všimla víc než já, ale i mně samotnému je jasné, že je to společnost válečníků. Nejspíš získávají více svého jídla nájezdy na sousedy v nížinách, než kolik si ho vypěstují sami. Existuje jen jeden způsob, jakým bychom si tady s Masonem mohli vydělat na živobytí. Naštěstí je to způsob, jaký ovládáme."

"Dokud nám nedojdou náboje," řekl Mason. "Což nebude trvat dlouho."

"No tak se pustíme do výroby předovek," řekl Rick. "Pokoušel jsem si vybavit postup výroby střelného prachu."

Myslím, že jsem na něj přišel."

"Ricku, to nemůžeš!" protestovala Gwen.

"Proč ne? Chceš je mít nezkažené? Myslíš si snad, že jsou šípy lepší způsob než náboje?"

"V tom to není," řekla Gwen. "Bože, jak bych si jen přála, aby mě přestala bolet hlava. Ricku, pokud začneš používat zbraně na střelný prach, okamžitě upozorníš na naši pozici, stejně jako bys poslal Parsonsovi dopis."

Mason zavrčel. "Kapitáne, nevím teda jak vy, ale už se mi dělá blbě z toho, že bych se měl pořád bát poručíka - pche, teď už je z něj generál - Parsonse. Viděl jste sám zemi, kterou jsme sem šli. S pěti stovkami dobřejších chlapů bysme mohli ty průsmuky udržet navždycky. K čertu s tím, že se budeme bát Parsonse a jeho bandy. Jen bych si chtěl být jistý, jestli by vůbec přišel."

"Má pravdu," řekl Rick. "A není jediný, koho už unavuje to věčné utíkání."

"Copak jste přestali myslet na to, že by Šalnuksiové mohli Parsonsovi pomoci?" řekla Gwen. "Nejspíš by to udělali. Nemluvě o tom, že byste zatáhli Tylařina otce do nesmyslné války s nejmocnější silou na téhle planetě." Odfrkla si.

"Myslela jsem, že jste lepší."

"Co, ksakru, chceš, abychom dělali?" zeptal se Rick.

"To, na čem jsme se dohodli. Nechávali za sebou tak málo stop své existence, jak jen to bude možné - přinejmenším do doby, než Šalnuksiové skončí se svými obchody. Až odejdou oni, zbyde vám jen Parsons."

Zase, napadlo Ricka. Zase to dává smysl. Ale proč si myslím, že mi neřiká všechno?

2

Jeskyně byla studená a páchla čpavkem. Rick se zachvěl, jak ho starý kněz vedl dolů pokroucenými chodbami. "Tohle všechno je tajné," řekl Yanulf. "I když se tajemství udržuje na západě lépe než tady. Nicméně je to i tady tajemství."

"Co je tady za tajemství?" zeptal se Rick. "Každý přece ví, že tu ty jeskyně jsou -"

"Ale nikdo nezná jejich velikost nebo umístění vchodů nebo to, jak jimi procházet."

"Proč to ukazujete mně?" zeptal se Rick. Pach čpavku a chlad jej přinutil ke kašli.

"Mohou vám uvěřit - mně tolik pozornosti nevěnují," řekl Yanulf. "A naučil jsem se jedno; totiž že vy, lidé z hvězd, přisuzujete tomu, co vidíte, svůj vlastní smysl."

"Tohle je pro mě všechno nové," řekl Rick. "Proč je tu takový chlad?"

Yanulf pozvedl svou pochodeň k baňaté lesklé hmotě pokrývající jednu ze stěn jeskyně. "Kořeny Ochránce. Rostlina. Proto vím, že příběhy o Démonově hvězdě jsou pravdivé. Za celý svůj život jsem neviděl Ochránce vyššího než tělo vzrostlého muže. Nedávno začal růst a nyní roste denně čím dál více. Růst začal, když se Démonova hvězda objevila na noční obloze, jak předpověděly legendy."

"Jak může rostlina vyrábět led?" podivil se Rick nahlas. "Nějaké části musí být nad zemí..."

"Ano. Je velice velká. Silné listy. Na západě jsou hrady stavěny nad jeskyněmi a Ochránce se šplhá po zdech a opevněních. V této chudé zemi stojí jen málo hradů a rostlina žije na skalách. Viděl jste ji."

"Aha." Vzpomněl si na popínavou rostlinu se širokými listy, silnými šlahouny a odpudivými bílými bobulemi. "Vědci - eh, ti, jejichž úkolem je studovat přírodu - u nás doma by dali duši za to, aby viděli takovouhle rostlinu." Světlo měnilo čpavek a čpavek nějakým způsobem vyrábí chlad; vývojová výhoda pro takovou rostlinu na planetě se třemi slunci byla jasná. "Co jste mi chtěl vlastně ukázat?"

"Velikost jeskyní a prázdná skladiště. Až nás dostihne Čas, jediný bezpečný úkryt bude v těchto jeskyních. Letos ani příští rok nevzrostou žádné plodiny a po další dvě léta bude úroda špatná. Tak praví legendy. Vaše náčrtky slunci mě o tom přesvědčily docela."

"To mě dost překvapuje," řekl Rick. "Jste knězem Jupitera, Ochránce dne. Copak si nemyslíte, že hvězdy jsou bohové?"

"Nemohou snad být?" zeptal se Yanulf. "Sám jste řekl, že jsou starší než světy a navždy září."

A raději při tom zůstaneme, řekl si Rick. Zajímalo by mě, proč všechny ty tajnosti. Před kým se vlastně schovávají?

Yanulf otevřel velké dřevěné dveře. Pach čpavku byl velice silný a Rick si pomyslel, že světlo pochodně potmělo.

Kněz zvedl pochodeň do výšky a se zakašláním řekl: "Vidíte. Pár nuzných obětí. Je tu maso a obilí, to ano, dostatečně mnoho na několik desítek dní, ale není ho dost pro jedinou zimu. Jak tito lidé přežijí Čas?"

Legendy říkaly, že přiblížení třetí hvězdy zvěstovaly zlé časy: oheň, potopa, hladomor a bouře. Ti, kteří nebudou připraveni, zemřou. Legendy byly promíšené s příběhy o válkách bohů, o zjevení smyšlených netvorů a s přehnanými příběhy, jejichž cíl spočíval ve zdůraznění marnosti spolupráce se zlými bohy z nebes. Bylo obtížné rozlišit skutečnosti od smyšlenek, ale Rick nepochyboval o tom, že se blíží těžké časy. Změnil se celé klima.

Sešli ještě hlouběji. Jeskyně byly poměrně velké a některé vedly ještě dále do podzemí, do samotného skalnatého podloží. V některých místnostech kapala ze stropů voda. Jinde byly zdi pokryty ledem.

"Říká se, že Yatar vyžaduje oběti," řekl Yanulf. "Ty se skladují a slouží k užítku kněžím a klerikům. V některých zemích jsou skladiště naplněna k prasknutí. Ale tady ne."

Nakonec se Yanulf vydal z jeskyní pryč. Ricka překvapilo, jak daleko pod zemí zašli. "V ostatních jeskyních Tamaerthonu je to stejné," řekl Yanulf. "Kněží a klerici mi řekli, že jejich skladiště jsou stejně pustá jako toto."

"Věřil bych jim," vydechl Rick. Vykročil rychlým krokem k čerstvému vzduchu a slunečnímu svitu.

Drumold byl zděšený. "Žádné žně celé dva roky? Pak jsme tedy odsouzeni. Stačí jeden rok se špatnou sklizní a před příchodem jara budeme hladovět." Pověřivě si odplivl do ohně z klád, který plál v krbu jeho poradní místnosti.

"Nejdříve nastane čas dobré sklizně," řekl Rick. Alespoň v to doufám. Sice nejsem moc velký odborník přes klimatologii, ale říkají to proroci a bylo by to logické.

"Málo znáš Tamaerthon," řekl Drumold. "I v těch nejlepších letech máme málo země a naše jediná naděje spočívá v nájezdech na Říši. Ne, ne, bohové nás musí nenávidět, proto nás nechali zrodit v takových časech. Doufal jsem, že legendy neřikají pravdu."

"Ale něco udělat musíme," řekla Tylara. "Jsi Mac Clallan Muir. Přisahal jsi klanům ochranu."

"A taky jsem je chránil!" zaburácel Drumold. "Copak nejsme svobodní, pokud jde o Říši? Přešli za posledních deset let naše hory nějácí říšští otrokáři? Děvče, dělám, co umím, ale nejsem kouzelník, který dokáže nechat vzrůst obilí na kamení!"

"Můžeme pomoci," řekla Gwen. "Známe způsoby, které by mohly zvýšit výnos vaší země..."

"Ženská, říkám ti, že tu není žádná země k obdělání," řekl Drumold zarytě. "Vidělas sama, že naše nejlepší půda je vyschlá a rozpraskaná..."

"Ano." Promluvila k Rickovi anglicky. "Silné deště ve chvíli, kdy je nečekali. Stačilo by, kdybychom jim ukázali kultivaci půdy, aby jim přestala voda odplavovat plodnou ornici..."

"Máme na to snad čas?" zeptal se Rick. "Pokud jim to vůbec vysvětlíme dobře, budou muset pohnout zadkem, aby začali příští jaro."

Drumold se na ně podezíravě zahleděl. "Nelíbí se mi, když takhle mluvíte," řekl.

"Omlouvám se," řekl Rick. "Není tu tedy žádná země, kterou by bylo možno obdělávat?"

Tylara se zasmála. "V římské Říši je země dostatek. Pole ponechaná jako parky pro césara. Lesy plné zvěře pro césara. Stáda pro césarovy bohy. Je tam jak potrava, tak i země."

"Krutý žert," řekl Drumold. "Ano, je tam potrava i země. A legie, které je brání, a trh s otroky pro ty, kteří překročí hranice Říše bez césarova dovolení."

"Zapomněl jsi na Rickovy hvězdné zbraně?" zeptala se Tylara. Obrátila se k Rickovi. "Tví přátelé dobyli pomocí svých zbraní celý Drantos. Nemůžeme dosáhnout téhož s Říší?"

Kruci, kdyby se na mě jen takhle nedívala, pomyslel si Rick. Nejsem žádný bůh. "Nemyslím si to," řekl. "Kromě toho tu musí být nějaký jiný způsob než boj. Nemohli bychom se současným césarem vyjednávat?"

Jak Drumold, tak Tylara se zasmáli. "Jediný způsob, jak chce césar vidět mne, nebo kohokoli z mého rodu, je v řetězech," řekl Drumold. "Kromě vlny mu nemáme co nabídnout. To, co si od césara bereme, bereme si mečem a lukem." Pokud césar nebude vyjednávat, mohl by tu být jiný způsob, jak si získat jeho pozornost. "Jak silná tahle Říše je?" zeptal se Rick.

"Přineste mapy," zařval Drumold. Počkal, dokud ozbrojenec nerozvinul pergamen. "Říše už sice není tak velká, jako byla za časů mého děda," řekl. "Ale mají v držení úrodné nížiny a úbočí kopců tady a tady. V téhle pevnosti mají posádku čtyř tisíc žoldáků." Ukázal na bod vzdálený asi dvacet mil od místa, kde klesající úbočí přecházela v příkré svahy hor vedoucích do Tamaerthonu. "Během deseti dní můžou mít dvakrát tolik a po dalších deseti dnech ještě jednou tolik."

A my máme asi stovku nábojů do pušek, pomyslel si Rick. "To je pěkné množství vojska," řekl opatrně.

"Ti druzí lidé z hvězd si podmanili celý Drantos," řekla Tylara. "Nemůžete udělat totéž?"

"K tomu, aby to dokázali, potřebovali Sarakosovu armádu." A mám takové podezření, že Sarakos má dost důvodů k tomu, aby této dohody litoval. Nejspíš už pro Andrého Parsonse neznámá nic než loutku. Slouží mu dobře.

Nížiny. Za nějakých pět let, možná o trochu méně, bude tahle nová římská Říše celá pod vodou - kromě vysoké náhorní plošiny, na níž stojí samotný Řím. A v téže době budou lidé Tamaerthonu hladovět. Kromě Mac Clallana Muira a jeho rodiny. Ti hlady nebudou. Podle Yanulfa se mohou náčelníci klanů a jejich děti - teoreticky, dobrovolně - nabídnout jako oběť k usmíření bohů. Byla to povinnost, která náležela k hodnosti náčelníka. Za časů Drumoldova děda se to stalo po třech letech špatných úrod a tímto způsobem se také Drumoldův děd dostal do postavení nejvyššího náčelníka Tamaerthonu.

Kruci, musí tady být něco, co by mohl udělat. A nejspíš by nedokázal přemluvit Tylaru, aby neskákala z útesu do moře. Byla to dívka, která brala své povinnosti vážně.

"Zaútočili jste už v minulosti někdy na Říši?"

"Ano," řekl Drumold.

"Řekněte mi toho o Říši více. Jak jsou ty legie vyzbrojené?"

"Kopími a meči. Jak jinak?"

"Kopí a meče - jsou to tedy jezdcí - je to tak?"

Drumold se zatvářil překvapeně. "Ano. Koně a kentauri. Většinou koně."

"Žádní pěšáci." Rick mu popsal klasického římského legionáře: čtvercový štít, pilum a gladius hispanica.

"Nic takového jsem v životě neviděl," řekl Drumold. "Máte něco takového v západních zemích, kněže?"

"Ne." Yanulf se zahleděl Rickovi do tváře. "Proč si myslíš, že by tomu tak mohlo být?"

Pokud si to spočítal správně, odvěkleli Šalnuksiové expediční síly ze Země kolem roku 200, za časů Septimia Severa. Tehdy museli také dorazit předkové těchto nových Římanů. Severus stále ještě udržoval ve vojsku klasické pěší legionáře, oproti těm z Caesarových časů trochu degenerované, nicméně to byla až do příchodu střelného prachu nejúčinnější vojenská síla na Zemi. Nakonec se stalo se zdejšími legiemi totéž co na Zemi: porazila je těžká jízda a nedostatek disciplíny. Nyní vládla všude, kde bylo území vhodné, těžká jízda. Tento Řím vypadal daleko více jako Svátá říše římská - aha! Musela tu být ještě další expedice někdy kolem roku 800, za časů Karla Velikého. Tento Řím musel být Svatou říší římskou. Ale tohle všechno nedokázal vysvětlit.

"Jedno z největších království našich dějin bylo vyzbrojeno přesně takhle," řekl. "Eh - jaké náboženství uctívají v Říši?"

"Říkají si křesťané," řekl Yanulf. "Ale křesťané z jižních zemí o nich tvrdí, že nic takového nejsou."

"Takže Yatar v Římě neprospívá?"

"Ne."

"Mají ledové jeskyně? Jak přežije Řím Čas?" zeptal se Rick.

Yanulf rozhodil pažemi. "Nepřijímají návštěvníky. Nebo lépe řečeno velice radostně je přijímají jejich otrokáři. Říká se, že v Římě jeskyně jsou, ale kdo je obývá, to nevím. Také se říká, že je tam velká knihovna s mnoha záznamy z předešlých Časů, ale ani o tomto nic nevím."

Gwen je poslouchala z narůstajícím zmatkem ve tváři. "Ricku, na co myslíš?" zeptala se.

Tím si vysloužila ostrý pohled z Drumoldovy strany, protože ten nebyl zvyklý na to, aby ženy takovým způsobem hovořily.

"Sever je pustý," řekl Rick. "Na západě je solná bažina a za ní je Parsons a Sarakos. Na jižní straně je z větší míry oceán. Pokud chceme získat něco, díky čemu bychom přežili Čas, musíme si to vzít z Říma."

"Chlape, copak jsi zpitoměl?" zeptal se Drumold. "Útočili jsme na Říši, pravda, a když se to povedlo, často jsme zpátky hnali dobytek a koně. Ale málokdy jsme unikli trestu legií."

"Není hloupý," namítla Tylara. "Může - slyšela jsem ho hovořit o bitvách už dřív. O jeho vítězstvích nad Kubánci..."

Jo, když jsem mluvil jen s tebou, tak jsem pěkně přeháněl, pomyslel si Rick. "Jaký trest? Co vám legie udělaly?"

"Někdy nic," řekl Drumold. "Ale pokud jsme je dostatečně podráždili, přišli i s armádou do kopců."

"A vy jste s nimi bojovali -"

"Pokoušeli jsme se," řekl Drumold. "Ano, a dokázali jsme bitvy i vyhrávat. Ale přicházelo jich víc a my museli ustoupit do hor. Spálili vesnice a pole a pobili stáda. Často jsme ztratili více, než jsme získali. Říše je obr, kterého je lepší nebudit."

"Ale vyhrávali jste s nimi bitvy," řekl Rick. "Museli jste, protože jinak by Tamaerthon obsadili a podmanili si vás."

"Ano, napadali jsme je v průsmycích," řekl Drumold. "V průsmycích, v kopcích. Ale nikdo ještě legie neporazil na pláních. Myslím, že si ani nikdo nepamatuje, kdy to kdo naposledy zkusil."

Zatím to vypadalo podobně jako dějiny skotského pohraničí. Skotsko zůstávalo svobodné, ale jen stěží. Ale byly časy, kdy se po Bannockburnu Anglie Skotska bála... Pušky by pravděpodobně dokázaly vyhrát jednu bitvu. Výsledek by asi neměl o nic větší význam než vyrabování pohraniční provincie, ale mohlo to znamenat rozdíl mezi životem a smrtí pro Mac Clallan Muira. A pro Tylaru.

Organizovaný nájezd s kolonou vozů, které odvezou obilí, a správně řízenou silou, která zaměstná legie, než vozy dorazí k průsmykům. Bylo to možné.

"Kolik mužů dokážeš postavit do pole proti Říši?" zeptal se Rick. "Na ten největší nájezd v dějinách. Na něco, o čem se bude zpívat po sto let."

Drumold se zamračil. "Ne všechny klany chodí na shromáždění," řekl. "Možná tři sta kopí. Dva tisíce lučištníků. Další tři tisícovky chlapů s meči. Možná další tisíc svobodných mužů, kteří budou ozbrojeni tím, co jim právě padne do ruky. Víc ne."

"A nejbližší legie má sílu čtyř tisíc mužů," poznamenal Rick.

"Čtyři tisíce legionářů," namítl Drumold. "S plátovým brněním a na dobrých koních. Člověče, na planině nás převálcují."

Dva tisíce lučištníků. Edward měl u Kresčaku čtyřikrát tolik, ale Edward stál proti celému francouzskému jezdeckvu, což bylo přinejmenším třicet tisíc mužů. Z tohoto hlediska mohl Tamaerthon postavit do bitvy proti Říši více lidí, než kdy Edward měl.

Ale byl tu jeden obrovský rozdíl. Samotní lučištníci se nemohou jízdy postavit. Edwardovu hlavní linii u Kresčaku tvořili pěší ozbrojenci, plně obrnění rytíři. Podle toho, co Rick viděl, budou tamaerthonské tři stovky kopí přinejlepším znamenat pět set mužů a nejméně polovina jich nebude mít žádné brnění. Bylo naprosto nemožné, aby pět stovek vytvořilo štít pro lučištníky. Legionářská jízda jimi projede jako nůž máslem. A jakmile se tak stane, bude to konec lučištníků.

Střelný prach? Ne. I kdyby se Gwen mylila v tom, že Šalnuksiové Parsonsovi pomohou, nebyl na to prostě čas. Potřebovali by nejméně tisíc arkebuz a tunu střelného prachu. A také bajonety. To zabere celá léta. Ne. Nebude na škodu, když nějaký z mladších klanových náčelníků začne systematicky pátrat po síře, jen pro všechny případy, ale střelný prach nebyl správnou odpovědí.

Ale byla tu ještě jedna cesta. Těžkému jezdeckvu na Zemi odzvonilo dlouho předtím, než střelný prach zatloukl poslední hřebíky do její rakve. "Jsou někteří vaši klanovní náčelníci cvičeni v boji s píkami?"

"Píky?" zeptal se Drumold.

"Dlouhé tyče s ostrými kovovými hroty."

"Myslíš kopí. Kopí máme."

"Ne, myslím píky. Jak dlouhá jsou kopí, která používáte? V jaké formaci bojujete?"

To chvíli trvalo. Nakonec jeden z ozbrojenců typickou zbraň donesl. Byla asi metr osmdesát dlouhá, příliš krátká na to, aby mohla být použita proti jezdeckvu. Píky, které používali Švýcaři a později lancknechti, byly dlouhé pět a půl metru. Pokud šlo o formaci, muži, kteří si nemohli dovolit lepší zbraň než kopí, byli sedláci a při boji se nedrželi ve vůbec žádné formaci. Chodili do bitvy v šicích a v šicích také umírali.

"Jak dlouho můžete držet klanové bojovníky na jednom místě bez boje?" zeptal se Rick. "K výcviku." Musel jim vysvětlit pojem výcviku a tréninku. V té chvíli už o jeho rozumu měla pochybnosti i Tylara.

"Pole a stáda půjdou k čertu," protestoval Drumold. "A nemáme dostatek jídla k tomu, abychom takovou bandu na jednom místě udržovali."

"V jeskyních jídlo je."

"Pro Čas," protestoval Yanulf. "A i tak ho není dostatek."

"Pro Čas je ho málo," souhlasil Rick. "Ale je ho dost na to, aby živilo cvičící vojsko. K čemu bude schovávání toho mála, které máme? Správně vycvičená armáda dokáže legie porazit. Můžeme vyrazit za -" rychle přemýšlel. Pro skutečný výcvik nebylo dost času a udržování mužů na jednom místě bez bitvy by působilo katastrofálně na morálku. "- za šest desítek dní."

"V době žní," vykřikl Drumold. "Teď už je mi jasné, že jsi pitomec. Chceš ze země v době žní odvést všechny muže."

"Sám jsi říkal, že žně budou mizerné," řekl Rick. "At' sklizejí ženy a děti."

"Co budeme jíst v zimě?"

"V Říši také nastane doba žní. Vezmeme si jejich úrodu. A kromě toho musí mít sýpky, jinak by nedokázali živit posádky kasáren. To obilí si vezmeme také."

"A ty opravdu věříš, že dokážeš legie porazit svými zbraněmi z hvězd?" řekl Drumold.

Ne. Nejspíš bych to nedokázal. Ale nejsou neporazitelní - nebo nebudou do doby, dokud si to všichni budou myslet. Je jediný způsob, jak to zjistit. "Jistě. Máme jiné zbraně, které jste ještě neviděli. Ale nemůžeme to s Masonem udělat sami. Potřebujeme vaše chlapy, dobře vycvičené a správně vyzbrojené." Ještě je čas vycouvat, pomyslel si. K čertu s tím. "Pokud to chceme udělat, je doba sklizně nejpříznivější."

"Smělý plán," řekl Drumold.

Tylařin bratr je poslouchal mlčky. Nyní vstal. "V bojích s říšskými vojáky jsem ztratil mnoho přátel," řekl. "A chci dostat příležitost k odplatě."

Tylara se šťastně usmála. "Bude lepší prohrát a zemřít na bojišti než v Čase hladovět," řekla. "Ale s Rickovou pomocí prohrát nemůžeme."

"Jsi šílenec," řekla Gwen anglicky. "Idiotský, krvežíznivý šílenec -"

"Bude lepší, když budou hladovět všichni, jak Tamaerthon, tak Říše? Máš nějaký lepší návrh?"

"Nemusíme tady zůstat -"

"Ne," řekl Rick. "To nemusíme. Ale já tentokrát neuteču. Už jsem utíkání vzdal."

3

Drumold byl Mac Clallan Muirem, nejvyšším náčelníkem klanů v Gariochu. Jeho suknice byly nádherné a jeho brnění pokrývaly stříbrné ozdoby. Gwen některé ze symbolů poznávala: rohatý býk Kréťanů nad velkým kotlem; starodávná článkovitá spirála, kterou bylo možné objevit skutečně na každém nalezišti doby bronzové v Evropě a o které Yanulf řekl, že představuje řád povstávající z původního chaosu; drak. Byli tu ještě jiní tvorové, o kterých si myslela, že by mohli být bájnými tvory - ale po tom, co viděla v databankách lodi, si tím nebyla jistá.

Ostatní náčelníci klanů se shromáždili kolem Drumolda, všichni ve svých nejlepších zbrojích. Některé z jejich jasné zbarvených suknic mohly docela dobře pocházet ze starodávných keltských hrobek, které byly nalezeny v pozemské Dalmácii. Bohatství náčelníků ostře kontrastovalo s ošumělým oblečením válečníků a ještě ošumělejšími kutnami různých kněží.

Gwen to všechno nedokázala sledovat. Bylo tu příliš mnoho bohů a každý z nich měl vlastní kněžský řád. Někteří, jako například Yanulf, prováděli kněžskou službu na plný úvazek a byli vysvěceni; nicméně většině menších bohů sloužili muži a ženy, kteří měli i jiná zaměstnání - řemeslníci, nájemci půdy, paní domu.

Všichni tomuto obřadu přihlíželi. Uctivě otevřeli komoru, připomínající hrobku, vysekanou do skály, tyčící se nad horskou loukou; uctivě z ní vyzvedli kamennou skříňku a s velkou obřadností ji otevřeli. Balquhain, Drumoldův nejstarší syn, z ní pak vyňal válečnou sekeru.

Sekera byla oboustranná a byla vyštípána z břidlice tak, že připomínala bronz. Gwen po zádech přejel mráz. Tato dvojité sekera sem mohla klidně před tisíci lety přicestovat ze Země!

Drumold vzal sekeru z rukou svého syna a zvedl ji do výše. Pak přešel k oltáři z kůlů, který byl vztyčen ve středu vesnice. Byl na něm přivázaný beran. Drumold jej porazil jediným máchnutím sekery.

Poté ponořil její ostří do prýstíci krve. Přistoupili k němu dva kněží s kamennými miskami s planoucí smolou v rukou a pozvedli je nad čepel. Drumold mávl sekerou a začal zpívat. Všichni kolem vykřikli.

Kde už to Gwen viděla? Pak si vzpomněla. Scottova báseň, v níž Roderick Dhu shromáždil klan Alpinů. Roderick vyslal nad kopce ohnivý kříž, ale tehdy to už bylo v křesťanské zemi. Rituál, který Scott popisoval, musel být daleko starší.

Kněží začali prozpěvovat kletby, jež postihnou každého muže klanu, který se odmítne podřídít tomuto znamení, a jeden z ozbrojenců vzal sekyru do rukou a vyběhl z údolí. Klany Gariochu se shromáždily k válce.

Hrozivá hvězda byla už viditelná i několik hodin po svítání a každou noc panovala po několik hodin úplná tma. Dvě ze sluncí Tranu se k sobě přibližovala. Léto končilo.

"Jsme připraveni, kapitáne?" zeptal se Mason.

"Ne, ale jsme připraveni tak, jak to šlo nejlépe. Tihle chlapi už by to moc dlouho nevydrželi."

Mason přikývl. "Jo, cvičák jim moc nesedí. Ale nejsou zase tak špatní. Kapitáne, ty bitvy, o kterých jste jim vykládal, se opravdu staly?"

"Většina. Trochu jsem je pomíchal. Ve skutečnosti si nepamatuju jediný případ, kdy by došlo k současnému použití dlouhých luků a pík, ale píka a mušketa byly nějakých sto let docela standardní kombinací." Rick se usmál. "Kromě toho ty historky vojáky aspoň trochu povzbudily."

Povzbuzení se jim může jen hodit. I přes všechna vyprávění o vítězstvích - podle svých slov vedl Rick polovinu vítězných armád v dějinách - a ukázky jejich zázračných zbraní většina vojáků ve skutečnosti nevěřila tomu, že dokážou říšské legionáře na bitevním poli porazit. Kněží a Démonova hvězda, která potvrzovala jejich kázání, je vyděsili natolik, aby se k tomu odvážili, ale mnoho jich opravdu ve vítězství nevěřilo.

Ani Rick si jím nebyl jist.

Údolí bylo podivně klidné. Po celé léto jen zvonilo zvukem kladiv. Byl přivezen tucet kovářů - někteří byli k cestě donuceni mečem - kteří vykovávali hroty k píkám. Kmeny mladých stromků z okolních lesů se všechny proměnily v ratiště.

Kladiva mlčela, stejně jako řvaní a kletby cvičitelů. Čas výcviku skončil. Nyní nastal čas pochodu.

Gwen se cítila odporně. Břicho se jí nadouvalo a věděla, že je ošklivá. Porodní báby a dokonce i samotný Yanulf ji ujistili o tom, že všechno probíhá v nejlepším pořádku, ale to ji nedokázalo přesvědčit. Měla obzvlášť živou představivost a věděla příliš dobře o celé spoustě věcí, které se mohou pokazit i v té nejmodernější nemocnici. Na Zemi měla přátele, kteří byli nadšení možností porodu v přírodních podmínkách - ale pochybovala o tom, že kterýkoli z nich kdy mluvil o porodu v podmínkách takto přírodních.

Venku slyšela zvuky shromáždění se armády. Vydávala se na pochod do Říše a ona s tím nemohla udělat vůbec nic.

Nemohla dokonce ani utéct. Na Rickovu radu Drumold uzavřel průsmyky částí klanových válečníků. Nikdo Tamaerthon neopustí. Rick dal všem na vědomí, že to znamená především Gwen Tremainovou. Byl si jist tím, že toho ví daleko více, než mu řekla, a chtěl se ujistit o tom, že s ním zůstane.

Byla toho spousta, co by mu dokázala říct, ale Les ji před tím varoval. Stejně nemohl nic udělat. Co kdo mohl dokázat? Jejím původním plánem spočíval v tom, že si najde tichý úkryt, místo, v němž by mohla splynout s okolím a čekat - Ale to nemohla udělat sama a ve chvílích, kdy k sobě byla upřímná, se za takovou touhu styděla. Obyvatelé této planety byli lidští, nebyli to pouze předměty jejího antropologického studia. A čekal je hlad nebo něco ještě horšího. Ale přála si, aby měla k Rickovi tolik důvěry jako Tylara.

Ode dveří se ozvalo zaškrábání. "Ano?" zavolala.

Vešel Caradoc. "Odjíždíme, paní." Stál nervózně u vchodu.

"Nemáš nikoho jiného, s kým by ses rozloučil?" zeptala se.

"Ne, paní."

"Už jsem ti nejmíň tucetkrát řekla, že se jmenuji Gwen -"

"Ano." Zaváhal. "Gwen. Krásné jméno. Popřeješ mi štěstí?"

"Samozřejmě." Nebyla si jista tím, co má vlastně říct. Nebyl to první náznak toho, že o ni má Caradoc zájem - více než pouhý zájem. Zajímalo ji proč. Ve svém současném stavu určitě nebyla nijak krásná a jako kapitán jednoho z oddílů lučištníků si mohl Caradoc vybírat z tuctu dívek.

Ale zdálo se, že jej Gwen okouzluje, a trávil s ní tolik času, kolik mohl. Choval se k ní jako k bohyni a to jí lichotilo - a mimoto to byl velice krásný muž.

Chtěla muže nenávidět. Všechny. Ale byla osamělá a potřeba mít vedle sebe někoho jí působila tělesnou bolest. "Vrát se, Caradocu," řekla. "Vrát se ke mně."

"Vrátím se." Zaváhal a pak přistoupil blíž. "Vrátím."

Udělala dva kroky a vklouzla do jeho nastavené náruče. Nechala jej, ať ji k sobě přivine, ale cítila, jak se k němu tiskne svým naběhlým břichem, a bála se, bála se mít znovu o někoho strach a nenáviděla se za to, že se toho bojí.

VOJEVŮDCE

1

Většina přistavků a příbytků pro otroky lehla popelem, ale vila stále ještě stála. Ricka překvapilo, že to vydržela.

Navzdory všemu, co mohl udělat, bylo obtížné přesvědčit vojsko, že je jejich cílem kořist a nikoli rabování a znásilňování. Měl už tak dost potíží s tím, aby vojáci udržovali řady a neodbíhali z nich, a jen neustálé hrozby toho, že je nechá třicet mil za hranicemi na území Říše přivázané ke stromům, je držely zpátky.

Uvnitř vily hořely stovky svíček a většina jeho důstojnického sboru se opíjela v hlavní hale. Stejně tak byla spousta vína i v menší místnosti, kde Rick shromáždil starší velitele.

"Nebudou zítra ráno k ničemu," postěžoval si Rick. "Poslouchejte ten řev."

"Budou v pořádku," řekl Drumold. "Takhle prostě oslavují."

"Měli by se stydět a ne slavit," řekl Rick.

"Vyhráli jsme," protestoval Balquhain.

Tylara se na svého bratra pohrdavě podívala. "Vyhráli jste boj, do kterého jste se vůbec neměli dostat," řekla. "Zahnali jste místní domobranu a ztratili přitom tři ozbrojence. Copak vám nikdo neřekl, že máte počkat na armádu?"

"Nikdy neutíkám před bojem," protestoval Balquhain.

"Příště to uděláš," řekl Rick. "Nebo tě pošlu zpátky s naloženými vozy."

"Neopovázíš se -"

"Opovázíš," řekl Drumold. "Všichni jsme složili přísahu, že budeme bojovat podle Rickových rozkazů. Tu přísahu dodržíme."

"Pojeďu zítra ráno se zvědy," řekla Tylara. "Pokud nechápete, co od vás Rick chce, já to chápu."

Jak Rick, tak Balquhain promluvili najednou. "Není zapotřebí -"

"Ale je," řekla Tylara. "Mapy, které jste přivezli dnes odpoledne, nestály za nic. Budeme potřebovat lepší."

Problém byl v tom, že měla pravdu. Tucty armád byly poraženy proto, že neměly sebemenší ponětí o tom, jak vypadá terén, v němž se nachází. Rick se opovržlivě usmál, když si vzpomněl na křížácké velitele, kteří ani nevěděli, kde jsou jejich vlastní oddíly, ale nyní začal jejich problémy chápat. Nebyly skoro žádné mapy a nikdo v této armádě si nemyslel, že mapa je stejně důležitá jako každá jiná zbraň.

Nikdo, až na Tylaru. Ve své západní zemi měla s mapami zkušenosti a měla dobrý postřeh, pokud šlo o vzdálenosti a podrobnosti. Mimoto by ji její vojáci poslouchali, což znamenalo, že oddíl, který by vedla, by skutečně prováděl výzvědnou práci a nezastavoval by se každou chvíli kvůli rabování. Ale ksakru -

Jenže neměl moc na vybranou. Byli hluboko na území říšské provincie, a pokud by pochodovali kupředu bez toho, že by znali polohu okolních posádek, byli by zakrátko mrtví. "Tylara zítra ráno se zvědy pojeď," řekl Rick. "Balquhain zůstane s těžkou jízdou."

Balquhain otevřel ústa, aby protestoval, ale zachytil pohled svého otce a ustoupil.

"Je to důležitý úkol," řekl Rick. "Budou přijímat rozkazy jen od tebe nebo od tvého otce."

Muži těžké jízdy mu byli trnem v patě a nejraději by je poslal domů, ale to nepřicházelo v úvahu. Problém tkvěl v tom, že všichni obrnění jezdci byli šlechtici, a to znamenalo, že měli pošetilé představy o povinnosti šlechty jet v prvních řadách a bít se o čest - což by mělo za následek, že by většina jeho velících důstojníků padla v prvních pěti minutách skutečné bitvy, a to by rozbilo morálku pěšáků. Nějakým způsobem musel udržet dvě stovky obrněných jezdců mimo boj, dokud o jeho výsledku nerozhodnou piky a šípy. "Drumolde, myslím, že bys měl světit svůj prapor svému synovi. Rytíři v brnění budou mít tu čest, že jej budou moci chránit."

Drumold vážně přikývl a Balquhain se tvářil spokojeně. Tylara před svým bratrem ukryla úsměv. Někdy Rickovi připadalo, že je jediným člověkem v celém vojsku, který dával pozor při jeho výkladech taktiky.

Pochodovali ve zkoseném tvaru. Vpředu a napravo šel První pikový pluk, blok tisíce mužů. Za nimi a po jejich levé straně byl První lučištnický a Druhý pikový, jeho hlavní síla v počtu dvou tisíc. Druhý lučištnický a Třetí pikový, další blok tisíce mužů, je následoval po silnici. Rick jel s těžkým jezdeckým kousek za Prvním pikovým. Takhle na ně mohl alespoň trochu dohlížet. Pokud mohl někdo způsobit problémy, byli to právě tihle obrněnci.

Na konci kolony jely vozy a náhradní koně. Doprovázel je oddíl jízdních lučištníků, ustavených jako jízdní, policie pod Masonovým velením. Trvalo nějakou dobu, než přesvědčil Drumolda a jeho podnáčelníky o tom, že doprava jídla do Říše je dobrý nápad. Vyžadovalo to křik a kletby. Teď už byl Rick v předstíraném vzteku velice zběhlý. Zachvěl se, když si představil druhou možnost; armáda by se rozpadla na spoustu jednotek pátrajících na vlastní pěst kdykoli, kdy by přišel čas jídla.

Tylařini zvědové jeli před kolonou. Rick si přál, aby mohl být s ní, ale neopovážil se. Vojáci sice vypadali jako armáda a nikoli jako chátra, ale pořád si mysleli, že potřebují k ochraně jeho kouzelné zbraně z hvězd. Sami sobě nevěřili vůbec, a to by se mohlo ukázat jako osudové.

Kaius Marius Marselius, césarův prefekt Západního pohraničí, měl špatnou náladu. Doufal, že se po další dva roky bude problémům vyhýbat a pak se odstěhuje na své statky poblíž Říma a nechá někoho jiného, ať se trápí s provincií. Nebyl vůbec překvapen, když mu velitel místní domobrany ohlásil nájezd horských barbarů, byl prostě jen podrážděn. Mimoto byl opatrný. Velitel domobrany viděl pouze lehkou jízdu, ale předpokládal, že za jezdci bude následovat větší skupina barbarů. Nebyl schopen se dostat do takové blízkosti, aby se o tom přesvědčil.

To bylo natolik neobvyklé, že si toho Marselius všiml. Obyčejně tito barbari vyrazili jako povodeň, pobrali, co se dalo, a utekli. Vůbec nemysleli na týlové zabezpečení. Marselia napadlo, jestli náhodou nedezertoval nějaký římský důstojník a nestojí nyní těm barbarům v čele. Nikdo ho nenapadal, ale možné to bylo.

"Musíme vyrazit do kopců a dát jim za vyučenou," řekl svým legátům. "Už je to deset let, co jsme podnikli poslední výpravu k hranicím. Nejvyšší čas."

Starší legát se na něj zvědavě podíval. Marselius se slabě usmál. Věděl, co si onen muž v tomto okamžiku myslí. Iniciativa nebyla u césarových prefektů příliš podporována. Vynikající důstojník mohl podněcovat povstání. César nepotřeboval důstojníky, kteří vzbuzovali mezi svými legiemi větší úctu než on samotný.

A možná měl legát pravdu. Marselius věděl, že pro césara žádnou hrozbu neznamená. Chtěl se jen dočkat odchodu na odpočinek. Ale uvěří tomu césar?

Říše jednoho dne upadne právě do takového stavu podezřívavosti. Marselius o tom byl přesvědčen. Pokud se prefekti bojí vykonávat svou základní povinnost -

"Ať už je budeme do hor pronásledovat nebo ne, určitě budeme chtít tyto barbary zničit," řekl. "Nejen pouze porazit, ale pobít jich tolik, aby se v budoucnu při pouhé myšlence na césara třáslí. Proto budeme potřebovat plnou legii. Povolte záložníky, dejte vědět místním rytířům a stáhněte posily z Karakorumu a Malevenuta. Udeříme, jakmile se vojsko shromáždí."

"To dá ovšem barbarům čas k hromadění kořisti. Mnoho nájemců půdy přijde o všechno a budou si stěžovat Římu," řekl starší legát.

"Tak ať. V pohraničních kopcích žije jen málo patricijů. U Bohova dechu, copak musím neustále žít ve strachu z césarova hněvu?"

Legát neodpověděl. Ani nemusel.

O čtyři dny později naslouchal Marselius hlášením s rostoucím úžasem. Barbari se nezastavili poté, co vyloupili pohraničí. Postupovali přímo do srdce provincie.

"Za soumraku budou u vily Patrocia Sempronia," hlásil velitel zvědů.

"Tak daleko?" To bylo vážné. Sempronius byl bratrancem císařovny. A co bylo horší, hned za jeho zemí stálo velké město Sentinium. César nikdy, nikdy neodpustí prefektovi, který dopustí, aby bylo římské město vyplněno barbary. Musí je zastavit, a to rychle.

"Kolik legionářů máme?" zeptal se legáta.

"Tři tisíce, prefekte."

To byl ovšem počet zahrnující všechny pravidelné vojáky a velké množství záložních jednotek, vedených místními veliteli. Marselius si litostivě povzdychl: pamatoval si doby, kdy byly v táborech ubytovány čtyři tisíce vojáků pravidelných jednotek. Deset let míru, která tato provincie prožila, snížil jejich počet na polovinu. César neměl zájem o udržování armád na jednom místě déle, než bylo nutné, ze strachu, že se začnou bouřit.

"Tři tisíce by měly bohatě stačit," řekl Marselius.

Legát se souhlasně usmál. "Jsou to jen barbari. Nemají brnění a koní málo. Co mohou zmoci proti našim rytířům?"

"Pravda, co? Jedině troubit na rohy. Chci mít mezi Sentiniem a těmi divochy legii ještě před východem Skutečného slunce. Zaútočíme na ně ráno, až budou vidět dva stíny."

Rick si s úlevou oddechl, když viděl, jak se Tylara vrací v čele svého oddílu. Pořád ještě se nesmířil s tím, že vyjíždí na zvědy, ale musel připustit, že je tím nejlepším velitelem výzvědného oddílu, kterého má.

Vila, v níž se nacházel, toho byla nejlepším příkladem. Byla velká a pohodlná a Tylara nejen že počkala na předsunutou pěchotu, než zaútočila na slabou skupinku ozbrojených hlídačů, kteří to místo bránili, ale také zabránila vojákům ve vyloupení a vypálení. Nyní ji mohli systematicky prohledat a vzít si to nejceněnější. V sýpce bylo přes tisíc kbelců obilí a kromě toho v nedaleké stodole stáli koně a vozy, které použili k převozu.

Sešel dolů po širokých schodech, aby se s ní setkal a pomohl jí sesednout. Sice pomoc vůbec nepotřebovala, ale zjistil,

že se zdržuje rád v její blízkosti.

"Viděla jsem legii," řekla. Promluvila tiše, takže je nikdo jiný neslyšel.

"Kde?"

"Asi třicet stadií odsud."

Římané užívali jako míru mili, tisíc kroků legionáře, ale Tylařin lid zůstal u starořeckých měr a stadium činilo asi čtvrt kilometru. "Co dělají?"

"Sesedli a rozbili tábor. Nechala jsem vpředu pět mužů, aby je sledovali. Dva se plíží k táboru Římanů. Pokud začnou jejich vojáci sedlat, pošlou nám okamžitě zprávu."

Za tohle bych se do tebe zamiloval, pomyslel si Rick. Totiž kdybych to neudělal už před několika týdny. Zvedl oči ke sluncím. Zbývala asi hodina světla denního a tři hodiny slabšího, ale dostačujícího Uhasínačova svitu.

"Střetneme se s nimi tady," řekl. "Je to místo stejně dobré jako kterékoli jiné." Pět set metrů jižně od vily leželo jezero - ne velké, ale k zastavení těžké jízdy postačí. Pravému křídlu poslouží jako ukotvení a pak tu byla ještě asi kilometr vzdálená hustě zalesněná lovecká obora, ležící po levé straně. Patnáct set metrů je pěkně dlouhý úsek na to, s kolika vojáky jej bude bránit, ale bylo to pořád lepší než stavět formace v otevřeném poli.

"Škoda, že nepřišli včera v noci," řekl Rick. "V těch kopcích jsme měli lepší postavení. Ale tohle bude stačit. Pojďme za tvým otcem. Musíme rozestavět muže do postavení, dokud je ještě světlo."

Přípravy nezabraly dlouhou dobu. Rick neustále a dokola zdůrazňoval důležitost táboření v prvních liniích a nakonec to přijali. Vůbec nemusel přeoranizovávat přední řady jednotek.

První pikový byl vlevo na okraji lesa a skupina ozbrojeného doprovodu stála mezi stromy s několika lučištníky. Druhý pikový, jeho nejsilnější jednotka, se nacházel dvě stě metrů za nimi a tři sta metrů napravo. V úhlopříčném prostoru mezi nimi byly vykopány zákopy osazené kůly. Každý kůl byl zatlučen do země tak, aby mířil kupředu. Byly rozmístěny v šachovnicovém vzoru a vzdáleny jeden od druhého tak, aby se mezi nimi mohl volně pohybovat První lučištníky. Za nimi byl Mason se svým samopalem.

O něco více dozadu a rozestoupen po celé šířce až k jezeru byl Třetí pikový pluk. Tím vznikla mezi pravým bokem Druhého a levým bokem Třetího osmisetmetrová mezera přímo proti vchodu do vily. Tu vyplnil zbývajících lučištníky a před nimi vykopali vojáci soustavu zákopů, do prostoru natahali vozy a větve a nastražili nepravidelnou síť děr, kterou nepřejede žádný kůň.

"Chci, abyste mezi těmi zátarasy natáhli lana," řekl ženijnímu důstojníkovi. Lana přivedou nepříteli lučištníkům před hroty šípů a zároveň poslouží jako stezka pro jízdní protiútok, pokud k němu nastane příležitost.

Ženijní důstojníci byla skupina otroků osvobozených z vyrabovaných statků. Slíbili jim výměnou za jejich pomoc svobodu a podíl na kořisti. To, že jim Rick nabídl odměnu, překvapilo otroky skoro stejně jako jeho vlastní vojáky. Někteří z nich se chtěli do jeho armády přihlásit, ale Rick to odmítl. Během bitvy budou zamčeni ve svých ubikacích. Nepotřeboval, aby se v kritických okamžicích potulovali kolem nevyzvičení a nehodnověrní muži.

Za tmy vyslal Rick další jednotku lehké jízdy, aby pozorovala nepřátelské vojsko. Ostatní vojáci se mohli utábořit a uložit své zbraně na jedno místo, aby označili svou přesnou pozici v bitevní linii.

Celou hodinu projížděl kolem tábora, tu a tam se zastavoval a mluvil se skupinami klanových válečníků u jejich táborových ohňů. Julius Caesar používal během noci před bitvou u Farsalie ke zdůraznění obscénních vtipů nakládáním okurky. Jak lze změřit morální hodnotu okurky? Rick se rozhodl pro obyčejnější povzbuzující řeči a zdůrazňoval překvapení, které Římané zažijí, až je začnou srážet z koní k zemi jeho hvězdné zbraně.

Nakonec to stačilo a on se mohl vrátit do vily na večeri. To už byla skoro půlnoc.

"Ještě jeden rozkaz," řekl štábnímu důstojníkovi. "Jsi osobně odpovědný za to, že se postaráš, aby kuchaři vstali za úsvitu. Chci, aby každý muž v poli dostal na snídani horkou kaši ještě předtím, než bude slunce hodinu na obloze."

Muž, který byl ještě před několika hodinami pánem vily, seděl na druhé straně stolu a mračil se na Ricka a jeho důstojníky.

"Cézar dostane tvou hlavu," vybuchl.

Rick si jej zvědavě prohlédl. Muž byl tlustý, podle Rickova odhadu mu mohlo být asi čtyřicet pozemských let a vypadal jako Říman asi tak, jako Rickova těžká jízda připomínala legii. Ricka napadlo, k jaké skupině unesených pozemšťanů asi patřili jeho předkové. To byla ale jedna z otázek, které nebylo záhodno pokládat.

"Když Yatar dá," řekl Rick. "Ale spíš přijdeš o svoji, než se cézar dozví o našich."

"Jsem cézarův bratranec," protestoval muž. "Cézar mě vykoupí."

"Uvidíme. Teď ale chci informace. Proti kolika vojákům budeme zítra v poli stát?"

"Jsem Spurius Patrocius Sempronius a nikdy Řím nezahládím," řekl tlustý muž.

"Pche!" Balquhain vstal a vytáhl dýku. "Uvidíme, jak se mu bude líbit, když ho budeme cézarovi posílat po kouscích." Sempronius lehce zezelenal, ale pevně sevřel rty do úzké čáry.

"Není potřeba," řekl Rick tiše. "Mí zvědové mi už řekli všechno, co potřebuji vědět." Obrátil se zpátky k vězni. "Řekni mi jedno: co brání otrokům v tom, aby se nevzbouřili? Je jich tu přes stovku."

"Tři sta. Proč by se měli bouřit? Zachází se s nimi dobře. A cézarovi legionáři by je ukřižovali."

Tahle varianta na jedno téma byla skoro univerzální odpovědí na jakékoli otázky. Cézarovy legie udržovaly pořádek a cézarovi úředníci vybírali daně. Osvobození cézarovi otroci vedli poštovní úřady a cézarovi otroci udržovali v chodu městskou kanalizaci.

"Copak tu není žádný Senát?" zeptal se Rick.

"Jistěže. Já sám jsem římským senátorem."

"Zajímavé. Kdy se schází?"

"Kdykoli si císař přeje, samozřejmě."

Ukázalo se, že si to císař přeje zhruba jednou za pět let. Setkání byla krátká a jejich práce spočívala pouze v tom, aby schválila císařova rozhodnutí a možná zvolila nové císařovy rytíře. Nicméně ve srovnání se Shromážděním byl Senát skoro všemocný: Shromáždění se za jedno vládní období scházelo přesně jednou jedinkrát, aby vyhlásilo svou podporu novému císařovi, ať už pro ten titul armáda zvolila kohokoli. Jinak neměli občané na vládě žádný podíl a o žádný také nestáli; byli dostatečně šťastní, pokud jim dal císař pokoj. Za to měli mír a pořádek a ochranu před bandity, jako byl například Rick.

Pozdní Říše, uvědomil si Rick. Vojsko sice připomínalo více časy Karla Velikého, ale vláda pocházela jednoznačně z Velkého období Říše římské. Vojsko bránilo občanům v tom, aby dělali problémy, pretoriánské jednotky udržovaly pod kontrolou zbytek armády a císař trávil většinu svého času tím, že si dělal starosti o to, jak udržet ve své moci pretoriánskou gardu.

Když Rick dosáhl toho, že se s ním začal Sempronius bavit o politice, byl z něj schopen vytáhnout více informací.

Nejdůležitější byla ta, že asi dvanáct říšských mil odsud leží město.

Mělo sýpku a letos byla úroda dobrá. Všechno, co nyní musel udělat, bylo dostat se přes armádu, která mezi ním a městem stála.

Tylara se rychle otočila, když za jejími zády na střeše zazněly kroky.

"Myslím, že jsem řekl všem svým důstojníkům, aby šli spát," řekl Rick.

"Nemohla jsem usnout."

"Ani já." Přesl k okraji a postavil se vedle ní. Plochá střecha vily poskytovala dobrý výhled na ohně hlídek, roztroušené kolem statku. Edward III. používal u Kresčaku jako velitelské stanoviště větrný mlýn. Tahle vila byla lepší.

"Opravdu si myslíš, že můžeme vyhrát?" zeptala se Tylara.

"Zítřka? Ano. Nevidím jediný důvod, proč bychom nemohli. Máme více vojáků a lepší zbraně."

"Vím, že pro své zbraně máš už jen několik blesků," řekla.

"To ti musela říct Gwen," řekl Rick. Tylara přikývla. "A přitom jsi šla s námi a neřekla jsi to ani svému otci."

"Celý svůj život jsem věřila tomu, že Říše má nejlepší vojáky na světě," řekla. "Ale teď je porazíme a nebude to jen pomocí zbraní."

"Zbraně, organizace - Tylaro, ve válce není nikdy nic jisté, ale kdybych si nebyl docela jist výsledkem, nebyla bys tady."

"Jak bys mě chtěl poslat zpátky?"

"Pokud by to bylo zapotřebí, tak třeba přivázanou k vedoucímu koni spřežení," řekl Rick.

"To mě tolik nesnášíš?"

"To víš sama. Musíš to vědět sama," řekl. Přistoupil k ní. "Vůbec to není tím, že bych tě nesnášel."

"Ale máš ženu -"

"Gwen? To není moje žena."

"Její dítě není tvé?"

"U Yatara, ne! Proč sis to myslela?"

"Nikdo netvrdil opak," řekla Tylara. "Takže - není tu žádná jiná? Nikdo, ke komu by ses chtěl vrátit?"

Položil ji ruce na ramena. "Jediná dívka, na které mi záleží, jsi ty. Copak jsi to nevěděla?"

"Doufala jsem." Zaváhala. "Ricku, vždycky budu milovat Lamila. Svého manžela -"

"A nikdy nikoho jiného?"

"Už někoho jiného miluji."

Zvyk vyžadoval delší období smutku, ale pokud to nevadilo Rickovi, nevadilo to ani jí. Když to k ní přišlo, nebránila se tomu.

2

Vzbudili jej za úsvitu, jak nařídil, ale jízdní hlídka nehlásila žádné známky pohybu v římském táboře. Rick vyslal další výzvědné síly a pokusil se znovu usnout; po půlhodině věděl, že to k ničemu nebude, a vyšel ven, aby se přesvědčil o tom, že všichni vojáci dostali teplou snídani. Wellington trval na horkém jídle ráno u Waterloo a vždycky tvrdil, že se horké vdolky a kaše podílely na jeho vítězství stejně jako cokoli jiného.

Pokud zaútočí Římané časně, bude svítit slunce lučištníkům do očí. Nemohlo se s tím udělat nic jiného než z toho mít strach.

Tábor byl smrtelně tichý. Nebylo to ticho profesionálních vojáků, důvěřujících svým schopnostem. Ozývalo se občasné mumlání, vtipky, které by obvykle vyvolávaly hurónský smích, posuzování různých žen, dokonce pokusy o veselí, ale každý hovor sklouzl zpátky k mlčení.

"Mají strach, kapitáne," řekl Mason. "Cítím to."

"Já taky."

"Je to tím čekáním," řekl Mason. Se zamhouřenýma očima se podíval k východu. "Skoro si přeju, aby už přišli a skoncovali s tím, i když by bylo lepší, aby slunce stálo výš."

"Už brzy tady budou. Projíždí se kolem. Pokus se vypadat bojovně a hlavně je nech, ať vidí pušku."

Mason se usmál. "Ale zásobníky jim ukazovat nebudu."

"Nebude to naše poslední bitva," varoval jej Rick. "Tak nevystřilej úplně všechno." Zaváhal. "Pokud půjde všechno do háje, pokusím se dostat Tylaru pryč. Římané nás budou chtít odříznout od cesty ke hranicím. Jestli se dokážu vrátit k vile, kterou jsme vybrali nejdřív, počkám tam na tebe tak dlouho, jak to jen půjde. Udělej totéž."

"Dobře. Já bych si s tím takovou hlavu nedělal, kapitáne."

"Nemáš strach?"

"Nejsem za strach placenej. K tomu tady jsou důstojníci."

Skutečně slunce bylo na půli cesty k nadhlavníku a Uhasinač tři dlaně nad obzorem, když se objevil zvěd. Přijížděla legie.

"Všichni?" zeptal se Rick. "V jaké jedou formaci?"

"Jedou všichni najednou," hlásil zvěd. "Přicházejí ve dvou velkých skupinách. Ta nalevo je trochu víc vpředu než ta druhá."

"A kde je paní Tylara?"

"Jak jste rozkázal, ustupuje před nima, ale drží se v dohledu. Pokud se legie rozdělí, pošle dalšího zvěda."

"Vynikající," řekl Rick. Obrátil se k Drumoldovi. "Zatrubte na rohy."

Tamaerthonští horalé byli očividně potomky Keltů a Rick tak předpokládal, že budou mít dudy; ale buď jejich předkové pocházeli z odnože, která je nepoužívala, nebo se toto umění za dlouhá staletí strávená na Tranu vytratilo. Místo toho měli dlouhý zkroucený roh, který vypadal tak trochu jako tenká tuba. Na Drumoldovo mávnutí se ozvalo jejich troubení a doprovod tábora rozezněl bubny. Vojáci pikového oddílu a lučistníci se rozeběhli ke svým zbraním.

Rick vylezl na střechu vily. Pro morálku by sice bylo lepší, kdyby jel do boje s vojáky, ale nemohl si dovolit odvážná gesta. Nejeden bitva byla ztracena proto, že velitel nevěděl, co dělají jeho vlastní vojáci. Štábní důstojníci, které si vybral, nebyli vůbec nadšeni tím, že s ním budou muset zůstat, ale zdůrazňoval důležitost komunikace tak dlouho, dokud jich přinejmenším několik nepochopilo, jak nutně potřebuje posly, jejichž rozkazy budou vyslyšeny.

Výhled na východ mu poněkud stínily nízké kopce, ale z vyvýšené střechy dobře viděl šarlatové a žluté prapory své lehké jízdy. Zastavili se na vrcholku kopce a sledovali něco za ním. Pokoušel se zahlédnout Tylaru, ale vzdálenost byla příliš velká. Na okamžik ucítil paniku. Co kdyby ji Římané zajali? Ale nemělo cenu, aby si s tím dělal starosti právě teď.

První pikový se hladce ustavoval do formace, obdélníku se sto dvaceti pěti muži našir a osmi do hloubky. Svýcaři stavěli své oddíly s pikami do přesného čtverce, ale bitevní pole na to bylo příliš široké. Ještě se na ně díval, když si skoro všichni naráz opřeli piky o zem. Takhle alespoň nebudou tak unavení, až dojde k boji.

Přímo před ním se zvedlo něco, co vypadalo jako celý les pik, když dva tisíce mužů Druhého pluku pozdvihlo své zbraně. Dalekohled mu poskytl podrobnější pohled na jednotlivé vojáky. Vypadali nervózně. Stejně jako byl on.

Přicházeli lučistníci, aby zaujali své místo za šachovnicí zaostřených kůlů, které označovaly jejich výchozí postavení. Jejich řady nebyly ani zdaleka tak vyrovnané jako řady vojáků s pikami. Ani neměly být. Pokud se římská těžká jízda dostane k lučistníkům na dosah meče, bitva rychle skončí.

Pohlédl zpátky k obzoru. Jeho lehká jízda k němu byla nyní otočena čely a ujížděla jako s peklem o závod. Zvedl dalekohled přesně ve chvíli, kdy první nepřítelé přejeli kopce, vzdálené dvanáct set metrů.

Římané se na ně řtili cvalem jako obrněný příval. Tylara neměla vůbec potíže s tím, aby její lehká jízda předstírala paniku. Problémem spíše bylo udržet je na místě do chvíle, než Římané přešli do klusu. Vypadalo to, jako by jejich ocelovou vlnu nedokázalo nic zastavit.

Projeli rychle kolem Prvního a Druhého pikového a pokračovali po bezpečných úsecích, vedoucích k vile. Jejich koně byli splavení ještě dřív, než stačili dorazit do vlastních linií. Tylara úmyslně zůstala vpředu a nyní, když přitáhla svému koni uzdu, ostatní zastavili. Někteří z nich jen na okamžik. Jedna jízdní skupina - Rick jí říkal 'rota', docela zvláštní název - pak měla pokračovat dále na jih k ubikacím otroků, aby zabránila jakémukoli pokusu Římanů o to, aby je obešli a zaútočili zezadu, ale Rick trval na tom, aby se nejdříve zastavili a ukázali tak, že ve skutečnosti neutíkají.

A znovu musela obdivovat, jak myslel na všechny podrobnosti. Nic mu nepřipadalo tak hloupé, aby se o to nezajímal. Každý dobrý náčelník prohlížel zbraně svého klanu, ale Rick se stejně tak díval i na jejich boty a příkrývky. Kdo by myslel na to, aby s sebou měli rýče? Nebo brusné kameny? Nebo koho by napadlo s sebou vozit zvláštní vůz se dřevem pro kuchyňské ohně? Bez něj by byli ztraceni. Měl právo stát na střeše vily místo toho, aby jel v první řadě klanů. Nebál se bitvy bez ohledu na to, co říkali někteří mladší válečníci.

U schodů vily sesedla. Kousek ode dveří právě nasedal její bratr na koně s otcovým praporem, obklopený několika obrněnými jezci. Tylara se usmívala, zatímco stoupala po schodech na střechu. Tihle hrdí mladí muži sice prohlašovali, že jejich místo je v prvních řadách, ale teď, když viděli Římany, nevypadali už tak dychtivě.

Rick se díval svými přibližovacími skly. Dalekohled. Musí si to slovo zapamatovat. Přešla k okraji, aby se k němu připojila. Jeho úsměv ji zahrál.

"Jak blízko jste se k nim dostali?" zeptal se Rick.

"Na dostřel luku. Mají krátké luky a my nechtěli jet blíže."

"Učíš se," řekl Rick. Zamumlal si něco ve své podivné řeči, pak promluvil v její, ale pořád jí spíše připadalo, že mluví k sobě. "Kopí a meče. Žádné štíty."

"Proč se zastavili?"

"Preskupují řady," řekl Rick. "Ale hlavně doufají v to, že zrušíme postavení a zaútočíme." Obrátil se ke štábnímu důstojníkovi. "Výjděte ke každé jednotce. Ujistěte se o tom, že velitelé vědí, že Římané mohou zaútočit a pak předstírat ústup. Chtějí, abychom se rozptýlili. Pokud jim na tu návnadu skočíme, odříznou nás. Prvního muže, kterého uvidím, že opustil formaci bez rozkazu, odsud zastřelím."

"Raději tuhle zprávu předám sama," řekla Tylara. "Klanoví válečníci ji neuslyší rádi."

"Už ji slyšeli a tebe potřebuji tady. Hni se, Duhnhaigu. A až jim to vyřídíš, tak se vrať."

Vůdce klanu se zvědavě na Tylaru podíval. Děkovně se usmála a pokynula mu, že může jít. "Mluvíš s důležitými náčelníky hrubě," řekla Rickovi, když Duhnhaig odešel.

"K čertu s tím - ne. Promiň. Máš pravdu. Bude to moje chyba, pokud prohrájeme. Proto tě potřebuju vedle sebe.

Římány zvládnou - ale dělám si starosti z našich vlastních vojáků."

Z římských řad se ozvalo zabučení rohů. Zformovali se do dvou velkých bloků, každý deset řad hluboký, jezdcí koleno u kolena s prapory vztyčenými. Trouby zazněly znovu, ale nikdo se ani nepohnul.

Odpověděly jim bubny žen klanů a ostřejší zvuk tamaerthonských válečných rohů.

Prefekt Marselius tiše zaklel. Doufal, že na něj barbaři buď zaútočí, nebo že se rozprchnou, a oni prozatím neudělali ani jedno, ani druhé. Čím dál více si byl jist tím, že je vede římský důstojník. Nikdy neslyšel o horalských kmenech, které by stály ve vyrovnaných řadách a otálely s útokem.

Podivuhodně klidně vypadaly i ty bloky kopiníků. Po staletí vypracovával Řím taktiky, které mu pomáhaly vypořádat se s každou situací. Standardní taktika při setkání s protivníkovými kopinickými jednotkami spočívala v přesunu na krajní dosah luků, odkud je zasypávali šípy tak dlouho, dokud nezaútočili; pak dokončili práci meči.

To by tady nezabralo. Viděl za těmi zákopy a kůly příliš mnoho lučištníků a už měl s těmito dlouhými luky horalů své zkušenosti. Nesly dále než cokoli, čím mohl být vybaven jízdní lučištník, a přestřelka by jej stála mnohem víc, než kolik by získal.

Standardní taktika proti lučištníkům byla útok na kopí. Rozjeli jste se tak rychle, jak to jen bylo možné, a některé muže jste ztratili, než jste se mezi ně dostali; ale když už jste jednou byli za jejich liniemi, bylo vlastně po bitvě. Pokud byli smíseni s kopiníky, jak tomu často bývalo, udělali jste totéž. Pokud vykopali jámy a nastražili kůly, mohlo vředycky několik setnin sesednout a prosekát cestu ostatním.

Taktičtí géniové ale neuvážili možnost pravidelných bloků lučištníků a kopiníků. Marselius o podobné situaci nikdy neslyšel. Ale také neslyšel o barbarech, kteří by pronikli tak daleko a čekali na bitvu, nebo o tom, že by měli jízdní hlídky, které je provázely celou cestu od tábora až na bitevní pole.

"Muži jsou čím dál neklidnější," řekl mu jeho starší legát.

"Tak ať. Zatím bude v řadách nepřítelů narůstat strach."

"Také unavujeme koně."

To byla pravda. Obrněný muž byl těžkým břemenem i pro válečného koně. Čím déle budou bez pohybu sedět v sedlech, tím pomalejší budou v útoku. "Trubte," rozkázal Marselius. "Hrejte falešné signály. Pochodovou fanfáru."

Zazněly rohy a v odpověď jim z tábora barbarů vyrazil zvuk jejich vlastních trub a bubnů. Prinejmenším tohle bylo normální. Ženy horalů hrály neustále na bubny. Říkalo se, že je to jistá forma vzývání jejich barbarských bohů.

Znovu si promyslel situaci, znovu uvážil své rozhodnutí neposílat žádné jednotky kolem lesa nebo jezera, aby zaútočily na nepřítel zezadu. Morální účinek útoku zezadu byl často zničující, ale měl podezření, že by těmito barbary neotřásl. V každém případě v té změti zákopů jižně od vily nebude jeho jízda k ničemu. Nestálo by za to dělit legii.

Mohl se stáhnout. Mohl by jít v jejich stopách a chytit je v otevřeném poli. Legátům by se to ale nelíbilo - byl z toho cítit strach. A i když by mohl barbary v otevřeném poli porazit jednodušeji, mohlo by jich také více uprchnout. Ne.

Musí je naučit, jaká je odplata za útok na Říši.

Byl tu ještě jeden činitel. Vila nebyla vypálena. Silný úder by ji mohl navrátit neporušenou do rukou patricijovy rodiny - mohl dokonce zachránit patricije samotného před smrtí. Místo nenávisti by si tak vysloužil vděk cízarova příbuzného. Musí zaútočit, dokud jsou koně ještě čerství. Čekáním nedosáhnou ničeho. Postavil se ve třmenech. "Trubte rozkaz k útoku na kopí," rozkázal.

3

Ocelová vlna se napřed vydala krokem a pak klusem. Kopí se sklonila dolů zároveň a obrnění jezdcí jeli za jejich hroty a přešli do trysku. Rick pocítil záchvěv strachu, ztěžka polkl a snažil se dostat své nervy pod kontrolu.

Řítíli se na ně v jediné vlně, hluboké čtyři řady, jeli skoro bok po boku, roztažení téměř po celé šířce od jezera až k lesu.

"Chťejí nás prostě převálcovat," řekl Rick. Napadlo ho, co by asi udělal on, kdyby byl na místě nepřátelského velitele.

Zničující úder na jednom místě? To by byla určitě účinnější taktika než ta, kterou použili Francouzi u Kresčaku, kde najížděli v malých skupinkách nedisciplinovaných feudálních šlechticů. Tyto jednotky byly daleko lépe vycvičeny než ty, které měl Filip onoho srpnového dne k dispozici.

Už byli skoro v nejzazší vzdálenosti pro dolet šípů. Rick si mohl být jist přesností odhadu, protože ji označil kůly.

Lučištníci pozvedli své zbraně a natáhli tětiny. Několik jich vystřelilo. Rick doufal, že si budou poddůstojníci pamatovat jména provinilců. Čas výstřelu byl pečlivě naplánován; předpokládáme, že se jezdeckto pohybuje rychlostí pětadvaceti kilometrů v hodině a čas letu šípu na největší vzdálenost je -

"Vypusťte racky!" zavolal někdo. Šípy se vznesly k nebi pod ostrým úhlem, ve výšce se sklonily k zemi a začaly dopadat mezi útočící jezdce.

Účinek byl okamžitý. Řady před lučištníky ztratily svou geometrickou přesnost a rozpadly se do vlny poraněných koní, tancujících na zadních. Ozývaly se výkřiky, jak se šípy s ocelovými hroty zakusovaly do těl jezdců a jejich koní.

Angličtí střelci z dlouhých luků dokázali vypouštět vlny šípů každých deset vteřin. Tamaerthonští lučištníci byli skoro stejně dobří. Než římscí jezdci - Rick se pořád nemohl přinutit, aby mluvil o obrněných mužích v sedle jako o 'legii' - přejeli posledních dvě stě padesát metrů, vzléli tamaerthonští racci ještě třikrát. Pak lučištníci ustoupili za řadu kůlů a stříleli přímo na cíl.

To, co nakonec narazilo do řady lučištníků, nebyla v žádném případě spořádaná formace. Jezdci se řítíli příliš rychle na to, aby se stačili zastavit, když si všimli zaostřených kůlů a pokoušeli se provést své koně kolem nich, ale koně se rozeběhli každý jiným směrem, zatímco se vřavou probíjela raněná zvířata bez jezdců.

Mezitím převzal první úder První pikový pluk - jenže ve skutečnosti žádný nepřišel. První řada mužů s pikami poklekla a

zapřela své zbraně nasadou do země s hroty, zvednutými ve výšce koňských očí. Další tři řady zvedly své píky do výšky s hroty namířenými nad hlavami klečící první řady. Utvořili tak hráz ostré oceli, kterou nemohli koně překonat. Začali se otáčet nebo se zastavili, někteří a trhnutím, které vyhodilo jejich jezdce ze sedel. Mezi vojáky s pikami se nedostalo jediné kopí.

"Teď je ten nejlepší čas pro útok," zamumlal Rick. "Ale to nemůžu. Nejsou dost vycvičení na to, aby udrželi formaci." První řada Římanů sesedla, aby na píky zaútočila meči. Byli sice odvážnější než jejich koně a několik se jich mezi vojáky s pikami dostalo, i když většinu srazily jejich ostré hroty. Několika z nich se sice podařilo uniknout masakru a vyhnout se první řadě, ale zadní řady pik na ně vyrazily a pobily je. Muži s pikami triumfálně vykřikl a řadami proběhla vlna jásotu.

To všechno se dělo najednou a příliš rychle na to, aby mohl Rick jakýmkoli způsobem do bitvy zasáhnout. Bitva na Rickově levém křídle skoro skončila ještě předtím, než mohl první římský kůň ohrozit větší skupinu lučištníků a bojovníků s pikami, shromážděnou poblíž vily.

Když se první vlna římské jízdy přibližovala k širokému čelu Druhého pikového, koně před hroznou stěnou hrotů uhýbali a snažili se ji obejít po levé straně, kde se dostali přímo do střelby lučištníků. Vozy a osekáné větve a další překážky tísnily nepříteli ještě více, když se každý jezdec pokoušel projet volnými kousky prostoru.

Šedí rackové prolétali volnými uličkami a srazili k zemi jak koně, tak jejich jezdce. Útok postupoval dopředu, hlouběji do kapsy, která se tam vytvořila. Řada lučištníků tu byla řidší než ta, která stála mezi Prvním a Druhým pikovým, muselo tomu tak být, protože měla daleko širší prostor k pokrytí. Šípy zde nelétaly tak hustě a relativní bezpečí tohoto úseku ve srovnání s pevnou stěnou hrotů pik přitahovalo obrněné Římany jako magnet.

Ti, které zastavily zákopy a poražené stromy, sesedli a pokračovali s válečným pokřikem dopředu.

"Teď!" zavolala Tylara. "Použij své hvězdné zbraně! Teď!"

"Ještě ne." Rick sledoval vývoj situace. Pěší Římané byli nebezpeční. Brnění je zčásti chránilo před šípy. Ale kromě toho byli o poznání pomalejší a lučištníci tak měli více příležitosti ke střelbě. Vlna Římanů se těžkopádně pohybovala kupředu, kolem vozů, kolem změtí poražených stromů, kolem zákopů a přes ně a čím dál blíže lučištníkům, kteří nyní neměli žádnou ochranu kromě kůlů. Lučištníci nedobrovolně couvli a pak ještě jednou -

Aby jejich ústup zastavila těžká jízda s Drumoldovým praporem. Na okamžik se zastavili a pak vystřelili další vlnu šípů na Římany, kteří procházeli mezi kůly tvořícími jejich poslední obrannou linii.

"Teď," řekl Rick. Zařval na posla v sedle, který seděl před vilou pod ním. "Teď!" Běžel ze schodů, křičel na své příkazníky a posly. Byl čas jít do bitvy.

Tylara sledovala úvodní útok strašlivých Římanů bez záchvěvu strachu. Pokud by snad nedůvěřovala válečníkům klanů, pak Rickovi důvěřovala úplně. Když viděla, jak se římská vlna rozbíjí o lučištníky a muže s pikami, byla si jistá vítězstvím.

Ale Římané tlačili dál. Když sesedli, aby zaútočili pěšky na řadu lučištníků a otcův prapor za jejich zády, ucítila bodnutí strachu. Copak Rick nechápe, že pokud padne prapor, bude se snažit polovina válečníků utéct ať už to bude možné nebo ne? Proč je Rick nepozabíjel svými hvězdnými zbraněmi?

Zdálo se, že úplně zapomněl na to, že vůbec je ozbrojený. Staral se daleko více o volání rozkazů poslům. Teď vyrazil ke schodům. Tylara se zvědavě vydala za ním.

Hřmot bitvy ji ohlušoval. Slyšela, jak Rick znovu řve rozkazy, ale nerozuměla mu. Přímě pod nimi, ani ne třicet metrů od vily, zuřil zoufalý boj, v němž pochodovali Římané přímo do deště šípů. Lučištníci ustoupili, pořád ve spořádaném tvaru, ale tu a tam z řady vybočil muž a začal utíkat -

Římané se nezastavovali. Poblíž vily stála její jednotka lehké jízdy. Proti obrněným rytířům moc platná nebude, i když jsou pěší. Ale do boje se teď mohla pustit jednotka těžké jízdy jejího bratra - Rick k nim běžel a jeho příkazník mu držel koně. Povede je snad samotný Rick proti Římanům?

To byla Rickova záležitost. Lehká jízda byla její. Zakřičela na ně, aby sesedli a vedla je k ustupující řadě lučištníků, které chtěla posílit. Lučištníci je uvítali s radostí a ona se vrhla s máváním své bitevní sekery dopředu. Věděla, že s ní nemá moc zkušeností, ale jediný způsob, kdy si mohla být jistá, že půjdou do boje i ostatní, byl ten, že je povede sama.

Okamžitě po ní bodl svým kopím jeden z Římanů. Jeho ránu odvrátila sekerou, ustoupila z jeho dosahu a prudce po něm máchla svou zbraní ze strany. Udeřila jej do přílby, ale neprosekla ji a zatímco se muž omráčeně potácel, přiskočil jeden z lučištníků a znovu Římana udeřil palicí k zatloukání kůlů. Muž padl jako podřátý.

Postupovali další Římané. Mnohým lučištníkům už došly šípy a i když někteří vytáhli meče a stáli nepřátelům čelem, ostatní se začali vytrácet dozadu. Brzy se dají na útěk všichni -

Římská řada se zastavila. Ozval se řev a výkřiky a legionáři se poděšeně obrátili čelem vzad -

Třetí pikový úděl vlevo v bok a zaútočil na Římany. Utvořili nepropustné beranidlo ocelových hrotů a tlačili na nepřátele zezadu a zleva.

Ozval se další křik. Do bitvy se zapojily i zadní řady Druhého pikového, otočily se, zformovaly do čtvercového bloku, jehož stranu tvořilo třicet mužů a vrhli se na překvapené Římany, jak na ty, kteří ještě seděli na koních, tak na pěší.

Nyní už Římané nemysleli na nic jiného než na útěk. Ti, kteří stále ještě seděli v sedlech, se pokoušeli projet zpátky úzkými průchody mezi příkopy, zatímco pěší se pokoušeli najednou chytit své koně a zároveň uhýbat pikám, které se na ně řítily z druhé strany. V tom okamžiku začala mezi Římany, chycené v kapse, dopadat další vlna šípů.

Pořád ještě ale byli nebezpeční. Na Tylaru zaútočil další Říman a ona divoce máchla sekerou, která jej sice netrefila, ale donutila jej ucnout stranou. Pak se na něj vrhl další voják s pikou a Říman odhodil meč a padl před ní na kolena.

Tylara se odvrátila od bitevního pole, aby se podívala na Ricka právě ve chvíli, kdy vedl těžkou jízdu doprava.

Rick v běhu křičel rozkazy. "Třetí pikový vlevo v bok a zaútočit." Odeslal posla pryč a zavolal dalšího. "Druhá četa Druhého pikového utvořit čtverec, vpravo v bok a zaútočit." Ted' se jen můžu modlit k Bohu, aby všechno to cvičení, kterým jsme strávili léto, k něčemu bylo. Máme je! Bože, dostali jsme je.

Bylo tu jedno zranitelné místo. Když se Třetí pikový vrhnul do boje, vzniklo mezi nimi a jezerem volné místo, zatímco to, co bylo jejich přední částí přecházelo do postavení plně vysunutého pravého křídla. Útok, zaměřený na toto místo nebo do vzniklé mezery, by skončil katastrofou.

Nebylo to ale pravděpodobné. Římané si nenechali žádnou zálohu. Špatná taktika. Záložní jednotky se mohly vždycky hodit. Bez záloh nemožné využít nepřítelových chyb a vítězství pak náleželo straně, která se dopustila nejméně chyb - Našel svého koně, vyskočil do sedla a pokynul své těžké jízdě, aby ho následovala. Zaklel, když uviděl, že je vede Drumold se svým synem. Nechtěl prapor vyvážet do bitvy. Ale pak si uvědomil, proč to udělali. Ostatní se zprvu ani nepohli a pak váhavě následovali svého náčelníka a jeho prapor. Samozřejmě. Chtěli se pustit do boje a Rick je od něj odváděl pryč. Drumold provedl zázrak, když udržel situaci plně ve svých rukou.

Dobrá, takže prapor jede s nimi. Neodvažoval se odvádět tuto zálohu dříve, než si byl jistý vítězstvím. Přál by si vidět to, co se děje před prvními řadami Prvního pikového. Útok se tam třásl a bylo by zatraceně dobré, kdyby se přeformovali pro další - ale při boji s Římany prokázali, že jsou dobří a on neměl nejmenší právo předpokládat, že jejich velitel je hlupák.

Objeli pravé křídlo - nyní vlastně zadní řady - Třetího pikového s mohutným válečným pokřikem, který měl sloužit k posílení pečoty. Nechtěl, aby při zvuku cizích kopyt za jejich zády zpanikařili.

Vepředu byl v této chvíli klid. Pravé křídlo římské armády se stáhlo a obracelo se. Zabere jen chvíli, než utvoří nějakou formaci, se kterou znovu zaútočí.

První pikový stál v pohovu a vojáci se ohlíželi zpátky na probíhající bitvu. Balquhain zvedl do výšky prapor klanu. Řadami vojáků proběhlo jásání.

Lučištníci, stojící po bocích Prvního a Druhého se vrátili ke svým kůlům a několik jich vyrazilo dopředu obrát mrtvoly a ujistit se o tom, že to, co obírají, vůbec mrtvoly jsou. Nezdálo se, že by tomu mohl někdo zabránit.

Uvnitř kapsy pokračoval masakr. Únikové cesty byly zaplněny těly a někteří iniciativní důstojníci Druhého do nich vysunuli skupiny mužů s píkami. Muži stáli za hromadami mrtvol čelem k vile a zabíjeli nepříteli v úniku. Římané v pasti byli natlačeni jeden na druhého tak těsně, že nemohli využít svých zbraní. Ted' už mimoto byli unavení. V tom byly problémy brnění. Ochrana, které poskytovalo, si vyžadovala příliš vysokou cenu.

Ha. Pravé křídlo římské jednotky vytvořilo formaci. Rick použil dalekohled, aby si prohlédl rudý plášť a zlaté nárameníky jejich velitele. Muž se postavil ve tmenech, aby si prohlédl bitevní pole. Bylo jasné, že neví, na kterou část má zaútočit. To nejlepší místo - bok Třetího pikového - kryla Rickova těžká jízda; když udeří na Třetí, vystaví Římané svůj bok útoku jezdecky. Mezitím ztrácel římský velitel polovinu svého vojska v uzavřené kapse.

Aha. Chtěl se rozejít ke spojnici mezi Druhým pikovým a lučištníky mezi Prvním a Druhým. Pokud by se tudy dostali skrz, rozdělili by Rickovy síly na dvě části a dostali by vynikající příležitost k tomu, aby rozdrtili jeho hlavní jednotky stejně jako by mohli ulevit svým vojákům, uvězněným v kotli. Byla to dobrá taktika, ale neměla šanci. Pokud nedokázali překonat lučištníky při prvním nájezdu, jak mohli čekat, že se jim to povede nyní, když už jsou jejich koně unavení? Ale co mohli konečně dělat jiného? Posílat další muže do kotle by bylo nesmyslné stejně jako zbytečné. Co bych udělal já, kdybych -

"Stojíme tu jako zbabělci!" Dughuilas, náčelník nejsilnějšího z podklanů, vytáhl meč. "Nechci, aby se o mně říkalo, že jsem bitvu sledoval, aniž bych se jí účastnil."

Ach Bože můj. Přesně tohle mi ještě chybělo. "Stát!" zařval Rick. Polovina jezdců vytahovala zbraně a i Drumold vypadal zneklidněně. "Chráníme tady své muže. Pokud odsud odjedeme, Římané -"

Nebylo to k ničemu. Neposlouchali ho. Rick vytáhl svou pětačtyřicetku Mark IV a zamířil ji přesně za Dughuilasovo levé ucho. Pak vystřelil.

Vůdce klanu sebou trhl. Ze metru a půl byl zášleh z hlavně dostatečně silný na to, aby mu sežehl kůži. "Ještě jeden krok dopředu a srazím tě ze sedla," řekl Rick. "Tebe, stejně jako každého, kdo se rozhodne utéct."

"Utéct? Chceme bojovat!" zakřičel někdo.

"Dostanete k boji příležitost. Pche! Zkusí to." Ukázal prstem. Linie Římanů se pohnula dopředu, tentokrát vytvořili silnou řadu, zaměřenou jako šíp přesně mezi První a Druhý pikový.

Dříve, než se dostali ke kůlům, mezi nimi přistály tři salvy šípů. Tentokrát jeli dále bez ohledu na ztráty, vedli koně do oblasti s kůly, kterou nyní spěšně opouštěli lučištníci -

Byla to poslední římská záloha. Rick vyrazil dopředu a zamířil rychle k Prvnímu pikovému pluku. Vůbec si nemyslel, že za ním pojedou ostatní a ti to také neudělali; rozejeli se přímo na Římany. No, to bude v pořádku. Záleží jen na tom, aby se První pikový otočil nakoso doprava a zaútočil. Dorazí Římany daleko spolehlivěji než ti pitomci.

Ale náčelníci přinejmenším dostanou příležitost k boji.

Oni ano a já ne, napadlo Ricka. Ne že by mi na tom nějak obzvlášť záleželo. Ale tahle bitva je až na dočišťování u konce a já si ani nevystřelil.

Pak se usmál, když si uvědomil, že vystřelil přesně jedinkrát.

4

Bitva končila. Kamkoli Rick šel, všude ho vítalo jásání mužů. Tamaerthonské oběti byly malé a Římané byli naprosto poraženi. Triumf byl dokonalý.

Ale pak zároveň s adrenalinem, který jej vzbuzoval, pocit nadšení zmizel. V knihách vojenských dějin končí bitvy vítězstvím. Šachové figurky se uklidí do krabice a nastane ticho.

Jenže ticho nenastalo. Výkřiky bolesti, pocházející jak od koní, tak i od lidí, se mísily s vítězným křikem a radostí vítězů. Lučištník, sedící otupěle s pohledem na krev, vytékající z jeho paže, useknuté nad loktem. Římský voják, který se svíjí v bolestech, zatímco z něj vojáci s pikami strhávají brnění a proklínají jej za to, že jim zakrvácí jejich kořist. A všude křičící koně a kentauri, kteří se snaží postavit a plaší se při pohledu na krev.

Kentauri byli nejhorší. Dokonce svým způsobem horší než umírající lidé a daleko horší než koně. Zvířata se pokoušela použít své zakrnělé paže k tomu, aby vytáhla ze svých ran šípy nebo zastavila příval vytékající krve. Nebyla dostatečně rozumná na to, aby pochopila, co se děje (vyvinuly by se jim za nějakých milion let dobré ruce a vysoká inteligence?), ale byla dostatečně vyvinutá na to, aby věděla, co to pro ně znamená. Vyla a kňučela jako psi a prosila své lidské pány, aby pro ně udělali něco, co udělat nemohli. Díkybohu, pomyslel si Rick; díkybohu jich Římané používali jen pár.

A díkybohu za to, že už je po všem. S trochou štěstí to nebudeme muset opakovat. Bez války se klidně obejdu. Ani bitvy v Africe nebyly tak špatné. Vždycky přiletěly vrtulníky a odvezly raněné pryč. Nemuseli jste se dívat na to, co jste udělali.

Neměl ale čas k tomu, aby přemýšlel. Byl tu milion podrobností, které bylo nutné zařadit najednou. Zastavit pobíjení a dovolit Římanům, aby se vzdali: v tom pomůže Rickovi aristokratické chování jeho těžké jízdy. Bylo pod jejich důstojnost zabít nepřítele, který se nemůže bránit. Někteří z nich měli tolik rozumu, aby si uvědomili, že pokud si jejich nepřátelé budou myslet, že je stejně zabijí, budou bojovat, i když povedou prohranou bitvu.

Otroci, vedení Masonem a jeho jednotkou, sbírali mezi mrtvými kořist a odzbrojovali zajaté. V tom nemohl klanovým válečníkům důvěřovat. A Rick musel přesvědčit náčelníky, kteří museli přesvědčit vojáky s pikami a lučištníky, že kořist bude rozdělena spravedlivě. Představa, že bitvu vyhráli všichni a všichni si zaslouží spravedlivý podíl na kořisti, byla pro horaly něčím novým.

Musí vyslat jízdní hlídky, které budou udržovat dotek s Římany, kteří prchli a sledovat případný pohyb dalších vojenských jednotek. Musí se sebrat všechny šípy na bitevním poli a rozdělit mezi lučištníky. Porodní báby a kněží musí prohlédnout zraněné. Zajatci s hlubokými zraněními hrudi nebo břicha budou milosrdně zabiti - nemohli pro ně udělat nic více. Jiné rány budou vypáleny nebo omyty a ovázány - díky Bohu za to, že tu nevynalezli tu šílenou teorii s pouštěním krve raněným!

A to je něco, do čeho se můžu pustit hned, napadlo Ricka. Můžu učit medicínu. Moc toho sice nevím, ale můžu jim říct něco o teorii přenosu bakterií, o používání dezinfekce a můžu přesvědčit některé z kleriků, aby se začali zajímat o anatomii a pitvání. Ale jak dokážeme vyvinout penicilin? Možná to nedokážeme. Sulfáty? Ani o těch moc nevím. Žádná technologie. Žádné chemické teorie, žádné experimenty, žádné vědecké metody. Žádní chirurgové a i když toho nevím moc, pro začátek to stačí. Můžu je naučit, jak se začít učit a možná jednoho dne už nebude zánět slepého střeva rozsudkem smrti.

Čeledíni a doprovodné jednotky se musí rozejít po okolí a pochyťat uprchlé koně. Kentaury ne - ty, kteří nejsou smrtelně ranění. Klany horalů na ně nebyly zvyklé a nedokázaly by je chovat. Další hlídky je třeba vyslat proto, aby hlídaly, jestli nikdo koně nekrade nebo neutíká s kořistí. A je třeba spočítat mrtvé.

Armády ve středověku tuto práci přenechávaly heroldům. U Agincourtu procházeli francouzští heroldi bitevní pole a spolupracovali s heroldy anglickými na jmenném seznamu mrtvých a zajatých. Na Tranu toto užitečné povolání nebylo vyvinuto. Rick se pokoušel předvídat všechny problémy, spojené s vítězstvím a připravit se na ně, ale i tak bude muset být na všech místech současně.

A ať už šel kamkoli, muži ustávali ve své práci a oslavovali jej. Byl na to pyšný. Vyhrál bitvu a stálo to za to. Bez obilí by byly klany odsouzeny k záhubě. A mimoto jsou oslavy důležité, pokud nad nimi chce získat nějakou nadvládu. Muži chtěli oslavovat velitele, kteří jim získali vítězství. Ale přál si, aby raději pokračovali v tom, co dělají a nechali jej, ať se může schovat ve vile. Bylo to skvělé vítězství, ale už v životě nechtěl vidět bitevní pole.

Tylara přišla do vily a vedla s sebou zajatce. "Našla jsem velitele Římanů," řekla.

Zbavili ho jeho brnění a zlatých nárameníků, ale rudý plášť mu nechali. I tak ale dělalo Rickovi potíže, aby v něm poznal povýšeného důstojníka, který plánoval poslední útok.

Rick mu nabídl židli a poslal pro víno. Římana to překvapilo. Pečlivě si prohlížel Rickovu tvář a poslouchal, co mu říká a pak potřásl hlavou. "Nejsi Říman," řekl.

"Samozřejmě ne," řekl Rick.

"Myslel jsem, že tyhle bar - tyhle horaly musí vést důstojník s římským výcvikem."

Rick se mírně usmál. Svým způsobem to byla pravda, ale rozhodně ne tím způsobem, jak to muž myslel. "Jsem lord Rick Galloway, válečný náčelník kmenů Tamaerhonu," řekl Rick. Okázalé, pomyslel si. Okázalé, ale nezbytné. Možná by tohoto muže dokázal využít. Slova nestála skoro nic. "Už dlouho obdivuji římské způsoby boje," řekl Rick. "Tví muži bojovali dobře, stejně jako ty sám."

"Ach. Jsem Kaius Marius Marselius, prefekt Západního pohraničí."

"Prefekt. V Římě, který jsem znal já, byl prefekt jak civilním, tak vojenským velitelem. Je to správně?"

"Ano." Panoš donesl poháry s vínem a římský důstojník se žíznivě napil. "Děkuji," řekl pak Rickovi.

Rick si ho prohlížel. "Hlava sice horká, ale ještě neskloněná," pomyslel si. Hrdý muž, který se držel zpříma, i když prohrál. Ale věděl, že prohrál a možná má rozum.

"Můžeš zabránit velkému krveprolití," řekl Rick. "Přišli jsme pro obilí a kořist. Nyní, když jsme porazili tvou legii, není nic, co by nám zabránilo ve vyplnění Senitia. Raději bych tomu ale zabránil. Pokud dokážeš zařadit to, aby bylo bohatství města a obsah sýpek naložen na vozy a přivezeny sem, vejdou do města pouze důstojníci, kteří zkontrolují sýpky. Pokud to neuděláš, vezmeme město útokem a já nedokážu zvládnout válečníky a doprovodné jednotky."

Říman přimhouřil oči. "Žádáš od cézara dar?"

Kruci. Mohlo mě napadnout, že to takhle pochopí. "Ne. Požaduji to, co mi patří jako dobyvateli. Dostanu všechno obilí a většinu bohatství. To je jisté. Jediná nejistá věc je ta, jestli tuto záležitost přežijí obyvatelé Sentinia a město samotné. Opravdu si myslíš, že se mi dokáží s úspěchem postavit měšťané, když jsem zničil tvou legii?"

Římský důstojník zamyšleně našpulil rty. Zhluboka se nadechl a pak řekl: "Ne. Měšťané by byli nesmyslně pobiti. Jak to mám zařídít?"

"Pustíme tě. Moje jízda bude hlídat městské brány. Pokud z nich nevyjedou do zítřejšího západu slunce vozy s obilím, pak naložíme se Sentiniem tak, jak s ním naložíme." Rick se odmlčel. Teď může klidně přislat. "Navíc toho dne, kdy vyrazíme ke hranicím, abychom se vrátili zpátky do hor, propustím tvé vojáky a veškeré vybavení, které nedokážeme odvézt." Rick pokrčil rameny. "K čemu by mi byli? Nejsme tak hloupí na to, abychom čekali na výkupné, které by nám nejspíš přivezlo pět legií."

Marselius vypadal zmateně. "Teď už jsem si jistý tím, že nejsi barbar," řekl. "Kdo jsi?"

"Do toho ti nic není."

"Možná ne. Jak si mohu být jistý tím, že nevydrancujete město, přestože uděláme to, co chcete?"

"Dostal jsi slovo tamaerthonského lorda," řekla chladně Tylara.

"Slyšel jsem, jak voláš na své důstojníky, aby ušetřili zajatce," řekl Marselius. "Nejsi barbar." Zdálo se, že ho to uklidňuje. "Dobrá tedy, souhlasím. Ale mohu se zeptat proč ta starost o obilí? V minulosti se týkaly nájezdy kmenů jiných věcí -"

"Připomínám ti, že také požaduji i obvyklejší kořist," řekl Rick. "Cenné věci. Šperky. Poháry. Spony pláště a náhrdelníky. Klenoty. Nepochybují o tom, že si měšťané své nejcennější poklady nechají, ale dohlédni na to, aby poslali dostatek cenností na to, aby potěšili mé klanové válečníky. Pokud jde o to proč máme zájem o obilí, pokud se chceš vrátit - jako můj host - poté, co bude kořist odevzdána, řeknu ti o tom něco. Je to příběh, který za to stojí."

Poslední vůz odejel na západ. Byl na ně působivý pohled; přes tisíc vozů, naložených moukou a ječmenem a ovsem a obilím, které Rick nikdy v životě neviděl a které rostlo na rostlině, připomínající obrovskou slunečnici a připomínalo více než cokoli jiného rýži. Další vozy byly naloženy cibulí, špenátem a další zeleninou, potřebnou pro zimní měsíce. Padesát jich bylo naloženo těžkými věcmi - nábytkem, šťůčky látky a železnými výrobky. Lehká kořist - prsteny a náhrdelníky a poboční zbraně - vezla armáda. Mezi vozy byly promíchány stáda dobytka, která hnaly jednotky ozbrojeného doprovodu a osvobození otroci.

Působivý pohled. Drumold nikdy nic podobného neviděl. Všichni věděli, že mají dostatek jídla pro všechny, dost na to, aby vydrželi dvě zimy -

A všichni se strašně mylili.

Kolonu vozů hlídaly řady mužů s pikami a lučištníky a po bocích a vepředu projížděly hlídky lehké jízdy, aby mohly varovat před jakýmkoli pokusem Římanů získat zpátky kořist ze Sentinia. Rick jel za Masonovou jednotkou jízdních lučištníků vzadu.

Nespokojeně se posunul v sedle a snažil se nějak nadlehčit brnění, které na sobě měl. Dřelo. Nejraději by jel bez zbroje, ale nebylo to možné. Musel mít brnění a osobní stráž svobodných mužů, kteří nepřisahali věrnost žádnému náčelníku klanu - a pokud to jen trochu bylo možné, ještě za zády Masona. Nebylo to proto, že by se bál nepřitele; problém spočíval v tom, že ho mohli nechat zavraždit vlastní důstojníci.

Armáda mu byla věrná. Dosáhl naprostého vítězství za cenu směšných ztrát: několik mužů s pikami bylo zabito, když se Římanům podařilo vpád do jejich předních řad, několik dalších jich s lučištníky padlo v posledním zoufalém boji, kterým bitva skončila a kromě toho zahynulo skoro třicet obrněných jezdců, kteří neměli tolik rozumu, aby počkali na to, až dokončí svou práci vojáci s pikami a vyrazili do osobních soubojů s poraženou římskou těžkou jízdou. Většina těchto jezdců měla příbuzné a ti, kteří přežili, obviňovali Ricka z jejich smrti; kdyby vedl obrněnou jízdu sám místo toho, že vedl pikové jednotky, neztratili by své syny a bratry...

Také nedokázali unést to, že jim odepřel příležitost k vyplenění římského města.

"Nech je," říkali mu Tylara s Drumoldem. "Kdybychom ty chlapy pustili v Sentiniu z řetězu, nebyli by deset dní schopní vůbec něčeho. Zůstali bychom proti jakémukoli římskému útoku bezmocní. Nezapomínej, že uteklo nejméně tisíc Římanů - víc než dost na to, aby nás v případě, že se rozdělíme, zabili. Raději zůstanu tam, kde jsem a počkám, až mi Římané kořist přinesou."

"Porazili jsme římskou legii," řekl Balquhain. "Další nepříjde dříve než za deset dní. Náčelníci to vědí a říkají, že jsme měli toho času využít a vydrancovat celou provincii. Měli bychom pak daleko více kořisti."

"K čemu?" zeptal se Rick. "Pobrali jsme daleko více obilí a kořisti, než kolik se vleze na vozy. Převézt to, co máme, zpátky přes průsmyky, bude trvat daleko déle než deset dní a budeme mít štěstí, pokud se dostaneme do Gariochu před prvními sněhy. Brát více by nám nepomohlo, jen by to Římany podráždilo - a až se Démonovo slunce přiblíží ještě víc, možná se nám budou hodit jako přátelé."

"Cézar se s námi nikdy kamarádit nebude," řekl Drumold.

"Možná ne, ale jen hlupák dává svým nepřítelům záminku k tomu, aby ho nenáviděli - a já hlupák nejsem."

"Nikdo neříká, že jsi," protestoval Balquhain.

"Tak ať to udělají tak, jak chci já a tak, jak přísahali." A nechte mě jít zpátky do kopců bez zbytečné bitvy.

Nepředpokládám, že by bylo možné žít až do konce života bez bitvy, jako byla tahle. Dospělý člověk potřebuje kvart mouky na den. Padesát tisíc kbelců mouky, které máme, nebude na dvě zimy stačit. Ale letos už nic nenaděláme a já jsem za to vděčný. Sláva je víno, které stoupá do hlavy, ale účet je pěkně mastný."

Náčelníci přijali jeho rozhodnutí, ale měli další stížnost. Rick rozdělil kořist přímo mezi vojáky místo toho, aby ji dal

náčelníkům, kteří by rozdělení provedli sami. Měli pocit, že se pokouší podkopat jejich autoritu. Měl pravdu. Získal si tím věrnost vojáků a poddůstojníků, ale zároveň v mnoha důstojnících nenávisť. Výsledek byl ten, že musel nosit brnění a snášet to, jak dře. Ovšem to, co za tuto cenu získal, se mu plně vyplatilo.

Jízda přivedla římského prefekta do tábora třetího dne pochodu. Hladce oholený a v čistém oděvu vypadal úplně jinak, než jak si ho Rick pamatoval - ale moudře se vyhnul nošení šperků. Meč měl přivázaný k pochvě, takže jej nemohl tasit, ale nevzali mu ho.

"Nemyslel jsem, že tě ještě někdy uvidím," řekl Rick. "Dokonce jsem už začal uvažovat, jestli na mě náhodou ti vojáci, které máš deset mil odsud jižně, neplánují útok."

"Pokud máš natolik dobré informace, také jistě víš, že mám méně než dva tisíce mužů," řekl Marselius. "Přišel jsem se přesvědčit, jestli dostojíš svému slovu a pustíš mé legionáře. Také bych rád slyšel ten zajímavý příběh, o kterém jsi řekl, že stojí za vyslechnutí."

"Pak nebudeš zklamaný," řekl Rick. "Ale nebude chtít césar tvou hlavu? Určitě si řekne, žeš neudělal všechno pro to, abys nás za vpád do jeho říše potrestal."

"César bude chtít mou hlavu tak jako tak," řekl Marselius. "Určitě nebude shovívavý k prefektovi, který dovolil barbarům - promiň, ale přesně takhle vás bude nazývat - beztréstně uniknout s kořistí z římského města." Pokrčil rameny a zvedl pohár vína k připitku. "Ale Římu by příliš neposloužilo, kdyby nechal pobít i zbytek mých vojáků. Tví jízdní zvědové tě včas upozornili na můj příjezd a pokud jsme se nebyli schopni postavit tvým dlouhým lukům a kopím dřív, jak bychom mohli teď? Nikdy jsem neviděl nic podobného těm tvým kopím. Říkáš jim píky?"

"Ano."

"Zajímavá zbraň," řekl Marselius. "Nikdy jsem o ničem podobném nečetl. I když existují příběhy o Římanech, bojujících bez koní a s vrhacími kopími, záznamy neříkají nic o podobných pikách." Římský prefekt si Ricka zvědavě prohlédl.

"Když jsme se setkali posledně, mluvil jsi o Římu, který jsi znal ty' tak, jako by to snad ani nebyl náš Řím. Znáš tedy římské dějiny?"

"Víc, než si myslíš," řekl Rick. "Řím byl kdysi národem svobodných lidí. Jeho armádou byli jeho občané a římský občan se nemusel jiným lidem klanět."

"Takže jsi republikán?" zeptal se Marselius.

"Co víš o republice?" zeptal se Rick.

"Znám historiky. Většinou z knih. César nijak nepodporuje čtení těchto knih, ale viděl jsem opisy. Livius a césar Klaudius Nero a -"

"Dějiny, sepsané císařem Klaudiem! Tady se zachovaly?"

"Ano -"

"Dal bych skoro všechno za to, kdybych mohl mít opis," řekl Rick.

"Jsou sepsány ve starodávném jazyce, kterému rozumí jen málokdo -"

"Mám důstojníka, který umí číst latinsky." Úplně jsem zapomněl na to, kde vlastně jsem, napadlo Ricka. Takový poklad. Na Zemi byly Klaudiovy dějiny celá staletí ztraceny. Zajímalo by mně, jaké ještě ztracené dokumenty v tomhle Římě mají. "Víš, že císař Klaudius žil v jiném světě?" zeptal se Rick. "Že tvé město Řím je pouhou kopií a že na jiném světě stojí původní město nad řekou Tiber, zalité sluncem?"

"Jak tohle víš?" zeptal se Marselius. "Vždycky jsem měl pochybnosti, ale kněží říkají, že to není pravda, Bůh stvořil jediný svět a dosadil na něj jediného krále, jímž je césar -" zaváhal. "Kristus přišel jen jednou a jen na jediný svět. Kněží si tím jsou jistí. Ale já si nebyl nikdy jistý tím, že ten svět byl právě ten náš."

"Nebyl," řekl Rick. Uvažoval, kolik toho prefektovi může říct. Pokud začnou Římané okamžitě obdělávat veškerou svou půdu, mohou nashromáždit dostatek jídla, aby mohli zachránit alespoň část svého lidu. Jinak skoro všichni zemřou. Nemělo cenu mu vyprávět o kosmických lodích a o Šalnuksis. I tak toho zbývala spousta. "Přišel jsem ze země, která leží tak daleko na jihu a tak daleko na západě, že bys musel plout celé týdny, aby ses k ní dostal," řekl Rick. "Tam máme spoustu starých dokumentů a proto víme, že ty příběhy o světech jsou pravdivé. Pokud si přeješ vidět znamení, podívej se na oblohu. Démonova hvězda se přibližuje a brzy přijde na zem oheň a potopa a hladomor."

Říman přimhouřil oči. "Slyšel jsem takové příběhy," řekl. "A slyšel jsem i jiné o tom, že jsi přišel z mnohem větší dálky než jen z druhé strany světa."

Kdo mu to mohl říct? Rick rozpřáhl ruce. "Staré legendy jsou pravdivé," řekl. "Pokud jde o ty druhé příběhy, nepopírám je, ale nic takového ani netvrdím. Teď poslouchej a já ti řeknu o časech, které přicházejí. Jsou to časy, kdy se budou odvážní muži třást strachy."

UČENCI

1

V průsmycích Tamaerthonu ležely hluboké závěje sněhu. Rick slyšel stěnami své chaty, jak vanou severní větry. V Tamaerthonu nebyly žádné paláce. Nicméně Drumoldova chata, třicet metrů dlouhá a patnáct široká, se stěnami z hlíny a kamene, které byly silné metr a půl, byla největším stavením, jaké v hornaté zemi stálo. Když se armáda vrátila z nájezdu na Říši, zbudovali příslušníci kmene Rickovi chatu, umístěnou v kruhu kamenných hradeb poblíž budovy, v níž bydlel Drumold. Byla skoro tak dlouhá jako ta, jež patřila náčelníkovi, což znamenalo, že velkou síň bylo takřka nemožné vytopit a Rick trávil většinu času v menší místnosti, kterou si nechal vystavět jako pracovnu. Měla bíle omítnuté zdi, na něž psal uhlím.

Chtěl tady pracovat, ale zjistil, že je to dost obtížné. Nebylo sklo. Nejlepší okna tvořil tenký promaštěný pergamen; ani přes den tu nebylo moc světla. Začal chápat, proč Seveřané spí tak dlouho a tráví večery popíjením a nasloucháním

bardům. Co také mohli dělat jiného?

Zoufale potřeboval plán na jaro, ale to bylo těžké. Nikdo v Tar Tageralu nebyl schopen vyrobit pergamen a inkoust byl strašný. Mohl si dělat poznámky kouskem uhlí na obílené stěny nebo používat propisovačku a zaplňovat vzácné stránky svého bloku. Ale až nebude mít ani propisovačku, ani blok, bude to špatné.

Nejdřív si myslel, že přenést pozemskou technologii na Tran bude jednoduché. Teď už věděl, že je to jinak. Musel se soustředit na nástroje; lépe řečeno na nástroje, kterými by mohl nástroje vyrábět, a to často znamenalo návrat k základním principům. Tak třeba drát. Věděl, že staří klenotníci vyráběli menší množství drátu pro vlastní potřebu tak, že ho bolestně vyklepávali. Zhruba v čase vynálezu stělného prachu vyvinuli Benátčané umění tažení drátu děrami v železné desce. Dělník seděl na houpačce poháněné vodním kolem a s využitím vlastní síly houpačky tahal drát kleštěmi. Ale jak silná má být ta deska? Jak vyvrtat díry do železa? A kde vzít kus mědi, ze které se má drát tahat? A ocel. To, že věděl, že ocel je železo obohacené určitým množstvím uhlíku, bylo sice hezké, ale kolik bylo to určité množství? A jak to měl vyzkoušet, když nedokázal obsluhovat výheň a nechtěl, aby si o něm kováři mysleli, že se zbláznil?

Takových a podobných problémů byly celé tucty a z jednoho každého ho bolela hlava. Aby si trochu odpočal, zavedl anglický zvyk odpoledních čajů. Samozřejmě tady neměli čaj, ale rostla tu bylina, jejíž vyvařeně lístky poskytovaly kofeinový nápoj. Rick si zvykl na jeho poněkud hořkou chuť - a čajové dýchánky byly dobrým způsobem, jak trávit odpoledne. Po večerech pil více, než by mu vyhovovalo.

Někdy zval dvacet až třicet lidí; někdy nikoho kromě Gwen, pokud se k němu chtěla přidat. Vůbec mu nevadilo, když se rozhodla zůstat ve svých pokojích, které ležely od jeho 'pracovny' na druhé straně velké síně. Jak se její čas blížil, byla čím dál více zarputilá a nervózní a její nálady v kombinaci s počasím byly dostatečně ošklivé na to, aby mu přivodily deprese.

Ale každé odpoledne pořádal ve své velké síni čajové dýchánky. Každá změna přišla vhod.

Desátník Mason setřásl ze svého ovčího kožichu sníh a přešel ke krbu. Vděčně si ohřál ruce a teprve pak se obrátil k ostatním. "Kapitáne, venku je zima," řekl.

Tylara se zasmála. "Letos je zima mírná. Uhasínač se blíží ke Skutečnému slunci, ale led ve středu jezer je stěží dostatečně silný na to, aby se po něm dalo přejít na druhý břeh."

"Díky Bohu, že jsem tady nezažil tuhou zimu," řekl Mason.

"Každá zima bude mírnější," řekla Gwen. "A každé léto teplejší." Přitiskla si pohár s čajem ke svému naběhlému břichu a zahleděla se do ohně.

"Ano," řekla Tylara. "Démonova hvězda je vidět celou hodinu po svítání, i když jsou na obloze obě slunce."

"Už jsem ztratila pojem o tom, kolik pozemských dní tady jsme," řekla Gwen. Poplácala se po břiše. "Očividně asi osm měsíců. Zapomněli jsme oslavit Vánoce."

"Pro Římany jsou nejspíš Vánoce teď," řekl Rick. "Nebo ne? Nevzpomínám si, kdy vlastně katolická církev prohlásila období po zimním slunovratu za Vánoce. V každém případě si můžeme udělat své vlastní."

"Budeme se o ně muset dělit," řekla Gwen. "Yanulf se připravuje na svůj vlastní obřad... Myslím, že musí zařadit příchod jara."

"Ne," řekla Tylara. "Už dávno víme, že jaro přijde i bez toho, že bychom zaříkávali Uhasínače a Skutečné slunce. Ale nemáme snad být vděční, když vidíme znamení odchodu zimy?"

Mason se přehnaně oťrásl. "Pámbu ví, že je to něco, za co by člověk děkovat měl," řekl. Pak se posadil k ohni. "Až přijde jaro, tak budu rád."

"Ani o chlup víc než já," řekl Rick. Usmál se na Tylaru.

Úsměv, kterým mu oplatila jeho, ho zahřál. "Vždycky slavíme návrat jara. Letos bude dvakrát tak radostný."

"I pro tvého otce?" popíchl ji Rick.

Zasmála se. "On už je takový, pořád bude tvrdit, že ho moje věno přivede na mizinu. Na naší svatbě bude pít stejně jako na třech dalších."

Rick se podíval zvědavě na Gwen. Caradoc, který prokázal v bitvě své schopnosti a který byl nyní velitelem čtyř lučištníků tvořící Rickovu osobní stráž, se v Rickově síni zdržoval často. Většinou měl co vyřizovat, ale občas chtěl mluvit jen o obvyklých věcech. Vždycky si však našel chvíli, aby řekl několik slov před odchodem Gwen.

Bude se na slavnostech jara konat dvojí svatba? Podle oficiální verze byla Gwen vdovou po pozemském vojákovi; tento příběh jí dával přijatelné vysvětlení jejího stavu. Nemanželské děti měly jen ženy pastevců. Protože nikdo nevěděl přesně, kdy byl podle místního měření času 'zabit' Gwenin manžel, rozhodli se, že její truchlení skončí stejně jako Tylařino.

"Jaro je ještě daleko," řekl Rick. "Příliš daleko. Zatím si můžeme užít staromódní Vánoce. Sice nemáme krocana, ale můžeme udělat husu -"

Ozval se vzdálený zvuk rohu.

"To jsou chlapi z dolního konce vesnice," řekl Mason. "Myslím, že se skočím podívat, co se děje."

"Nemusíš chodit do zimy," řekl Rick. "Nebyl to poplach -"

"To je v pohodě, kapitáne," řekl Mason. "Jsem rád, že mám co dělat. Z toho, jak jsem pořád uvnitř, se osypávám." Vstal a oblékl si svůj silný kožich. Když vyšel ven, průvan zavál do síně vločky sněhu.

Dopis byl napsán na silném pergamenu. Donesli ho Rickovi do jeho pracovny.

Říman mluvil stejnou řečí jako Tylara a ta Rickovi řekla, že je to univerzální jazyk Pěti království Rustenga. Ale dopis byl psaný latinsky - Rick znal latinu alespoň tolik, aby to dokázal s jistotou říct. Poslal pro Gwen a pergamen jí podal.

"Dokážeš to přečíst?"

"Jenom zhruba. Měla jsem latinu jen tři roky na vysoké škole." Posadila se k ohni a začala číst.

"Pozdravy od Kaia Maria Marselia, bývalého prefekta Západního pohraničí, lordu Rickovi, válečnému náčelníku Tamaerthonu. Mír budiž s tebou i tvým domem. Tento dopis posílám po Luciovi, svobodnému muži a příteli, který ti přináší -' myslím, že to znamená dary - , a zprávu, již doufám -' tuhle frázi neznám. Je to budoucí čas. Podle souvislosti bych řekla, že to bude něco jako 'budeš věnovat pozornost'. Ale dál. Píše, 'Lucius má právo za mě mluvit.' Je to podepsáno spoustou kudrlinek." Podala Rickovi pergamen zpátky.

Zvědavě se na něj podíval. "Nedá se poznat, jestli je to pravé. Ale myslím, že je. Kdo by to padělal?" Pokynul svobodnému muži, který mu pergamen donesl a který měl dnes hlídku. Byl to mladý poddůstojník, jenž uprchl z římských ubikací pro otroky a uchýlil se k nim do hor. "Pošli jejich vůdce sem a postarej se o to, aby ostatní měli co jíst a co pít a aby byli v teple. Jsou to mí hosté."

"Rozkaz!" Jamiy ztuhl v pozoru, udělal čelem vzad a odešel.

Gwen se zahihňala. Rick se na ni úkosem podíval.

"No, je to legrační, to je všechno," řekla.

"Musím s tebou souhlasit," řekl Rick. "Ale říkej to Masonovi. To on je všechno tohle vojenské chování naučil - i když si myslím, že ho sám většinou odkoukal ze starých filmů o britské armádě. Baví ho to." A, pomyslel si, není to tak docela jen legrace. Na vojenských ceremoniích něco je. Za těchhle okolností nejsem docela přesvědčen o tom, že Mason neudělal dobrou věc. Nejspíš budeme muset znovu válčit. A i kdybych se z toho vykroutil, budu potřebovat vojáky s disciplínou.

Návštěvník byl tak zabalený ve vlněném oblečení, že z něj viděli jen nos a oči. Když si sundal šály - měl tři včetně jedné, kterou měl ovinutou kolem tváře -, kápi a silné rukavice, uvědomil si Rick, že je dost starý a velice vyhublý.

Vousy a dlouhé vlasy měl téměř bílé a neměl skoro žádné zuby.

Zubařina, pomyslel si Rick. Tu budeme také muset vymyslet od začátku. Díkybohu mám zuby v pořádku, ale to nevydrží věčně. Pokud se toho dožiju, jednoho dne mi vypadají. Zubař je další vymožeností civilizace, kterou si člověk ani neuvědomuje, pokud mu nechybí.

"Byl jste schopen přečíst dopis mého pána?" zeptal se starý muž.

"Ano. Jaká je ta vaše zpráva?"

"Budete něco namítat proti tomu, když si sednu? Mé kosti už jsou staré a v tom chladu venku úplně zkřehly."

"Prosím." Rick ukázal na křeslo u krbu. "Záležitost musí být dost naléhavá, když kvůli ní musíte cestovat v zimě."

Lucius se ztěžka posadil a natáhl ruce k teplu. "Je to tak. Ale nejdřív -" Sáhł do kožené brašny, kterou nesl, a vytáhl z ní silný svitek pergamentu. Podržel jej u ohně a chvíli zahříval, dokud jej nebylo možné lehce rozvinout, a pak jej podal Rickovi. "Marselius si myslí, že to dokážete ocenit," řekl.

Rick si od něj svitek zvědavě vzal. Byl popsáný tiskacími písmeny, která se dala lehce rozeznat. Pomalu začal číst nahlas. "Ego Tiberius Klaudius Drusus Nero Germanicus -" S očima doširoka otevřenými zmlkl. "Je to skutečně opis velkých dějin císaře Klaudia?"

"Podle mého nejlepšího vědomí," řekl Lucius. "Nemám sebemenší důvod o jeho pravosti pochybovat. Potěšil vás tedy tento dar?"

"To tedy ano," řekl Rick. Pak se zamračil. Co ho to bude stát? "Jsem rád, že si Marselius můj zájem zapamatoval."

"Nechal sepsat každé slovo toho, co jste mu vyprávěl," řekl Lucius. "Vím to, protože jsem to psal já."

"Mohu se podívat?" zeptala se Gwen.

Rick pouští pergamen z ruky jen s přemáháním. Věděl, že je to hloupost. Sám jej nedokáže přečíst a bude potřebovat její pomoc. Podal jej Gwen a sledoval, jestli jej nepoškodí, ale držela ho v ruce něžně, jako by to bylo dítě.

"Existují ještě další listiny," řekl Lucius. "Jedna z nich popisuje podle všeho příběh skupiny vojáků, kteří přišli na tento svět ze světa jiného."

"Kde jsou tyto listiny?" zeptal se Rick.

"Má je prefekt Marselius," řekl Lucius. "I ty vám může poslat jako dar."

"Váš přítel je velice velkorysý," řekl Rick.

"Co za ně bude chtít výměnou?" zeptala se Gwen.

Rick se na ni zamračil, ale Lucius nevypadal, že se ho to dotklo. "Vaše přátelství," řekl. "A spojenectví."

"Spojenectví?"

"Snad bych měl začít tím, co se stalo, když jste odejeli." Lucius si poposedl v křesle.

"Jamiy," zavolal Rick. "Čaj, prosím."

"Rozkaz."

"Takže co se stalo?" zeptal se Rick.

"Legie západních provincií prohlásily Marselia cézarem," řekl Lucius. "Vidím, že vás to nepřekvapuje, a ve skutečnosti to pro Marselia bylo nevyhnutelné, pokud nechtěl dopustit, aby byl povolán do Říma a popraven. Vojáky, které jste propustil ze zajetí, nečekal o mnoho lepší osud a Marselius byl oblíben i mezi jinými vojáky - a všichni vidí Démonovu hvězdu. Všichni slyší příběhy. Všichni. Uvěřili Marseliovi, když jim vyprávěl to, co se od vás dozvěděl o špatných časech, které nás čekají. Málo lidí v celé provincii, vojáci stejně jako civilisté, věří tomu, že náš současný císař ví, co dělat - nebo že se o to stará.

Přirozeně musel Marselius nejdříve poslat pro svou rodinu. Jeho syn se svými dětmi žil na statcích poblíž Říma. Byl jsem posledních třicet let jejich domácím učitelem. Celý loňský rok jsem pracoval v knihovnách Marselia a jeho přátel. V dopise, kterým přikazoval mladému Publiovi - říkám mu mladý Publius, i když je starší než vy, pane - tedy v dopise, kterým přikazoval mladému Publiovi, aby se k němu připojil, mi také poslal instrukce ohledně mnoha listin včetně

těchto Klaudiových dějin." Lucius si povzdechl. "Obávám se, že jsem zradil mnohou důvěru, ale Marselius mě ujistil o tom, že tyto listiny budou přechovávány pro ty, kteří přežijí nastávající těžké časy." Jamiy přinesl hrnec s čajem a tři kamenné poháry. Zatímco pokládal táč, Rick si prohlédl Gwen. Nezdálo se, že by ji zpráva o listinách působila nějakou přílišnou radost. Rick by byl moc rád, kdyby přišel na nějaký dobrý důvod pro to, aby odešla. Mohl bych jí to prostě rozkázat, napadlo ho. Nemusím se k nikomu chovat zdvořile - nu, snad kromě Tylary a jejího otce.

Co přede mnou skrývá? "Jamiy."

"Pane?"

"Řekni majoru Masonovi, že naši noví hosté přivezli důležité listiny a že chci, aby se postaral o to, aby se dostaly do rukou jen mně a nikomu jinému. Bez ohledu na to, kdo by o ně žádal, je nedostane nikdo kromě mě. Je to jasné?"

"Rozkaz." Jamiy se postavil do pozoru.

"Výborně. Odchod. Lucie, vaše vyprávění je zajímavé. Ale má Marselius šanci? Nevyšle proti němu césar další legie?"

"O to se jistě pokusí," řekl Lucius. "Ale ani césar, ani jeho armáda nechce podnikat zimní manévry. Počkají do jara. A na jaře bude mít Marselius pro césara překvapení." Nasadil bezzubý úsměv. "Marselius osvobodil mnoho otroků a cvičí je v používání těch dlouhých kopí, kterým vy říkáte 'píky'. Dobře prostudoval vaše metody a začal také cvičit střelce z kuší, protože jen vaši horalé používají dlouhé luky."

"To bude pro césara opravdu překvapení -"

"A pro tebe taky," řekla Gwen. "Jakou výhodu teď proti němu máš?"

"Žádnou nepotřebujete," řekl Lucius. "Marselius vám nabízí spojenectví."

"Past, kterou by tě dostal zpátky na pláň," řekla Gwen.

Rick přešel do angličtiny a řekl: "Gwen, nepoučuj mě o něčem, v čem jsem zkušenější já. A přestaň nás, prosím tě, přerušovat. Chci se dozvědět o situaci všechno, co se dá, a vůbec mi to nepomáhá."

"Promiň," řekla. "Já - já mám poslední dobou hrozný strach. Nechci - budu zticha, Ricku. A omlouvám se."

"Víme, že nemáte vůbec žádný důvod Marselioví důvěřovat," řekl Lucius. "Ale on neočekává, že byste mu poslal vojáky na pomoc. To, co si přeje, je ujištění o tom, že nebudete podnikat nájezdy na západní provincie. Dobře vám za to zaplatíme. Marselius má v plánu zasít v mnoha parcích a oborách obilí. Začne budovat na vysokých kopcích sýpky. Většinu si toho necháme, ale budeme vám moci poslat více, než kolik byste získali nájezdem na Říši."

"Máte jeskyně, ve kterých budete jídlo skladovat?" zeptala se Gwen.

"Několik, paní." Lucius vypadal zamyšleně. "Všechny starší listiny zdůrazňují důležitost jeskyní jako jediného bezpečného místa ve chvíli, kdy přijde oheň a smrtící dešť. Jeskyně jsou v severních kopcích a další poblíž Říma.

Možná se nám je podaří obsadit. Ale nebudeme mít vůbec žádnou naději, pokud přitom budeme muset bojovat zároveň i s vašimi horskými klaný."

To by mohlo vyjít, pomyslel si Rick. Koneckonců bych z toho mohl něco získat. Jakmile Marselius rozpoutá občanskou válku, mohl bych se k němu připojit. Armáda by mě následovala a se spojenci v Říši bych mohl obsadit samotný Řím. Civilizované město s velkými možnostmi. Kdo by mě dokázal zastavit? "A vyjel, aby si je podmanil, a podmanil si je." Když Vilém dobyl Anglii, měl z toho daleko méně výhod a Anglie na tom jen vydělala. No, přinejmenším dlouhodobě. Tenkrát jim to ale tak nepřípadalo. "Muž tak tvrdý," psaly o něm kroniky. "Tak tvrdý byl a prudký, že žádný muž nemohl udělat nic proti jeho vůli." Ale i jeho nepřátelé o něm tvrdili, že Anglii může člověk bezpečně přejít s náručí plnou zlata. Dokázal bych vládnout lépe než césar...

Ne. Nejsem dobyvatel a pohled na bitvu není nic hezkého. Raději budu učitelem - a nebudeme už muset více bojovat.

"Není to jen mé rozhodnutí," řekl Rick. "Ale poradím Drumoldovi, aby tuto nabídku přijal. A udělal další. V kopcích pod horami leží volná půda. Římané na ní nic nepěstují, protože mají lepší. A my máme sedláky, kteří nemají žádnou zemi, a naše nejlepší půda není ani tak dobrá jako ta v kopcích. Nechte nás obdělávat tu půdu v míru a může být, že budeme mít pro Marselia výměnou za dary, které nabízí, dary své."

"Ricku, nemůžeš přece odmítnout dar," řekla Gwen anglicky.

"Nemám to ani v úmyslu," odpověděl Rick. "Ale obchod je daleko výhodnější než dar." Obrátil se k Luciovi. "Bude třeba dohodnout mnoho podrobností, ale věřím, že se dokážeme domluvit. S tím, jak se blíží Démonova hvězda, bude zabíjení a smrti dostatek. Nepotřebujeme ještě přidávat další."

Rick zvedl uhel, aby připsal další rovnici do seznamu na obílené zdi. Teď litoval, že nebyl ve fyzice lepší. Nedokázal si vzpomenout na základní rovnice harmonických složek pohybu a nebyl si jistý, jestli je odvozoval správně. "Že to tomu Newtonovi ale páli," zamumlal si tiše.

Stěna byla pokryta rovnicemi, poznámkami a odkazy. Jedna část obsahovala věci, které nutně potřebují, například papír nebo lepší lampy a zásoby per a inkoustu - to všechno bude zapotřebí k tomu, aby mohl ze své kapesní kalkulačky přepsat všechny logaritmy, než dojdou baterie. V další části vypsal nejlepší odhady, kterých dosáhl spočítáním produktivity obilí. Vedle byly diagramy secích prací a sklizní.

Podrobnosti neměly konce. Tahle práce nikdy neskončí; ale byla to daleko více uspokojující práce než cvičení armády.

Nájezd jim koupil čas, ale teď mohl vymýšlet něco, co vytrvá. Tamaerthon se může stát centrem vědění, místem, jehož bezpečí záleželo na něčem větším, než jen na síle vojska. Kdyby tak jen mohl mít k práci lepší světlo...

Když zaslechl klepání na dveře, s úlevou se otočil. Práce ho sice uspokojovala, ale rozhovor byl vítaným vyrušením.

Ve dveřích stál nejistě Caradoc. "Pojď dál," řekl Rick. "V láhvi na stole je dobré víno."

"Děkuji." Caradoc si nalil víno do poháru a zvědavě se podíval na Rickovy rovnice a nákresy oběžné dráhy Tranu. Rick věděl, že Gwen učí Caradoca číst, a velitel lučištníků projevoval vždycky o Rickovu práci velký zájem. Dnes ale nic neříkal.

Rick se zamračil. "Nějaký problém, kapitáne? Tak se vymáčkni, člověče."

"Mám starosti o paní Gwen," řekl Caradoc. "Jen sedí a zírá do ohně a nechce, aby u ní někdo byl. Není dobré, že si přeje být pořád sama."

"Tak ji samotnou nenechávej. Zůstaň s ní."

"Pane, já se snažím, ale ona má špatnou náladu."

"To má." Poslední dobou si oblíbila házení věcmi. Rick už dávno jakékoli pokusy o rozmluvu s ní vzdal. Podíval se na kalendář, který si nakreslil na zeď. Tylara byla také čím dál zasmušilejší. Určitě s tím měla něco společného ta dlouhá zima, ale zdálo se, jako by litovala ještě něčeho jiného - něčeho, o čem nechce mluvit. Kolem mě jsou samé smutné ženy, pomyslel si. Zrovna když se mi začíná dařit.

Ať už měla Tylara potíže jakékoli, zdroj Gweniných nálad byl jasný. "Blíží se její čas," řekl Rick. Nemám s tím sice osobní zkušenosti, ale říká se, že všechny ženy jsou takové, když se blíží den, kdy se má narodit jejich dítě. Zvláště když je to dítě první."

A, pomyslel si, pro Gwen to musí být obzvlášť těžké. Ani neví, kdy se má dítě narodit. Místní transký den byl o trochu delší než dvacet jednu hodinu a podle všeho se těhotenství ustálilo na dvou stech devadesáti místních dnech místo dvou set sedmdesáti dní pozemských; ale bude to platit i pro Gwen? To nevěděl nikdo. Přímá matematika; vyděl dvě stě sedmdesát čtyřicet dva a vynásob jednadvaceti a dostaneš tři sta dní. Jak moc tělesné fyziologie ale záviselo na hodinách a jaký podíl mělo střídání cyklu dne a noci? A měl na to vliv pozemský měsíc? Ženské menstruační cykly podle všeho na Luně závisely, ale dva měsíce Tranu byly malé a byly daleko blíže než ten pozemský. Měly i jeho vliv?

"Tobě na Gwen záleží, že?" zeptal se Rick.

"Ano, pane. A před tím nájezdem jsem si myslel, že záleželo i jí na mně. Teď ale nevím."

"Truchlí pro svého manžela," řekl Rick. "Ale máš pravdu. Je příliš sama. Promluvíš si s ní o tom."

"Tvůj mládenec si o tebe dělá starosti," řekl Rick.

Gwen seděla u ohně. Bez úsměvu k němu zvedla oči. "Dej mi pokoj!"

"Proboha, Gwen, nech toho!"

"Proč?"

"Myslíš si, že máš tyhle problémy jako první na světě?" zeptal se Rick.

"Ano."

"Fajn, tak je trochu rozebereme," řekl Rick. "Poslyš, mluvil jsem s porodními bábami. A s Yanulfem. Myslí si, že je všechno normální -"

"Lékařští odborníci," ušklíbala se Gwen.

"No, přinejmenším přivedli na svět spoustu dětí," řekl Rick.

"Jistě. A přišli o spoustu matek. Ricku, já z toho mám děsnou hrůzu!"

"To vidím," řekl Rick. "Můžu si sednout?"

"Jako doma."

"Díky. Podívej, nejspíš jsem tím zahájil populační explozi, ale naučil jsem se základy teorie přenášení chorob bakteriemi," řekl Rick.

"To nedokážeš. Už jsem to zkoušela," řekla Gwen.

"Nešla jsi na to správně. Vyprávěl jsem jim, že nemoci způsobují malí, drobní d'ablové, a že je může zahnat jen posvěcené mýdlo a převařená svatá voda. Takhle to pochopit dokážou." Zamyslel se. "Viš, opravdu tímhle můžu zahájit populační explozi. Takhle vznikla na Zemi."

V devatenáctém století spousta žen umírala na poporodní horečku. Ale pak přišel Ignác Semmelweis se svou teorií ohledně toho, že poporodní horečku způsobuje nečistota na rukou porodníků. Jeho kolegové ho přinutili k odchodu, protože tvrdil, že chyba byla u nich, ale i když zemřel v blázinci, uvěřilo mu nakonec dost z nich - poté, co spousta žen porody nejen přežila, ale zplodila děti další. "Určitě musí existovat způsob, jak změnit to, před čím tady stojíme," řekl Rick. "Není to jednoduché, ale snažím se dívat dopředu. Možná se dokážeme vyhnout problémům, které jsme prožívali na Zemi."

"Možná to nedokážeme."

"No tak už toho, ksakru, nech," řekl Rick. "Jsi na nejlepší cestě k depresi. Ještě chvílku pokračuj a doženeš mě k ní taky."

"Promiň," řekla Gwen. "Máš pravdu. Ale všechno mi to připadá tak zbytečné."

"Proč? Protože se nemůžeme vrátit domů? Vždyť si přece můžeme udělat domov tady," řekl Rick. "A - ksakru, Gwen, jsme tady daleko užitečnější, než jsme kdy byli na Zemi. Neměli jsme doma příliš velkou příležitost k tomu, abychom cokoli kolem sebe změnili, ale tu tady máme. Politické dějiny už jsme přece změnili. Máme mír s Říší a půdu, kterou můžeme obdělávat. I kdyby Marselius prohrál, dokážeme tyhle hraniční kopce udržet dostatečně dlouho na to, abychom stačili sklídit úrodu. S těmi novými pluhy, na kterých začali pracovat kováři, dokážeme výnosy obilí ztrojnásobit. Už jsme těmhle lidem pomohli víc než dost a je toho daleko víc, co můžeme udělat!"

Jistě, mám dost zvláštní postavení. Pěvci už o mně začali skládat balady a lidé se na mě dívají s úctou. Nedokážou se rozhodnout, jestli jsem vojevůdce nebo jen čaroděj. Ale ať už jsem to nebo to, všichni se od nás chtějí učit.

Gwen, můžeme tady založit univerzitu! No, začneme spíš se základní školou. Ale můžeme založit vědecké centrum, které opravdu změní tenhle svět. Pomysli na to, co můžeme učit! Jen samotná představa vědeckých metod a experimentální vědy způsobí revoluci. A matematika. Nejsme žádní géniové, ale víme o algebře a geometrii víc, než se vědělo po většinu dějin na Zemi. Medicína. Zubní hygiena. Fyzika. Dokonce elektřina. Na tranzistory sice nemám, ale dokázal bych dát dohromady baterie a vakuové lampy a - co to s tebou, ksakru, je? Tváříš se, jako bys potkala ducha."

"Ricku, proboha - nepostavil jsi ještě rádio, že ne?"

"Ještě ne. Pořád mám problémy s výrobou drátů. Ale -"

"Nedělej to! Prosim, nedělej to." V hlase se jí ozývala skutečná panika.

"Chápu," řekl Rick. Vstal, přešel k ní a vzal její ruce do svých. "Nemyslíš, že už je načase, abys mi o tom řekla?" zeptal se. "Proboha, Gwen, co ti to Les řekl, že to nemůžeš říct mně?"

V očích se jí zaleskly slzy. "Teď jsme v bezpečí," řekla. "Jen nic neměň. Ach, Ricku, mám takový strach -"

"To vidím. Ale nevím proč. Gwen, prosím. Prosim, řekni mi to."

Skryla tvář do dlaní a už nic neřekla.

O tři dny později dorazil ze západu posel. Drumold svolal své rádce do velké síně, aby si vyslechli novinky.

Poslem byl mladý kmenový válečník, který byl na svůj úkol očividně hrdý. Odrecitoval pozdravy Drumoldovi a pak promluvil k Tylarě. "Před šesti dny přišel do Tar Kartu tucet pánů a rytířů z Drantu. Cestovali ve velkém spěchu a už nemohli jít dále. Jeden z pánů se ptal, jestli žije paní Tylara. Všichni se pak radovali, když jim bylo řečeno, že ve zdraví přebýváš v domě svého otce. Pak požádali mého pána, jestli je k vám možné vyslat posla, a ještě v noci jsem vyrazil. Požádali mě, abych pozdravil velkou paní Equetassu z Chelmu a abych jí řekl, že litují toho, že k ní nemohou dojít sami. Prosí ji, aby přišla ona k nim."

"Equetassa z Chelmu? Ale z té země jsem byla vyhnána," řekla Tylara. "Kdo jsou ti muži?"

Místo odpovědi jí posel podal pečetní prsten.

"Kamithon? Toho jsem přece viděla umírat," řekla Tylara. "Byl shozen z hradeb."

"Je to trik, který tě k nim má přivést," zamumlal Drumold. "Sarakos tě pořád ještě nenávidí."

Posel se zatvářil bolestně. "Tvrdíte, že klan Ebolů pomáhá nepřítelům Mac Clallan Muira?" zeptal se.

"Ne, ne," protestoval Drumold. "Jen nechápu, co chtějí od mé dcery."

"Ani já," řekl posel. "Ale Calad, můj náčelník, dlouho jejich příběhu naslouchal. Pak mi přikázal, abych opakoval tato jeho slova: 'Zjistil jsem věci, které jsou velice důležité pro všechny klany Tamaerthonu. Prosim, aby Mac Clallan Muir a paní Equetassa přišli se vším spěchem do Tar Kartu.'"

"V téhle zimě?" zeptal se Drumold. "Ne, to počká, dokud nesejde v průsmycích sních."

"Můj náčelník říká, že ne."

"Otče, ty můžeš čekat," řekla Tylara. "Ale já nikdy neslyšela o tom, že by se dal Calad lehce vyplašit nebo že by nevěděl, jak hluboké jsou v průsmycích závěje. Pokud jde o mne - vracíš se hned?" zeptala se posla.

"Hned, jakmile budu propuštěn," řekl.

"Pak tedy řekni svému náčelníkovi, že ovdovělá Equetassa z Chelmu dorazí tak rychle, jak jen to bude možné."

"Tylaro, je to moudré?" zeptal se Rick.

"Co s tím má společného moudrost? Sarakos může sedět v mé poradní síni, ale kromě něj tam jsou ještě mí lidé."

Ksaku, pomyslel si Rick. Samozřejmě, že půjde. "Připravím věci na cestu," řekl. "Můžeme vyrazit ráno."

"Doufala jsem, že půjdeš se mnou," řekla Tylara. Poprvé za několik posledních dní se na něj usmála.

Drumold vzdychl. "Řekni svému náčelníkovi Caladovi, že Mac Clallan Muir k němu dorazí v příštích deseti dnech a bude jej doprovázet paní Equetassa."

Tar Kartos ležel na západním okraji horských planin, které tvořily Tamaerthon, a během staletí byl vystavěn v město se silnými zdmi. Po pětidenní cestě přes zamrzlá jezera byl Rick rád, že se k pochmurné pevnosti blíží.

Calad, náčelník klanu Ebolů, byl formálně Drumoldovi jako Mac Clallan Muirovi podřízen, ale to byla záležitost, na kterou nikdo příliš nedbal. Když byla Drumoldova společnost uvedena do poradní síně, usedl Drumold na místo proti Caladovu křeslu a přenechal starosti o to, který konec stolu je čelem, někomu jinému.

Kromě Calada a jeho poradců tu byl půltucet drantoských rytířů a vojevůdců. Než mohli být vůbec představeni, rozeběhla se Tylara k jejich vůdci - starému vojákovi, po jehož drsné tváři se táhla dlouhá, ošklivá jizva. "Kamithone!" vykřikla. "Nemohla jsem tomu uvěřit, i když jsem držela v ruce tvůj prsten a slyšela je, jak tě popisují. Viděla jsem, jak tě shazují z hradeb Dravanu."

"Ne, paní, neshodili mě. Než to mohli udělat, vytrhl jsem se jim a skočil sám. Copak jsem neznal nejlépe místa, kde ke zdem přiléhá vodní příkop? Když jsem se dostal z Dravanu, pomáhali mi vesničané tak dlouho, dokud jsem nenašel Ochránce Doriona a mladého Wanaxe... Nejspíš to ještě nevíte, takže: jsem lordem Ochráncem Drantu."

"Ochráncem -"

"Ano. Dorion zahynul v bitvě se Sarakosem. Říct to takhle je neříct vlastně nic. Roztrhaly ho na kusy hromové zbraně."

Ano, stál po mém boku a stáli jsme nejméně legii od bitevního pole."

"Minomety," řekl Rick.

Kamithon se na něj zvědavě podíval.

"Lord Rick je naším válečným náčelníkem. Zná tyto zbraně," vysvětloval Drumold.

"Kde je Wanax Canton?" zeptala se Tylara.

"Chlapec dostal horečku," řekl Kamithon. "Odpočívá v tomto hradě." Starý voják se odmlčel. "Přišli jsme sem jako žebráci," řekl, "prosit Tamaerthon o pomoc proti Sarakosovi. Ano, po pravdě řečeno jsme na tom hůře než žebráci. Přinášíme zprávy, které se vám budou zdát určitě nevídané."

"Raději si je vyslechneme," zavrčel Drumold. "Jsem skoro zmrzlý. Jaké jste přinesli novinky, že nemohly počkat, až dorazíte k nám?"

"Vyslechni jej," řekl Calad. "Neposlal jsem pro tebe pro nic za nic. Ochránče, řekni Clallanu Mac Muirovi o válce v Drantu."

"Poté, co padl hrad Dravan, jsem utekl k vojsku Ochránce Doriona," řekl Kamithon. "Zastihli jsme Sarakose v

nepříjemném postavení a mysleli jsme, že ho v jediné bitvě zničíme. Nevím, kdo by toho dne vyhrál, ale náhle začali naši muži padat jako obilí pod břitem kosy. Sarakos uzavřel spojenectví s muži z hvězd, kteří bojují zbraněmi zla." Odmlčel se, aby si prohlédl Drumoldův výraz. "Nic na to neříkáš?"

"Už o tom víme," řekl Drumold.

"Zvláštní," zamumlal Kamithon. "Ale tím je věc jednodušší. Poté, co nás Sarakos se svými spojenci porazil, jsme utekli do hor, kde jsme chtěli v boji pokračovat. Sarakos nám práci ulehčil, protože jeho armáda plenila zemi. Odvolal každého drantorského vojevůdce a nahradil jej svými oblíbenci. Ti si začali zotročovat lidi tak, že za chvíli byli všichni, jak bohatí, tak chudí, připraveni se k nám připojit. Nesváděli jsme žádné velké bitvy - věděli jsme, že v nich nemůžeme zvítězit. Ale plenili jsme zemi, pálili úrodu, zabíjeli jeho posly, přepadali jeho nové rytíře a vojevůdce, když přijížděli do svých vesnic. Sarakos nepoznal v Drantu mír. Mnozí jeho koně hladověli nebo byli sněženi. I přesto ale jeho vojáci umírali hladu a nakaženi morem a mnoho jich uteklo. Do jara jich ztratí ještě více, protože sníh uzavřel cesty do Pěti království a my zničili úrodu Drantu.

Brzy poté, co přišla zima, jsme se doslechli o tvém velkém vítězství nad římskými legiemi. Jednou jsem měl už příležitost vidět tamaerthonské lučištníky v bitvě a napadlo mě, že se silami, které už mám, a které ještě mohu shromáždit a s pomocí nějakého tisíce tvých lučištníků, bychom mohli vyhnat Sarakose z Drantu a dosadit paní Tylaru na trůn nad jejími zeměmi. O to jsem tedy přišel žádat."

Drumold se naklonil k Rickovi. "Co si o tom myslíš?"

"Pane Kamithone," řekl Rick, "nezapomínáš na muže z hvězd a jejich zbraně?"

"Ne," řekl Kamithon. "Těch se právě týkají příznivé zprávy, které jsem přinesl. Muži z hvězd se rozdělili. Mnoho jich od Sarakose uprchlo. Zůstalo jich méně než tucet. Tucet mužů jistě nezastraší tebe, který jsi porazil Římany."

"Jak víš, že se muži z hvězd rozdělili?" zeptal se Rick.

Kamithon se chumrně usmál. "Přivezl jsem Mac Clallan Muirovi a jeho dceři dárek." Obrátil se ke svému vojákově.

"Přiveďte vězně."

Voják odešel a vrátil se za okamžik s mužem, oblečeným po sedláckém způsobu ve vlněných kalhotách a silném kabátě. Měl rozčuchaný vous, který nebyl celé týdny zastřížený ani upravovaný a ruce měl spoutané železnými pouty, od kterých vedl k jeho kotníkům silný řetěz.

Zamračeně stál a nenávisťně si prohlížel poradní síň, dokud jeho oči nepadly na Ricka. Chvilí na něj nevěřicně zíral a pak vykřikl: "Kapitáne! Proboha, kapitáne, pomozte mi!"

Byl to vojín Warner.

Navzdory ohni, planoucímu v krbu, byly Rickovy pokoje chladné. A není to jen mrazivým vzduchem, pomyslel si Rick. Mohl cítit chlad, který vyzařoval z Tylary, sedící u ohně.

"Myslela jsem, že tě to potěší," řekla. "Nejsou snad tví nepřátelé nepřáteli mími? Můžeme zabít Sarakose a já se mohu zbavit té nenávisti, která ve mně vůči němu plane -"

"To nevíme," řekl Rick. "Tylaro - Tylaro, pokaždé, když si vzpomenu na to, co ti Sarakos udělal, je mi špatně.

Nenávidím ho stejně jako ty. Já tě miluji!"

"Nevypadáš tak."

"Více, než můžeš tušit," řekl Rick. "Přeji si, aby byl Tamaerthon silný bez nekonečné války. Můžeme to všechno riskovat jen pro pomstu?"

Než mu dokázala odpovědět, ozvalo se zaklepání na dveře. "Dále," řekl s úlevou Rick.

Warner byl oholený a dali mu lepší oděv. Když ho Jamiy přivedl dovnitř, byl skoro dojemně vděčný. "Díky Bohu, že jste přišel, kapitáne. Díky Bohu -"

"Posad' se," vyzval ho Rick. "Jamiyi, nalij mu pohár vína."

Warner si vděčně sedl. Vypil pohár jedním douškem a Rick mu znovu nalil až po okraj. "Pomalů," řekl. "Chci si poslechnout tvůj příběh dřív, než se stihneš opít." Pak se zasmál. "Víš, není tomu ani týden, co jsem tě chtěl hrozně mít vedle sebe. Pokoušel jsem se odvodit některé Newtonovy rovnice. Myslíš, že si dokážeš vzpomenout na vysokoškolskou fyziku?"

"Ano, pane," řekl Warner. "Eh - balistika?"

"Možná," řekl Rick. "Ale hlavně základní věci." Pak přešel do místního tranského dialektu. "Warnere, tohle je paní Tylara. Oba bychom chtěli slyšet tvůj příběh."

"Ano, pane. Ale mohl bych ještě předtím dostat víno?" Warner se dychtivě napil. "Čím mám začít?"

"Víme, že Parsons uzavřel se Sarakosem spojenectví," řekl Rick. "A že jste mu pomohli zvítězit v bitvě proti armádě Drantu. Co se stalo pak?"

"Nejdřív to vypadalo docela dobře," řekl Warner. "Kapitáne, tohle bych dokázal líp vyprávět v angličtině."

"Tak dobře. Budu to Tylaře překládat."

"Ano, pane. No, jak už jsem řekl, nejdřív to vypadalo docela dobře. Vyhráli jsme a země byla naše. Parsons nám každému dal párek místních holek. Bylo to trochu srandovní mít otroky, ale takhle to tady prostě chodí. Měli jsme ženy a klenoty a spoustu dobrého jídla a docela dobré víno a bylo to přesně tak, jak nám sliboval Parsons. Žili jsme si jako králové. Dokonce jsme měli i sluhy, kteří nám obdělávali zemi. Zabrali jsme si pro sebe nejlepší domy a ani jsme se moc nemuseli bit - jen tehdy, když došlo na něco, co místní nedokázali zvládnout. Pak jsme nastoupili s minomety a samopaly.

Všechno šlo pár měsíců jako na drátkách, ale pak se to podělalo. Partyzánská válka. Kapitáne, bylo to jako ve Vietnamu, jenže horší, protože jsme neměli ani vrtulníky, ani nákladáky, prostě nic. Museli jsme jezdit na koních, a než jsme se někam dostali, utekli partyzáni do kopců. Mimo hrady jsme nebyli v bezpečí. Jel jste lesem a nevěděl, jestli vás

nezabije šíp nebo střela z kuše.

Nepřestávalo to a ani se nezdálo, že by se to mělo zlepšit. Ti lidi nás nenáviděli a my je přece nemohli pobít všechny. A pak přišel hlad, dokonce i na nás - a my měli daleko víc jídla než ti chudáci, co s náma byli. A Parsons! Byl tak protivnej, že se k němu nedalo jít na deset metrů. Tvrdil, že je to všechno naše chyba - že jsme neměli dost kázně -, ale že to musí přestat. A tak jsme toho jednoho dne měli plný zuby a pár nás odejelo pryč."

"Kolik?" zeptal se Rick.

"Dvaadvacet," řekl Warner. "Dal jsem to dohromady s Gengrichem. Jeli jsme na jih k jednomu území. Potřebovali jsme si nějak vydělat na živobytí, a tak jsme se nechali najmout městskou republikou Kleistinos. Nakrmili nás a naše ženy - většina z nás si s sebou vzala buď jednu, nebo obě dvě, se kterýma jsme žili - a ani jsme nemuseli bojovat. Na jaře jsme měli doprovázet velkou karavanu směrem na jih a to vypadalo daleko jednodušeji než to, co po nás chtěl Parsons."

"A jak ses dostal sem?"

Warner vypadal, jako by se styděl. "Opil jsem se a zhasnul v hospodě, a když jsem se probudil, už jsem měl ty náramky. Místní hospodský mě prodal drantoským rebelům."

"Chápu. Teď mě omluv, raději řeknu Tylaře, co se děje." Rick shrnul Warnerův příběh.

"Nejsou to rebelové," řekla pak Tylara chladně. "Bojují proti banditům o své domovy."

"Ano, paní," řekl Warner. "Když to tak vidíte -"

"Ona to tak opravdu vidí," řekl Rick. Přešel do angličtiny a řekl: "Kdybych byl na tvém místě, byl bych opatrnější. Je pěkně ostrá a má ještě ostřejší dýku." Nalil si pohár vína. "Jaké zbraně jste s Gengrichem odvezli s sebou?"

"Jeden minomet," řekl Warner. "A samozřejmě naše pušky a pistole."

"Takže André má minomet a bezzákluzovku. Kolik min?"

"Počítám tak tucet," řekl Warner.

"Muži z hvězd jsou oslabení," řekla Tylara. "A Sarakos většinu svého vojska ztratil."

"Nejsou tak silní, jako byli předtím," souhlasil Warner. "Kapitáne, chcete na ně zaútočit?"

"Nevím."

Tylara se na něj mrazivě podívala.

"Miláčku, ty to nechápeš," řekl Rick. Myslí si, že když jsme tak lehce zvládli Římany, že Parsons nemůže být zase tak tvrdý. Prostě to neznají. Jedna mina na správné místo a nemám pikový pluk, ale rozvrácené stádo. A Yatar sám ví, co by dokázaly udělat samopaly s lučištníky -

Tylara vstala a přešla ke dveřím. "Jamiyi," řekla. Pak ukázala na Warnera. "Odved' ho do jeho pokoje."

"Chovejte se k němu slušně, ale nedovolte mu utéct," řekl Rick. "Warnere, opravdu rád jsem tě viděl. Pokud to všichni přežijeme, budeš profesorem na první transké univerzitě."

"To by se mi líbilo," řekl Warner. "Zní to líp než vydělávat si na chleba bojem."

Rick počkal až Jamiy s Warnerem odejdou a pak se s povzdechem obrátil k Tylaře. "Dobře, miláčku. Vyřídíme to."

2

Její chladný pohled se změnil v nešťastný. "Nechci se s tebou hádat," řekla.

"Bůh ví, že se to nelíbí ani mně -"

"Prosím. Nech mě domluvit. Celou zimu jsem s otcem čekala, kdy si s ním promluvíš o naší budoucnosti."

"Čekal jsem, až si budu jistý, že si to přeješ i ty," řekl Rick. "A nebyl jsem si jist tím, kdy nastane ten správný čas -"

"Doufala jsem, že mě chceš."

"Chci. Bůh ví, jak moc. Miluji tě," řekl Rick.

"Já tebe také. Víc, než jen tušíš. Naše zvyky nejsou stejné jako vaše. Nikdy dříve se ještě žena nevdala, dokud nebyla pomstěna - a přitom to tak chci. Ricku, tvé způsoby jsou zvláštní. Nejsi takový, jaký byl můj manžel. Jsi válečník, ale nepřeješ si boj. Viděla jsem, jak tě muži urazili, a přitom jsi neudělal nic, i když si krev vyžadují už menší slova -"

"Tak bys to chtěla? Mám shromažďovat hlavy?" Tamaerthonští válečníci už dávno hlavy mrtvých nepřátel jako trofeje nesbírali, ale zpívaly se mnohé legendy o hrdinech, kteří to dělali.

"Mlč," řekla. "Ne. Nemáš. Pochopila jsem, že i když ti zabíjení života nepůsobí potěšení, nejsi slaboch. A viděla jsem tě ve velké bitvě a znovu tehdy, když jsi mluvil o škole, kterou chceš vystavět. Slyšela jsem, jak mluvíš o věcech, které chceš učit, a o tom, jak to všem pomůže - klanům Tamaerthonu stejně jako ostatním. Je toho mnoho, čemu na tobě nerozumím, ale spoustu toho už chápu a miluji tě. Ne tak, jak jsem milovala Lamila. To bylo skoro neuvěřitelné - ne, neodvracej oči a nebuď smutný. Netěšila jsem se na svatební lože s Lamilem tolik, jako se na něj těším s tebou. Lamil byl hezký, ale lehkomyšlný. Neměl v sobě žádného démona, který by jej poháněl stejně jako tebe. Tehdy jsem ho v sobě neměla ani já, ale naučila jsem se už, co je povinnost, a teď jsem na tom stejně jako ty. Můžeme patřit jeden druhému, ale máme i své sny. Ne o bohatství, ale o něčem větším."

Přešel k ní a položil jí ruce na ramena. "Proč tu potom stojíme jako -"

Jemně jeho ruce ze svých ramen sňala a odstoupila stranou. Na tváři měla ustaraný a smutný výraz. "Prosím. Tohle musí být vyřčeno. Ricku, když jsem uvěřila tomu, že je Sarakos v Drantu bezpečně usazený, spolkla jsem nenávist, kterou k němu cítím, i když pálila jako oheň. Myslela jsem, že musíš cítit totéž, když muž, který, který - bohové!, když muž, který mi udělal něco takového, může žít dále!"

"Nemůžeš vědět," řekl Rick. "Bože, lásko, nemůžeš vědět -"

"Sním o tom, že ho stáhnou z kůže," řekla Tylara. "A přesto, protože jsme věřili tomu, co chceš pro Tamaerthon - a pro celý svět - udělat, jsem žila s vědomím, že Sarakos nebude nikdy potrestán. Stejně tak můj otec a bratr. Souhlasili jsme - jsi pro Tamaerthon důležitý a my tě nemůžeme držet. Nemáš vůbec důvod pro to, abys v Tamaerthonu zůstal - kromě toho, o čem jsem si myslela, že ke mně můžeš cítit - a přitom tě potřebujeme. A tak jsem nezemřela při tom, že bych se

pokusila o pomstu. Miluji tě stejně silně, jako nenávidím Sarakose. Kdysi jsem žila jen pro to, abych jej zabila. Teď mám tebe."

"Ale teď chceš, abych pro tebe Sarakose zabil já."

"Teď je to možné," řekla.

"Ne. Co se změnilo?" zeptal se Rick. "André Parsons má méně mužů, ale stále má více než dost zbraní na to, aby nás zničil, a bez pikových pluků je Tamaerthon odsouzen k záhubě. Věříš Marseliovi? Já ano - tak dlouho, dokud se bojí našich pikových pluků. A pokud Marselius selže, budeme muset válčit s cézarem."

"Jsi si jist, že se vůbec nic nezměnilo, můj budoucí manžel?" zeptala se Tylara. "Muži z hvězd jsou rozdělení. Sarakos ztratil polovinu svého vojska. Je to snad nic?"

"Je to dostatečné?"

"Nevím. Toto jsou věci, které znáš ty," řekla Tylara. "Ale vím jedno. Chelme je můj. Lamil po sobě nezanechal jiného dědice. Slyšel jsi, jak tam nyní žijí lidé. Umírají. Je tam válka bez konce. Blíží se Čas. Nemám snad k nim žádnou povinnost? A nemáš snad ty sám ještě větší?"

"Já? Nikdy jsem tam nebyl -"

"Přivedl jsi sem muže z hvězd," řekla Tylara. "Nyní se prohánějí zemí jako hladoví vlci. Copak za to nenesáš odpovědnost?" V očích se jí zaleskly slzy. "Má lásko. Můj otec smýšlí stejně jako já. Pokud skutečně věříš tomu, že nemůžeme udělat vůbec nic pro to, abychom zbavili zemi těchto stvoření zla, pak pošleme Kamithona zpátky bez pomoci. Ale prosím, promysli to."

Takhle to říkat nemusela. Moje odpovědnost. Přivedl jsem je sem. Nechtěl jsem a - jakou má tohle dohadování, ksakru, cenu? Přivedl jsem je sem. Ale kruci - "Moje univerzita bude daleko důležitější, než tušíš," řekl Rick. "Můžeme změnit celý tenhle svět. Můžeme to celé dát v sázku jen proto, abychom zabili Sarakose?"

"Má lásko, vím, že není nikdo takový jako ty," řekla Tylara. V hlase se jí neozýval ani náznak žertování. "Ale nemůže paní Gwen a ten muž Warner učít stejně dobře jako ty?"

Tím můžeme škrtnout můj poslední argument, pomyslel si Rick. Do háje s tím. "Ano. Může," řekl. Bůh mi buď milostiv, má pravdu. A nikdo jiný nedokáže Sarakose s Parsonsem zastavit. Dokážu to já? Se Sarakosem to nebude těžké. Jeho střední a těžká jízda nebude zdaleka tak účinná jako římsí obrněnci a mé pikové pluky si teď věří daleko více. Ale pořád musím udržovat sevřené formace a Parsons má minomet a nejméně tucet střelců - což je víc než dost k tomu, aby rozprášili píky a připravili cestu Sarakosovým jezdcům -

Rojnice lučištníků by dokázala v příhodném terénu Parsonsovi škody nadělat. Ale je příliš zkušený na to, aby se takhle nechal nacytat. Jak bychom mohli oddělit pozemské vojáky od zbytku armády -

"Máš plán," řekla. "Tenhle výraz už jsem u tebe viděla dříve."

"Něco, co řekl Warner. Tylaro, i kdyby všechno vyšlo hladce, zahyne přitom spousta lidí..."

"Víc, než kolik zemře, pokud neuděláme nic?"

"Ne. Ani zdaleka ne tolik." Vzdychl a objal ji. "Mohl jsem si vybírat ze stovky žen," řekl. "Mohl jsem mít stovku žen. Takže si samozřejmě musím vybrat tebe." Políbil ji. Dlouho tak spolu stáli.

Pak se mu jemně vyvinula z náruče. "Na jaře," řekla. "Mezitím musíme poslat jídlo Kamithonově armádě dříve, než další jeho muži a zvířata podlehnou hladu."

"Ano." A tisíce jiných podrobností. Shromáždit západní klany a začít je cvičit v nové taktice. Více pik a šípů. Vozy se zbrojí a zásobami. Politika. Přinutit klany ke spolupráci už tak bylo dost těžké. Teď bude mít ještě na starosti Ochránce Kamithona a mladého krále.

A další maličkosti. Hlídky musí uzavřít průsmyky a držet skutečnost, že Tamaerthon zbrojí k válce, v tajnosti tak dlouho, jak to jen bude možné. Druhá železná opona, jejímž úkolem bude, aby zvědové, kteří bezpochyby zjistí, že klany mobilizují, nebyli schopni předat zprávu o tom, že cvičí s pikami. A uvnitř toho všeho největší tajemství ze všech.

"Čemu se usmíváš?" zeptala se Tylara.

"Trvalo by dlouho, než bych ti to vysvětlil," řekl Rick. Jak jí mohl říct, že má v úmyslu pojmenovat svůj vnitřní kruh „Projekt Manhattan“? Samozřejmě ale tohle jméno nesmí použít. Prozradilo by Parsonsovi všechno tak jasně, jako by mu někdo nahlásil, že v Tamaerthonu shromažďují tuny mrvy a síry.

Potřebují bezpečnou oblast k tomu, aby z mrvy vyluhovali ledek. Jeho vzdělání nebylo dostatečně dobré na to, aby vyvinul sulfáty nebo penicilin, ale něco tak jednoduchého jako tohle nebude žádný problém. Sedmdesát pět procent ledu, patnáct procent uhlí a deset procent síry: poměr patnáct ku třem ku dvěma, předpis používaný ve válečných recepturách po celá staletí. A budou potřebovat mlýn bez kovových součástí k tomu, aby to všechno mohli nadrtit. A to si ještě nevzpomněl na tisíce dalších maličkostí. Válečnictví. O hrdinech se sice zpívají balady, ale jsou to maličkosti, které tažení vyhrávají.

Nebo prohrávají.

JANIČÁŘI

1

Gwenin porod byl těžký. Dítě bylo velké a ona byla drobná. Mnoho hodin musela těžce pracovat a poté celé týdny ležet. Pamatovala si jen několik podrobností. Jedna z nich zůstávala v její mysli jako živá: okamžik, kdy jí Yanulf položil dítě na prsa. Mohlo to být jen několik vteřin poté, co se chlapec narodil.

Nepamatovala si, kdy Yanulfovi řekla, že se dítě bude jmenovat Les, ale nelitovala toho. Jednoho dne bude vyprávět Lesovi o jeho otci a předá mu vzkaz, který pilot pro své dítě zanechal.

Trvalo dlouhou dobu, než se jí znovu vrátila síla. Celé týdny mohla kojit své dítě pouze jednou denně. Naštěstí se několik dní před Lesem narodily ještě dvě děti a obě silné ženy klanu měly dostatek mléka. Později Gwen uvažovala o

tom, jestli náhodou právě v tomto nespočíval dávný zvyk kmotrů; bez pomoci těch žen by Les jistě zemřel. Postupně si opět začala uvědomovat život mimo dům. Nejříve se o něj zajímala jen málo - mimo hořkost vůči Rickovi a Masonovi, kteří se nevrátili z Tar Kartu a nedovolili návrat ani Caradocovi. Dostala od Ricka dopis, v němž jí psal, že pokud vydrží mír s Marseliem, bude univerzita moci začít pracovat příští léto. Měla z toho radost. Všechno šlo jako na drátkách.

Pak ale zjistila, že odešlo mnoho mladých mužů. Všichni důstojníci a poddůstojníci Rickovy nové armády byli povoláni do Tar Kartu stejně jako každý kovář. Když se pokusila zjistit důvod, nedozvěděla se nic. Žádná z žen nevěděla, proč byl její muž povolán do západních hor. Několik si jich sice myslelo, že se s odchodem leďů chystá další nájezd, ale žádná si tím nebyla jistá. Neexistovala možnost, jak to zjistit. Poprvé od chvíle, kdy přišla na Tran, se Gwen bála, že se jí situace vymyká z rukou.

Slunce stálo asi třicet stupňů nad obzorem a v níže ležících průsmycích sněhy roztály, když byl do Tar Kartu povolán i Yanulf. Vrátil se a s velkými tajnostmi jí sdělil, že Rick plánuje válku, aby Tylaře znovu získal Chelm.

"Ano, paní," řekl. "Pověděli mi, že se budu moci vrátit na hrad Dravan ještě před slunovratem. Zatímco spolu mluvíme, probíhá ohnivá sekera Gariochem."

Gwen byla zděšená. Tohle mohlo zničit všechny její plány. "Ale - to je přece šílenství! Chce vést válku s muži z hvězd?"

"Ano. Nikdo neví, co má lord Rick v úmyslu, ale říká se, že pomocí svého plánu zničí jak muže z hvězd, tak Sarakose. Vím, že každý vůz v zemi vozí mrvu na místo poblíž Tar Kartu, kde zbudoval vodní mlýn."

Mrvu. "A shromažďuje i síru?"

Yanulf se zatvářil překvapeně. "Ano. Mrvu a síru. Ale nevím, jakého kouzla s těmito věcmi chce dosáhnout."

"Já ano," řekla Gwen. Střelný prach. „Každý vůz v zemi“ bylo nejspíš přehánění, ale pořád to znamenalo, že Rick vyrábí spoustu černého prachu. Proč se rozhodl vést válku černým prachem proti samopalům? "Yanulfe, musím s ním mluvit," řekla Gwen.

"To by nebylo moudré," odpověděl kněz. "Ještě jste dostatečně nezesílila. Kromě toho hned, jakmile klany dorazí do Tar Hastigaru, se dá armáda na pochod. Nejspíš tam nestihnete dorazit před začátkem války."

"Pak je ještě důležitější, abych s ním hovořila."

"Jasně na vás vidím strach," řekl Yanulf. "Nevěříte snad tomu, že lord Rick dokáže muže z hvězd porazit? Drumold tomu věří -"

"Nevím," řekla Gwen. Co může mít Rick v plánu? Určitě by zbytečně neriskoval. Musí věřit tomu, že to dokáže. A pokud ano - "Ale je ještě něco, co musí vědět, než se do bitvy pustí. Musíme za ním jít."

Yanulf si ji pečlivě prohlížel. "Je to pro vás důležité."

"Je to důležité pro každého na tomto světě," řekla Gwen. "Na tomto světě stejně jako na světech jiných."

"Nemůžete mu poslat zprávu?"

"Žádnou, které by uvěřil," řekla Gwen. "Ani se neopovažuji někomu říct, co mu má vzkázat. Bylo by ještě méně moudré se to pokoušet napsat. Ne, musím jít sama, a to rychle."

"Věřím vám," řekl Yanulf. "Zařídím to, jak nejlépe budu moci. Ale nebudeme cestovat rychle, má paní, protože rychlou cestu byste nepřežila. A musíme sehnat pro vaše dítě kojné a vojáky pro doprovod. To bude chvíli trvat."

"Máme málo času," řekla Gwen.

"Udělám, co bude možné."

"Bude lepší, když počkáme," řekl Kamithon. "Jarní deště stěží skončí a bláto leží v silné vrstvě. Nejsme schopni rychlého přesunu."

Okolo poradního stolu se ozvalo souhlasné mručení. Ricka potěšilo, když zaznamenal, že Balquhain a Drumold nic neříkají, ale čekají, až promluví Rick. "Toho nebude schopen ani Sarakos," řekl Rick. "Ale je tu ještě něco; nemáme dost jídla na to, abychom čekali ještě déle a měli přitom dostatek zásob na cestu. Mason nové vojáky vycvičil dobře."

"Pár dní by určitě neškodilo," řekl Mason. "Ale myslím, že už jsou docela dobří."

"Odklady nic nezískáme," řekl Rick. Ukázal na mapu, rozloženou na poradním stole. "Vyrážíme pozítří v poledne."

Budeme pochodovat přímo po silnici. Chci, aby zítra za svítání vyjeli zvědové, abychom si byli jisti tím, že se zprávy o našem příchodu nedostanou do Drantu dříve než my. Teď další podrobnosti." Rozvinul několik dalších svitků a uklonil se chlapci, který seděl v čele stolu.

"Veličenstvo, toto jsou dekrety," řekl Rick. "Tím nejdůležitějším vyhlašujete všeobecnou amnestii všech skutků až do letošního jara a zaručujete, že všichni synové budou dědici svých otců. Až dorazíme k drantoským hranicím, rozšíříme tento dokument po celé zemi tak rychle, jak jen to bude možné."

"Chcete, abych odpustil zrádcům, kteří povstali proti mému otci," řekl mladík. Hlas mu přeskočil. "Nikdy!"

"Musíte," řekl trpělivě Rick. "Jak jinak bychom přinutili zemi, aby povstala proti Sarakosovi? Přemýšlejte, Veličenstvo. Budete raději sedět na trůnu svého otce nebo sledovat své království z vyhnanství?"

"Pokud bude každý syn dědit po svém otci," řekl Calad, "jak chceš odměnit klanové válečníky a naše spojení?"

"Sarakos vytvořil dostatek volných míst," řekl Rick. "Země bez dědiců pro ty, kteří budou raději vojevůdci Drantu než klanovými válečníky Tamaerthonu. Jeden z těchto dokumentů dává Mac Clallan Muirovi právo disponovat volnou půdou dvou zemí. Další dává totéž právo paní Tylaře v Chelmu."

"Můj pane," řekl mladík, "cena za vaši pomoc je vysoká."

Rick neřekl nic. Po chvíli promluvil Kamithon: "Není tak vysoká, jak by mohla být. Přišli jsme do Tamaerthonu jako žebráci a odcházíme s nadějí na vítězství. Podepiš, chlapče. Lepší dohody nedosáhneš."

Rick odnesl pergameny k čelu stolu. Za poslední týdny si mladého krále oblíbil. Chlapec byl dost inteligentní na to, aby

se sklonil před nevyhnutelným.

"A ty ostatní pergameny?" zeptal se Canton.

"Jeden je spojeneckou dohodou mezi Tamaerthonem a Drantem," řekl Rick. "Obsahuje výzvu, podle které s námi může uzavřít spojeneckví Římská říše, pokud si to bude cízar přát." A trvalo několik prohádaných nocí, než s ní souhlasil jak Kamithon, tak Drumold; nocí, které by Rick raději strávil plánováním bitvy. Nakonec oba přesvědčila narůstající Démonova hvězda lépe než jakýkoli argument, který Rick dokázal vymyslet. Až se nepřátelská hvězda přiblíží ještě více, stanou se země na jihu příliš horkými na to, aby v nich mohl někdo žít. Mohou očekávat velké skupiny uprchlíků, příliv, který si nemohou dovolit vstřebat. A uprchlíci budou přicházet se zbraněmi v rukou - stěhování národů, k jakému došlo v dobách Julia Caesara. Bude zapotřebí silného spojení, aby se nemohli usadit, kde se jim zlíbí.

"Další dokument prohlašuje, že do doby svého nástupu na trůn budete žít u paní Tylary," řekl Rick. Canton se usmál.

"Ach, to budu rád. Je hodná," řekl. Podíval se na Kamithona. "Pokud s tím souhlasí lord Ochránce, souhlasíme i my," řekl formálně. Vzal do ruky pero a naškrábal na každý pergamen své jméno.

Další věc, se kterou si mohu přestat dělat starosti, pomyslel si Rick. Přinejmenším jsme se začali připravovat na tu dřinu, která nás bude čekat potom, co zvítězíme.

Pokud zvítězíme.

Gwen dorazila do Tar Kartu a zjistila, že je pevnostní město skoro prázdné, až na Caradoca a skupinu jeho jízdních lučištníků.

"Lord Rick obdržel zprávu o tom, že přijíždíte," řekl. "Nemohl čekat, ale požádal mě, abych tu na vás počkal a uvítal vás. Toto tu pro vás nechal." Velitel lučištníků jí podal pergamen.

Gwen svitek rozvinula. "Gwen," bylo v něm psáno. "Už jsem dal Kamithonovi rozkazy k pochodu směrem na předstunuté síly Drantos. Tahle operace si vyžaduje přesné načasování a já musím vyrazit hned, pokud s nimi chci navázat kontakt. Nemůžu na tebe čekat.

Pokud se mnou chceš ještě pořád tak nutně mluvit, zaveď tě Caradoc ke mně. Budeš tím ale hodně riskovat. Chci zahájit bitvu tak brzy, jak to jen bude možné, a můžeš se lehce dostat doprostřed bojů. Myslím, že vyhrájeme, ale ve válce není nikdy nic jisté.

Radím ti, abys zůstala v Tamaerthonu. I kdybychom prohráli, všechny nás nepobijí. Budeme mít dostatek sil k tomu, abychom Tamaerthon udrželi bez ohledu na to, co se stane. Univerzita je důležitější než válka. Poslal jsem Larryho Warnera zpátky do Gariochu. Jako voják nestojí za moc, ale jako profesor bude vynikající. Pokud se nevrátím, dostaneš můj podíl na kořisti z nájezdu, a to by na založení školy mělo stačit.

Málem jsem vydal rozkazy k tomu, aby tě zadrželi v Tar Kartu, ale mám dost velký strach z toho, co vlastně všechno víš, takže tu záležitost nechávám na tobě. Doufám, že se rozhodneš zůstat." Pergamen nebyl podepsaný.

Zvedla oči ke Caradocovi. "Jak dlouho bude trvat, než je doženeme?"

"Odejeli před devíti dny," řekl. "A chtěli pochodovat rychle. Můžeme sice postupovat rychleji než oni, ale pochybuji, že je doženeme dřív než za deset dní."

Bude to taktak, pomyslela si. Ano. Mohu ho dostihnout ve chvíli, kdy bude ještě moci odvolat válku dříve, než bude pozdě.

Ale nemusím ho dostihnout včas. "Vyrazíme okamžitě, jakmile tady zajistíme pokoje pro mého syna a kojně," řekla Gwen. "Musíme Ricka najít dřív, než se pustí do války s muži z hvězd."

O sedm dní později dorazili k zadním strážím Rickových sil. Další den trvalo, než projeli do předních linií. Krajina byla zalesněná a kopcovitá a jedinou cestu ucpávaly vozy s potravinami a doprovod tábora. K večeru dorazili do oblasti, kde krajina klesala a cesta vedla mezi rozlehlými poli. Armáda se rozložila na frontě, široké asi tři míle. Než mohli dosáhnout nejpřednějších pozic fronty, zastavila je hlídka. Navzdory Gweninu křiku a Caradocově hodnosti byli odvedeni asi kilometr zpátky na velitelské stanoviště.

Stanoviště bylo plné posílů a štábních důstojníků. Poslové přicházeli a odcházeli s příkazy, které se jasně týkaly příprav zítřejší velké bitvy. Zdálo se, že nikdo neví, proč Rick vyvedl oddíl lehké jízdy a několik těžce naložených vozů o tři kilometry dál dopředu do jediné vesnice v oblasti.

Těsně před setměním Gwen zaslechla křik a zahlédla několik oddílů těžké jízdy, které ujížděly po cestě na severozápad. Slunce už zapadlo, když slyšela, jak se vracejí. V patách jim tryskem jeli jízdní lučištníci a o několik minut později Rick se svou osobní stráží.

Zastavil, aby odeslal posly s čerstvými zprávami a pak vešel do velitelského stanu. Gwen by ho ani nepoznala, kdyby nepromluvil. Měl na sobě kroužkové brnění a rudý plášť, který mu poslal darem Marselius. Jeho přilba měla typický vejčitý tvar s chráničem nosu, jakou nosili příslušníci těžké jízdy, a na nohou měl ocelové boty a náhlenice. Když vešel, pomohl mu Jamiy sejmut přilbu a okruží, ale zbytek brnění si nechal na sobě. Posadil se ke stolu naproti Gwen. "Řekli mi, že jsi tady," řekl. "Nemyslím to nijak špatně, ale nemohla sis vybrat méně vhodnou chvíli."

"Proč?"

"Protože musím naplánovat útok," řekl. "Chci začít zítra před úsvitem, což znamená, že ještě musím vyřešit milion detailů. Pokud mi chceš něco říct, Gwen, vyřídíme to rychle. Chci, abys byla, ještě než začne boj, pořádný kus cesty zpátky."

"Tvoje starost mě překvapuje."

"Co tím chceš říct? Měla jsi zůstat v Tar Kartu. Chtěl jsem, abys zůstala. Nemám v úmyslu zítra prohrát, ale pokud by k tomu došlo, počítám ještě pořád s tím, že rozjedeš tu univerzitu. Stále ji totiž považuju za tu nejdůležitější věc, kterou pro tuhle planetu můžeme udělat."

"Ta nejdůležitější věc vůbec je ta, že musíš odvolat válku," řekla Gwen.

"Takže ses mi nakonec rozhodla říct pravdu?" zeptal se Rick. "To si žádá oslavu." Obrátil se ke dveřím. "Jamiy, láhev vína, prosím. A řekni paní Tylaře, ať se k nám připojí, až přijede."

"Rozkaz. Myslím, že jsem slyšel, že se její hlídka vrací."

"Dobrá. Takže, Gwen, proč je to tak důležité a proč jsi mi to neřekla dřív?"

"Nebylo to moje tajemství," řekla Gwen. "Proč nemůžeš nechat věci tak, jak jsou? Všechno se nám dařilo. Měli jsme výborné místo, kde jsme se mohli skrýt, a dostatek jídla. Parsons by si mohl pěstovat ty pitomé drogy -"

"To asi těžko," řekl Rick.

Poplašeně vzhledla. "Proč?"

"Parsons a Sarakos nejsou pány téhle země. Taktak zvládnou nakrmit svou armádu, natož aby ještě osadili několik tisíc akrů bláznivým kořením." Pokrčil rameny. "Stejně na tom už nesejde. S trochou štěstí budou jak Parsons, tak Sarakos ráno mrtví."

"Jak?"

Rick se nevesele usmál. "Vybral jsem si tohle místo dostatečně pečlivě. Načasoval jsem si to přesně tak, abych sem dorazil ve chvíli, kdy to zvládne i Parsons. Máme před sebou krásné bahnité pole - lépe se hodí pro mou péčotu než pro Sarakosovu těžkou jízdu. Pro bitvu ideální. Samozřejmě jsou tu ještě jiná podobná místa, ale tohle má jednu velkou výhodu. V okruhu třiceti kilometrů je tu jediná vesnice."

"Nechápu -"

"Bahnitá pole. Jediná vesnice. Drželi jsme ji včera a po většinu dneška, ale odpoledne jsme nechali Sarakose, ať nás z ní vyžene. Museli jsme utíkat rychle. Ani jsme nedostali příležitost k tomu, abychom ji vypálili. Warner říkal, že Parsons se svými lidmi nespí v poli. Hádej, kde si asi udělají dneska v noci velitelství -"

"Co máš v plánu?" zeptala se Gwen.

Rick se podíval na hodinky. "Nejtěžší na tom byla zápalná šňůra," řekl. "Trvalo mi celé týdny, než jsem přišel na to, jak udělat šňůru, která by hořela pomalu a rovnoměrně, a pořád ještě nedokážu odhadnout přesně, jak dlouhá má být. Vyrobit dvanáct sudů střelného prachu nebylo moc těžké a zakopat je ve vesnici už byla úplná legrace. Nějakou hodinu před svítáním bude André Parsons zatraceně překvapený."

"Chceš je zabít všechny? A zničit veškeré jejich vybavení?"

"Doufám, že to vyjde. Chtěl bych, aby tu byla jiná možnost, ale na žádnou jsem nepřišel. Ani s nimi nemohu vyjednávat. Kdyby André věděl, že bojuje se mnou a ne jen s místními, byl by daleko podezřívavější. Kde je, ksakru, to víno?" Zavolal na svého sluhu.

"Nevypadáš zrovna potěšeně," řekl pak. "Myslel jsem, že máš hrůzu z toho, že nás Parsons najde a ohlásí to Šalnuksis. Teď už se nebudeš muset bát."

"Ach Bože!" řekla. "A já se pokoušela být opatrná. Nečekala jsem, že bys byl schopen vyhrát -"

"Díky za důvěru."

"Ricku, tohle není hra! Pokud vyhraješ - až vyhraješ - budeš schopen pěstovat pro cizince surinomaz?"

Co je zase tohle? napadlo Ricka. Všiml si, jak se vyděsila, když jí řekl, že Parsons nebude schopen pěstovat tu plodinu. A teď tohle.

Dokážu to? Nejspíš ano. Mám dostatek spojenců a můžu přesvědčit Kamithona a krále o tom, že nám to zajistí dostatečný dovoz obilí. Ale nemůžu přijít na jediný zatracený důvod, proč vůbec s cizinci spolupracovat. Proč má o ten surinomaz takový strach? A jak z ní dostanu to, co ví?

Pokrčil rameny. "Bez vybavení, které má Parsons? Těžko. Bláznivé koření tu není moc oblíbená rostlina a zabrání takového množství orné půdy bez toho, že bych na ní nepěstoval obilí, by mohlo být dost těžké. Ale Gwen, slyšel jsem už všechny legendy o nebezpečích spolupráce s bohy z nebes."

Vešel Jamiy s vínem a cínovými poháry. "Paní Tylara se vrátila v pořádku," řekl. "Přijde hned, jakmile domluví se svým bratrem." Sluha zaváhal. "Nemyslím, že by byla potěšená, když se dozvěděla, že je tady paní Gwen."

Rick se zasmál. "Ani jsem to nečekal," řekl. "Děkuji." Nalil víno do pohárů. "Poslyš, co tě tak děsí?"

"Ani nevím, čím mám začít."

"Možná bych mohl začít já," řekl Rick. "Taky jsem o tom trochu uvažoval. Zkusme to takhle. Nebezpečné slunce se přibližuje každých šest set let, a to je také jediné období, kdy mají Šalnuksis o Tran zájem. Vychází to zhruba na roky 1400, 800, 200 našeho letopočtu a 400, 1000 a 1600 před naším letopočtem. Jazyky jsou indoevropské a ty ses několikrát zmínila o podobnosti s Mykénami a Krétou. To by ukazovalo přibližně na rok 1600 před naším letopočtem nebo o něco později; nepříznivé období se nekoná přesně každých šest set let. Je to zatím v pořádku?"

Přikývla. "Je to nejdřívější odhad, jakým jsem si jistá. Pozemští archeologové mají pro řeči ze středozemského období silné důkazy -"

"Byli by šťastní jako blechy, kdyby věděli to, co víme my," řekl Rick. "Dobrá. Expedice z roku 1000 před naším letopočtem s tím hraje. Možná sem právě tehdy přivezli Kelty. Případně to bylo v roce 400 před naším letopočtem. Není pochyb o roce 200 našeho letopočtu - to je Římská říše za časů Septimia Severa a můžou nám to doložit Luciovy pergameny. Pak sem přivezli další skupinu někdy z doby Karla Velikého a pro to tu je důkazů spousta. Karel Veliký byl korunován na Svatého římského císaře na Vánoce roku 800 a oni sem museli odvézt nedlouho předtím některé z jeho jízdních rytířů. To nás přivádí přibližně k roku 1400. Nemáme jedinou stopu této návštěvy. Proč?"

Gwen neřekla nic. Rick se naklonil dopředu, aby přihodil na ohniště kus rašeliny.

"Víme, že tuhle dobu nepřeskočili," řekl Rick. "Říkala jsi, že jsi studovala transké jazyky staré šest set let. Ale nikdo tady neví nic o anglickém dlouhém luku, takže nemohli přivést Angličany nebo Skoty nebo Velšany. Možná Francouze. Francouzi se od Kresčaku nepoučili. Jenže nikdo tady neslyšel ani o švýcarských píkách. Nikdo neví, jak vyrobit

plátové brnění, a to se v Evropě kolem roku 1400 používalo. Tak koho sem dovezli? Není tu žádná známka míšení ras. Žádní orientálci nebo černoši nebo indiáni.

A v roce 1400 už se dávno používal střelný prach, ale tady o něm zase nikdo neslyšel. Je to logické? A nejde jen o zbraně. Magna Charta v roce 1215. Nikdo o ní nic neví. Tomáš Akvinský, Roger Bacon, Malatesta, celé třinácté století. Kolem roku 1400 žila obrovská spousta génů, ale tady je nikdo nezná. Ani Lucius, který většinu života strávil tím, že se přehrabával ve starých dokumentech; ani Yanulf, který zná tak staré epické básně, že mezi nimi jsou i některé verze Homéra. Výprava z roku 1400 zmizela beze stopy.

Co se stalo, Gwen? Copak je všechny povraždili?"

Rozechvěle vzhledla. "Les si to myslel. Ze stejných důvodů, které jsi právě vyjmenoval ty. Proč nedošlo na Tranu k žádnému pokroku? Nemůžeš to všechno svést na nestabilní podnebí," řekla. "Ale nevěděl, jak to bylo. V počítači o tom nebyly žádné záznamy."

"Takže to byl ten důvod, proč jsi nechtěla elektřinu. Nebo cokoli jiného. Nedělala sis vůbec hlavu s Parsonsem, byli to Šalnuksis, kdo tě děsil."

"Samozřejmě. Ale kdyby Parsons věděl, kde jsme, řekl by jim to." Zhluboka se nadechla. "Ricku, uhodl jsi i zbytek? Tajné jeskyně. Oheň z nebes. A ty eposy o neštěstí, které pochází ze spolupráce s bohy. Přinášejí skvělé dary, ale znovu si je berou zpět. Pak přišel z nebe oheň a jediné bezpečné místo je v hlubokých jeskyních. A je tu ještě jeden epos, který jsi nejspíš neslyšel - a zakázaném místě, kde nic neroste, a o jezere se skleněným dnem -"

Rick vážně přikývl. "Nedělají nic jen napůl, co? Atomovky -"

"Nevím. Ale i bez toho, že by znal Yanulfovy eposy, si Les myslel, že je to pravděpodobné. Proto chtěl, abych utekla. Schovat se tak daleko od Parsonse, jak to jen půjde."

"A proto jsi mě nechtěla varovat před tím, že se Parsons chce vzbouřit," řekl Rick. "Abys měla s kým jít."

"Ano. Ricku, je mi to líto."

"Jasně. Ale nechápu, proč jsi mi to všechno neřekla dřív."

"Protože jsem nevěděla, co uděláš. Ricku, omlouvám se za to, že jsem tě držela v nevědomosti, ale vedli jsme si koneckonců docela dobře. Máme bezpečný úkryt, dostatek jídla, místo pro univerzitu - myslela jsem na to ještě dříve než ty, ale zdálo se mi, že bude lepší, když s tím přijdeš první. Všechno šlo dobře. Proč bych měla to komplikovat tím, že bych ti říkala o problémech, se kterými jsi stejně nemohl nic udělat? A bála jsem se, že budeš chtít varovat Parsonse. Koneckonců to byli kdysi tví muži -"

"Nejspíš bych to udělal. Udělal bych to i teď, kdybych je nechtěl zabít." Napil se vína a zaklel. "Kdybych to věděl dřív, možná by k téhle válce vůbec nedošlo. André přece nemůže Sarakose nijak milovat."

"Pořád jsi to nepochopil," řekla Gwen. "Musíš je varovat. Ricku, bez ohledu na to, kdo zítra vyhraje si musíme být jistí tím, že vítěz bude mít dostatek moci k tomu, aby zajistil pěstování surinomazu."

"To nemyslíš vážně. Právě jsi mi řekla, že kšeftovat se Šalnuksis není zrovna nejlepší nápad. Tak prostě zmizíme. Až se objeví, schováme se do jeskyní. Ať si ty svoje drogy hledají."

"Není to tak jednoduché," řekla Gwen. "Ricku, říkal jsi, že tvoje univerzita bude pro všechny lidi na Tranu důležitá. Záleží ti na ní."

"Jistě, chtěl bych udělat něco, co by vydrželo," řekl Rick.

"Rostlina surinomaz je daleko důležitější než tvoje univerzita," řekla Gwen. "A pro daleko více lidí než jenom pro ty na Tranu. Je důležitá pro celou lidskou rasu."

2

Rick si dolil pohár. "Myslím, že bys mi tu poslední větu měla trochu vysvětlit," řekl opatrně. "Říkala jsi mi dost často, že tenhle surinomaz jako takový není zase pro Šalnuksis tak důležitý. Jak může být pak důležitý pro celou lidskou rasu?"

"Je to dlouhý příběh," řekla Gwen.

Rick se podíval na hodinky. "Máme ještě asi čtyři až šest hodin času, než střelný prach vybuchne. To by mělo stačit. Tentokrát mi ale řekni opravdu všechno. Už mě unavuje vědět, že nic nevím."

"Nevedl sis zase tak špatně," řekla Gwen. "Dobrá. Pokud Šalnuksis pošlou loď a zjistí, že není žádná sklizeň a že ani žádná nebude, další už nepošlou. Ale pokud si budou myslet, že budou sklizně dobré, zařídí to tak, aby lodi přilétaly každý rok, kdy rostlina vyrostne. Nakonec budou muset poslat Lese."

"Ježíšikriste, Gwen, ty toho zkurvysyna ještě pořád miluješ?"

"Nevím. Někdy ano. Ne že by na tom nějak záleželo." Zamračila se. "Nedívej se na mě takhle. Vím, co si myslíš, a pleteš se. Ricku, on mě neodkopnul. Mohla jsem s ním odletět."

"Proč jsi to neudělala?"

"Protože by mi nedovolili, abych si nechala své dítě."

"Oni? Kdo? A proč ne?"

"Konfederace. Vychovávají si lidské sluhy. I kdyby mi dovolili porod, nedovolili by mi, abych svého syna vychovávala. Všechny lidské děti vyrůstají ve školách."

"Gwen, o čem to, ksakru, mluvíš? Odchov lidí?"

"Kvůli věrnosti," řekla Gwen. "Ale někdy si berou ze Země 'divoké' lidi, kteří mají ještě dostatek iniciativy. Les měl divokou babičku a oni by nedovolili v jeho rodu další divoké geny. Ricku, vím, že to zní šíleně."

"Šíleně. To je to správné slovo," řekl Rick. "Jak dlouho už se to děje?"

"Přinejmenším pět tisíc let."

Pět tisíc let. "A ty tomu věříš?"

"Ano. Všechno, co jsem viděla v lodních databankách, s tím hraje. A podívej se, jak dlouho přicházejí na Tran."

"Ale pět tisíc let? Gwen, celou tu dobu to dělají a ještě nikdy nedošlo k nějakému oficiálnímu setkání s nějakou pozemskou vládou. Celou tu dobu s námi dělali tyhle věci bez dohody -"

"Nemohou a nesmějí," řekla Gwen. "Barbary do své konfederace nepouštějí. Mají celá staletí stabilní jednotu. Většina z nich nikdy nezažila období neřízeného růstu. Když narazí na agresivní a nestabilní rasu, většinou následuje válka."

Některé rasy, o kterých usoudili, že jsou beznadějně barbarské, vyhladili. Důsledek toho je, že prožívají to, o čem snili všichni filozofové, ale čemu jen málokdo věří, že někdy nastane: všeobecný mír a řád a stabilitu."

"Když jsou tak zatraceně mírumilovní, proč pořád dělají nájezdy na Tran? Proč svrhli na poslední výpravu atomovky?"

"Šalnuksis nejsou vůbec mírumilovní," řekla Gwen. "Prostě nemají v téhle záležitosti jinou volbu. Je to dlouho žijící rasa a Tran je - Les tomu říkal rodinný podnik. Šalnuksis nechťejí, aby se na Tranu rozvinul průmysl a Konfederace o Tranu nic neví."

"Byl tam přece ten policejní inspektor. Agzaral. Ten o tom věděl všechno," řekl Rick.

"Agzaral a několik dalších lidí o tom ví. Udržují to před svou vládou v tajnosti."

Proč by nemohla být ve vládě pět tisíc let staré korupce?

"A tvůj přítel Les jim tyhle tajnosti pomáhá udržovat?"

"Ano." Gwen polkla slzy. "Ricku, není to tak, jak si myslíš. Slyšel jsi už někdy o janičářích?"

"Jistě. Ztročení vojáci otomanské říše. A úředníci. Docela dobře řiši pro Turky řídili. Ti je dostali v jejich dětství jako dary od křesťanských poddaných a vychovali je ve školách, nechali je bydlet v kasárnách a zakázali jim svatby - Bože všemohoucí! Gwen, k čemu tímhle mříš?"

"K tomu, co už jsi uhořel sám. Lidé nejsou členy Konfederace, ale lidští vojáci a úředníci a policisté, jako například inspektor Agzaral, politiku Konfederace prosazují a vykonávají. Proto má Země zvláštní postavení - není začleněna do Konfederace ani s ní nemá kontakt. Potřebují, aby se krev divokých lidí mísila s jejich ochočenými janičáři."

"Ztročení vojáci. Vedení k poslušnosti a vychovávání v jeslicích - Gwen, ty tomuhle všemu věříš?"

"Ano. Proč by si to měl Les vymýšlet? Proč by mi říkal, že je otrokem?" zeptala se. "Když mi to říkal, tak plakal. Tvrdil, že se cítí jako pes, který kouše svého pána, jako zrádce -"

"Pokud jsou tak strašně poslušní, proč je tedy zrazoval? Jen kvůli tobě?"

"Ne. Nu, možná zčásti," řekla Gwen. "Ale to nebyl ten pravý důvod. Ricku, říkal, že je důležité, aby se Konfederace nikdy nedozvěděla o Tranu, protože - řekl, že vládnoucí Rada Konfederace si teď, když začali lidé pronikat do vesmíru, dělá starosti. Někteří v Radě chtějí uvrhnout Zemi zpátky do doby kamenné. Agzaral si myslí, že k tomu už nejednou dříve došlo. Vidíš sám, jak jsou lidé roztříštěni! Jsou vychováni k poslušnosti vůči Konfederaci, ale jsou to lidé. Neví, co dělat ani komu věřit."

"Opravdu tahle Rada čeká, že budou lidští vojáci bombardovat Zemi?" zeptal se Rick.

"Ani sama konfедераční Rada neví, komu může věřit," řekla Gwen. "Ale jsou lidé, kteří to prosazují jako tu nejlepší věc. Divokým lidem prostě nemůže být povoleno narušovat pořádek svými bláznivými představami o neřízeném růstu a pokračujícím rozvoji. Oni udržovali po tisíce let mír, a to je pro ně důležitější než planeta, na které nikdy nežili. Ale jsou jiní lidé, kteří chtějí Zemi zachránit. Rada neví, co dělat, a stejné je to i s Agzaralem a jeho lidmi."

Někteří z janičářů - klidně jim tak můžeme říkat," řekla. "Někteří z janičářů chtějí, aby Konfederace přinutila Zemi ke členství. Znamenalo by to, že by Rada Konfederace měla vliv na pozemské vládě. Lidé by museli přijmout politiku Rady. Stabilitu. Omezený růst. Konec toho, co pokládáme za pokrok."

"Chápu," řekl Rick. "Říkají tomu 'stabilita'. Ale pro stav společnosti, který se nemění celé tisíce let, existuje ještě jiný výraz. Stagnace. Nebo úpadek."

"To je skoro totéž, co tvrdil Les. Jeho skupině jde o něco víc než jen o záchranu Země před zničením. Chtějí - Ricku, vím, že to zní otřepaně, ale chtějí, aby byla Země svobodná."

"Ale jak s tím vším souvisí Tran?" zeptal se Rick.

"Pokud budou Zemi bombardovat, nebo pokud se ji i jen pokusí přetvořit v dalšího upadajícího člena Konfederace, lidé na Tranu budou stále svobodní. S trochou štěstí sem bude poslán jeden z Agzaralových lidí - nejspíš samotný Les - aby odvezl drogu. Jenže tentokrát tady zůstane déle než kdykoli předtím. Mohou nám poslat překlady svých knih. Vědecké vybavení. A mají přesně takovou byrokracii, jakou můžeš po tolika tisících letech jen očekávat. Agzaral si dokonce myslí, že bude schopen papírově ztratit loď, kterou nám sem pošle, až Šalnuksis odejdou."

"Jenže Šalnuksis se budou snažit zabít každého, kdo by se pokusil dostat Tran kamkoli za dobu železnou -"

"Ano. To budou. Skoro určitě vyvraždili každou skupinu, se kterou kdy obchodovali. Ale mohou tenhle úkol svěřit Lesovi nebo jednomu z jeho přátel. Neradi cestují na vzdálená místa. To je přinejmenším jedna možnost. A další je schovat se. Nemohou zabít na Tranu všechny. Nemohou si to dovolit, protože budou chtít mít další sklizeň své drogy za šest set let."

Rick potřásl hlavou. "Mají hvězdy. Proč jedou v drogách?"

"Ty opravdovou dekadenci nechápeš," řekla Gwen. "Kdo jsou ti největší spotřebitelé drog na Zemi? Nejsou to chudí a odvržení, kdo pořádá velké večírky s mísami kokainu."

"A předpokládám, že Šalnuksis mají spoustu - čeho? Peněz? Mají vůbec peníze? V každém případě na drogách musí hodně vydělávat."

"Musí," řekla Gwen. "Ale divila bych se, kdyby to dělali jen pro peníze. Musí to pro ně být něco jako hra. Vzrušení." Chvilí přemýšlela. "Vezmi si jako příklad mafii. Ti největší donové jsou už určitě neuvěřitelně bohatí. Mohou se stáhnout na odpočinek, usadit se, ale oni to neudělají. Takhle nějak to musí být i se Šalnuksis."

"Takže pokud nebudeme pěstovat drogy, nebudou mít tví přátelé žádný důvod pro to, aby sem přišli."

"Ano. A první loď, která sem přiletí, může bombardovat planetu ještě dříve, než se budeme moci připravit -"

"A proto se schováváš?"

"Ano. Bylo to všechno, co jsem dokázala vymyslet. Les neměl moc času na to, aby to se mnou rozebíral. Báł se, že jsou v lodi odposlouchávací zařízení. Musel mi tohle všechno šeptat v posteli. Nechtěl mě tady nechávat, ale nedovolila jsem tomu jeho zatracenému přístroji, aby mi vzal dítě, a jiná možnost nebyla. Řekl mi, abych utekla a schovala se někam, kde budu hodně daleko od místa, kde se bude pěstovat surinomaz. Když jsme zaslechli, jak proti tobě Parsons šel voják, napadlo nás, že budu mít víc šancí, když zůstanu s tebou. Les mi dokonce řekl, abych si tě vzala. Možná bych to udělala, kdybychom se nepotkali s tou tvou černovláskou -"

Rick nevěděl, co by na to řekl. Myslel by si, že je Gwen přitažlivá, kdyby Tylaru nepotkal? Na tom ale nezáleželo a stejně bylo příliš pozdě na to, aby si s tím dělal hlavu.

Bylo už příliš pozdě na to, aby si vůbec s něčím dělal hlavu. Podíval se na hodinky. Přinejlepším pět a půl hodiny. A k bitvě má dojít ráno. Bitva samotná mu ale už nepřipadala důležitá. Co tedy důležité bylo? Předpokládejme, že to, co říkala Gwen, byla pravda. Co by měl teď udělat?

"Kdybys mi to všechno řekla dřív," řekl Rick. "Takhle to všechno - všechno vypadá úplně zbytečné."

"Vůbec ne. Vedl sis výborně."

"Přežil jsem. Podívej, nepotřebujeme výzbroj, kterou má André. Předpokládám, že máš nějaké komunikační zařízení.

Musíš, pokud chceš, aby tě Les příště našel."

Přikývla. "Mám vysílačku. Řekl mi, kdy mám poslouchat, a také že nemám odpovídat, pokud neuslyším určitou kódovou větu."

"Tak. Myslím, že tu pitomou rostlinu pro Šalnuksis vypěstovat dokážu. Možná ji dokonce můžeme vypěstovat tolik, aby tím svým zatraceným bombardováním nezabili moc lidí. Tylara říká, že jeskyně pod hradem Dravan jsou ještě hlubší než ty v Gariochu. Ale je úplná pitomost, že nemůžeme udělat to, co je potřeba, protože jsi mi neřekla nic, z čeho bych mohl vymyslet inteligentní plán."

"Je mi to moc líto," řekla Gwen. "Ale opravdu jsem nevěřila tomu, že to dokážeš. Mysleli jsme - jak já, tak Les - že má Parsons pravdu: že jsi příliš nezkušený, že Parsons bude mít daleko lepší šanci."

Ale Ricku, byla to hloupost. Jistě, všechno, o co ti šlo, bylo tvé vlastní přežití, ale jsi člověk s morálkou. Vůbec si nemyslím, že by to bylo štěstí. Morální jednání je možná tou nejlepší taktikou pro přežití. Je mi líto, že jsem také tak nejednala. Místo toho jsem důvěřovala Parsonsovi, i když jsem věděla, že použije taktiku brutální - a naprosto selhal. Lituji toho, že jsme tě nevarovali před tou vzpourou a neřekli ti všechno, co jsme věděli."

"Já taky."

Přemýšlel o tom, co mu právě řekla. Jednal morálně? Ne vždycky. Pokoušel se o to, a alespoň to si musel přičíst k dobru.

Morálka jako nejlepší politika pro přežití, dokonce i bez úplného pochopení situace? Nebyl si jist tím, jestli by to přijal za své základní životní krédo, i když to tu a tam a zrovna teď fungovalo. Většinou se to dalo říct tak, že pokud se člověk zachoval morálně a přežil to, měl pak daleko lepší šanci pro to, že sám se sebou bude moci žít.

Což, pomyslel si, nás přivádí k další věci. Vzdychl a obrátil se ke dveřím. "Jamiyi."

"Pane?" Sluha vešel do stanu.

"Dnes odpoledne jsme zajali jednoho ze Sarakosových důstojníků," řekl Rick. "Přiveď ho sem a dones mi pergamen, pero a inkoust."

"Ano, pane."

"Co chceš dělat?" zeptala se Gwen.

"Morálka. Řekla jsi, že ta nejpraktičtější věc je morální chování. Nevím, jestli tomu věřím, ale jsem si jist, že tady nechci jen tak sedět a nechat vybuchnout bombu pod nohama tuctu mužů, které jsem na tuhle planetu přivedl."

Rozšířily se jí oči. "Co máš v úmyslu?"

"To, co jsem měl udělat ze všeho nejdřív," řekl Rick. "Pošlu Andrému Parsonsovi dopis a nabídnu mu dohodu."

3

"Člověče, zbláznil ses?" vybuchl Drumold. "Vyhrávali jsme a ty to chceš všechno zahodit." Podíval se na Ricka zkoumavým postranním pohledem. "Myslel jsem, že jsi věrný..."

"Jsou to jeho krajané," řekla Tylara. "Stejně jako Gwen. Ne jako my."

"Víš, že to tak není," řekl vztekle Rick. "Ano. Jsou to mí krajané. A jak mi Tylara připomněla, přivedl jsem je sem. A pokud jsem díky tomu, že jsem je sem přivedl, odpovědný za všechny lidi, kterým ubližovali, jsem snad díky tomu méně odpovědný za ně samotné?" A pak hořce dodal: "Nejste v žádném nebezpečí. Dughuilase nikdy neunaví to, že každému říká, že jsem v žádné bitvě nikdy nebojoval. Nepotřebujete mě."

"Pokud tě Dughuilas uráží, přinesu ti jeho hlavu," řekl Drumold. "No tak, mluv rozumně. Dobře víš, jakou máš pro nás cenu. Stejně to víme i my. Bez tvého vedení bychom válčili tak jako předtím, jako chátři. To tvoje vědění porazilo Římany. Pokud jsme ti všichni dost často neříkali, že známe tvou cenu, tak ti to říkám teď. Nenech se urazit bezmyšlenkovitě vyřčenými slovy. Nepochybuji o tvé věrnosti a moc dobře chápu to, že chceš zachránit své krajany. Ale pomysli na to riziko!"

"Vím o něm," řekl Rick. "Hrozí jen mně. Naplánoval jsem vám bitvu. Katapulty a balisty jsou na svých místech a jejich důstojníci vědí, jak je obsluhovat, stejně dobře jako já. Víš, jaké má Parsons zbraně - pokud se zachrání. Neřekl jsem mu o střelném prachu zakopaném pod vesnicí a nejspíš se do ní vrátí zpátky, jestli se mi ho nepodaří přesvědčit."

"To mě vůbec nezajímá," řekl Drumold.

"Ani mě." Tylara ukázala na Gwen. "Co ti řekla, že jsi přišel o rozum?"

"Já ale nechci, aby to udělal!" protestovala Gwen.

"Trvalo by moc dlouho, než bych vám to vysvětlil," řekl Rick. "Ale řeknu vám jedno. Kdyby mě dnes v noci nebo zítra zabili, jediný způsob, jak můžete přežít Čas, je ten, že budete poslouchat Gwen a dělat to, co vám řekne." Podíval se na hodinky. "Je nejvyšší čas vyrazit. Řekl jsem Parsonsovi, že se s ním, Eliotem a ještě jedním člověkem potkám na silnici v půli cesty mezi liniemi. Masone -"

"Ne, pane."

"Cože?"

"Řekl jsem, Ne, pane'. Tohle je práce pro dobrovolníka, kapitáne, a já se k ní nehlásím."

"Chápu. Možná je to od tebe chytré. Dobrá, půjdu sám."

"Nemyslím, že bych ti něco takového dovolil," řekl Drumold.

"Pochybuji o tom, že bys mě dokázal zastavit," řekl Rick. Přesunul pravou ruku k pažbě své pětačtyřicítky Mark IV.

"Myslím, že zabít bys mě dokázal, ale připadá mi to jako dost podivný způsob, jak mi zachránit život."

Drumold ustoupil stranou.

"Tím je to vyřízeno," řekl Rick. "Vrátím se za hodinu."

U předního zátarasu bylo ticho a klid. Rick vyhlédl do tmy. Vnější měsíc Tranu poskytoval velice málo světla a nic na cestě před sebou neviděl. Zaslechl za sebou kroky, a když se otočil, stál za ním Mason.

"Bylo by mi o moc líp, kdybys šel se mnou," řekl Rick. "Ale máš pravdu. Tady tě potřebují daleko víc. Pokud se nevrátím, převezmi velení nad katapulty. Když jich bude celý tučet střílet granáty, můžou zvládnout Parsonsovy samopaly."

"Jo. Možná. Kapitáne, byl bych opravdu raději, kdybyste tohle nedělal, ale vím, že musíte. Nevěřím, že dokážete Parsonse přesvědčit, ale rád bych se pletl. Má s sebou pár správných kluků. Elliota, McClevea, Campbella -"

"Vidím to stejně," řekl Rick. "Tak dobře, jdu na to."

Další hlas, který mu zazněl za zády, ho trochu polekal. "Počkej," řekla Tylara. "Jdu s tebou."

Ani náhodou. Zastavil se a otočil. "Ne."

"Ano. Říkal jsi, že ti nehrozí žádné nebezpečí. Pokud nehrozí žádné tobě, pak ho hrozí ještě méně mně."

"Nebudeš rozumět tomu, co říkáme," protestoval Rick. "Budeme mluvit anglicky -"

"A stejně půjdu," řekla Tylara. "Myslíš si, že chci být dvakrát v životě vdovou a přitom nemít ženicha?" Lehce se usmála. "A dám ti stejnou odpověď, jakou jsi ty dal mému otci. Nejspíš bys mě dokázal zabít, ale připadá mi to jako dost podivný způsob, jak mi zachránit život."

Ale do prdele. A myslí to vážně. "Tak dobře. Jdeme."

Na cestě před sebou zaslechl kroky. Rick se zastavil. "André?" zavolal.

"Ano. Nazdar, Ricku." Ten výsměšný hlas si nemohl splést s žádným jiným. "Kdo je s tebou?"

"Seržant Elliot a desátník Bisso," řekl Parsons.

"Ať promluví."

"Jsme to my, kapitáne," zavolal ze tmy Elliotův hlas. "Nikdo jiný."

"A koho máš s sebou ty?" zeptal se Parsons.

"Tylaru do Tamaerthon," odpověděla Tylara.

Kde se naučila anglicky natolik, aby věděla, kdy odpovědět? zapřemýšlel Rick. Od Masona?

"Ty sis s sebou přivedl ženskou?" zeptal se Parsons.

"Jasně, André. Tohle je mírové setkání. Myslím, že se obejdeme bez osobních strážců."

Ozval se tichý smích. "Jsi pořád stejně naivní, můj mladý příteli. Nu, tentokrát ses nespletl. Nepřivedl jsem si víc lidí, než kolik jsi jich zaslechl. Budeme tady stát a křičet do tmy?"

"Ne. Asi sto metrů odsud nalevo je návrší, vrcholek je holý. Vylezeme nahoru a sedneme si. Přinesl jsem si zastíněnou lampu."

"Já taky. Dobře, pojďme na to."

Na vrcholek návrší dorazili zároveň. Rick stáhl stínidlo ze své lampy. Viděl, jak se Parsons usmívá, když si sedal.

"Musím říct, žeš mě dokonale překvapil," řekl Parsons. "Nejspíš mě to mělo napadnout samotného, když jsem zaslechl o tom, jak ti tví horalé zvítězili nad Římany, ale nějak mi to nedošlo." Odepnul si od pasu čturu. "Vino?"

"Později -"

Parsonsoův smích byl tichý a pobavený. "Aha. Nejdřív já." Pozvedl láhev a napil se. "Jsi si jist tím, že si se mnou nedáš?"

"Mám vlastní," řekl Rick. "Právě jsem ti chtěl nabídnout. Napiješ se mého?"

"Možná se budeme raději držet každý své láhve," řekl Parsons. "Tak se alespoň vyhneme podezření." Jeho hlas ztvrdl a ozval se v něm daleko vážnější tón. "Proč jsi mi navrhl tohle setkání? Chceš se mi vzdát?"

"Ne. Přišel jsem ti říct věci, které nevíš. Za prvé; poslouchal jsi místní legendy? O jeskyních a ohni z oblohy?"

"Ne."

"Myslel jsem si to. Ale o jeskyních snad víš."

"Vím, že jeskyně jsou pod většinou hradů," řekl Parsons. "Hrají důležitou roli v místním náboženství. Můj přítel Sarakos byl dost nešťastný, když nemohl přijít na způsob, jak se dostat do těch, které byly pod jedním z jeho hradů. Chtěl, abych mu pomohl se čpavkem, který tam byl, ale já měl na práci lepší věci."

"Raději bys jim měl věnovat pozornost," řekl Rick. "To je jeden důvod, proč jsem s tebou chtěl mluvit. Pokud zítra prohraju -"

Parsons se zasmál.

"Řekl jsem pokud a přesně tak jsem to myslel," řekl Rick. "K tomu se dostaneme později. Ale pokud zvítězíš, musíš se o těch jeskyních něco dozvědět. Budeš je potřebovat jako úkryty před spadem."

"Obávám se, že ti nějak nerozumím -"

"Poslouchej." Rick mu řekl o svých vývodech ohledně osudu výpravy z roku 1400 a o Gwenině podezření. Dal si záležet na tom, aby ho stejně jako Parsons slyšel i seržant Elliot.

"Zajímavé. Děkuji," řekl Parsons. Vypadal docela zamyšleně.

"Samozřejmě ti na tom nemusí záležet," řekl Rick. "Vidím, že nebudeš schopen surinomaz pro Šalnuksis pěstovat."

Zasmál se. "Říkal jsi, že nemám dostatek zkušeností k tomu, abych úspěšně dokončil tuhle misi, ale zdá se, že mám větší a lepší armádu než ty. A tam, kde žiju, není žádná partyzánská válka. Tak kdo je tady lepší, co?"

"Tohle od tebe není fér," řekl Parsons.

"Omlouvám se. Ale víš, tenhle surinomaz je daleko důležitější, než si vůbec myslíš. Daleko důležitější."

"Jak to víš?"

"Gwen. Pamatuješ si ji? Ta pilotova holka. Zjistila toho o lidech, kteří nás sem dostali, spoustu. Tam nahoře se toho děje ještě daleko víc." Ukázal na podivná souhvězdí na obloze.

"Neřekl jsi mi, proč je ten surinomaz tak důležitý."

"Nevím, jestli ti můžu věřit," řekl Rick. "Týká se to spousty lidí. Včetně některých na Zemi. Ale předpokládejme, že ti lžu. Pořád je to hodně důležité pro tebe. Bez té sklizně nemůžeš doufat, že budeš dělat nějaké obchody se Šalnuksis. Ve skutečnosti, André, co jsi vlastně dosáhl s těmi svými zkušenostmi a tím, co umíš?"

"Má tenhle rozhovor vůbec nějaký smysl?" zeptal se Parsons.

"Jistě. Doufám, že tě přesvědčím, aby ses přidal k nám," řekl Rick.

Parsons se zasmál.

"Proč ne?" zeptal se Rick. "Spolu tu rostlinu dokážeme pěstovat a zároveň obchodovat se Šalnuksis. Může se nám dokonce povést únos lodí a můžeme vypadnout z téhle planety. Pokud budeme pracovat dohromady.

Nebo můžeme pokračovat v boji, a ať už vyhraje kterýkoli z nás, oba prohráme. Sám tu rostlinu pěstovat nedokážeš.

Vždyť Sarakos nedokáže ani nakrmit své vojáky! Ti lidi tady nikdy, dokud tu bude on, nepřestanou bojovat. Ale už musíš sám vědět, že nás tady vítali jako osvoboditele. Moje aliance má legitimního krále a stejně tak i většinu šlechty. Můžu pěstovat a sklízet rostlinu. Ty ne.

Přejdi na naši stranu a dostaneš vážené místo, bohatství a vliv a nebudeš o nic muset bojovat. Vyhrajeme oba. Bojuj se mnou a oba prohráme."

"Tak," řekl Parsons. "Jsi přesvědčivý, dokonce máš velkou sebedůvěru. A přitom mi to nedá. Už od chvíle, kdy jsem dostal ten tvůj dopis, myslím na to, co asi tak můžeš mít v rukávu. Střelný prach? Muškety? Myslím, že na to jsi neměl dostatek času. Ruční granáty? Bezpochyby, stejně jako bomby vrhané katapulty. Řekni mi, na jakou vzdálenost je dokážeš dostřelit?"

"Dost daleko. A mám jich spoustu," řekl Rick. "André, proboha, skončeme tu zatracenou válku tady a teď. Copak nechápeš, že bude lepší, když budeme spolupracovat?"

"Je mi jasné, že za všemi mými problémy stojíš ty," řekl Parsons. "Ta partyzánská válka -"

"Ta byla spontánní," řekl Rick.

"Nevěřím ti. Bez tebe se odpor zhroutí a ráno zničíme tu tvou barbarskou armádu." Slabě se usmál. "Jak si můžeš myslet, že se budu dělit o moc s tebou a tvými klany z hor?"

"Děláš se o ni se Sarakosem -"

"Prozatím. Ještě ho potřebuji. Ale to nebude trvat navždycky."

"André, ty ses zbláznil," řekl Rick. "Co chceš?"

"To, co jsem ti řekl ještě předtím, než jsme odletěli z Měsíce," řekl Parsons. "Být králem. A nemyslím, že bys mi to mohl nabídnout ty. Ricku, jsi blázen. Bez tebe se celá tvoje věc rozpadne. Budu mít tvou armádu stejně jako svou." Sáhl rukou pod kabát.

Rickovi připadalo, jako by se všechno pohybovalo zpomaleně. Parsonsova ruka obemkla pažbu pistole a Rick divoce skočil na stranu a sám zoufale tápal po zbraní.

Pak se ozval výkřik. "Ne! Kurva, to ne!" Elliotovo zaklení Parsonse vylekalo, takže se trochu pootočil, ale Rick byl i přesto příliš pomalý. Už držel pětačtyřicítku v ruce, odjistil, ale než ji mohl zamířit na Parsonse, zbraň v Andrého ruce se zaměřila na Rickovu hlavu -

Skoro zároveň zahřměly tři výstřely. Rickovi se rozezvonilo z rachocení v uších. Slyšel křik, ale přes zvonění mu nedokázal porozumět. Postupně si uvědomil, že pořád ještě žije a že necítí žádný šok nebo bolest.

André Parsons klesl ztěžka k zemi. Na tváři měl výraz naprostého překvapení. "Můj poctivý mladý příteli -" vydechl. Ať už chtěl říct cokoli, nikdy to nevyšlo.

"Pomalů," řekl seržant Elliot tranským dialektem. "Vzdáváme se." Elliot zvedl do výšky prázdné ruce a po chvíli udělal totéž Bisso.

"Co se stalo?" zeptal se Rick. "Kdo -"

"Pokoušel jsem se ho zastavit sám," řekl Elliot. "Už jsem se ohledně vás jednou spletl, kapitáne. Nechtěl jsem, aby plukovník Parsons udělal totéž. Ale byl příliš rychlý. Ani jsem nestačil tasit. To ta vaše kamarádka." Ukázal na Tylaru. Nehybně seděla a v obou rukou stále ještě svírala Masonovu pistoli. Jeden z pytlovitých rukávů jejího pláště byl roztržený a tenké proužky kouře stoupaly z místa, kde jím proletěla kulka.

O několik okamžiků později dorazil na vrcholek kopce Mason. "Jste v pořádku?" zavolal.

"Ano -" Rickovi ještě pořád zvonilo v uších. Tylara nestála ani půl metru od něj, když vystřelila. Hlava se mu

přestávala točit, ale zdálo se, že to bude trvat ještě dlouho, než se úplně vzpamatuje. Tylara vypadala také omámeně. A teď ještě Mason. "Odkud jsi přišel?" zeptal se Rick.

"Zdola," řekl Mason. "Trochu jsem se tady rozhlížel, kdyby sem náhodou Parsons poslal ostřelovače. Zrovna teď tu nikdo kolem není, ale po téhle přestřelce tu může být každou chvíli husto. Raději bychom měli vypadnout. Jak se vede, seržo?"

"Co to mělo, ksakru, znamenat?" zeptal se Rick.

"Krucí, kapitáne, nemohl jsem vás sem nechat jít samotného," řekl Mason. "Napadlo mi, že bude daleko lepší, když se budu držet bokem, kde mě jen tak neuvidí. Jenže jste si vybral místo, ke kterému jsem se vůbec nemohl přiblížit! Ještě že Tylaru napadla ta dobrá věc, že si půjčila mou pistoli. Dával jsem jí lekce nasucho už pěkných pár týdnů. Kapitáne, ale už bysme opravdu měli zmizet."

"Dobře." Vstal a trochu se zakymácel, dokud ho Mason nepodepřel rukou kolem ramen. "Tylaro -"

Pomalů vstala. Držela pistoli stále ještě v ruce, ale dávala pozor na to, aby na nikoho nemířila. "Nevěděla jsem," řekla tiše. "Nechtěla jsem - střílet - jen jednou."

"To už se tak stává," řekl Mason. "Pojďte už, slyším, jak se sem ze dvou stran ženou lidi. Vy zmizte - já se trochu zdržím a odradím zvědavce." Přejel rukou po závěru svého samopalu H&K.

"Co teď, Eliote?" zeptal se Rick.

"Přijímáme vaši nabídku," řekl Elliot. "Pokud ještě pořád platí."

"Platí," řekl Rick. "Ale dlouho už nebude." Podíval se na hodinky. "Nemáš víc než dvě hodiny na to, aby ses vrátil zpátky do vesnice a přivedl všechny, kteří budou chtít. Bisso tady zůstane se mnou."

"Ano, pane," řekl Elliot. "Dvě hodiny." Okamžik ještě neohrabaně stál a bojoval se slovy. "Moc na omluvy nejsem," řekl pak. "Tenkrát, když jsme prvně přistáli, jsem myslel, že dělám správnou věc. Jenže -"

"Nemusíš se omlouvat," řekl Rick. "Jen se vrať s muži. Pokud budete muset, všechno tam nechte, ale přiveď ostatní a to, co dokážete unést. Dvě hodiny."

"Ano, pane. Dvě hodiny."

Čtyřicet minut poté, co Elliot s tuctem mužů a lehkým kulometem dorazili do Rickova stanu, střelný prach vybuchl.

Epilog

Tylara se podívala s uspokojením z hradeb hradu Dravan. Dole právě dohořivaly poslední zbytky Sarakosových obléhacích strojů. Brzy zmizí beze zbytku. Dravan byl opět silný.

Bude toho zapotřebí. Sarakos byl mrtvý - bylo to tělo v hedvábném šatu jeho? Bomba ze střelného prachu zničila jeho tvář. Ať už to byl kdokoli, Sarakos zemřel; a ať už je vedl král nebo muži z hvězd, zmizely jeho armády z dohledu Rickových lučištníků a jednotek s pikami. Drantos byl svobodný, ale vedly se řeči o válce na severu a více než řeči o nájezdech stěhovavých kmenů z jihu.

Démonova hvězda, viditelná i v poledním slunci, zářila jasně nad obzorem. Připadalo jí, jako by mohla cítit její žár.

Přicházel Čas a Egeta a Egetassa z Chelmu museli myslet na myriády porobností. Obrátila se ke hradbám, kde stáli Rick s Gwen, a lehce se usmála. Rick posílal Gwen pryč. Už se nemusela více bát toho, co by její manžel mohl cítit ke své krajance.

"Nemohou očekávat další rok úrodu," řekla Gwen. "Nebezpečná hvězda nebude příliš jasná. Jsi si jist tím, že mě tady nechceš?"

Rick potřásl hlavou. "Zvládnou to. Tylara stejně není nadšena tím, že jsi poblíž -"

"Toho jsem si všimla."

"Ale hlavní je to, aby začala univerzita pracovat co nejdřív. Budeš mít Warnera a Campbella a pošlu ti McClevea hned, jakmile dokončí práci na očkování proti tetanu."

Zdravotnický seržant už vyvinul sérum proti neštovicím a přednášel několika Yanulfovým klerikům anatomii. Toto vědění se brzy rozšíří příliš rychle na to, aby je Šalnuksis dokázali vyhladit třeba i atomovou pumou.

"Chtěla bych, abys tady nemusel zůstat," řekla Gwen. "Ne - Tylara nemá proč žárlit. Ale je toho tolik, co je třeba udělat."

"Budu jezdit na návštěvy," řekl Rick. "Chci dohlížet na Marselia. Zatím udržuje mír, ale člověk nikdy neví. Přiznám se, že ti závidím. Ve srovnání s tím, co tady máme na práci my, vypadá rušný univerzitní život docela lákavě."

Další podrobnosti. Musí připravit pole pro surinomaz. Je třeba pečlivě naplánovat oblast setí, aby se lidé mohli přesunout do jeskyní. Jeskyně naplnit jídlem a obdělávat další pole nově vyvinutými pluhy. A vždycky tady bylo riziko války -

Přišla k němu Tylara. Rick ji vzal za ruku a stál vedle ní. Připadal si, jako by měl nejméně tucet manželek: v jednom okamžiku by dokázala vést armády do války a v následujícím vypadala plaše a působila bezmocně. Zrovna teď na sobě měla brnění a vypadala jako válečná aristokratka.

Byli svoji už dva měsíce a on jí rozuměl méně než ve chvíli, kdy se potkali poprvé. Jediná věc mu byla jasná už teď: nedokázal si představit, že by žil bez ní.

Nu, ještě jedna jistá věc. Gwenin odchod rozhodně nebude na škodu. Čínský ideogram pro 'problémy' byl náčrtem dvou žen pod jednou střechou a poslední měsíce ukázaly, jak je pravdivý.

"Než půjdeš, chtěl bych se tě zeptat na jednu věc," řekl Rick Gwen. "Možná mi to nebudeš chtít říct. Kdysi ses zmínila o tom, že Les něco vzkázal svému dítěti. Rád bych věděl, co to bylo."

"Dobře," řekla Gwen. "Nebyl to dlouhý vzkaz. Řekl, že chce, aby jeho dítě vědělo jedno: totiž že jeho otec věřil v to, že lidstvo čeká něco většího než jen to, aby bylo otrokem civilizace, která se udržela nezměněná celých pět tisíc let."

Vzhlédla k Démonově hvězdě. "Doufám, že měl pravdu."

"To si piš, že měl," řekl Rick. "I kdyby se Les už nikdy s lodí nevrátil. Všechno, co potřebujeme, je čas a toho máme dost. Máme celých šest set let. Země nepotřebovala ani polovinu té doby na to, aby přešla od parního stroje k raketoplánům. Nám to bude trvat jen jedinou generaci, protože toho máme do začátků víc."

Gwen souhlasně přikývla. "Daleko více. A víme, že kosmické lety jsou možné."

"Ano. To nám pomůže. Běž rozejet univerzitu a já se vypořádám se Šalnuksis. Ať tak nebo tak, tvé dítě zdědí hvězdy."